

Fåglar i Skåne 2021



Skånes Ornitologiska Förening

Fåglar i Skåne 2021

Utgiven av
Skånes Ornitologiska Förening (SkOF)

Redaktion:
P-G Bentz
Arne Ohlsson
Tomas Svensson

Teknisk redaktör:
P-G Bentz

Anser, supplement nr 81
Vellinge 2022

Innehåll

Förord	3
Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2021.....	5
Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2021	47
Fågelskydd Spillepeng 2021.....	67
Storken i Skåne 2021	75
Fågelrapport 2021	81

Denna bok bör citeras:

"SkOF 2022. *Fåglar i Skåne 2021*. Vellinge."



Fåglar i Skåne 2021 är tryckt på FSC-certifierat papper.

© Skånes Ornitologiska Förening 2022

ISSN 0347-9609

ISBN 978-91-86572-68-6

Omslagsfoton:

Framsida: Stytlöpare, adult. Örtofta 13 augusti 2021. Foto: Christian Nilsson.

Baksida: Stäpphök, 1K hona. Nabben, Falsterbo 27 september 2021. Foto: Mattias Ullman.

Förord

I de skånska fågelmarkerna är inget år det andra likt. Såväl de kortsiktiga som de långsiktiga förändringarna i vår fågelfauna beskrivs i årets utgåva av *Fåglar i Skåne*.

Förändringar i klimatet påverkar som bekant fåglarna, såväl arternas utbredning och antal som fenologi. Samtidigt har den sakta av klingande pandemin under några år förändrat många fågel-skådares vanor, men rapportering av observerade fåglar fortsätter i en oförminskad omfattning.

Med Mattias Ullman som ny ansvarig för sträckräkningarna vid Nabben på Falsterbonäset har förhoppningsvis världens längsta observationsserie av det synliga sträcket säkrats för många år framöver. Tillsammans med Martin Green rapporterar Mattias hur den gångna hösten sett ut, bland annat vilka arter som visar positiva trender och vilka arter som gått tillbaka. Det är glädjande att konstatera att över hälften av alla de arter som räknas har en statistiskt positiv utveckling. Endast elva procent av de förbisträckande arterna uppvisar en säkerställd minskning.

Vid Falsterbo Fågelstation fortsätter arbetet på den sedan 1980 inslagna vägen. Den standardiserade ringmärkningen är en av de dominerande verksamheterna och denna redovisas på sedvanligt vis i årsboken.

Arbetet vid Fågelskydd Spillepeng går oförtrutet vidare. Fantastiska ideella insatser av eldsjälar ombesörjer bland annat omhändertagande och rehabilitering av skadade fåglar. Det gångna årets arbete redovisas ingående.

Storkprojektet är en framgångssaga även om färre storkar skred till häckning i år jämfört med fjolåret. De 44 lyckade häckningarna resulterade i 105 flygga ungar. Om detta och mycket annat kan du läsa i årets rapport.

Den regionala rapportkommittén har under 2021 via Artportalen tagit emot 497 000 rapporter. Valda fynd samt godkända fynd av ovanligare arter presenteras i fågelrapporten. Inte mindre än tre nya arter kunde föras till den skånska listan: sibirisk knölsvärta, gulnäbbad lira och därtill sensationen kaveldunssångare (tillika en ny art för landet). Utöver dessa guldkorn behandlas också hur en ovanligt kall februarimånad pressade övervintrande fåglar, att stytlöpare försökte häcka i landskapet och de blandade känslor vi fågelskådare fick hantera när svältvandringar av alkor bjöd på ett makalöst uppträdande av spetsbergsgrisslor och flera andra arter.

Med detta vill vi önska
Er Alla trevlig läsning!

Redaktionen





Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2021

Migration counts at Falsterbo in the autumn of 2021

Meddelande nr. 337 från Falsterbo Fågelstation

Mattias Ullman & Martin Green

Dagliga räkningar av flyttande fåglar genomfördes vid Nabben, Falsterbo under 2021 för 49:e året i rad (start 1973). Totalt 3,6 miljoner sträckande fåglar inräknades, den tredje högsta siffran i serien. Bo/bergfink sträckte mycket talrikt, speciellt i början på oktober och årssumman blev strax över 2 miljoner. Andelen bergfink var relativt låga 6 %. Endast 390 000 ringduvor är klart färre jämfört med de två senaste åren. Vitkindad gås uppträdde i höga antal igen och 390 000 ex även för den arten innebär näst högsta årssumman någonsin. Grönfinken bokfördes i mycket låga antal igen och den negativa trenden fortsätter. De vanligaste rovfågarna räknades i antal under eller precis under medel för de senaste tio åren. Däremot var siffrorna relativt höga för brun kärrhök, blå kärrhök och tornfalk. De allmänt ökande arterna havsörn och brun glada slog båda årsrekord. Alla invasionsarter sträckte i låga antal och några senhöstarter som sidensvans, björktrast och domherre hann i princip inte ner till Falsterbo alls.

Den absoluta majoriteten av arterna som räknas uppvisar positiva mönster sedan 1970-talet. Det är enbart en mindre andel arter som uppvisar negativa mönster i Falsterbomaterialet. Hela 81 arter (50 % av totalantalet) uppvisar statistiskt säkra ökningar och enbart 18 arter (11% av totalantalet) har statistiskt säkra minskningar som sträckare i Falsterbo 1973–2021. De tre arter av någorlunda regelbundet förbisträckande arter som uppvisar de starkaste minskningarna i hela serien är kråka, fältpiplärka och ortolansparv. Av rovfågarna är bivråken den med mest negativ trend sedan 1973, men även fjällvråken har en tydligt vikande trend. Bland alla de arter som ökar är det bläsgås, vitkindad gås, trana, sjöorre och röd glada som ökat allra kraftigast procentuellt sett. Flera rovfåglar såsom stäpphök, havsörn, pilgrimsfalk och brun glada uppvisar alla också en mycket tydlig ökning.

ALLMÄNT

De standardiserade hösträkningarna vid Nabben startades av Falsterbo Fågelstation, Skånes Ornitologiska Förening hösten 1973 och ingår sedan 1978 som en del av Naturvårdsverkets nationella miljöövervakning. Hösten 2021 är den första som Mattias Ullman har varit praktiskt huvudansvarig för räkningarna. Resultaten redovisas som vanligt årligen här i Skånes Ornitologiska Förenings årsbok *Fåglar i Skåne*. Det samlade resultatet presenteras även på Falsterbo Fågelstations hemsida under: <https://www.falsterbofagelstation.se>. Där går det att ladda ner filer med årssummor, samt att ta fram figurer som visar beståndsutvecklingen för olika arter under perioden. Dagliga resultat redovisas löpande under säsongen både i Artportalen (<https://www.artportalen.se>) och via Fågelstationens hemsida

FÅLTARBETE

Under perioden 1 augusti – 20 november 2021 upprätthölls daglig bevakning av sträcket. Samtliga arter räknades från gryningen fram till kl. 14.00 vintertid. Om det vid denna tidpunkt fortfarande pågick rovfågelsträck räknades detta fram tills det upphörde. Under ett fåtal dagar, när sträcket på grund av otjänlig väderlek varit obefintligt, har räkningarna avslutats tidigare. Mattias Ullman räknade 1 augusti t.o.m. 20 november och som assisterande räknare arbetade David Erterius mellan 11 augusti och 10 november. Som ersättare har Tomas Svensson, Måns Karlsson eller Bengt Grandin hoppat in för någon av de ordinarie observatörerna under enstaka dagar. Vi delade upp arterna för att erhålla så god täckning som möjligt. Observationsplats är normalt den sydvästligaste udden på Falsterbonäset, Nabben. Endast under ett fåtal dagar, då vindarna förskjutit rovfågelsträcket mot norr, har observatörerna flyttat upp till Falsterbo fyr vid middagstid för att täcka sträcket bättre. Alla inblandade tackas varmt för sin medverkan.

Tim Andersen har som vanligt sammanställt sträckssiffror från insträcket vid Stevns klint på Själland, mitt emot Falsterbo. Där var det bevakning 19 dagar i augusti, 28 dagar i september, 14 dagar i oktober och sju dagar i november. Detta är jämförbart med flertalet tidigare höstar. Siffror från Hellebäck, på danska sidan, norr om Helsingör har erhållits från Steen Søgaard. Totalt räknades det 60 dagar där under hösten, vilket kan jämföras med ett medel på 62 dagar sedan 1988.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Vintern 2020/2021 var, för senare tid, ovanligt kall i södra Sverige med en sammanhängande period på över tre veckor, från slutet av januari, med mycket låga temperaturer och relativt mycket snö. Mars var generellt mild, medan april och början på maj var kyliga. I fjällen var det ordentligt kallt fram till månadsskiftet maj/juni och detta kan ha senarelagt häckningarna för vissa arter. Sommaren var därefter normal eller något varmare än normalt. Nederbörd föll generellt i lagom mängd och i lagom intervaller och häckningssäsongen var sannolikt gynnsam för många arter.

Årets räkningar inleddes med en period på tre veckor med intensiva lågtryck och friska västvindar. Detta gav höga eller mycket höga antal av förbiflyttande tärnor, måsar, simänder och vissa vadare. Därefter följde en tre veckor lång period med högtryck och friska vindar från nordost, vilket innebär låg koncentration av flyttfåglar till Falsterbo. Arter som bivräk, trädpiplärka, gulärta samt i viss mån även pilgrimsfalk och andra vadare än de som inräknades i början av säsongen bokfördes därför i antal tydligt under det normala. Oktober var åter igen västvindsdominerad, vilket medförde höga siffror för bland annat finkar och simänder. I november var det fortfarande ordentligt milt i södra Sverige och detta påverkade troligen sträcket negativt för vissa senhöstar.

Föregående uppslag t.v.: Sträckande Vitkindade gäss i gryningen 16 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.
Föregående uppslag t.h.: Sträckräknarna David Erterius och Mattias Ullman. Foto: Björn Malmhagen.



Sträckande grönsiskor vid Nabben 20 november 2021. Foto: Mattias Ullman.

Ovanligt höga årssummor noterades för arter som vitkindad gås, flertalet simänder, svärta, sjöorre, gråhäger, ägretthäger, trana, brun glada, havsörn, småspov, skrattnås, dvärgmås, fiskmås, fisktärna, silvertärna, småtärna, trädlärka, skärpiplärka samt bo/bergfink. På den negativa sidan utmärkte sig i stället ejder, bivråk, ringduva, fjällabb, trädpiplärka, gulärla, kråka, taltrast, ortolansparv, lappspurv samt mindre korsnäbb och övriga invasionsarter. Årets sträcksiffror uppdelat på tiodagarsperioder samt medeltal för åren 1973–2021 visas i Tabell 4.

LÅNGSIKTIGA TRENDER

Av 163 arter vilka räknats i Falsterbo ända sedan startåret 1973 och som inte uppträder som tillfälliga rariteter, uppvisar den absoluta majoriteten en ökande tendens (och denna tendens kan då vara antingen tydlig eller ytterst svag). Av dessa 163 arter är det faktiskt bara 41 som uppvisar negativa mönster i Falsterbomaterialet.

Hela 99 arter har statistiskt säkra förändringar sedan räkningarna startades (49 år). Av dessa är det 81 (50% av totalantalet arter) som uppvisar statistiskt säkra ökningar och 18 (11 % av totalantalet) som har statistiskt säkra minskningar som sträckare i Falsterbo 1973–2021. De tre arter med procentuellt sett kraftigast, statistisk säkra, minskningar i hela serien är kråka, fältpiplärka och ortolansparv. Skulle vi i stället utgå bara från siffrorna de senaste femton åren, så är det grönfink som har det mest negativa mönstret i antal sträckare. Av svenska rovfåglar är bivråken den med mest negativ trend sedan 1973, men även fjällvråken har en tydligt vikande trend. Det faktum att en art minskar som sträckande i Falsterbo behöver naturligtvis inte innebära att arten minskar i antal som häckande fågel i Sverige. Det kan istället handla om ändrade flyttvanor eller ökad övervintring, på grund av mindre snö i inlandet eller mindre isbeläggning i Östersjön. En art som hämpling upp-

visar ingen tydlig trend i den långa serien (49 år), men har ändå först minskat kraftigt under cirka två decennier för att sedan öka tydligt igen i Falsterbos serie. Samma sak gäller exempelvis staren som dock fortfarande uppvisar en statistiskt säker långtidminskning, men som också har ett positivt mönster under senare år.

Knipa, blå kärrhök, småtärna och vinterhämling har alla en (svagt) negativ trend i den långa serien, men uppvisar ändå en tydlig ökning de senaste tio åren. Minskande arter som ejder, hussvala, rödstrupig piplärka, gulspurv och lappsparv har alla tyvärr en fortsatt brant nedåtgående kurva även de senaste tio åren. De fyra sistnämnda återfinns bland de som under hela den långa serien har de procentuellt sett kraftigaste minskningarna.

Bland mer talrika arter som ökar är det blås-gås, vitkindad gås, trana, sjöorre och röd glada som ökat allra kraftigast sedan 1973. Flera rovfåglar såsom stäpphök, havsörn, pilgrimsfalk och brun glada uppvisar alla också en mycket tydlig ökning. För en del arter som ökar i Falsterbo, syns inte motsvarande trend i svenska inventeringar under häckningstid och det ligger då nära till hands att tro att många av dessa fåglar kommer öster ifrån. Om vi endast utgår från de senaste tio åren är det ägretthäger, gråhäger, brun glada, havsörn, gulhämling och sjöorre som ökat allra tydligast.

Arter med statistiskt säkra ökninga eller minskningar i Falsterbo 1973–2021 visas i Tabell 1.

ROVFÅGLAR OCH FALKAR

De inte åldersbestämda rovfågarna har fördelats efter inräknad andel adulta och juvenila av de åldersbestämda individerna i varje 10-dagarsperiod. Totalt 37 557 rovfåglar ligger klart under medel för hela perioden (45 839). Generellt har siffrorna annars varit något högre efter sekelskiftet. De två överlägset mest talrika rovfågarna, sparvhök och ormvårk räknades båda i relativt låga antal, därav en blygsam totalsumma. Att sparvhökssiffran skulle sluta på endast drygt 19 000 fåglar var överraskande. Sparvhöken är

den rovfågeln som är minst beroende av enstaka bra dagar, trenden i Falsterbo har generellt pekat uppåt, åtminstone sedan sekelskiftet och det finns egentligen inte heller någon anledning till att häckningssäsongen skulle ha gått dåligt. Endast cirka 10 000 ormvårkar är också under medel. Bivråken räknades i rekordlåga antal under hösten, men det förklaras av ihållande medvindar och låg koncentration till Falsterbo under de adultas passage. Antalet unga bivårkar var helt jämförbart med antalen ungfåglar de senaste tio åren så häckningen var inte någon katastrof. Både havsörn och brun glada nådde sina högsta årssummor någonsin, medan brun kärrhök, blå kärrhök, tornfalk och lärkfalk räknades i antal klart över medel. Ängshöken hade en mycket bra häckningssäsong på Öland 2021. Vi vet att ovanligt många ungfåglar blev flygga där, men koncentrationen till Falsterbo var låg och endast tre individer bokfördes. Mindre skrikörnen hade ett bra år med sex inräknade individer, men det blev också den enda sällsynta örnen som noterades under hösten. Aftonfalken uteblev helt, medan årets enda kungsörn vände över Nabben och den ingår därmed inte i årets summor. Den genomsnittliga ungfågelsandelen hamnar strax under medel, framför allt på grund av aningen låga andelar för de talrika arterna ormvårk och röd glada.

I Figur 1 visas utvecklingen och rullande 5-årsmedelvärden för de vanligaste rovfågarna i Falsterbo 1973–2021.

Ungfågelsandelen hos några arter sträckande rovfåglar i Falsterbo 1973–2021 visas i Tabell 2.

Bivråk *Pernis apivorus* – 1 330 ex.

Fram till och med 18 augusti sträckte endast en enda bivårk ut. Det är färre än normalt och kan tolkas som att många adulta bivårkar faktiskt fick ut ungar i år. Antalet sträckande adulta i Falsterbo var dock det lägsta någonsin sedan räkningarna påbörjades. Under i princip hela artens sträckperiod rådde högttryck med friska vindar från nordost och därmed låg koncentration till Falsterbo. Sträcket har troligen passe-

Arter som uppvisar en signifikant ökning eller minskning av sträcksiffrorna i Falsterbo 1973–2021 samt motsvarande värden för de senaste tio åren, 2012–2021.

Spearman Rank (r): * = $p < 0,05$ ** = $p < 0,01$ *** = $p < 0,001$.

9

TABELL 2

Ungfågelandel (%) bland sträckande rovfåglar i Falsterbo 1986–2021. Tabellen visar andelarna under de tre senaste åren (2019–2021), medelvärden för femårsperioder 1986–2020, samt för hela perioden då ungfågelandelar bland rovfåglar har bokförts (1986–2021).

Proportion of juveniles (%) among migrating raptors at Falsterbo 1986–2021.

	2019	2020	2021	1986 1990	1991 1995	1996 2000	2001 2005	2006 2010	2011 2015	2016 2020	1986 2021
Bivråk	13	12	42	13	10	11	13	14	14	23	15
Brun glada	19	49	26	15	22	7	26	25	35	35	22
Röd glada	63	65	54	83	76	75	76	65	62	61	71
Havsörn	21	33	18	36	36	29	52	38	44	32	38
Brun kärrhök	66	70	69	76	78	77	74	68	66	67	72
Blå kärrhök	71	61	67	60	57	66	74	68	72	66	66
Stäpphök	60	40	53	25	0	100	46	72	66	47	52
Ängshök	50	60	100	51	51	69	75	57	55	49	59
Duvhök	100	91	100	96	95	100	95	82	94	98	94
Sparvhök	84	79	74	79	80	73	78	80	79	84	79
Ormvråk	40	47	42	38	44	53	49	49	51	47	47
Fjällvråk	25	10	44	25	19	19	35	39	30	22	28
Mi. skrikörn	-	0	0	0	0	0	8	0	0	5	1
Kungsörn	100	100	-	43	72	100	75	100	48	100	72
Fiskgjuse	41	51	40	50	51	60	51	40	44	48	49
Tornfalk	82	82	76	70	75	79	81	80	80	83	78
Aftonfalk	92	67	-	50	77	100	100	50	50	87	78
Stenfalk	78	71	67	88	86	82	91	81	81	79	83
Lärkfalk	74	82	81	89	84	87	85	86	83	83	85
Pilgrimsfalk	47	39	44	40	32	29	29	34	33	35	32

rat på hög höjd och på mycket bred front över hela södra Sverige och antalen var låga både i Falsterbo och på Stevns klint. Bästa sträckdag i augusti i Falsterbo var extremt beskedliga 90 ex 20 augusti. I september noterades endast två dagar med över 100 ex, 4 september med 125 ex (hög andel adulta) och 15 september med 139 ex (hög andel ungfåglar). Årssumman på endast 1330 ex är med råge den lägsta summan någonsin. Men allt är inte nattsvart. Antalet juvenila i år var 565 ex, vilket är en ganska normal årssumma ungfåglar och det visar också att det faktiskt fanns rimliga antal adulta i vårt häckningsområde under sommaren. På grund av det låga antalet adulta blev ungfågelandelen påtagligt hög, 42 %. Om man i stället jämför med medel för adulta de senaste tio åren, blir andelen 15 %. Mediandatum för de adulta inföll 1 september och för de juvenila 14 september. Båda datum är aningen senare än normalt.

Bivråken har generellt minskat drastiskt sedan 1970-talet, men sedan millennieskiftet har en liten uppgång noterats i Falsterbo. Enligt de svenska standardrutterna under häckningstid har ingen förändring av antalen i Sverige skett under 2000-talet. Sommarpunktrutterna visar dock på en svag nedgång under samma period. Vid Stevns räknades låga 500 individer under hösten och det utgör 38 % av Falsterbos summa. Uppe vid Hellebäck noterades rekordlåga 18 bivråkar, där medel för perioden 1988–2019 ligger på 639.

Brun glada *Milvus migrans* – 102 ex.

Redan 4 augusti sträckte två adulta ut och 6 augusti passerade ytterligare två adulta fåglar. I hela augusti räknades imponerande 38 utsträckande med bland annat fyra olika dagar under sista dekaden med dagssummor på sex individer eller mer. Dagsbästa inföll i år också relativt

tidigt med tretton fåglar 4 september. Sträcket fortsatte i relativt höga antal under hela september och fjorton bruna glador sågs också under första oktoberdekaden. Därefter noterades inga sträckare förrän 4 november då både en adult och en ungfågel vände. Årssumman på 102 ex innebär ett nytt (men kanske också väntat) årsrekord direkt efter förra årets rekord på 85 ex. Förra året var ungfågelsandelen påfallande hög, men i år låg den "bara" på 27 %. Sträcktoppen för de adulta inföll 4 september och för ungfågarna fem dagar senare. Båda datumen är cirka en vecka tidigare jämfört med de närmast föregående åren. Antalen bruna glador var mycket stabila i Falsterbosträcket under 1970-, 1980- och 1990-talen, därefter har kurvan pekats ganska brant uppåt, både under 2000-talet och under 2010-talet. I den senaste skattningen bedöms cirka 50 par häcka i landet och med nuvarande trend kommer arten att öka ytterligare. Vid Stevns klint blev det också nytt årsrekord med 58 insträckande bruna glador. Åtminstone sex av dessa sågs inte i Falsterbo. Vid Hellebäck, i norra delen av Sundet, sågs ingen brun glada under hösten.

Röd glada *Milvus milvus* – 3 457 ex.

Totalt 44 ex (en mycket hög andel ungfåglar) bokfördes i augusti. Sträcket kom sedan i gång på allvar 18–20 september med över 200 ex per dag dessa tre dagar. Årets två högsta dagsummer på 366 respektive 671 ex räknades in under artens sträcktopp, 8 och 9 oktober. Efter 13 oktober, då 193 ex sträckte ut noterades inga högre antal alls. Årssumman på 3 457 ex är mycket nära medel för de senaste tio åren, men tydligt högre i ett längre perspektiv. Arten ökar fortfarande snabbt i södra Sverige och är under spridning så att mindre antal nu häckar även i Svealand. Fortfarande sker dock huvuddelen av ökningen i Skåne och i närliggande delar av angränsande län och landskap. En mycket hög andel av alla röda glador åldersbestämdes under hösten och ungfågarna utgjorde 56 %. Det är den lägsta noteringen någonsin och andelen

ungfåglar har också minskat succesivt sedan 1980-talet. Att ungfågelproduktionen blir lite sämre är naturligt när tätheterna av de häckande paren har ökat snabbt, som de gjort åtminstone i Skåne. Röd glada har ökat kraftigt i antal, både under häckningstid och som övervintrare i Sverige sedan 1980-talet. Möjligen övervintrar numera fyrsiffriga antal i södra Sverige under milda vintrar. Vid Stevns räknades 2 028 ex. Det utgör 59 % av Falsterbos summa, vilket är lite högre än normalt. Vid Hellebäck sträckte 87 ex under hösten. Det är den högsta årssumman där någonsin och en naturlig effekt av att röda gladan fortsatt öka i Sverige.

Havsörn *Haliaeetus albicilla* – 71 ex.

Redan 4 augusti sträckte tre subadulta fåglar ut. Dagsbästa för året inföll också tidigt, med åtta sträckande fåglar 21 augusti och i hela den sista augustidekaden passerade imponerande 25 ex, med en hög andel subadulta. Antalen var fortsatt bra under september med 33 ex under hela månaden, jämfört med endast 5 sträckare i hela oktober och 3 i november. 71 utsträckande är nytt årsrekord med god marginal. Det är dessutom andra säsongen i rad med nytt årsbästa, efter 58 ex 2020. Av 71 sträckare under hösten var 17 adulta, 41 subadulta och 13 ungfåglar (18 %). Andelen adulta var i år ovanligt hög och andelen juvenila ovanligt låg. Ungfågelsandelen varierar ganska kraftigt mellan åren, men ingen tydlig trend ses ännu, även om andelen ungfåglar är antytt lägre de senaste tre åren. I de delar längs Östersjökusten där beståndet idag är som allra tätast syns sedan en tid tillbaka en nedgång i antalet producerade ungar per påbörjad häckning, vilket precis som nämns för den röda gladan ovan är helt naturligt. Mediandatum för samtliga fåglar inföll redan 4 september, men adulta och årsungar sträckte i snitt två veckor senare än de subadulta. Notabelt är att sträcket tidigare lagts ganska kraftigt jämfört med hur det såg ut i början på räkningarna; mediandatum för hela 1980-talet inföll t.ex. 18 oktober. En gissning är att detta är ett resultat av allt

fler sydsvenska häckande havsörnar. Havsörnens formidabla återkomst och fortsatta ökning pågår i oförminskad skala i hela landet, vilket syns i alla datakällor som handlar om förändringar i fågelbeståndens storlek. Ännu finns inga tecken på någon avmattning i ökningstakten, även om häckningsframgången som sagt har minskat något i de delar av landet där beståndet är som allra tätast.

Vid Stevns noterades också nytt årsrekord med hela 69 sträckare (97 % av Falsterbos summa). Många av fåglarna vid Stevns har dock inte setts i Falsterbo, men om de har följt kusten söderut från norra Själland eller sträckt ut över Skånes västkust är oklart.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus* – 929 ex.

Sträcket var som vanligt i gång direkt i inledningen och hela fjorton ex utsträckande redan 4 augusti. Antalen ökade som vanligt markant den sista dekaden i augusti, med bland annat höga dagssummor på 71, 82 och 86 ex 21, 22 och 23 augusti. Trots ihållande vindar från nordost (och troligen låg koncentration till Falsterbo) noterades goda antal i september, med 65 ex 4 och 49 ex 14 september som toppar. I oktober sträckte totalt ganska höga 51 ex och i november 3 ungfåglar. Årssiffran på 929 ex är strax över medel för de senaste tio åren och tydligt över medel för hela serien. Ungfågelsandelen på 69 % i år ligger något under det normala. Att något färre ungar produceras per par är ofta en följd när det blir allt tätare mellan reviren. Mediandatum för ungfågarna var 27 augusti och för hanar och honor 4 september respektive 2 september. En tidigareläggning av sträcket på cirka fem dagar har noterats sedan 1970-talet, möjligen en effekt av att fåglarna anländer tidigare under våren. Av 113 hanar under hösten var minst 24 2K, dvs. födda 2020 (21 %), en ovanligt hög andel. I Falsterbo syns en tydlig och snabb uppgång i sträcksiffrorna under 1980-talet och 1990-talet. Därefter har antalen legat på en relativt stabil nivå. Motsvarande mönster syns också i inventeringar under häckningstid i

Sverige, med en tydlig ökning under slutet av förra seklet och därefter en stabil nivå. I Finland är mönstret liknande, men i Norge, där arten är förhållandevis ovanlig, verkar den fortfarande öka i antal.

Vid Stevns klint räknades 432 ex (47 % av Falsterbos summa) och vid Hellebäck endast 28 ex, vilket kan jämföras med 62 ex i medel för perioden 1988–2020.

Blå kärrhök *Circus cyaneus* – 376 ex.

Årets första passerade 13 augusti och under hela månaden bokfördes fem uträckande adulta. Siffran är lägre än normalt och möjligen ett tecken på god häckningsframgång, då de adulta stannar längre i häckningsområdet när häckningarna lyckas. Antalen var relativt låga även under merparten av september, men ökade tydligt i slutet av månaden med bland annat 31 respektive 14 ex 26 och 27 september. Även i oktober följde ett antal bra dagssummor, spridda över hela månaden och tio ex bokfördes så sent som 12 november. Årssumman på 376 ex är den högsta sedan 2011 och tydligt över medel för denna art som generellt minskat i antal de senaste 30 åren.

Mediandatum var 12 oktober för ungfågarna och 19 respektive 16 oktober för hanar och honor. Dessa datum är ordentligt mycket senare än medel för de adulta och lite senare än normalt för ungfågarna. Att sträcktoppen för de adulta var sen i år kan som sagt vara ett tecken på att många genomförde en lyckad häckning. Frågan är då bara var dessa blåa kärrhökar häckade? Generellt var 2021 inget bra häckningsår för gnagarätande rovfåglar i norra Sverige. Ungfågelsandelen på 67 % är bara precis över medel. Generellt har sträckpassagen i Falsterbo senarelagts med sex dagar sedan 1970-talet, förmodligen som en följd av mildare höstar. I Sverige bedöms cirka 400 par häcka och populationen bedöms ha varit stabil under 2000-talet, men minskat i storlek under senare delen av 1900-talet. Ungfågelproduktionen i norra Sverige är starkt beroende av gnagare och under 2000-talet har det gått tre–fyra år mellan åren med riktigt bra häcknings-



Ung blå kärrhök vid Nabben 29 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.

framgång. En god andel av fåglarna i Falsterbo kommer troligen öster ifrån, men även i Finland bedöms arten fortsatt minska i antal.

Vid Stevns räknades 114 ex under hösten (30 % av Falsterbos summa), men korrelationen mellan lokalerna var relativt låg.

Stäpphök *Circus macrourus* – 15 ex.

Årets första, en 2K hona, sträckte ut redan 14 augusti. Därefter följde ytterligare två ex i slutet av augusti, tio i september och två i oktober. Av årets 15 ex var 8 ungfåglar, 2 hanar och 5 honor (varav 3 honor var 2k). Totalt femton ex under året är över medel, men ändå klart under snittet de senaste tio åren och faktiskt det lägsta antalet sedan 2014. Ungfågelsandelen på 53 % är normal. Vid Stevns klint sågs fyra ex under hösten och minst två av dessa sågs inte i Falsterbo. Arten har ökat snabbt i nordvästra Ryssland sedan sekelskiftet. Några häckningar konstateras varje år i Finland och det är inte omöjligt att enstaka par även häckar i Sverige numera. Sedan

arten började öka i Falsterbo, kring år 2000, har en tidigareläggning av sträcket skett. En hög andel av stäpphökarna passerar nu i augusti eller början av september, alltså i princip samtidigt med ängshökarna. Mediandatum för alla fåglarna 2021 var 8 september. I år var ungfågeln något tidigare än de adulta, men de flesta år är det tvärtom. Sedan 1986 har 379 utsträckande stäpphökarna räknats i Falsterbo och av dessa var 213 (56 %) juvenila. Antalet bestämda hanar är faktiskt fler än de bestämda honorna, trots att hanarna av kärrhökarna generellt har en lägre koncentration till Falsterbo. Detta kan indikera att enstaka honor av stäpphök blir felbestämda till blå kärrhök.

Ängshök *Circus pygargus* – 5 ex.

Fem ungfåglar passerade under loppet av sex dagar i slutet av augusti. Två stycken 22 och vardera en 23, 24 och 27 augusti. Endast fem bokförda innebär det lägsta antalet sedan hösten 2003. Snittet i Falsterbo för både 2000- och



Ung ringmärkt ängshök vid Nabben 29 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

2010-talet har varit åtta ex per år. Häckningarna på framför allt Öland gick mycket bra för andra året i rad och minst 60 ungfåglar blev flygga enbart där under sommaren. Att så pass få fåglar ändå hamnade i sträckprotokollet berodde sannolikt på friska vindar från nordost och därmed låg koncentration till Falsterbo under hela artens sträckperiod. I sträckserien har antalen varit relativt jämna, men med en tillfällig uppgång under 1990-talet. Arten är för sällsynt och lokal för att den ska fastna i generella inventeringsresultat, men med hjälp av riktade inventeringsinsatser inom åtgärdsprogrammet för att hjälpa arten under häckningstid, framför allt på Öland, vet vi att arten ökat långsamt de senaste åren. Åtminstone 2020 och 2021 har dessutom häckningsframgången varit god på Öland. Vid Stevns bokfördes fyra fåglar under hösten och en av dessa sågs inte i Falsterbo. I Finland häckar mycket få par och en mycket hög andel av de som ses i Falsterbo på höstarna bör vara svenska fåglar.

Duvhök *Accipiter gentilis* – 5 ex.

Vardera en ung duvhök sågs utsträckande under tre dagar i slutet av oktober och under två dagar i november. Att endast ungfåglar sågs är normalt. Mediandatum i år var 30 oktober. Sträcktoppen brukar ligga i november, men en tydlig tidigareläggning av sträcket i Falsterbo har skett långsiktigt. Fem ex innebär ännu en mycket låg årssumma och trenden i Falsterbo är tydligt vikande sedan 1990-talet. Under 90-talet bokfördes i snitt 51 ex per år i Falsterbo och under 2010-talet var motsvarande siffra 15 ex. Under de senaste tio åren har antalet sträckare varierat mellan två och 41 ex per år. Standardrutter, sommar- och vinterpunktrutter visar på tydliga negativa mönster under 2000-talet, men utan statistisk säkerhet. Sedan 1970-talet har antalet duvhökar under vintern i Sverige minskat signifikant enligt vinterpunktrutterna. Även i Finland är trenden svagt negativ. Vid Stevns klint sågs två insträckande i november, men ingen av dessa sågs på Nabben. Uppe vid Hellebäck

bokfördes en fågel under hösten, jämfört med ett medeltal på fjorton för perioden 1988–2020.

Sparvhök *Accipiter nisus* – 19 140 ex.

Små antal var som vanligt i gång redan i början av augusti och höstens första tresiffriga antal noterades den 20:e. Efter detta följde ytterligare sju dagar i augusti med över 200 sträckande per dag, men ingen dag med över 500 ex, vilket är ovanligt. Även i september, var för senare år, antalen relativt låga med endast fem dagssummor på över 500 ex. Årsbästa var i år 1 887 ex så sent som den 23 oktober. Årssumman på 19 140 ex är precis över medel för hela serien, men tydligt under medel för de senaste tio åren och faktiskt den lägsta summan sedan 2002 då endast 13 478 ex räknades. Det relativt låga antalet i år är inte helt lätt att förklara med tanke på en tydligt ökande trend sedan 1970-talet. Ingenting tyder på att häckningsframgången under sommaren skulle ha varit exceptionellt dålig. Sparvhöken är den art av rovfåglar som har överlägset

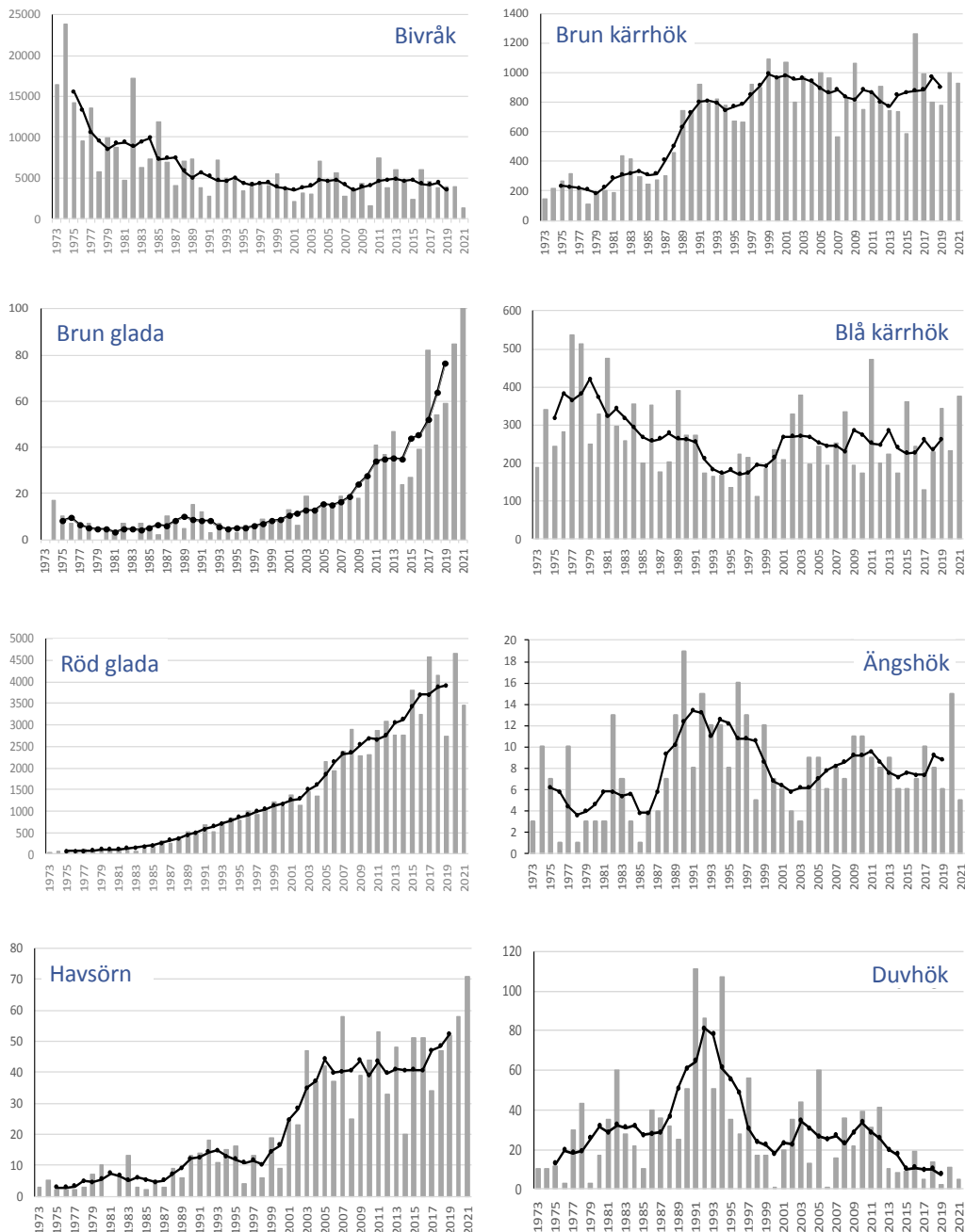
längst sträckperiod och är minst beroende av enstaka toppdagar. Vid Stevns bokfördes i år 4 746 ex (25 % av Falsterbos summa) och det är den lägsta summan där sedan 2014. Uppre vid Hellebäck räknades låga 662 sparvhökar och det är faktiskt nionde året i rad med antal under medel. Snittet vid Hellebäck för hela perioden (1988–2021) ligger annars på 1 217 ex per år, men motsvarande siffra för år 2013 och framåt är endast 542 ex. Sverige bedöms ha en stabil sparvhökspopulation på 44 000 par, men i Finland har arten minskat långsamt som häckfågel sedan 1990-talet.

Ormvråk *Buteo buteo* – 9 987 ex.

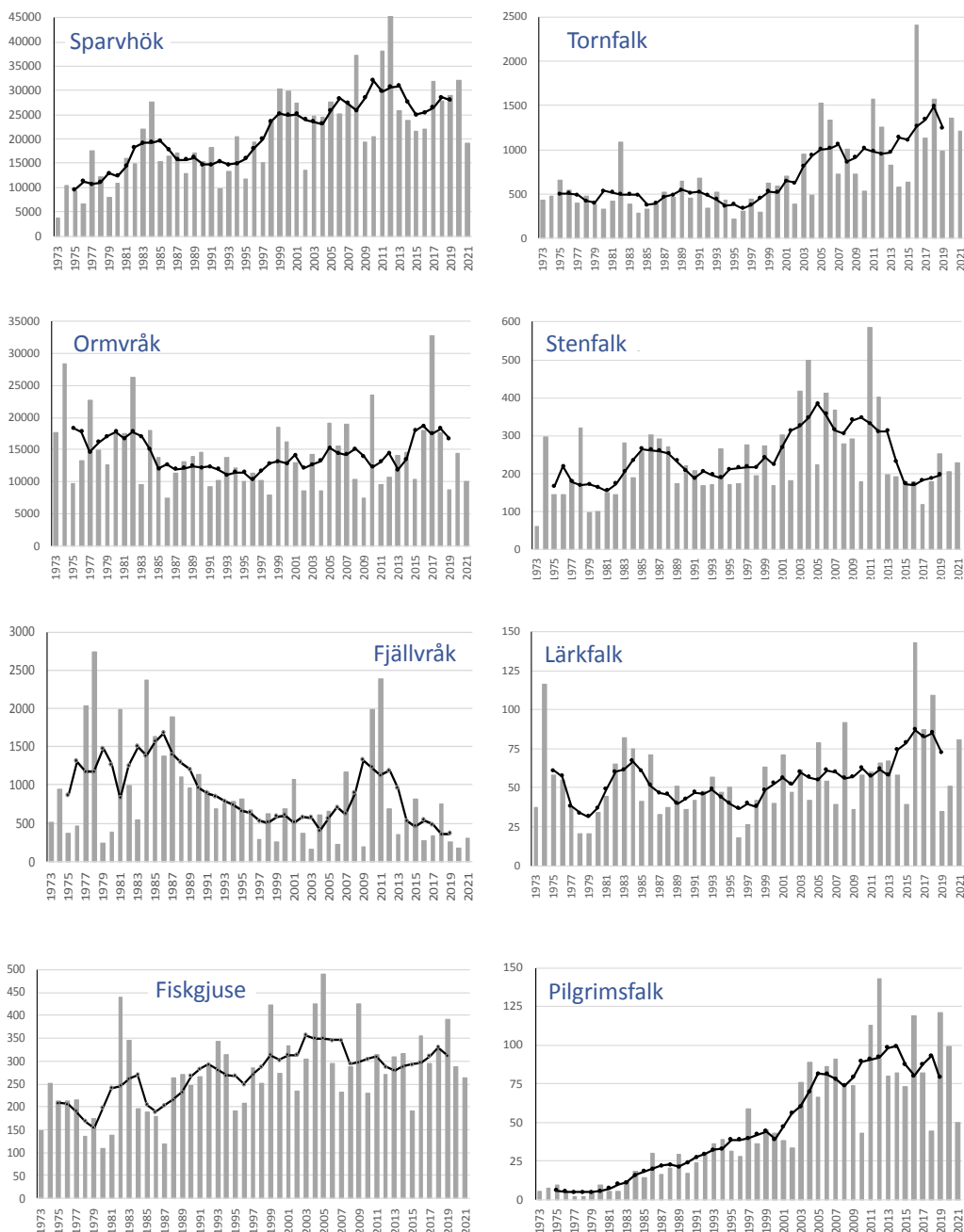
Mycket små antal noterades som vanligt under augusti och början av september. En tydlig ökning skedde 17–20 september då 1 487 ex sträckte ut på fyra dagar. Årets två klart högsta siffror räknades 9 och 13 oktober med 2 491 respektive 2 722 ex. Ingen enda dag med över 500 ex noterades under andra halvan av oktober



Ung sparvhök på sträck vid Nabben 30 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.



Figur 1. Sträcket av 16 rovfågelarter i Falsterbo 1973–2021 med rullande 5-års medelvärden.
The migration of 16 raptor species at Falsterbo 1973–2021 with rolling five-year averages.



Figur 1 – forts. Sträcket av 16 rovfågelarter i Falsterbo 1973–2021 med rullande 5-års medelvärden.
The migration of 16 raptor species at Falsterbo 1973–2021 with rolling five-year averages.

och antalen i november var som vanligt också mycket låga. Årssumman på 9987 ex är tydligt under medel och det näst sämsta året sedan 2012. Ungfågelsandelen på 42 % är under medel, men inte exceptionellt låg. Långsiktigt varierar ungfågelsandelen betydligt mindre än för fjällvråken och det är också naturligt då ormvråken inte är lika beroende av gnagare. Sträcksummorna sedan 1970-talet har generellt hållit en jämn nivå, men med en viss svacka under 1990-talet. Mediandatum för de adulta inföll 8 oktober, vilket är lite senare än genomsnittet och mer normalt den 13 oktober för ungfågarna. Ormvråk, liksom flera andra kortflyttare, tycks idag ha senarelagt sträcket i Falsterbo några dagar jämfört med 1970-talet. Att höstarna har blivit längre och mildare är troligen förklaringen till detta. I inventeringar under häckningstid har arten ökat svagt sedan 1980-talet. Vinterpunktrutterna visar på en svag, men statistiskt säker, ökning av antalet övervintrare under samma tid som sträckräkningarna i Falsterbo pågått. Denna ökning har helt skett

efter 1980-talets kalla vintrar. Vid Stevns räknades 5 133 ex (51 % av summan i Falsterbo) under säsongen. Andelen insträckare vid Stevns var i år aningen högre än normalt och kan delvis förklaras av marknära dimma över Nabben (då inga fåglar alls kunde räknas under några timmar) två olika dagar i början av oktober. Uppre vid Hellebäck på danska sidan räknades 13 560 ex under hösten. Siffran är strax under medel, men det är ändå ovanligt att summan är tydligt högre där än i Falsterbo. Under rekordåret i Falsterbo med över 32 000 ex år 2017 bokfördes endast drygt 5 300 ex (16 %) vid Hellebeck. Uppenbart i år var att det vissa dagar skedde ett bra utsträck över norra Öresund, även om nästan inga noterades i Falsterbo. Detta verkar kunna ske både om det är ostvind och högtryck eller om det är västvind och disigt i Falsterbo.

Fjällvråk *Buteo lagopus* – 301 ex.

Årets första noterades inte förrän 27 september och endast en ytterligare sträckte under måna-



Fjällvråk, 1K, på sträck över Nabben 29 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.

den. Detta förklaras möjligen av att häckningarna var senarelagda av någon orsak; kanske på grund av dåligt väder i slutet av maj. Antalen var fortsatt låga i början av oktober, men med en ökning från mitten av månaden. Årsbästa med 55 ex inföll den 23 oktober. Årssumman på 301 ex är långt under medel för hela serien, men bara strax under medel för de senaste 10 åren. Ungfågelsandelen på 40 % är tydligt över medel på 27 %. Mediandatum för både adulta och ungfåglar inföll i år under toppdagen 23 oktober, vilket är senare än normalt. I Falsterbomaterialet har arten minskat tydligt sedan 1980-talet och den högsta årssumman på 2 733 ex är från 1978. Så sent som 2010 och 2011 räknades dock två årssummor i rad kring 2 000 ex. Båda dessa två år var ungfågelsandelen mycket hög, 66 respektive 61 %, som en följd av mycket gnagare i norra Skandinavien. De senaste tio åren har andelen ungfåglar varit som bäst 44 % under två olika år och i snitt 25 % per år. Denna andel har dock inte sjunkit jämfört med siffrorna från 1980- och 90-talen då separata räkningar av adulta och ungfåglar infördes. Standardruterna visar att det svenska fjällvråksbeståndet i stort har varit stabilt under 2000-talet, om än med markanta variationer mellan år beroende på gnagarförekomsten. I långtidsperspektivet saknas storskaliga data från häckningstid, men bilden från lokala och regionala inventeringar är entydig. Sedan 1980-talet har det häckande beståndet minskat ordentligt i storlek, precis som antalet sträckare i Falsterbo. Detta visas också av antalet övervintrare i Sverige som enligt vinterpunktruterna har minskat signifikant sedan 1975. En minskning som i praktiken har skett sedan slutet av 1980-talet.

Mindre skrikörn *Clanga pomarina* – 6 ex.

Höstens första vände redan 4 augusti och den första utsträckande passerade snabbt och målmedvetet 12 augusti. Ytterligare fyra olika individer var i slutet av månaden nere och gjorde sträckförsök vid minst ett eller två olika datum vardera. Den 19 september sträckte årets sista,

en adult, ut. Av fåglarna som snurrade i augusti var minst två 2K, minst en 3K och ingen var juvenil. Årssiffran på sex olika individer är den högsta sedan 2017. Mer än hälften av de individer som gör sträckförsök i Falsterbo brukar inte ses sträcka ut. Mest troligt sträcker de i stället ut över Öresund längre norrut. Sedan rovfåglar började åldersbestämmas mer systematiskt i Falsterbo 1986 har 128 mindre skrikörnar hamnat i sträckprotokollet. Det är rimligt att enstaka individer sällsynt ses i Falsterbo två år i rad och att en liten dubbelräkning alltså ingår, men det reella antalet ligger troligen över 100 ändå. Endast två (max 2 %) av dessa fåglar har säkert bestämts till årsungar (1K).

Kungsörn *Aquila chrysaetos* – 1 ex. vändande

En yngre individ vände över Nabben 23 oktober. Ingen utsträckande fågel alls under hösten alltså och ingen noterades heller vid Stevns klint. I snitt sträcker två kungsörnar, i princip alltid yngre fåglar, ut i Falsterbo per höst. Antalen var lite lägre på 1970-talet, men har varit stabila sedan 1980-talet. Ingen utsträckande fågel noterades heller åren 2014–2017.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus* – 267 ex.

Enstaka sträckte nästan varje dag under de första tre veckorna och en tydlig ökning syntes som vanligt under den tredje dekaderna i augusti. Sträcktoppen inföll relativt tidigt i år med 45 ex den 21 augusti och 25 ex dagen efter. Antalen i början av september var relativt låga, möjligen på grund av högtrycksväder med nordliga vindar och låg koncentration till Falsterbo. De två dagar med högst dagsummor i september kom ovanligt sent, 14 och 15 september, med vardera sjutton ex. Årssumman på 264 ex är nära medel, men aningen låg om man jämför med de senaste tio åren. Ungfågelsandelen på 40 % är lägre än normalt och mediandatum för både adulta (21 augusti) och juvenila (28 augusti) inföll relativt tidigt. Sträcktoppen passerar numera tre dagar tidigare än på 1970-talet och det är troligen en effekt av att arten anländer tidigare på



Ung tornfalk över Nabben 22 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

våren och därmed också påbörjar häckningen tidigare idag jämfört med för ett halvsekel sedan. I Falsterbomaterialet syns en jämn och ganska tydlig ökning från 1970-talet fram till ungefär år 2010. Trenden bekräftas av inventeringar under slutet av förra seklet där fiskgjusen ökade fram till millennieskiftet. Därefter har beståndet legat på en ganska jämn och hög nivå. Sverige är det land i Europa utanför Ryssland med störst bestånd, cirka 4 100 par. Vid Stevns klint, på danska sidan, sträckte 131 fåglar in vilket är normalt medan andelen av Falsterbosumman på 49 % är relativt hög.

Tornfalk *Falco tinnunculus* – 1 210 ex.

Små antal sträckte som vanligt redan i inledningen av säsongen och med en tydlig ökning från 18 augusti. Den 22 augusti räknades 121 ex, vilket är en hög summa så pass tidigt på säsongen. Även i september noterades tre dagsiffror på över 100 ex vardera, med dagsbästa 140

ex 15 september. Totalt 1 210 sträckare innebär en ny hög årssumma, högt över medel för hela perioden, men mycket nära medel för de senaste 10 åren. Ungfågelsandelen på 76 % är något lägre än medel. Sträcktoppen inföll ganska normalt 14 september för de adulta och fem dagar tidigare för ungfågarna. I sträckprotokollen syns en tydlig ökning från millennieskiftet och ytterligare en viss ökning under de senaste tio åren. Årsummorna numera är generellt mer än de dubbla jämfört med 1970- och 1980-talen. Samma ökning syns också både i standardrutterna och i sommarpunktrutterna. Ökningen i Sverige sedan millennieskiftet är ganska kraftig, både i norr och i söder. Vid Stevns räknades ganska höga 439 ex (36 %) under hösten.

Stenfalk *Falco columbarius* – 228 ex.

Höstens första passerade helt normalt 21 augusti, men totalt bara 4 ex i augusti är en relativt låg siffra. Sträcktoppen för arten var i år påfal-



Ung stenfalk på sträck förbi Nabben 9 september 2021.
Foto: Bengt Grandin.

lande utdragen och oktobersumman var faktiskt mycket nära antalen i september, vilken dominerar tydligt under vissa år. Månadsfördelning under hösten var 4 ex i augusti, 117 i september, 104 i oktober och 3 i november. Totalsumman på 228 ex är mycket nära medel för hela serien. Antalen har annars sjunkit ganska tydligt efter toppåren 2011 och 2012 då 585 respektive 402 ex bokfördes. Därefter har det följt åtta höstar med oroväckande låga antal, i snitt kring 200 ex per år. Årets summa är den högsta sedan dess och innebär en viss uppryckning. Mediandatum för de juvenila inföll aningen tidigare än normalt, 15 september, medan sträcktoppen för de adulta var påfallande sen, 19 oktober. Ungfågelsandelen på 68 % är tydligt under medel (Tabell 2). Som vanligt var det en hög andel gamla hanar i slutet av perioden. Stenfalkens utveckling under häckningstid i Sverige är något av ett mysterium. Den är faktiskt den enda svenska rovfågel som minskat signifikant i antal

i standarddrutterna sedan millennieskiftet. Bakgrunden till detta resultat är synnerligen oklar. Lokala inventeringar i häckningsmiljö i norr talar om ett stabilt bestånd sedan 1970-talet. Vid Stevns räknades låga 41 ex (18 % av Falsterbos summa) in under hösten.

Lärkfalk *Falco subbuteo* – 81 ex.

Årets första, en adult, sträckte redan på säsongens första dag. Under resten av månaden passerade ytterligare tretton ex, med huvuddelen av dessa under sista dekaderna. Antalen ökade lite i början av september och hela 19 ex räknades 15 september. I oktober sträckte sju olika fåglar ut under den första veckan, vilket är relativt många för att vara så pass sent. Årssumman på 81 ex är tydligt över medel för hela perioden och något över medel för de senaste tio åren. I motsats till stenfalk och pilgrimsfalk blir antalen av lärkfalk generellt högre vid ostvind och detta gäller speciellt om det är ostvind under ett antal dagar i sträck i september. Ungfågelsandelen på 85 % är helt normal. Sträcktoppen för de adulta inföll normalt, 2 september och något sent för ungfågellarna, 15 september. Antalen i Falsterbo har varit relativt stabila sedan räkningarna infördes, men med en viss ökning under de senaste tio åren. Detta speglas också i svenska inventeringar under häckningstid, där en stark uppgång noterats under de senaste 20 åren. Vid Stevns räknades 29 ex in (36 %), men överensstämmelsen mellan olika dagar var påfallande låg.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* – 50 ex.

Årets första, en ungfågel, passerade 14 augusti. Ytterligare 7 ex, varav 5 ad och 2 juvenila, passerade under sista dekaderna i augusti. Antalen i år var generellt mycket låga i månadsskiftet augusti–september då sträcktoppen för de adulta hanarna (vilka generellt sträcker först) ofta infaller. Detta förklaras, åtminstone delvis, av en lång period med högtrycksväder, vindar från nordost och låg koncentration till Falsterbo. Även under resten av september noterades få individer, men med tre ex vardera 12, 18 och



Adult pilgrimsfalk på sträck vid Nabben 15 oktober 2021. Foto: Mattias Ullman.

27 september. Dagsbästa var dock 4 ex så sent som 4 oktober. Månadssiffror i år var 8 ex i augusti, 23 i september, 18 i oktober och 1 i november. Sålunda inföll sträcktoppen i år relativt sent, 21 september för de adulta och 10 oktober för ungfågeln. Årsumman på 50 ex är tydligt under medel för de senaste tio åren, men inte riktigt så låg som 2018 då bara 44 ex bokfördes. Ungfågelsandelen på 44 % i år är hög, men mer troligt en effekt av att vi missade sträcktoppen för de adulta snarare än att häckningarna gick extremt bra. I Falsterbomaterialet syns en signifikant ökning under hela perioden, med endast sex sträckare per år i medeltal på 1970-talet och 98 per år på 2010-talet. Den svenska populationen bedöms i dag ligga på 550 par efter att ha ökat tydligt ända sedan 1970-talet. Häckningarna i Sverige och framför allt på Västkusten gick tyvärr över lag dåligt under året. Fågelinfluensan

och dåligt väder i maj anges som troliga orsaker till detta. I Götaland hade Projekt Pilgrimsfalk koll på 120 par under året (mot 131 par 2020). Endast 47 par av dessa lyckades med häckningen och de fick ut 108 ungar, vilket är mindre än halva summan jämfört med föregående år. Ringåterfynd av västsvenska pilgrimsfalkar tyder på att dessa i allmänhet sträcker västerut över Kattegatt, på väg mot övervintring i Västeuropa, i stället för att passera södra Skåne (Tommy Järås & Peter Lindberg, pers. medd. 2022). Huvuddelen av falkarna som passerar Falsterbo tros istället komma från norra Sverige, Finland och Ryssland.

Vid Stevns räknades 14 ex (28 % av Falsterbosumman) in under hösten, men minst åtta av dessa sågs inte i Falsterbo. Uppe vid Hellebäck var också summan mycket låg, endast tre sträckare i år, mot tio i medeltal perioden 1988–2020.

ÖVRIGA ARTER

Andfåglar

För prutgässen innebär 8 557 ex det klart sämsta året sedan 2016. Att relativt stora antal sträckte söderut längs svenska ostkusten redan i mitten av september antyder också att häckningen över lag gick dåligt. Årets ungfågelandel i Falsterbo på 16 % är över medel (Tabell 3), men troligen en effekt av att en stor del av det tidiga sträcket (i september) inte noterades vid Falsterbo. Även om vitkindad gås övervintrar i större och större flockar i sydligaste Sverige ökar antalet sträckare lavinartat och arten var i år faktiskt den näst mest talrika efter bofink. Årets 390 000 ex innebär också det näst bästa året någonsin, endast slaget av 488 000 år 2019. De stora antalen noteras från mitten av oktober och framåt och årets högsta dagssumma var 82 000 ex 18 oktober. Grågäsen bokförs numera i lägre antal i Falsterbo än under 2010-talet, men årets summa var den högsta sedan 2017. Lätt minskande

antal i Falsterbo kan hänga ihop med ökade antal övervintrare i södra Sverige. Samtidigt lämnar huvuddelen av grågässen Sverige under hösten och det är uppenbart att arten fortsatt att öka generellt. Efter fjolårets rekord för bläsgås, sträckte i år måttliga 2 529 ex. Västvindar rädde under i princip hela oktober i Falsterbo och siffrorna för både bläsgås och sädgås hade sannolikt blivit högre med mer ostvindar. Samtliga tre svanarter sträckte i goda antal under hösten och dessutom var andelen ungfåglar över medel för alla arterna, för sångsvanen faktiskt hela 19 % (Tabell 2). Sångsvanen har ökat kraftigt i Falsterbo sedan 1980-talet, detta trots att antalet övervintrare i södra Sverige också ökar.

Efter en kraftig nedgång under 1990-talet har antalet gravänder ökat igen. I Danmark har förekomsten under häckningstid gått ner långsiktigt och det gäller även de standardiserade räkningarna i Sverige. Årets siffra är högre än föregående år, men ändå under medel för de senaste 20 åren. Nästan alla simänder räknas

TABELL 3

Ungefågelsandel (%) bland ett urval sträckande arter i Falsterbo 1986–2021. Tabellen visar andelarna under de tre senaste åren (2019–2021), medelvärden för femårsperioder 1986–2020, samt för hela perioden då ungfågelandelar för dessa arter har bokförts (1986–2021). – innebär att inga fåglar åldersbestämdes av den aktuella arten under det året.

Yearly proportion of juveniles (%) among a number of migrants at Falsterbo 1986–2021.

	2019	2020	2021	1986 1990	1991 1995	1996 2000	2001 2005	2006 2010	2011 2015	2016 2020	1986 2021
Knölsvan	1	3	7	-	-	-	-	6	6	3	5
Mi. sångsvan	1	11	13	15	8	11	13	10	7	7	10
Sångsvan	20	5	19	6	6	12	11	12	7	8	9
Prutgås	17	24	16	19	17	8	12	6	14	15	13
Trana	7	7	9	25	21	11	10	12	11	9	12
Bredstj. labb	100	0	100	29	42	52	89	64	93	63	62
Kustlabb	53	50	31	55	68	57	62	45	42	45	53
Fjällabb	100	100	-	80	99	92	100	99	100	100	98
Dvärgmåås	59	46	19	62	76	53	46	44	37	33	49
Silltrut	22	41	53	-	-	-	29	31	27	32	31
Tretåig måås	100	93	100	84	58	85	97	87	95	96	87
Skräntärna	22	23	23	15	15	12	17	11	19	17	16
Fisktärna	28	46	26	34	40	38	25	30	34	27	32
Silvertärna	52	54	30	26	40	39	38	36	46	38	37
Småtärna	71	52	57	-	-	-	-	-	57	54	55
Svarttärna	89	94	79	77	94	98	79	83	89	94	88

des i höga antal under hösten. För bläsand och snatterand blev det årsrekord med god marginal och både kricka och skedand noterade sina näst högsta årssummor någonsin. Även gräsand och stjärtand räknades i antal tydligt över medel. Alla dessa simänder har också ökat generellt under minst tio eller 20 år i Falsterbo, och i stort även som höstrastare och övervintrare i Sverige totalt sett. Däremot minskar bläsand och kricka under häckningstid i både Sverige och Finland för närvarande. Det förefaller rimligt att ökningen i Falsterbo beror på en hög andel ryska fåglar. Vigg hade ett bra år igen och årets 1 072 ex är klart över medel långsiktigt. Vighen minskade i Falsterbo under 1990- och 2000-talen, men en tydlig ökning har noterats från 2013 och framåt. Den tidigare minskningen i Falsterbo sammanfaller tidsmässigt med en ordentlig ökning av antalet övervintrare i svenska vatten, främst i Östersjön. Detta är säkerligen en effekt av mindre isbeläggning i sen tid. Någon sentida uppgång motsvarande den i Falsterbo har inte

noterats i något av systemen med inventeringar under häckningstid. Antalet höstrastande vigg i Sverige har under de senaste tio åren minskat något, samtidigt som ingen förändring skett under samma period av antalet övervintrande vigg. Bergand har ökat som övervintrare i svenska vatten sedan 1980-talet. I Falsterbo syns dock inte motsvarande ökning, vilket rimligen är ett resultat av att fler fåglar än på 1970-talet väljer att övervintra i Östersjön. Årets siffra på 202 sträckare är under medel.

Ejderns uppgång fram till 1990-talet har följts av en kraftig nedgång sedan dess. Endast 57 800 sträckande under hösten bekräftar detta. Det finska Östersjöbeståndet har halverats sedan mitten på 1990-talet, men uppvisar en liten ökning de allra senaste åren. Räkningar på andra håll visar att det finns betydligt mycket färre honor är hanar numera. Att dödligheten är högre hos honorna förklaras till stor del av att ruvande ådor dödas av havsörn och, i alla fall i Finland, även av mink och mårhund. Ytterligare en för-



Sträckande ejdergudingar vid Nabben 15 september 2021. Foto: Bengt Grandin.



Svärtan har ökat i antal under de senaste tio åren. Nabben 25 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

klaring till ökad dödlighet hos ådorna kan vara att dessa drabbas hårdare av försämrad kondition pga. sämre födokvalitet under senare tid. Alfågel sträckte med 289 ex och detta är faktiskt den högsta årssumman sedan 1970-talet. Antalen är ändå oerhört små jämfört med de som övervintrar i Östersjön. Alfågeln har minskat kraftigt som övervintrare i Östersjön under 2000-talet och övervintringsområdet har också förskjutits norrut, rimligen en effekt av mindre isbeläggning. Sjöorren är den dykand som för närvarande ökar mest i Falsterbo och årets strax över 40 000 sträckare är den näst högsta årssumman hittills. Antalet höstrastande och övervintrande sjöorrar i Sverige har också ökat. Arten är intressant då det är den enda av de musselätande, marint övervintrande och under vintern utsjöbankslevande dykänderna som ökar i antal även totalt sett på internationell nivå. Höstens 2 616 svärter utgör nytt årsrekord. Siffran är i särklass och det var nästan en dubbling av tidigare rekordet från 2014. I Falsterbos serie

har svärtan ökat tydligt de senaste tio åren och även antalet övervintrare i Östersjön har haft en signifikant uppgång under samma period. Det i Östersjön häckande beståndet av svärta har däremot minskat kraftigt i omgångar under de senaste 50 åren. Knipan har minskat generellt vid Nabben sedan 1980-talet, men en viss ökning kan skönjas de senaste tio åren. Med årets 709 ex har vi två höga årssummor i rad i Falsterbo. Antalet övervintrare i Sverige har ökat rejält i långtidsperspektivet, men under den senaste tioårsperioden har ingen förändring skett. Även småskraken slog årsrekord med nästan 8 000 tolt. Arten har ökat tydligt under tio eller femton år i Falsterbo nu, efter att tidigare minskat under 1970-talet och 1980-talet. Antalet häckare i den finska skärgården har ökat under perioden medan antalen under häckningstid i Sverige och Danmark minskat sedan sekelskiftet. Precis som hos många andra änder finns dock en långtidsökning av antalet övervintrare i Sverige. Tabell 3 visar ungfågelsandelar för ett urval arter.



Smålomsträck förbi Nabben 14 september 2021. Foto: Bengt Grandin.

Lommar – trana

Det blev årsrekord med över 1 100 smålommar i år. Arten har ökat tydligt i våra räkningar sedan sekelskiftet och den har även ökat i Sverige under häckningstid under samma period. De sistnämnda ökningarna har skett i Norrland och norra Svealand, medan beståndet i Götaland istället minskat i storlek under samma tid. För storlommen syns ingen förändring i Falsterbo sedan arten började räknas för 20 år sedan, men årets resultat är strax över medel. Samtliga tre doppingar har ökat i antal under 2000-talet. För skäggdoppingen blev det tangerat årsrekord och för gråhakedoppingen den tredje högsta siffran i serien. I likhet med flertalet andra vattenlevande arter har antalet övervintrande skäggdoppingar ökat i Sverige under perioden. Årsumman på fyra sträckande svarta storkar är bara överträffad en gång tidigare, med fem ex 1997. Året föregås dock av två noll-år i rad och det är svårt att se någon tydlig trend för arten. Det går bra för de skånska projektstorkarna och årets summa på

strax över 100 ex är den näst högsta. För både gråhäger och ägretthäger blev det nya årsrekord igen. För den förstnämnda noterades även dagsrekord på 167 ex 3 augusti och årssumman slutade på strax över 1 000 ex. Gråhägern har ökat signifikant i vår serie sedan starten och även ökat i antal under häckningstid i både Sverige och Finland. Till skillnad från sin släkting sträcker ägretthägern ganska jämnt fördelat över hela säsongen, men ofta med en topp i månads-skiftet september-oktober. Dagsbästa i år, 34 ex 27 september var inte i närheten av förra årets extrema dagsrekord på 101 ex, men trots detta blev det alltså nytt säsongsbästa. I år häckade arten på minst tre lokaler i Götaland och det är svårt att se att den inte kommer att öka ytterligare de närmaste åren. Över 15 000 sträckande tranor innebär det näst högsta antalet sedan över 18 000 räknades in 2013 och arten fortsätter öka långsiktigt i stora delar av norra Europa. Ungfågelsandelen i år på 9 % är något högre än de senaste två åren, men ändå under medel.

Vadare

Under första halvan av augusti rådde lågtrycksväder med friska vindar från västsektorn de flesta dagar och detta gav också goda antal av ett flertal vadararter som sträcker tidigt. Strand-skata, skärfläcka, småspov och myrspov noterades då i högre antal än normalt. Under de två första veckorna i september rådde i stället högtrycksväder och ostvind, vilket gjorde att lägre antal än normalt av de juvenila *Calidris*-vadarna sågs. Skärfläckans 233 ex är den högsta årssumman någonsin och det kan åtminstone delvis förklaras av en snabb ökning på Öland. Högsta dagsnotering var 78 ex 3 augusti. Tofsvipan har minskat långsiktigt under häckningstid i fågel-taxeringarna, och minskningen har tyvärr tagit ny fart efter sekelskiftet. I Falsterbo minskade arten under 1990- och början av 2000-talet, men en uppgång har därefter skett igen. Årets 924 sträckare är den högsta summan sedan 2016 och över medel. I svenska häckfågeltaxeringar syns ingen förändring av antalet ljungpipare under

senare tid, men i Falsterbo syns en tydlig ökning sedan 1990-talet och det förklaras troligen av att huvuddelen av sträckarna kommer längre öster ifrån. Detaljerade studier av ljuslogg-för-sedda ljungpipare i de svenska fjällen visar att dessa i väldigt liten utsträckning flyttar via södra Sverige, de flyttar istället via Norge och Danmark mot övervintringsområden i Västeuropa och Nordafrika. Dessa resultat stöds också av färgringmärkta fåglar både i det svenska häckningsområdet och under höstrastning i Skåne. Det finns inga tecken på att dessa grupper skulle vara desamma och de stora mängderna med höstrastande ljungpipare i Skåne kommer troligen österifrån. Större strandpiparen noterades i relativt låga antal för andra året i rad, speciellt i september då ungfågeln ska passera. Storspoven minskar i Sverige enligt flera olika inventeringar och summan i Falsterbo i år är också strax under medel. För småspoven noterades i år både dagsrekord med 71 sträckande på säsongens första dag och årsrekord med totalt 113 ex.



Storspoven minskar i antal i hela landet. Nabben 13 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.



För brushanens del anas en viss ökning i antal sedan sekelskiftet. Nabben 19 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

I Falsterbo har arten ökat sedan sekelskiftet, men motsvarande ökning syns inte i häckfågelinventeringarna. Rödspoven noterades i år med sin högsta årssumma någonsin, 17 ex. Tidigare årsrekord var femton ex från 2009. Dagsbästa var sex ungfåglar i samlad flock som snabbt sträckte mot Danmark 6 september. Alla fåglarna sågs i september eller oktober och alla var av den isländska underarten *Limosa limosa islandica*. Den underarten ökar för närvarande på Island och i Norge och det är troligen också anledningen till högre antal ungfåglar i södra Sverige de senaste åren. Enkelbeckasinen har ökat de senaste 20 åren enligt Svensk Fågel-taxerings standardrutter. Enligt sommarpunktuttritten har arten haft ett stabilt bestånd i de delar av landet som täcks av detta delprogram under samma tid. Sistnämnda speglar främst södra Sverige och stämmer väl med bilden från Falsterbo, där ingen tydlig förändring kan ses under perioden, men årets siffra är den högsta sedan 2011.

Alla *Calidris*-vadarna räknades i år i antal under eller strax under medel. Mediandatum för flera arter tycks ha tidigare lagts några dagar och detta kan innebära att en högre andel av de adulta fåglarnas sträck passerar Falsterbo i juli, innan räkningarna inleds. I år sågs dessutom relativt få juvenila vadare på sträck. Vädret i slutet av augusti och september gjorde att koncentrationen till Falsterbo var låg. Sannolikt var också häckningsframgången på tundran generellt dålig. Kärrsnäppan har ökat i antal i svenska fjällen, men huvuddelen av fåglarna som passerar Falsterbo kommer sannolikt längre öster ifrån. Årets 4 300 ex är under medel och en liten minskning tycks också ha skett de senaste tio åren. Endast 37 spovsnäppor är klart under medel och också det lägsta antalet sedan 2012. Lejonparten av de adulta sträcker troligen redan i juli och häckningsframgången på tundran för t.ex. både spovsnäppa och småsnäppa var sannolikt dålig 2021. Brushanen har räknats i ganska oförändrade antal i Falsterbo sedan 1970-talet, men med en viss ökning sedan sekel-

skiftet. Årets 260 ex är strax över medel. Arten minskar generellt som häckfågel i hela Norden, men huvuddelen av fåglarna i Falsterbo kommer säkerligen från Ryssland. Samtliga fem svenska *Tringa*-arter, skogssnäppa, rödbena, grönben, svartsnäppa och gluttsnäppa räknades i år i antal nära medel. I de inventeringar som täcker de svenska häckande bestånden bäst har svartsnäppan minskat, skogssnäppan och rödbenan ökat och grönben och gluttsnäppa haft stabila antal under 2000-talet. För drillsnäppan var dock årets 26 ex klart under medel. Endast två sträckande smalnåbbade simsnäppor under hösten stärker en minskande trend de senaste tio åren. Det negativa mönstret för arten finns även från häcknings-tid i Sverige under de senaste åren.

Måsfåglar – alkor

Skrattmåsen minskade under 1980-talet och 1990-talet, men har sedan början på 2000-talet ökat tydligt i Falsterbo och årets 16 935 sträck-

are är nytt årsrekord. Överlägset dagsbästa var 3 740 ex 3 augusti. I svenska inventeringar under häckningstid syns dock ingen vändning uppåt igen under perioden. Även dvärgmåsen har ökat i Falsterbo under de senaste tio åren och 1 951 sträckare i år innebär en ny hög summa. Arten ökar också i olika inventeringar, speciellt i Mellansverige. I norr, där huvuddelen av det svenska häckande beståndet finns, har antalen varit ganska stabila under de senaste tio åren. Silltrut har i vår serie endast räknats sedan sekelskiftet, men en tydlig ökning ses under de tio senaste åren. Det finns tyvärr tecken på att Östersjö(sill)truten, *Larus fuscus fuscus*, återigen börjat minska i antal. I alla fall i delar av utbredningsområdet. Samtidigt har den västliga silltruten, *L. f. intermedius* (Nordsjösilltrut), expanderat kraftigt i Nordvästra Europa och det är säkerligen dessa som utgör majoriteten av fåglarna i Falsterbo. Ungfåglarna utgjorde i år hela 53 %, vilket är en ovanligt hög andel.



Dvärgmåsen har ökat i antal under de senaste tio åren. Nabben 24 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.



Ung fisktärna på sträck vid Nabben 3 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

Årets tretton skrântärnor i Falsterbo är inte i närheten av antalen de senaste tre höstarna, men ändå strax över medel. I övriga Skåne rastade många skrântärnor under sensommaren och antalet räknade häckande par i landet förra året, 631 par, är det högsta på många år. Både fisk- och silvertärna sträckte i stora antal under de två första augustiveckorna. Den 3 augusti hade det blåst en hård vind från väst över Sydsverige fem dygn i sträck och detta hade säkerligen dämpat sträcklusten hos många arter. Sträcket av tärnor var i gång med stora flockar redan i gryningen trots (eller tack vare!) en frisk vind från väst. Vinden mojnade ganska snabbt under förmiddagen och sträcket av tärnor (och skrattmåsar) fortsatte oförminskat fram till kl. 15.00 (sommartid) då räkningarna avbröts. Under morgonen sträckte de flesta tärnorna över havet, strax söder om Nabben, men i takt med att vinden la sig, tvärade en högre andel tärnor in över land norr om Falsterbo och fortsatte mot väst eller

nordväst. Totalt passerade ca 6 500 fisk- och silvertärnor under dagen (ca 77 % fisktärnor och 23 % silver) och dagssummorna för båda arterna överskred denna dag alltså årssummorna för vissa år. När säsongen summerades innebär nästan 3 000 silvertärnor nytt årsrekord. Strax under 15 000 fisktärnor är tidigare endast överträffat av årssumman från 2014 på över 16 000. Båda arter ökar generellt, både i Falsterbo samt i inventeringar i Sverige och i Finland. Små-tärnan hade ett bra år igen med 136 sträckare och en viss uppgång har också noterats i lokala inventeringar i Sydvestskåne under senare år. Svarttärnan har tyvärr minskat i antal på häckningslokalerna i Sverige under flera år i sträck. Huvuddelen av de som passerar Falsterbo kommer troligen öster ifrån, men även här har trenden varit negativ under de senaste tio åren. Årets 61 sträckare är i vilket fall en uppryckning jämfört med de två senaste åren. Alla fyra labbarterna hade ett dåligt eller måttligt år i Falsterbo.

Häckningarna på tundran gick troligen dåligt, då endast två unga bredstjärtade labbar sågs och faktiskt inte enda fjällabb. Kustlabben passerade med 57 ex under hösten, vilket är mycket nära medel för de senaste 20 åren. Andelen ungfåglar var relativt låg, 31 %.

Sillgrissla noterades med 116 ex under hösten. Det är den högsta årssumman på tio år. Tordmulens 85 ex är över medel för de senaste 20 åren. Antalen som ses i Falsterbo av dessa två arter är starkt beroende av västliga stormar som pressar ner alkor i Kattegatt och Öresund. En mycket stor andel av fåglarna som räknas i Falsterbo häckar alltså inte i Sverige.

Duvor – hackspettar

Efter en kraftig nedgång för skogsduvan, främst under 1990-talet, har trenden vänt liksom den även gjort i häckfågelinventeringarna i Sverige och Danmark. Årets 13 000 är klart över medel långsiktigt, men lägre än de två senaste årens rekordnoteringar. Ringduvan är en av de arter

som visat en jämn ökningstakt i Sverige under flera årtionden och alla riktigt höga årssummor i Falsterbo är från de senaste åtta åren. Årets 390 000 sträckare är i sammanhanget ganska lågt, kanske oväntat lågt, men ändå högt i ett långt perspektiv. Detta innebar också att ringduvan, i år med extremt liten marginal till den vitkindade gåsen, behöll sin plats som Falsterbos näst mest talrika dagsträckare. Högsta dagssummor var 46 000 ex 9 oktober, 44 000 ex 18 oktober och 67 000 ex 24 oktober. De högsta årssummorna är 999 000 från 2019 och 844 000 år 2013. Ingenting tyder egentligen på att det var en dålig häckningssäsong för ringduvor i år. Friska vindar från väst blåste under många oktoberdagar i år. Möjligen kan det ha påverkat koncentrationen av ringduvor till Falsterbo, så att fler lämnade Sverige längs andra kustavsnitt. Möjligen kan också bytet av sträckräknare ha inneburit att vi faktiskt underskattat antalen i många av de stora duvflockarna som ibland är tusenhövdade. Turkduvan har minskat tydligt



Ringduvor på väg. Nabben 24 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.



Tornseglaren har minskat lite i antal sedan sekelskiftet. Nabben 15 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.

i Falsterbo under minst tio år, och endast två utsträckande i år stärker den trenden. Även i svenska vinterinventeringar minskar arten, trots milda vintrar. Tornseglaren är en av de arter som av historiska skäl endast räknas från och med 11 augusti. Sträckräkningarna startades tidigare först vid detta datum. Eftersom som en hög andel av alla tornseglare försvinner under augusti kommer arten på sikt att räknas från 1 augusti i stället. Detta för att framöver få bättre data, även om det inte på samma sätt går att jämföra med tidigare års data och om artens sträckvanor gör att koncentrationen till Falsterbo är låg. Årets 5 300 ex är under medel för en art som minskat försiktigt sedan sekelskiftet. Arten tycks minska i hela Norden för närvarande.

Endast två utsträckande jordugglor är under medel och det var länge sedan det var ett bra år för arten i Falsterbo. Detta trots regelbundet goda häckningsår vart tredje-fjärde år i norra Sverige under 2000-talet, senast 2019. Jordugglan är för sällsynt för att observeras i tillräckliga

antal i vinterpunktrutterna, men milda och snöfria vintrar i södra Sverige kan möjligen innebära att fler övervintrar. Enstaka större hackspettar var ute på Nabben som vände, liksom en eller två gröngölingar. Inga utsträckande hackspettar alls under året dock och hösten var generellt tom på invasionsarter.

Varfågel – stare

Varfågel är en av relativt få arter som hade högst antal sträckare på 1970-talet. I Falsterbo minskade den sedan snabbt under 1980- och 1990-talen, men har därefter ökat lite igen. Årets 22 ex är strax över medel för hela perioden. Under samma period som Falsterboräkningarna har pågått har antalet vintervarfåglar i Sverige inte förändrats på något markant sätt förutom en svagt negativ tendens. Siffror från häckningstiden finns i princip enbart från 2000-talet och inte heller där har någon säker förändring skett. Däremot är variationen mellan år stor, både under sommar och vinter, med en relativt tydlig



Trädlärkan räknas fortfarande i stort antal. Nabben 29 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.

koppling till gnagarförekomst inom häckningsområdet.

Kajan har ökat tydligt i Falsterbo sedan sekelskiftet, men årets 35 000 utsträckande är den klart lägsta årssumman sedan 2012. Generellt har arten ökat både under häckningstid och som övervintrare i Sverige det senaste halvsekllet. Mediandatum i Falsterbo har senarelagts lite sedan 1990-talet och detta kan möjligen också ha ett samband med att fler fåglar försöker övervintra. Även råkan hade ett måttligt år i Falsterbo och endast ca 3 000 ex är den lägsta summan sedan 2009. Råkan ökade i vinterpunktrutterna fram till millennieskiftet ungefär och har därefter uppvisat stabila vinterantal i Sverige. Endast 182 sträckande kråkor innebär den lägsta årssumman någonsin. På 1970-talet noterades flera år med över 10 000 sträckande och arten är troligen den som har minskat allra kraftigast i Falsterbo sedan sträckräkningarna påbörjades 1973. Generellt går det dåligt för arten i alla in- venteringar Norden. Kråkan är av allt att döma

ännu en i raden av förlorare i det moderna jordbrukslandskapet. Inte minst har den påverkats negativt av nedläggningen av jordbruk i stora delar av de skogsdominerade delarna av landet. Samtidigt har kråkan det också svårt i det stor- skaliga jordbrukslandskapet, men klarar sig väl i tätbebyggda områden och längs våra kuster. Både råka och kaja tycks ha anpassat sig bra till ett modernt jordbruk, men inte kråkan.

Mesar sträckte i små antal under hösten. Endast en pungmes noterades och arten har nu fem år i rad med låga antal i Falsterbo. Även häckningarna i Skåne har generellt gått dåligt i sen tid och det svenska beståndet är i nuläget väldigt litet. Trädlärkor räknades i stort antal igen och årets 3 917 ex är tidigare endast slaget av förra årets siffra. Högsta dagssumma var 768 ex 4 oktober. Arten har ökat tydligt i Falsterbo sedan 1980-talet och ytterligare lite efter sekelskiftet. Den verkar också vara på försiktig spridning norrut i landet som häckfågel. Sånglärkan minskade snabbt under 1980- och 1990-talen, men

har därefter återhämtat sig i Falsterbomaterialet. Årets 2 410 ex är dock under medel för de senaste tio åren. Nationellt syns en liten tendens till förbättrat läge under allra senaste åren. Detta efter en i stort kontinuerlig minskning av antalen sedan 1970-talet. Berglärkan är en av de arter som minskat sedan 1970-talet, men årets nio ex är en liten uppryckning jämfört med de senaste åren. Årets 25 000 ladusvalor är mycket nära medel för en art som fluktuerat ganska kraftigt sedan 1970-talet. Backsvalan har minskat kraftigt sedan 1980-talet och en rikstäckande inventering har därför utförts de senaste åren för att få en samlad bild av det aktuella läget. Den stora anledningen till nedgången är sannolikt igenläggning och återställning av grustäcker runt om i landet. I Falsterbo syns ingen förändring sedan sekelskiftet, men årets 3 000 ex är åtminstone en dubbling av det låga antalet förra året. Även den generellt minskande hussvalan gjorde en viss uppryckning och årets 2 322 ex är den högsta årssumman sedan 2017.

Staren minskade kraftigt under 1980- och 1990-talen, men trenden har vänts och de senaste tio åren ser mer positiva ut. Årets 192 000 ex är det högsta antalet sedan 2014 och årssummorna närmar sig nu faktiskt hur det såg ut på 1970-talet. Högsta dagsnoteringar var 29 000 den 31 oktober och 20 000 den 1 november. Staren nämns ju ibland som en av de arter som sträcker under i princip hela säsongen. Antalen i augusti och september är dock väldigt små. Samtliga sex dagssummor på över 10 000 i höst inföll från mitten av oktober och framåt och mediandatum för arten var också påfallande sent, 25 oktober. De ökande siffrorna i Falsterbo stöds dock inte alls i inventeringar under häckningstid i Sverige. Dessa visar nämligen inte några tecken på att minskningen avbrutits eller ännu mindre på någon återhämtning. Varifrån kommer alla stararna som räknas i Falsterbo? Kommer de från delar av Sverige där det trots allt nu åter går bättre för stararna eller från länder längre österut med en annan utveckling än den i Sverige?



För hussvalans del noterades en viss ökning hösten 2021. Nabben 15 augusti 2021. Foto: Bengt Grandin.



Starar över Nabben 30 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.

Trastar – piplärkor

Såväl björktrast som rödvingetrast återfinns bland arterna med långsiktigt negativa trendriktningar, vilket överensstämmer med utvecklingen under häckningstid i Sverige. I år var det gott om rönnbär i Norrland och Mellansverige under hösten, vilket innebar att nästan inga björktrastar kom ner till Skåne under den standardiserade sträckperioden. Rödvingetrasten är huvudsakligen nattsträckare, men speciellt vid disigt väder kan ibland tusen- eller tiotusentals sträcka ut på Nabben även dagtid. Årets 4 190 sträckare är högsta noteringen sedan 2014, men ändå mycket långt från de bästa åren. Dubbeltrasten har ökat kraftigt i Falsterbo på bara tio år, men årets 1 005 sträckare är under medel för perioden. Pinfinkens årssumma dubblerades jämfört med förra året, men 203 ex är ändå en relativt låg siffra.

På grund av väderläget var koncentrationen av flyttande fågel i Falsterbo troligen låg i månads-skiftet augusti–september och både gulärta och

trädpiplärka noterades med relativt låga antal under hösten. För den senare var antalen faktiskt exceptionellt låga. Åtminstone den sydliga gulärta ökar annars generellt i olika inventeringar, medan den nordliga gulärta har haft ett stabilt svenskt bestånd under 2000-talet. Forsärlan har nått en hög och relativt jämn nivå efter sekelskiftet. Årets 377 ex är mycket nära medel för 2010-talet, men högt över medel för hela perioden. Inventeringar under häckningstid visar att forsärlan fortsätter att öka och att spridningen norrut har gått relativt fort. Idag finns arten i goda antal även i relativt fjällnära miljöer.

Endast tre fältpiplärkor är långt under medel, men ändå ingen överraskning. Länsstyrelsen Skåne har påbörjat åtgärder för att rädda de områden och de miljöer där fältpiplärkan finns, men artens framtid i Sverige är ändå mycket osäker. Fältpiplärkan häckar idag endast i begränsade delar av Skåne och antalet par fortsätter att minska. Rödstrupig piplärka bokfördes med 22 ex och det är högsta antalet sedan 2016.

Arten bedöms dock allmänt som minskande, men dataunderlaget bakom denna bedömning är svagt. Skärpiplärkan noterades med hela 95 ex och det är den högsta summan i serien förutom en extrem siffra på 168 ex från 1974. Långsiktigt bedöms arten ha minskat i landet, men trenden har vänts i Falsterbo och under de tio senaste höstarna är antalen lite högre igen. Åtminstone i finska skärgården har antalen ökat långsamt under ca 30 år. I relativt nystartade storskaliga skärgårdsinventeringar i Sverige finns ett svagt negativt mönster sedan 2015, men utan statistisk säkerhet.

Finkar – sparvar

Innan årets fältsäsong inleddes bestämdes att försöksverksamhet med att separera bo- och bergfink under sträcket skulle genomföras. Nytt för denna höst är alltså att siffror bokförts för båda arterna. Åtminstone i år rapporteras dock arterna gemensamt för att lättare kunna jämföra med tidigare årssummor. Bofinkarna sträckte i mycket stora antal, speciellt under första oktoberveckan, då förutsättningarna för koncentration av finksträcket till Falsterbo var optimala med frisk eller hård vind mellan syd och väst, samt molnigt väder. Under de sex första dagarna räknades 1,5 miljoner finkar, där bofinken stod för minst 95 %. Den 6 oktober räknades över 573 000 bo/bergfinkar och det är den näst högsta dagssumman någonsin. Årssumman på strax över 2 miljoner fåglar är tidigare endast slagen av 2,4 miljoner bo/bergfink från 2012. Andelen bergfink i år låg på 6 % och det är lite lägre än vid de preliminära uppskattningar som annars gjorts de senaste åren. Artparet bo/bergfink brukar i stora drag utgöra hälften av alla fåglar som räknas in i de standardiserade sträckräkningarna i Falsterbo och i år hamnade andelen ganska högt, på 57 %. De år med högtryck och ihållande ostvindar i månadsskiftet september-oktober hamnar normalt andelen bo/bergfink under 50 % i stället. Trots att stenknäcken är en stannfågel i stora delar av utbredningsområdet ökar den i sträcksiffrorna och årets 177 ex är

tidigare endast slaget av 229 ex 2016. Absoluta merparten av dessa, 156 ex, sträckte på hög höjd 13 oktober, samma dag som det var bra sträck av dubbel- och rödvingetrast. Stenknäck ökar, åtminstone sedan sekelskiftet, också i både häckfågel- och vinterinventeringar. Likt björktrast och sidensvans uteblev i princip även domherrarna helt från Falsterbo under 2021. Likt andra invasionsarter styrs uppträdandet i Falsterbo av mängden mat längre norrut under hösten. Förra året räknades 2 437 domherrar i Falsterbo och i år hamnade slutsumman på endast tre individer. Detta om något visar att korttidsmönster i sträcksiffror ska tolkas försiktigt. Gulhämpling är en av de arterna med tydligast ökning i Falsterbo jämfört med 1970- och 1980-talen. Årets 19 ex är en ny hög summa, om än inte riktigt i nivå med de två föregående åren. Arten är för sällsynt för att registreras i de generella inventeringarna under häckningstid, men det svenska beståndet bedöms som svagt ökande under 2000-talet.

Rosenfinken ligger på en förhållandevis jämn nivå i Falsterbo, trots att den minskat signifikant som häckfågel i både Sverige och Finland. Årets fem ex är precis över medel för en art som har varierat påfallande lite i antal de senaste femton åren. Alla tre arter korsnäbb sträckte i låga eller mycket låga antal under hösten 2021 och bändelkorsnäbb, den mest sällsynta av dem, bokfördes inte alls. Endast 228 mindre korsnäbbar innebär fjärde året i rad med mycket låga antal. För en invasionsart är detta i sig dock inte oroande och alla tre arterna har ökat generellt i Sverige under häckningstid på 2000-talet. Större korsnäbben varierar inte fullt så mycket som den mindre släktingen i antal och senast den uteblev från Falsterbo en hel höst var 1998. 364 ex bokfördes under 2021. En liten ljusning hade noterats för grönfinken under de tre senaste höstarna, men i år var det tillbaka på mycket låga antal igen. Endast 3 200 ex under hösten innebär samma extremt låga nivå som åren 2016 och 2017. Grönfinken ökade tydligt i hela Falsterbos serie fram till år 2006 då 121 000 ex bok-



Sträckande gulsparv. Nabben 30 oktober 2021. Foto: Bengt Grandin.

fördes. Därefter minskade den drastiskt, i första hand beroende på ett parasitangrepp som leder till sjukdomen gulknopp. Grönfinken är uppenbarligen mer känslig för parasiten än många andra arter. Parasiten orsakar skador i mun och svalg, vilket medför svårigheter att äta och svält.

Vinterhämpling minskade i år efter två relativt höga noteringar de föregående åren. Årets cirka 2 000 ex bibehåller dock en svagt ökande trend under de senaste tio åren. Nästan 27 000 hämplingar är sämre än under de tre föregående åren, men ändå klart över medel för de senaste 20 åren. Hämplingen minskade kraftigt, likt flera andra jordbruksarter, under många år på 1980, 1990- och inledningen av 2000-talet. Under de senaste tio åren har en tydlig återhämtning skett och detta syns också i flera nordiska inventeringar under häckningstid. Rörelserna på gräsiskor var mycket små under hösten, precis som för andra invasionsarter. Endast 840 ex under hösten är långt under medel. Arten har

annars ökat generellt sedan sekelskiftet. Höstens 16 000 sträckande steglitser innebär den fjärde högsta årssumman. Att arten ökar generellt är ställt utom allt tvivel och antalen ligger numera varje höst högt över de som räknades för bara 10–15 år sedan. Arten ökar även snabbt som övervintrare i landet. Efter förra årets speciella uppträdande med stora antal grönsiskor sträckande redan i början av augusti var årets uppträdande mer normalt. I år passerade grönsiskorna under förväntad tid, framför allt under senhösten och nästan 80 000 ex stärker en klart ökande trend.

För fältsparvarna var hösten över lag medioker. Lappsparv uteblev helt, precis som under 2017 och 2018, och trenden de senaste 20 åren pekar brant nedåt. Nedgången i Falsterbo syns också i standardrutterna där index sjunkit snabbt sedan millennieskiftet. Ortolansparven noterades för fjärde året i rad med ett enda ex. I nuläget är det mycket svårt att se någon ljusning för den

art som på 1970-talet var allmän i Falsterbo, ibland i småflockar. Snösparv bokfördes med 95 ex och det är över medel för 2010-talet, men under medel mer långsiktigt. Gulsparven har minskat i både vinter- och sommarpunktrutter sedan 1970-talet. I Falsterbo tycks minskningen har avtagit under de senaste 20 åren. Årets cirka 1 000 sträckare är på samma nivå som de två föregående höstarna, men ändå tydligt under medel för 2010-talet. Sävspårven däremot har generellt ökat under de senaste 10–20 åren, efter att ha minskat under 1980- och 1990-talen. I år räknades hela 1 366 ex 5 oktober och årssumman landade över 3 300 ex. Även i standardrutterna syns en viss uppgång under häckningstid de senaste knappa tio åren. Dvärgsparven noteras med hela fem utsträckande fåglar för andra året i rad. De två senaste årens summor är helt i särklass och möjligen är detta en effekt av att arten ökar snabbt åtminstone i Finland, och kanske även i Norrbotten. Att fåglarna sträcker i Falsterbo så pass sent under hösten, i månads-skiftet oktober/november, indikerar dock snarare ett långväga östligt ursprung.

REFERENSER

- Below, A., Lehtikoinen, A., Mikkola-Roos, M., Kurvinen, L. & Laaksonen, T. 2019. Bird populations in Finnish archipelago in 1980-2018. - *Linnut-vuosikirja 2018*:56-67.
- Bengtsson, K. 2014. Fiskgjusen i Skåne 2013. - *Anser* 53:2;16-21.
- Bengtsson, K. m.fl. 2021. Rara arter 2020. - *Anser* 60:1; 35-39.
- Björklund, H., Saurola, P. & Valkama, J. 2020. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2019. - *Linnut-vuosikirja 2019*:44-59.
- Byholm, P., Below, A. & Piha, P. 2020. History, conservation, status and new information on the winter quarters of Finnish Caspian Terns. - *Linnut-vuosikirja 2019*:72-77.
- Clements, R., Everett, C. & Messenger, A. 2016. The Hobby – a revised population estimate. *British Birds* 109:316-323.
- Eaton, M. & Holling, M. 2020. Rare breeding birds in the UK in 2018. - *British Birds* 113: 737-791.
- Friberg, F. & Corell, M. (red.) 2019. Fågelrapport 2018. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2018*:59-178.
- Friberg, F. & Corell, M. (red.) 2020. Fågelrapport 2019. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2019*:70-193.
- Green, M., Lindström, Å., Haas, F. & Nilsson, L. 2021. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2020.* - Rapport. Biologiska institutionen, Lunds universitet.
- Green, M., Haas, F. & Lindström, Å. 2022. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2021.* - Rapport. Biologiska institutionen, Lunds Universitet.
- Hario, M. & Rintala, J. 2014. Population trends of the archipelago birds along Finnish coasts in 1986-2013. - *Linnut-vuosikirja 2013*:46-53.
- Henry, M. 2018. The changing status of the Pallid Harrier in western Europe. - *British Birds* 111: 744-760.
- Kjellén, N. 2017. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2016. - *Fåglar i Skåne 2016*:4-55.
- Kjellén, N. 2020. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2019. - *Fåglar i Skåne 2019*:4-45.
- Lange, P., Christophersen, H. & Christensen, J. S. (red.) 2020. Fugle i Danmark 2019. Årsrapport over observationer - meddelelse nr. 46 fra Rapportgruppen. - *Fugleåret 2019*:26-135. DOF
- Lehtikoinen, A. m.fl. 2019. Breeding population sizes of Finnish birds. - *Linnut-vuosikirja 2018*:38-45.
- Lehtiniemi, T. 2017. The occurrence of threatened and rare bird species in Finland in 2016. - *Linnut-vuosikirja 2016*:68-77.
- Matthiesen, J., Moshøj, C. M., Vikstrøm, T., Fink, M. & Eskildsen, D. P. 2020. Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2019. - *Fugleåret 2019*:11-25. DOF.
- Novrup L. 2020. Fiskeørnen i Danmark 2019. - *Fugleåret 2019*:262-264. DOF.
- Olofsson, P. 2018. Fåltiplärkan i Skåne 2017. - *Anser* 57:2; 7-14.
- Olsson, C. 2013. Dvärgmåsen i Sverige 2012. - *Fågelåret 2012*:43-49. SOF.
- Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. *Fåglarna i Sverige - antal och förekomst.* SOF, Halmstad.
- PECBMS. 2017. Population Trends of Common European Breeding Birds 2017. SCO, Prague. www.ebcc.info/pecbm.html
- Rasmussen, L. M., Sørensen, I. H., Mathiesen, A.,

- Leegaard, J., Schwebs, S. A. & Nyegaard, T. 2020. Hede­høg i Danmark 2019. - *Fugleåret 2019*:271-279. DOF.
- Rees, E. C. & Beekman, H. 2010. Northwest European Bewick's Swans: a population in decline. - *British Birds* 103:640-650.
- Ryttman, H. 2004. Fiskgjusen i Sverige - resultat av riksinventeringen 2001. - *Fågelåret 2003*:81-90. SOF.
- Saurola, P. 2019. Finnish Ospreys (*Pandion haliaetus*) 2017-2018. - *Linnut-vuosikirja 2018*:96-103.
- Sondell, J. 2015. Projekt Ortolansparv 2011-2014. - *Birdlife Sverige - Fågelåret 2014*:49-55. SOF.
- Stjernberg, T., Koivusarri, J., J., Nuuja, I., Ollila, T., Keränen, S., Ekblom, H., Laaksonen, T., Lokki, H. & Saurola, P. 2016. Population size and nesting success of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Finland 2013-2015. - *Linnut-vuosikirja 2015*:20-29.
- Tyrén, H. & Hellström, P. 2016. *Populationsuppföljning av fjällvråk i Stora Sjöfallets nationalpark – Inventeringsrapport 2016*. NOF, NR.
- Vaisänen, R. A.; Lehtikoinen, A. & Sirkia, P. 2018. Monitoring population changes of land bird species breeding in Finland 1975-2017. - *Linnut-vuosikirja 2017*:16-31.
- White, S. & Kehoe, C. 2020. Report on scarce migrant birds in Britain in 2018; Part 2:passerines. - *British Birds* 113:533-554.
- Winnem, A. M. 2020. - *Fugleåret 2018*:60-133. NOF.
- Wirdheim, A. & Green, M. 2022. *Sveriges fåglar 2021*. - BirdLife Sverige, Halmstad.
- Wirdheim, A. & Corell, M. (red.) 2017. Fågelrapport 2016. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2016*:61-187.
- Woodward, I. m.fl. 2020. Population estimates of birds in Great Britain and the United Kingdom. - *British Birds* 113:69-104.

SUMMARY

Migrating birds were counted daily, from the southwestern tip of the Falsterbo Peninsula, between August 1 and November 20. This was the 49th season in a row when similar counts were made. In total 3.6 million birds were counted and this is the third highest yearly sum since the start in 1973. Chaffinch and Brambling are historically counted together and this year the sum of this species pair was just over 2 million birds. Only 390 000 wood pigeons

are clearly fewer compared to the last two years. Barnacle Goose was counted in high numbers again and 390 000 is the second highest total number ever. Greenfinch was noted in very low numbers again and the decrease continues. The Honey Buzzard total was only 1 330 birds. This is the lowest yearly sum ever, and at least partly this was due to winds from northeast during two-three weeks in a row in late August–early September. Although the total of Honey Buzzard was very low, there were still decent numbers of juveniles this year. All irruptive species were recorded in very low numbers or not at all. Both White-tailed Eagle and Black Kite were counted in new season highs and both species have generally been increasing for well over a decade. The two most numerous raptor species, Sparrowhawk and Common Buzzard was counted in numbers just below their mean in the last ten years. For Marsh Harrier, Hen Harrier and Kestrel the numbers were high. Of all species counted regularly in Falsterbo (around 160 species) only 18 species show a significant decrease in the Falsterbo counts since 1973, while 81 species show a significant increase.

The counts were done together with David Erterius for most of the season. Replacement for any of us on occasional days were Tomas Svensson, Måns Karlsson or Bengt Grandin. All participants are heartily thanked!

MATTIAS ULLMAN

Södergatan 8

SE-231 70 Anderslöv

mattias.ullman@telia.com

MARTIN GREEN

Biologiska Inst., Ekologihuset

SE-223 62 Lund

martin.green@biol.lu.se

TABELL 4
Sträcket i Falsterbo hösten 2021 uppdelat på dekader, totalsumma för året och medel för perioden 1973–2021.
Migration at Falsterbo in the autumn 2021 divided in decades, totals and yearly mean 1973–2021.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Prutgås	0	0	0	0	2239	466	528	3579	1669	48	28	8557	11483
Rödhalsad gås	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0
Kanadagås	0	18	6	0	19	0	0	15	0	45	23	126	127
Vitkindad gås	0	20	45	0	18135	21870	9610	185400	102513	43700	8770	390063	69590
Grågås	162	4	128	30	198	154	257	3756	594	247	60	5590	3917
Sädgås	0	0	0	0	15	15	22	3	1	32	11	99	312
Spetsbergsgås	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	33	3
Bläsgås	0	0	0	0	40	84	251	1190	494	390	80	2529	1606
Knölsvan	43	16	19	30	63	133	55	59	127	120	96	761	606
Mi sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	37	67	89	117	310	223
Sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	14	40	335	252	641	204
Gravand	110	160	168	16	17	5	6	4	2	0	0	488	433
Rostand	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Skedand	14	38	138	0	135	20	11	156	28	4	0	544	206
Snatterand	0	0	0	0	30	0	0	333	67	71	3	504	30
Bläsand	0	82	1025	100	19003	3143	860	10394	2820	360	99	37886	8872
Gräsand	0	0	8	0	14	0	0	444	106	479	118	1169	446
Stjärtand	3	45	250	15	1236	106	102	745	208	17	31	2758	1087
Årta	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kricka	80	20	910	105	1127	103	27	500	250	50	0	3172	1148
Brunand	0	0	0	4	1	6	0	2	6	11	1	31	42
Vigg	22	23	1	4	96	21	74	496	106	160	69	1072	490
Bergand	0	0	0	0	6	18	26	57	45	35	15	202	216
Eider	940	135	70	30	3200	3919	5390	37290	5500	1215	130	57819	90946
Svårta	98	122	362	0	402	29	35	300	578	584	106	2616	389
Sjöorre	5760	4784	18590	145	9025	250	520	503	504	452	160	40693	7672
Alfågel	0	0	0	0	0	0	0	12	31	161	85	289	63
Knipa	0	0	0	0	0	0	11	173	241	227	57	709	347
Bucephala clangula	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Mergus merganser	0	0	0	0	0	1	0	6	4	107	66	184	42
Storskrake	0	0	0	0	0	0	0	2727	972	2232	886	7862	1705
Småskrake	0	0	3	9	365	344	324	86	113	210	115	1168	404
Smålom	0	2	10	11	145	81	395	8	21	4	5	155	123
Storlom	5	5	19	26	22	24	16	8	0	0	0	1	1
G. arctica	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Svartnäbbad islom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. immer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forts.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Vitråbädd islom	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Obest. islom	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Gråhåkedopping	3	8	1	0	2	19	2	19	17	11	4	86	26
Skåggdopping	1	1	0	0	1	3	2	16	19	3	1	47	10
Svarthåkedopping	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	0
Svart stork	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1
Vit stork	0	0	103	0	5	0	0	0	0	0	0	108	16
Gråhäger	405	51	290	70	124	15	27	35	11	5	2	1035	219
Ägretthäger	7	10	32	9	48	46	26	19	15	17	16	245	19
Havssula	0	0	0	0	0	1	1	9	20	32	8	71	4
Fiskgjuse	29	55	100	31	45	2	2	0	0	0	0	264	271
Bivråk	1	106	298	440	433	22	30	0	0	0	0	1330	6332
Mindre skrikörn	0	1	4	0	1	0	0	0	0	0	0	6	3
Sparvhök	57	230	2530	3408	1850	2144	2343	2236	3946	281	115	19140	20579
Duvhök	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	5	29
Brun kärrhök	40	83	361	217	151	23	38	11	2	3	0	929	672
Blå kärrhök	0	3	2	10	17	60	43	97	92	25	27	376	266
Stäpphök	0	1	2	5	4	1	1	1	0	0	0	15	8
Ängshök	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	8
Röd glada	8	2	34	26	812	350	1645	272	215	82	11	3457	1417
Brun glada	4	3	31	22	19	7	14	0	0	2	0	102	19
Havsörn	4	2	24	11	20	2	10	5	0	1	2	71	23
Fjälvråk	0	0	0	0	0	2	0	104	129	26	30	301	863
Örnvråk	6	0	105	82	1515	548	3666	3405	586	58	16	9987	14292
Trana	0	0	0	46	967	2308	2398	9984	24	6	2	15735	2672
Strandskata	261	215	12	15	59	0	2	0	0	0	0	564	302
Skärfläcka	160	24	49	0	0	0	0	0	0	0	0	233	67
Tofsvipa	0	0	0	0	60	343	43	19	5	454	0	924	606
Ljungpipare	81	396	437	79	81	31	5	0	0	66	410	1586	723
Kustpipare	39	153	26	9	119	17	1	13	2	1	0	380	333
Större strandpipare	89	296	234	53	137	50	2	6	0	0	0	867	1163
Mindre strandpipare	2	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	8	5
Fjällpipare	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Småspov	84	24	5	0	0	0	0	0	0	0	0	113	23
Storspov	70	89	40	18	2	0	0	0	0	0	0	219	232
Myrspov	169	133	39	8	72	5	4	22	0	0	0	452	298
Rödspov	0	0	0	9	4	0	0	3	1	0	0	17	2
Roskarl	2	11	5	0	2	0	0	0	0	0	0	20	37

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Kustsnäppa	39	58	152	12	61	1	3	17	0	0	0	343	592
Brushane	20	47	135	23	34	1	0	0	0	0	0	260	214
Myrsnäppa	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Spovsnäppa	18	10	2	1	5	1	0	0	0	0	0	37	110
C. ferruginea	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	5	4
C. temminckii	18	6	6	2	9	1	0	0	0	0	0	42	65
Sandlöpare	1730	713	481	101	935	162	21	203	37	0	0	4383	5540
C. alpina	0	0	0	0	0	0	0	2	4	2	0	8	1
C. maritima	3	3	4	16	8	3	0	1	1	0	0	39	93
C. minuta	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
C. melanotos	43	38	38	12	83	1	47	33	1	0	19	315	271
Gallinago gallinago	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Phalaropus lobatus	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Ph. fulicarius	11	13	0	2	0	0	0	0	0	0	0	26	44
Actitis hypoleucos	8	7	1	0	1	0	0	0	0	0	0	17	16
Tringa ochropus	64	72	19	10	2	0	0	0	0	0	0	167	191
T. totanus	88	48	13	1	3	0	1	0	0	0	0	154	112
T. glareola	8	15	24	11	9	0	0	0	0	0	0	67	71
T. erythropus	34	61	15	28	8	5	0	0	1	0	0	152	183
T. nebularia	0	0	0	0	0	0	0	0	10	6	1	17	11
Rissa tridactyla	8865	392	2956	1458	843	441	522	465	505	263	225	16935	7946
Croicoceph. ridibundus	12	4	3	9	119	18	42	966	560	207	11	1951	486
Hydrocoleus minutus	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Ichthyoph. melanocephalus	2146	357	1224	530	676	465	794	597	855	509	334	8487	3766
Larus canus	6	32	35	17	14	21	11	5	3	0	0	144	109
L. fuscus	3	4	5	1	0	0	0	0	0	0	0	13	12
Hydroprogne caspia	75	44	17	0	0	0	0	0	0	0	0	136	69
Sterna albifrons	8249	5695	574	38	224	7	2	1	0	0	0	14790	3135
Sterna hirundo	2472	456	24	0	3	1	0	1	1	1	0	2959	390
S. paradisaea	37	17	4	3	0	0	0	0	0	0	0	61	54
Chlidonias niger	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Stercorarius skua	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	8
S. pomarinus	11	1	10	9	15	1	6	2	2	0	0	57	45
S. parasiticus	0	0	0	0	0	9	5	8	41	48	5	116	210
Uria aalge	0	0	0	0	0	2	4	24	28	26	1	85	49
Alca torda	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Cephus grylle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Alle alle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Columba oenas	0	0	105	991	1688	1251	7119	706	1004	104	38	13006	9023

FORTS.

TABELL 4 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Ringduva	0	0	0	0	0	5520	95260	97500	139930	33360	18700	390270	323123
Turkluva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	43
Gök	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2
Jorduggla	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	3
Tornseglare	0	5058	251	12	9	7	4	0	0	0	0	5341	7045
Tornfalk	18	35	263	373	253	144	85	19	19	0	1	1210	715
Stenfalk	0	0	4	33	52	32	32	51	21	3	0	228	236
Lärkfalk	2	3	9	19	38	3	7	0	0	0	0	81	56
Pilgrimsfalk	0	3	5	3	11	9	6	9	3	1	0	50	47
Varrågel	0	0	0	0	1	0	0	8	6	2	0	22	20
Kaja	0	0	0	0	0	165	5590	7206	19020	1747	1184	34912	40589
Råka	0	0	0	0	0	60	1054	207	1539	121	147	3128	6256
Kråka	0	0	0	0	0	0	8	25	114	6	29	182	2841
Svartnes	0	0	0	0	0	0	0	1	54	0	0	55	608
Blåmes	0	0	0	0	0	330	1420	307	1740	40	0	3837	28425
Talgoxe	0	0	0	0	0	5	27	16	687	5	0	740	865
Nötväcka	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Pungmes	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	5
Skåggmes	0	0	0	0	0	0	0	0	5	6	0	11	41
Stjartmes	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	20	27
Trädläarka	0	0	0	1	64	657	2241	351	511	35	57	3917	1483
Sångläarka	0	0	0	0	0	189	890	471	725	84	51	2410	1902
Bergläarka	0	0	0	0	0	0	0	1	7	1	0	9	9
Backsvala	0	1846	818	262	72	42	7	0	0	0	0	3047	3319
Ladusvala	0	769	3271	6393	2977	10080	2039	163	86	7	6	25791	25495
Hussvala	0	1467	457	205	148	40	5	0	0	0	0	2322	4566
Stare	250	1290	2260	2820	1485	6880	25360	39820	71770	36350	4140	192425	116207
Kolttrast	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Björktrast	0	0	0	0	0	0	0	0	0	375	410	785	9452
Rödvingetrast	0	0	0	0	0	0	0	3900	290	0	0	4190	4180
Dubbeltrast	0	0	0	0	0	3	71	828	41	53	9	1005	657
Pilflink	0	0	0	0	0	0	56	4	133	0	10	203	313
Jämsparv	0	0	0	0	0	0	0	4	5	0	1	75	173
Gulärla	442	11432	11120	3329	995	24	11	1	1	0	0	27355	39614
Forsärla	0	2	3	37	148	76	61	27	10	8	5	377	220
Sädesärla	0	24	78	486	770	104	36	3	2	0	1	1504	1247
Större piplärka	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Fältpiplärka	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	3	23

FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Ångsöpiplärka	0	0	0	40	5285	7527	2209	271	636	71	90	16129	10775
Sibirisk piplärka		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Trädpiplärka	3	1209	3778	3725	1438	72	67	7	0	0	0	10299	25069
Rödst. piplärka	0	0	0	11	10	1	0	0	0	0	0	22	50
Skärpiplärka	0	0	0	7	31	39	13	5	0	0	0	95	38
<i>Fringilla coelebs/F. montif.</i>	0	0	0	46	25703	144020	1511950	151490	225540	13400	11500	2083649	882354
<i>Coccoth. coccothraustes</i>	0	0	0	0	0	0	2	159	7	9	0	177	20
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	980
<i>Carpodacus erythrinus</i>	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	5	4
<i>Chloris chloris</i>	0	0	0	0	0	38	328	130	1899	354	500	3249	34222
<i>Linaria flavirostris</i>	0	0	0	0	0	0	0	39	479	928	575	2021	2010
<i>L. cannabina</i>	0	0	0	0	196	6015	13500	5760	5960	1290	122	32933	26771
<i>Acanthis flammea</i>	0	0	0	0	0	1	35	72	163	243	326	840	3693
<i>Loxia pytyopsittacus</i>	0	0	0	0	0	2	11	55	66	164	66	364	773
<i>L. curvirostra</i>	3	45	10	22	23	22	11	15	13	24	40	228	3155
<i>Carduelis carduelis</i>	0	0	0	0	31	438	1504	795	9313	3176	1190	16447	5763
<i>Serinus serinus</i>	1	2	0	0	0	2	8	2	4	0	0	19	9
<i>Spinus spinus</i>	0	0	0	10	515	2034	46860	4570	6180	7510	11930	79609	44575
<i>Emberiza citrinella</i>	0	0	0	0	1	0	37	54	499	261	188	1040	2641
<i>E. hortulana</i>	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	31
<i>E. pusilla</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2	5	0
<i>E. schoenioides</i>	0	0	0	35	110	649	2008	268	207	50	34	3361	1704
<i>Plectrophenax nivalis</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	2	13	80	95	135
Summa	33443	38659	54707	26255	107212	224437	1750239	582213	612961	153360	64059	3647635	1955077





90
KONTO | SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Insamlingen till stöd för Falsterbo Fågelstation fortsätter.
Fågelstationen har tilldelats 90-konto:
Pg 900301-3; Bg 900-3013
Obs! Betalningsmottagare: Skånes Ornitologiska Förening



Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2021

Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2021

Meddelande nr. 338 från Falsterbo Fågelstation

Stephen Menzie, Sophie Ehnborn & Marc Illa

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2021 bedrevs med fortsatt huvudinriktning på långsiktig populationsövervakning enligt standardiserade metoder vilka beskrivs närmare i texten, nu för 42:e året i rad.

Totalt ringmärktes 19 903 fåglar av 114 arter (plus två hybrider). Detta innefattade 4 102 fåglar vid fyren på våren, lite högre än det långsiktiga genomsnittet, och 11 492 ringmärkta vid fyren på hösten, flera tusen under det långsiktiga genomsnittet. I vassarna i Flommen ringmärktes totalt 3 370 fåglar – nästan exakt samma antal som 2020 och ungefär 20 % under medelvärdet.

Utöver standardprogrammet genomfördes en del insatser för att ringmärka speciella artgrupper eller arter (sumphöns, tärnor, ugglor, piplärkor m.fl.). Häri ingår också märkning av boungar.

I denna rapport ges som vanligt en sammanfattning av det gångna verksamhetsåret och en översiktlig kommentar till inkomna återfynd.

Alla sifferuppgifter och återfynd finns även tillgängliga på fågelstationens hemsida www.falsterbofagelstation.se.

METODIK

Standardiserad ringmärkning genomfördes 2020 för 42:e året i rad. Verksamheten är fördelad på tre säsonger: en vårsäsong (21 mars–10 juni) och en höstsäsong (21 juli–10 november) med ringmärkning i trädgården som omger Falsterbo fyr samt en höstsäsong (21 juli–30 september) med ringmärkning i Flommen, dvs. vassbältet en knapp kilometer norr om Fyren. Ringmärkning bedrivs dagligen, men vid väderlägen eller andra faror, som kan äventyra fåglarnas välbefinnande, anpassas eller inställes verksamheten. Den dagliga verksamhetstiden räknas alltid från gryningen och bedrivs minst fyra timmar under våren och minst sex timmar under hösten. Samtliga fåglar inom det standardiserade programmet fångas med hjälp av slöjnet, max 20 på respektive fångstplats. Inga artificiella lockmetoder, som t.ex. uppspelning av ljud, används.

Återfångster registreras nu rutinmässigt både vid Fyren och i Flommen, men de ingår inte i denna presentation.

Den standardiserade ringmärkningen i Falsterbo började 1980 och metoderna har inte ändrats sedan dess. På grund av detta är data jämförbara med varandra så länge som de inte kommer från ett år före 1980. Variation som orsakas av väder (till exempel att ringmärkningen ställs in p.g.a. regn) och vädrets påverkan på arbetet (t.ex. att man blåsiga dagar sätter fyrvådiga nät lägre så att de i praktiken fungerar som trevådiga, vilket minskar näytan med 25 %) ger varians som den nuvarande metoden inte kompenserar för.

Dessutom orsakar den naturliga successionen i vegetationen i fyrträdgården och i Flommen att en del variation sker, som ligger utanför fågelstationens kontroll. Oavsett detta används termen standardiserad fångst i rapporten som ett tecken på att inga större förändringar har gjorts under de senaste 42 åren och att siffrorna är jämförbara mellan åren.

VÄDER 2021

I mitten av mars var det kallt och det låg snö på marken, men när ringmärkningen började i slutet av månaden hade vädret blivit lugnare och varmare. I tidiga april var det ostadigt med återigen sjunkande temperaturer och en medelvind på nästan 8 m/s. I stort stannade fågelflyttningen av helt, men de dagar när vädret var mer gynnsamt och det blåste mindre ringmärktes relativt stort antal fåglar. Vädret i maj var stabilt, med vindstyrkor under 10 m/s hela månaden, medan juni blev lugnare, med ett vindgenomsnitt på 4,5 m/s under månadens tio första dagar (Figur 1).

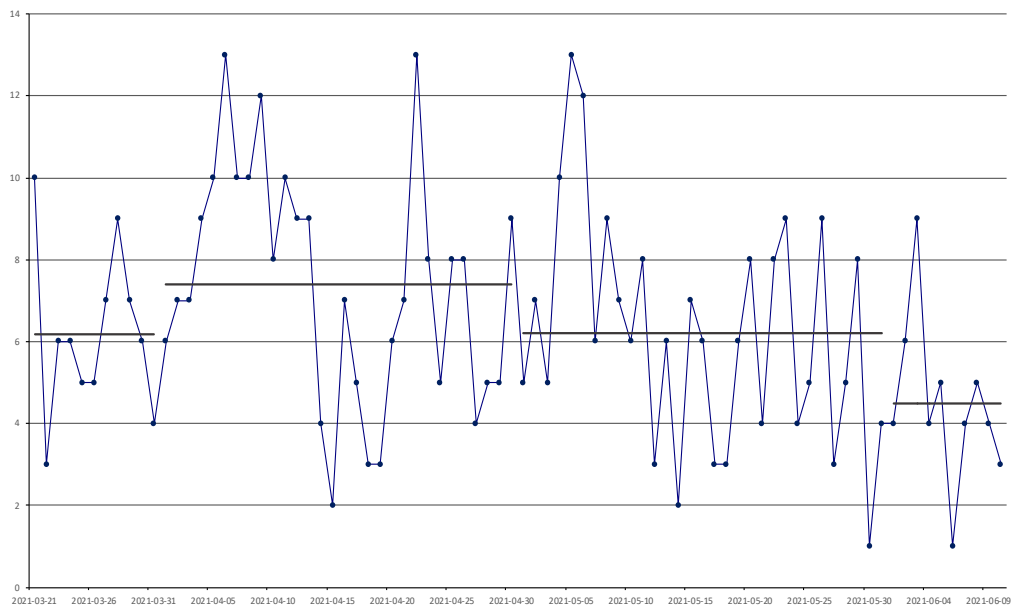
Vindstyrkorna under hösten var mestadels låga, med ett snitt på runt 6 m/s under säsongens första halva och ungefär 7 m/s under den andra halvan (Figur 2). Antalet inställda dagar i Flommen – som är känsligt för hård vind – visade hur lugnt vädret var. Bara nio dagar blev inställda under 72-dagersperioden, vilket är avsevärt mindre än de flesta andra år. Enstaka dagar blåste det mer – som en dag i slutet av september och en i mitten av oktober när det blåste 15 m/s. I övrigt var vindstyrkan under 10 m/s majoriteten av dagarna. Det "fina" vädret är emellertid inte alltid synonymt med bra fågelfångst och det märktes under en period i slutet av augusti och början av september, då antalet ringmärkta fåglar minskade kraftigt under en period med vindar från nordnordost. Många fåglar lär ha utnyttjat medvinden till att blåsa rätt förbi Falsterbo utan behov av att rasta.

Vindriktningen under hösten varierade en del, med en liten övervikt för vind från västsektorn, särskilt i början av ringmärkningssäsongen.

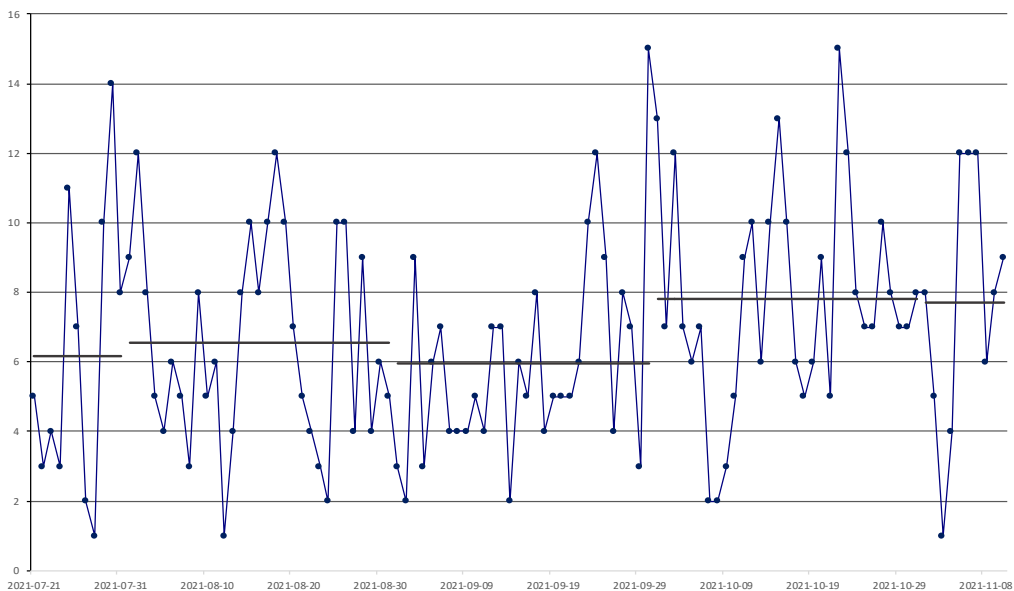
Temperaturerna var ganska höga en bit in i oktober, så länge som det inte var perioder med ihållande regn. Vassen i Flommen var fortfarande grön när märksäsongen avslutades i slutet av september (den är vanligen mer gyllene vid den tiden) och de flesta lövträd var gröna en bit in i oktober.

Föregående uppslag t.v.: Brandkronad kungsfågel. Foto: P-G Bentz.

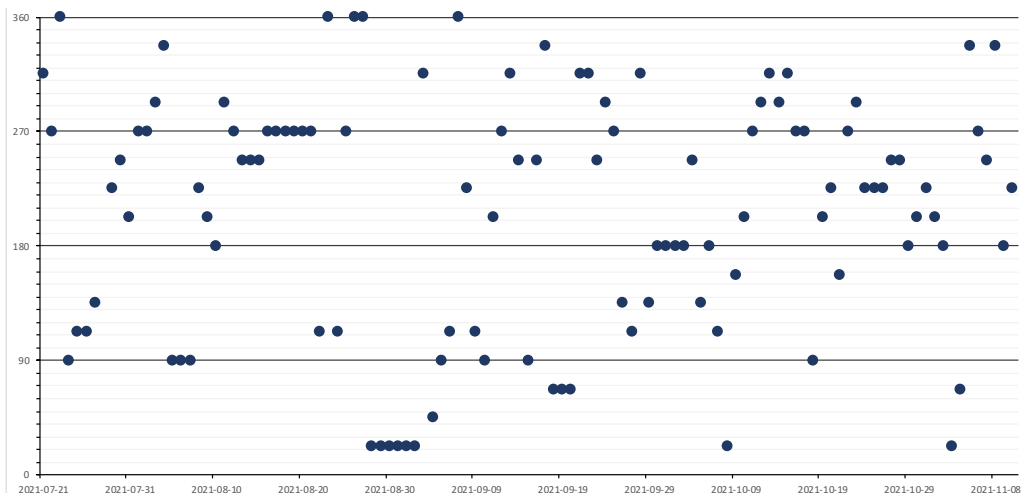
Föregående uppslag t.h.: Marc Illa visar upp en nyligen ringmärkt enkelbeckasin 5 september. Foto: P-G Bentz.



Figur 1. Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) våren 2021. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.
Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 CET) during spring 2021. Horizontal lines show average wind speed per month 1961–90.



Figur 2. Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) hösten 2021. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.
Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 CET) during autumn 2021. Horizontal lines show average wind speed per month 1961–90.



Figur 3. Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradersintervall hösten 2021.

Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions (at 07:00 CET) in 10-degree intervals during autumn 2021.

Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

VÅRSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 mars–10 juni (Figur 4, för sifferuppgifter: Tabell 1)

Totalt ringmärktes 4 102 fåglar av 54 arter under våren i det standardiserade programmet (Figur 4) – lite över det långsiktiga medelvärdet. Säsongen började bra: mycket fågel flyttade i slutet av mars i samband med en lugn period efter en period med kyla och snö. Inte mindre än 300 fåglar hade ringmärkts 31 mars, vilket var högt över genomsnittet på 206. Denna siffra innefattade 112 rödhakar (genomsnitt för mars: 53). Den högsta dagssumman i mars blev 100 fåglar på månadens sista dag, varav 61 rödhakar.

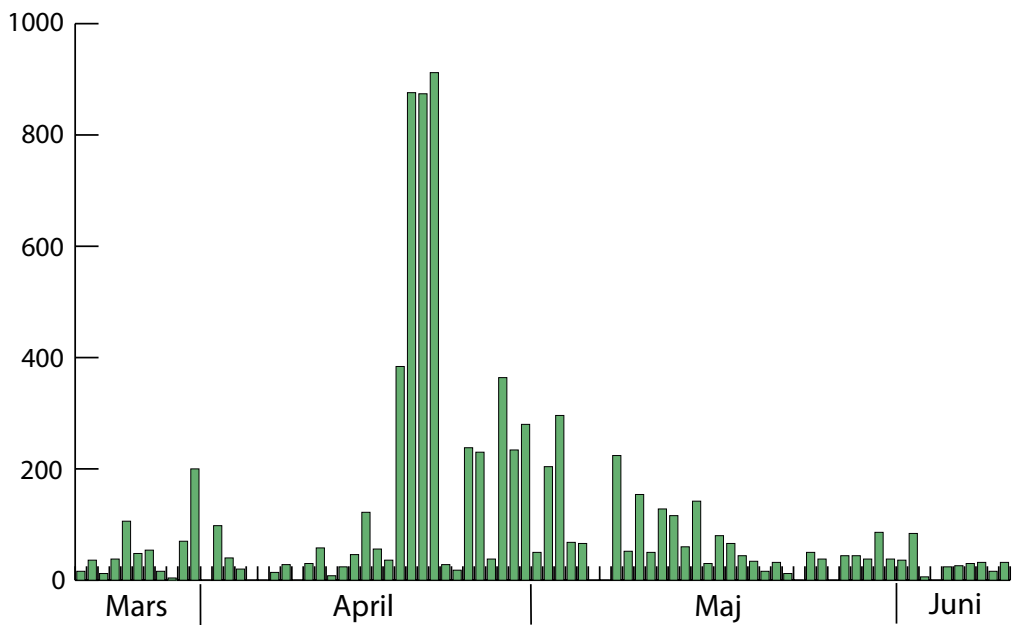
I den första halvan av april blev det ett väderomslag med lägre medeltemperaturer och väldigt klen sträck. Bara 183 fåglar ringmärktes under månadens två första veckor. Den andra halvan blev mycket bättre med 2 370 ringmärkta fåglar, vilket gav en apriltotal på 2 553. De bästa dagarna i april blev den 19:e, 20:e och 21:a, då 438, 437 och 456 fåglar ringmärktes. Rödhaken dominerade med 311, 311 och 395

ringmärkta under de tre dagarna (Figur 5). De första lövsångarna kom 18 april och när månaden tog slut hade 242 ringmärkts. Den talrikaste arten i april blev, inte oväntat med tanke på de exceptionellt bra dagssummorna, rödhaken.

Totalt 1 106 fåglar ringmärktes under maj, och 143 fåglar till ringmärktes 1–10 juni. Under den här perioden var lövsångaren talrikast (286), följd av rödhaken (190) och ärtsångaren (189).

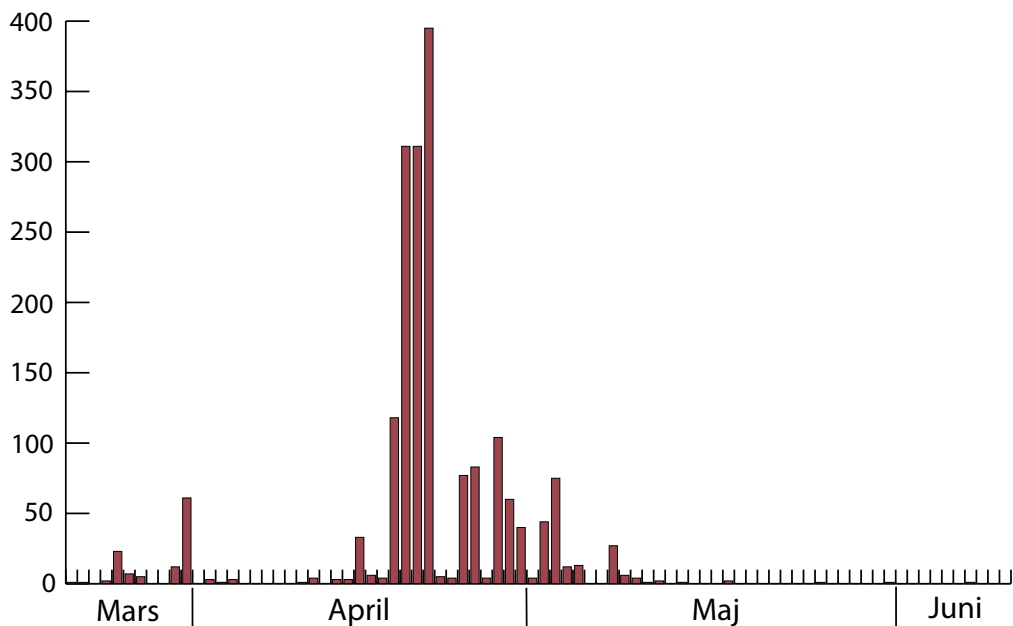
Flera av långflyttarna utmärkte sig genom att förekomma i ovanligt låga antal, och obekräftade teorier florerade om att de kanske helt enkelt flugit förbi Falsterbo på sin väg mot häckplatserna. Till exempel ringmärktes bara sju näktergalar (medel 14), 35 törnsångare (medel 64) och mest dramatiskt: tre svartvita flugsnappare (medel 37).

Det är ingen överraskning att vårens talrikaste art i ringmärkningen var rödhake med en totalsumma på 1 879, vilket är långt över vårgenomsnittet på 1 073. Den näst vanligaste arten blev lövsångare med 331 ringmärkta,



Figur 4. Antalet ringmärkta fåglar per dag under våren 2021 (21 mars–10 juni).

Daily totals during spring 2021 (21st March–10th June).



Figur 5. Antalet ringmärkta rödhakar per dag under våren 2021 (21 mars–10 juni).

Robin – daily totals during spring 2021 (21st March–10th June).

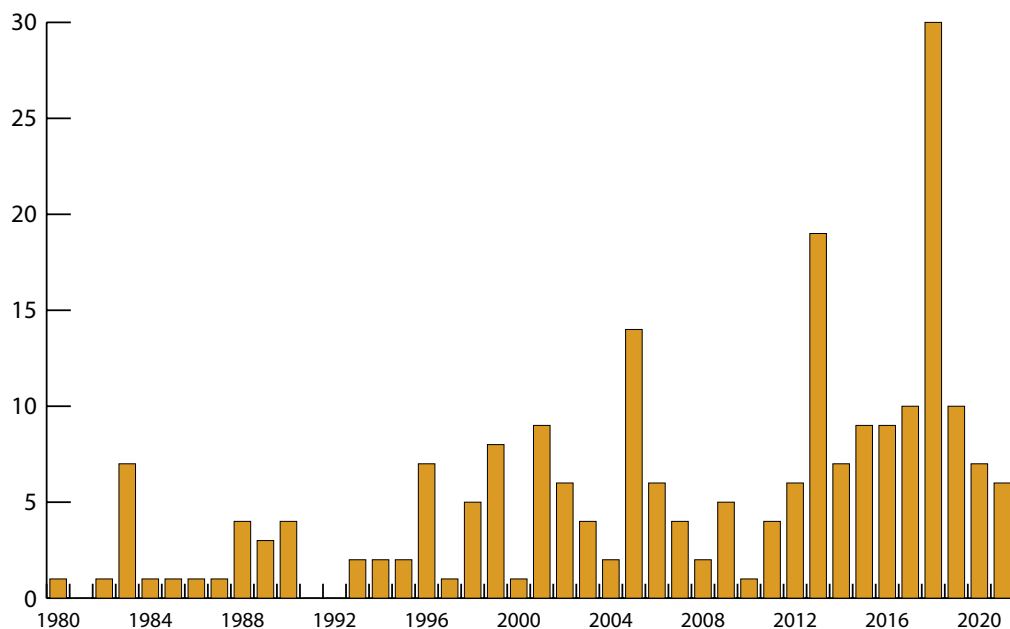
vilket i sin tur är långt under vårgenomsnittet åren 2010–2019 som är 918 och det långsiktiga medelvärdet på 1 133. Å andra sidan fortsätter gransångaren sitt ostoppbara segertåg. 309 ringmärktes, vilket innebär en ny näst högsta säsongssumma efter de 318 som ringmärktes 2019. Det gick också bra för ärtsångaren den här våren med 199 ringmärkta (medel 107).

Sex brandkronade kungsfåglar var en mindre än förra årets totalsiffra och under genomsnittet för åren 2000–2019, vilket är elva (Figur 6). Detta antyder att nu när arten är en etablerad häckfågel i södra Sverige ser vi en minskning i de imponerande inflödena från seklets två första decennier.

Av arter som ringmärks mer sällan noteras en nattskärra, en ringduva, två buskskvättor, en lundsångare, en grönsångare, tre mindre flugsnappare, en stjärtmes, två trädgårdsträdkrypare (nummer 18 och 19 som ringmärkts under våren – Figur 7) och anmärkningsvärt höga fem gulhämplingar (det tidigare vårrekordet var tre och sattes 2006).

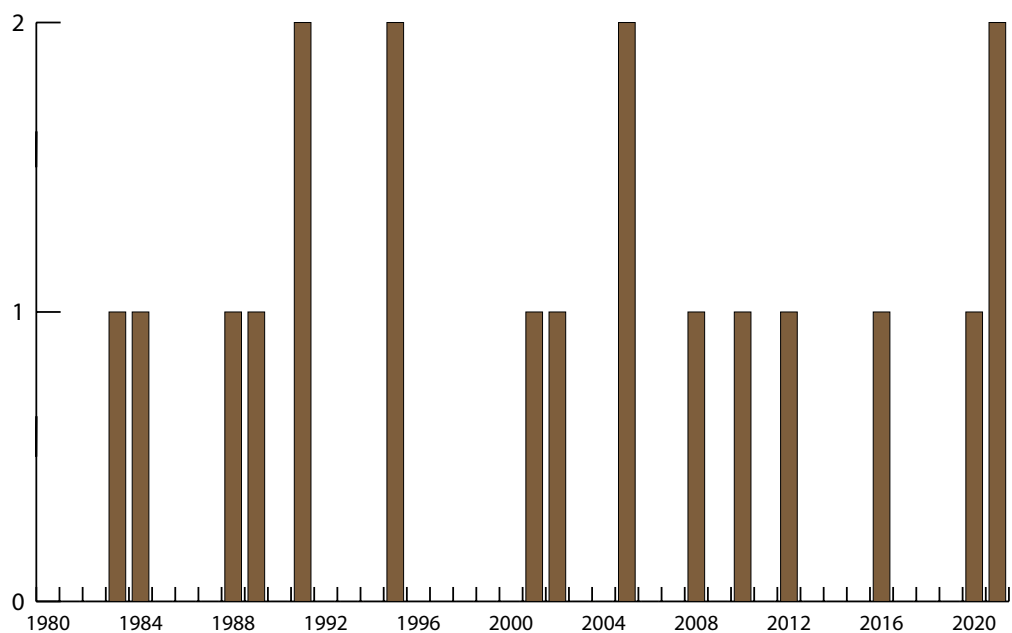


Vårens vanligaste märkart var rödhaken.
Foto: P-G Bentz.



Figur 6. Totalt antal ringmärkta brandkronade kungsfåglar under vårarna 1980–2021.

Total number of ringed Firecrests in spring 1980–2021.



Figur 7. Totalt antal ringmärkta trädgårdsträdskrypare under våarna 1980–2021.
Total number of ringed Short-toed Treecreepers in spring 1980–2021.



Nattskärre, ringmärkt 30 maj i fyrträdgården. Foto: Stephen Menzie.

HÖSTSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 juli–10 november
(Figur 8, för sifferuppgifter: Tabell 1)

Totalt ringmärktes 11 429 fåglar av 65 arter (plus en hybrid) vid fyren under hösten 2021 (Figur 8). Det är ungefär 20 % under det långsiktiga genomsnittet vilket är 14 424 och hösten hamnade på plats 25 av 42 bland åren sedan 1980.

Det fanns ett antal undantag. Rödhaken fortsatte som under våren med 3 158 ringmärkta under hösten, långt över genomsnittet på 2 435 även om säsongssumman inte slog sig in på topp tio (Figur 9). Gransångaren fångades som väntat i höga antal. 116 ringmärkta 26 september är den näst högsta dagssumma hittills (och endast en gransångare efter rekorddagen som var 3 oktober 2019). Totalt ringmärktes 837 gransångare vid fyren under hösten, vilket är den näst högsta höstsumman någonsin.

Fåglar som stack ut i ringmärkningen under hösten var två hornugglor, två göktytor, en gröngöling, en tajgablåstjärt, en tajgasångare, en

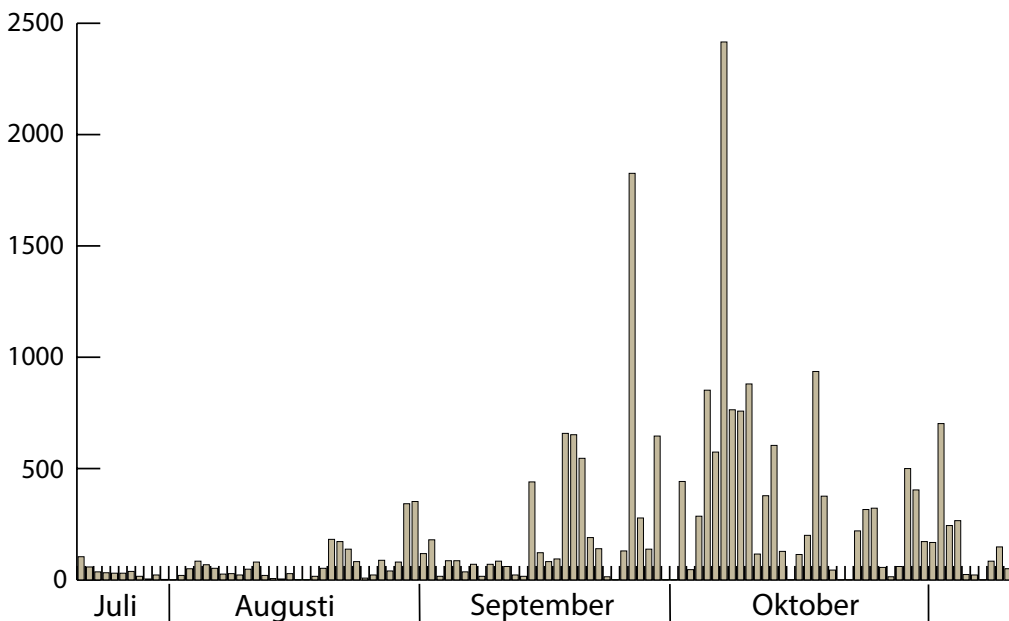
höksångare (1 november, det med marginal senaste datum som arten ringmärktes vid i Falsterbo) och en hybrid mellan gråsparv och pilfink.

Resultat: Flommen 21 juli–30 september
(Figur 10, för sifferuppgifter: Tabell 1)

Totalt ringmärktes 3 370 fåglar av 43 arter (plus en hybrid) i Flommen. Detta är cirka 20 % under det långsiktiga genomsnittet som ligger på 4 258.

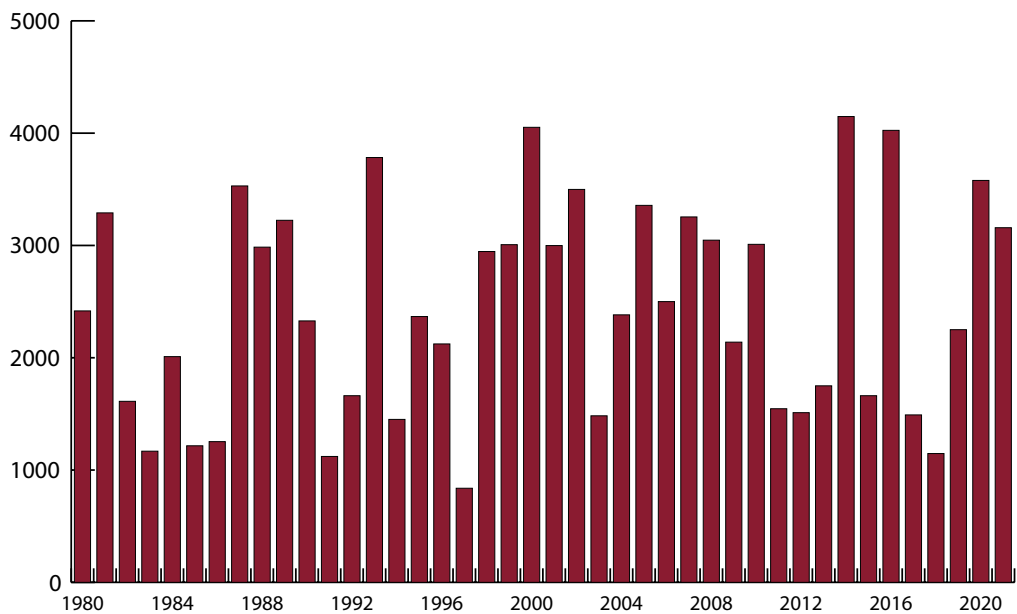
Vassen fortsätter vara i ganska dåligt skick med låga strån i större delen av områdets västra delar, vilket vi har rapporterat tidigare. I år var stråna ungefär lika höga som förra året, vilket i alla fall indikerar att situationen inte har försämrats jämfört med tidigare år. Dessutom såg vi i början av säsongen stora mängder av bladlöss, vilka fanns kvar i goda antal i nästan en månad. De utgör en viktig födoresurs för många av de fågelarter som håller till i vassen.

Den här säsongen kommer att bli ihågkommen för de fina antalen som ringmärktes av både kärrsångare och sävsångare. Den förstnämnda slog



Figur 8. Antalet ringmärkta fåglar vid fyren per dag under hösten 2021 (21 juli–10 november).

Daily ringing totals at the lighthouse during autumn 2021 (21st July–10th November).



Figur 9. Totalt antal ringmärkta rödhakar i fyrträdgården under höstarna 1980–2021.
Total number of ringed Robins in the lighthouse garden in spring 1980–2021.



Denna tajgablåstjärt, 1K, ringmärktes i fyrträdgården 19 september 2021. Foto: Björn Malmhagen.



Vassen i delar av västra Flommen var lågvuxen. Foto: Marc Illa.

sitt gamla rekord med totalt 185 ringmärkta (det tidigare rekordet låg på 176). I ett längre perspektiv ser kärrsångaren ut att ha ökat i märkområdet de senaste fem åren. En orsak till detta är troligen att biotopen har förändrats – andra växtarter har tagit sig in i vassbältets ytterkanter vilket ger det ”buskaktiga” habitat som kärrsångare väljer åtminstone under häckningen och troligen också när de rastar under flyttningen. Detta visas av att fler par häckat i området de senaste åren.

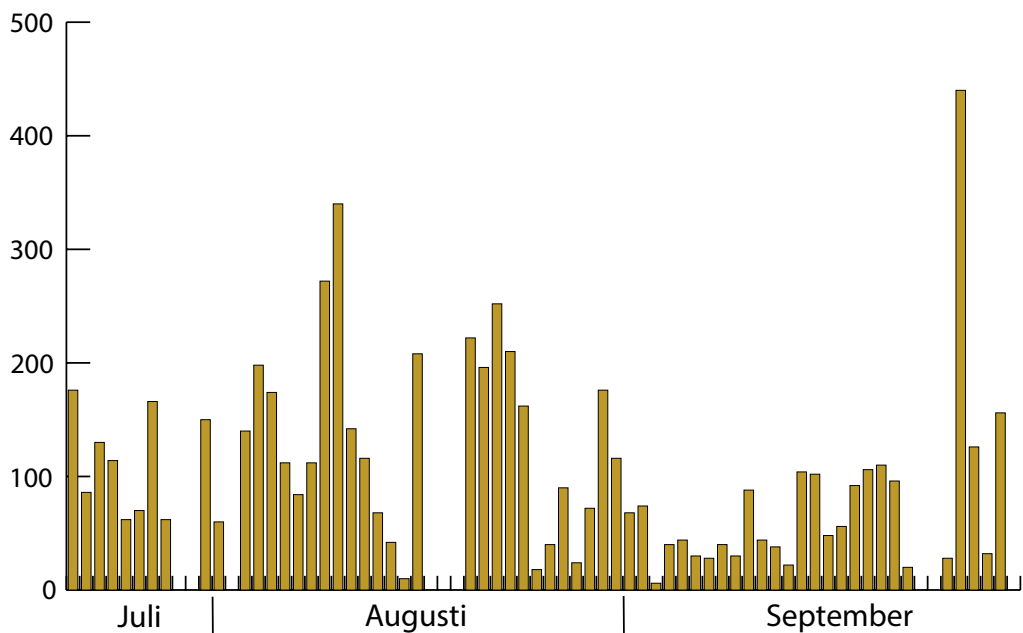
Sävsångarna var också mycket talrika under säsongen (totalt 858 jämfört med ett medel på 588), särskilt under augusti då 539 ringmärktes. Två dagar var särskilt bra: 10 augusti ringmärktes 101 individer (den femte bästa dagen någonsin) och 9 augusti ringmärktes 80 (elfte bästa dagen). Det mest intressanta här är den höga andelen gamla fåglar, högre än andra år, med en uttalad topp i början av augusti. De adulta fåglarna var mer talrika i år jämfört med de föregående fyra åren (se nedan). De gamla fåglarna sågs till och med slutet av augusti.

Detta år har vi också kunnat konstatera häckning av minst ett par sävsångare, med åtminstone tre nyflygga ungar ringmärkta. Skäggmesen har också rapporterats häcka på platsen med ett par

som fick ut sju ungar, varav sex hanar. Den lokala populationen av sävsparv producerade också goda antal juvenila fåglar under sommaren vilket pekar på en bra häckningssäsong i Flommen.

I september fångades ett stort antal gransångare. Den 26 september sattes ett nytt dagsrekord med 81 ringmärkta. Säsongssumman blev 190 (medel 14) vilket utgör den näst högsta årssumman för Flommen. Andra arter som ringmärktes i höga antal jämfört med genomsnittet för åren 1980–2009 var rödhake (totalt 127, medel 75, sjätte bästa året) och törnsångare (totalt 53, medel 37). Lövsångaren fångades återigen i mycket låga antal (totalt 198, medel 628), vilket är den femte sämsta årssumman hittills.

Inte mindre än 29 fåglar, som ringmärkts på andra platser, kontrollerades: 13 rörsångare (2 från Finland, 1 från Norge, 1 från Belgien, 1 från Frankrike, 1 från Danmark – en häckande fågel som återfångas varje år, och 8 från andra ställen i Sverige), 7 sävsångare (alla från andra platser i Sverige), 1 kärrsångare (från annan plats i Sverige), 5 pungmesar (från det svenska projektet för arten), 1 sädesärla (från Danmark), 1 gransångare (från en annan plats i Sverige) och 1 sävsparv (från en annan plats i Sverige). Dessutom återfångades



Figur 10. Antalet ringmärkta fåglar i Flommen per dag under hösten 2021 (21 juli–30 september).
Daily ringing totals at Flommen during autumn 2021 (21st July–30th September).



Denna pungmes kontrollerades 27 september i Flommens vassar. Foto: Marc Illa.

34 fåglar från tidigare säsonger i Falsterbo, däribland 15 rörsångare, 7 sävsparvar, 5 blåmesar, 3 kärrsångare, 2 törnsångare och 1 sävsångare. En återfångst värd att nämna är en vattenrall som ringmärktes som unge 2019 och nu fångades i en vadarbur. Vi har räknat till 588 återfångster för den här säsongen, mest rör- och sävsångare. Detta ger en större kunskap om hur arterna rastar och hur de använder miljöerna i Flommen.

Bland säsongens höjdpunkter kan nämnas en hybrid mellan ladusvala och hussvala (stationens fjärde och Flommens tredje), 1 flodsångare (bara den fjärde ringmärkta i Falsterbo och nummer två i Flommen), 1 svart rödstjärt (Flommens tredje), 1 blåhake, 1 svarthakad buskskvätta från ett lokalt par, 1 trastsångare, 1 sibirisk gransångare, 1 omärkt och fem tidigare märkta pungmesar, 2 göktytor, 2 skogssnäppor, 10 gräshoppsångare (näst bästa säsongssumman – Figur 11) och 10 grönenor (tredje högsta säsongssumman).

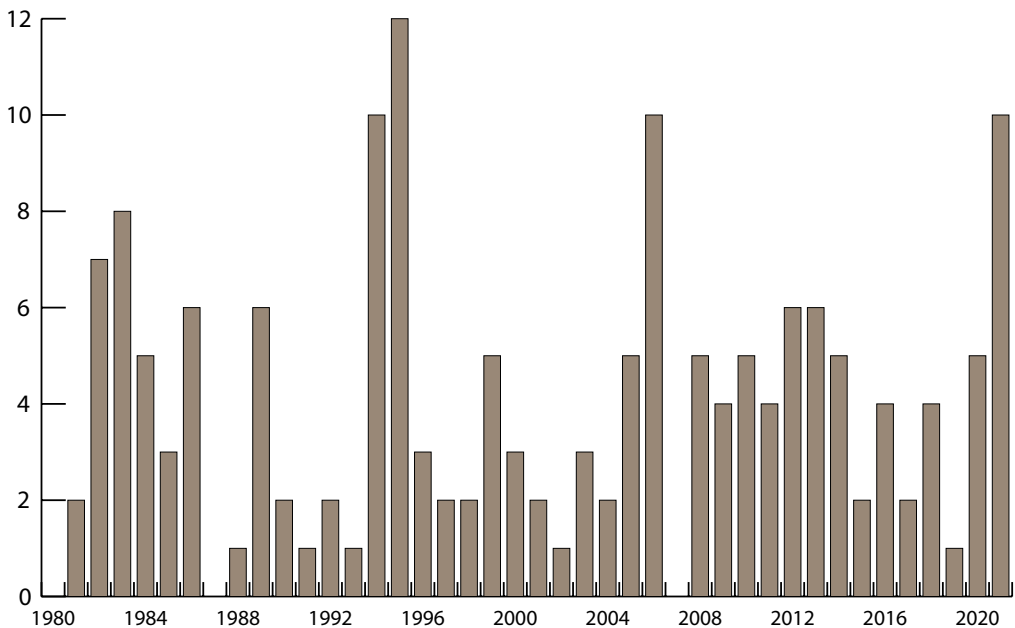
ÖVRIG RINGMÄRKNING

Övrig märkning är ett viktigt tillägg till fågelstationens standardiserade ringmärkning. Den sker oftast på annan plats än vid fyren eller Flommen, eller så används metoder som inte står den standardiserade nätfångsten, t.ex. vadarburar. De arter som är mål för övrig märkning är främst sådana som vi inte fångar i den standardiserade verksamheten, som änder, rovfåglar, vadare och ugglor. Dessutom ringmärks varje år ett antal pulli i fågelholkar. Under 2021 ringmärktes 354 fåglar under övrig märkning och dessutom ringmärktes 585 pulli i olika sammanhang.

Den talrikaste arten att ringmärkas vid övrig märkning var gulärta, som främst fångades när de kom in till nattkvist på kvällarna. Totalt 24 sparvhökar fångades under övrig märkning, de flesta i nät med större maskor, vilket fungerar bättre för de lite större arterna. I vadarburar i Flommens vassar fångades nio vattenrallar och åtta småfläckiga sumphöns. Nattfångsten gav



Fågelstationens fjärde flodsångare märktes 22 augusti 2021. Foto: Björn Malmhagen.



Figur 11. Totalt antal ringmärkta gräshoppsångare under höstarna 1980–2021.
Total number of ringed Grashopper Warblers in autumn 1980–2021.

imponerande 32 hornugglor, nio jordugglor och en blåsand (nummer tre för fågelstationen med de två första ringmärkta 2020). Två prutgäss, en rödstrupig piplärka, en storskarv och en smådopping kan också nämnas.

Den vanligaste arten i pullmärkningen var kentsk tärna, med 355 ringmärkta (Tabell 1). Bara 90 starungar ringmärktes i holkarna i fyrträdgården och vid fågelstationen, vilket är en minskning jämfört med förra årets 124. En annan art som fått draghjälp av holkar i fyrträdgården är hussvalan. 93 ungar märktes, vilket är en ökning från 83 under 2020. Fyra tornseglare och nio talgoxar pullmärktes också.

ÅTERFYND OCH KONTROLLER

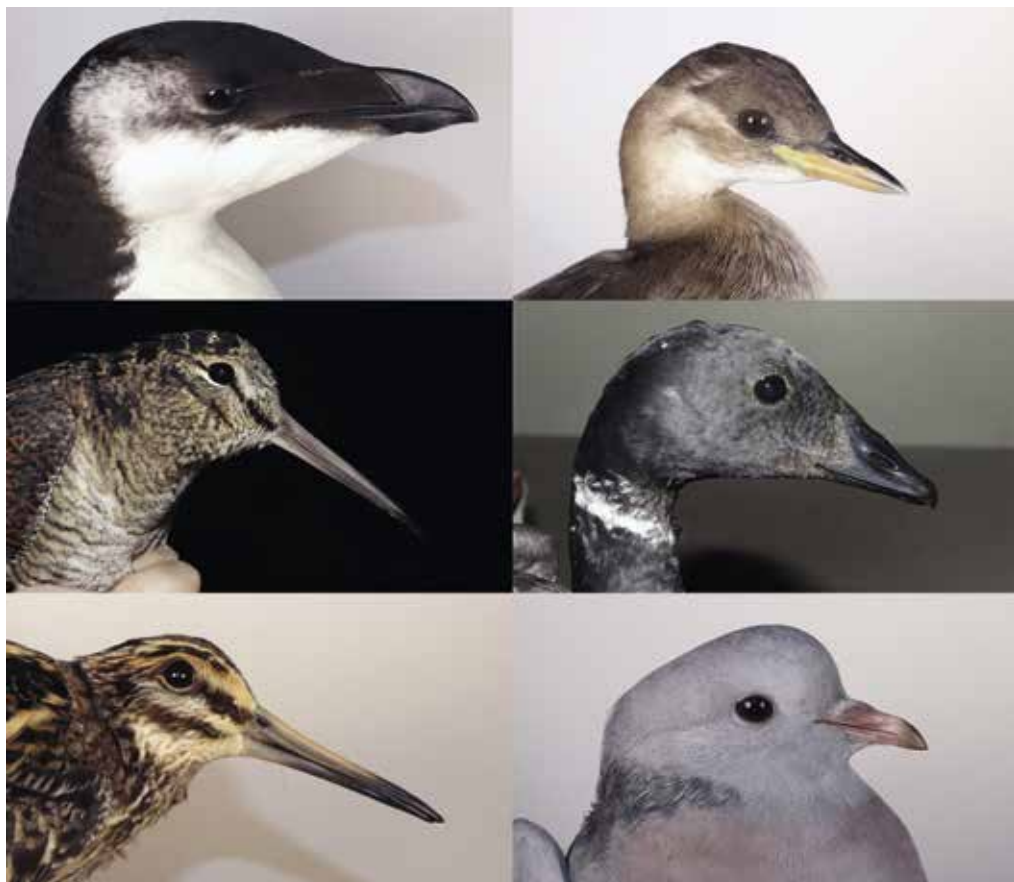
Under året har nio kontroller gjorts av främmande ringar fördelat på sex arter (järnsparv, rödhake, rödstjärt, ärtsångare, gransångare och kungsfågel). Samtliga är inom Skandinavien och östersjöområdet.

Antalet återfynd av fåglar ringmärkta i Fals-terbo är 50 fördelade på 21 arter. Av dessa är 30

avlästa av ringmärkare, de andra är funna döda under olika omständigheter, vanligaste dödsorsakerna är katter eller glasrutor. Flest fynd är det av rödhake (10), kentsk tärna (8) och rörsångare (8).

Både sävsångare och rörsångare utmärker sig genom att flyga till Belgien (73 mil) på 7 resp. 4 dagar. De tio fynden av rödhake var spridda från södra Frankrike till Finland. Båda taltrastarna blev skjutna i Spanien. En sädesärta och en talgoxe har återfunnits på Falsterbonäset efter sex resp. fem år, båda tagna av katter. Det mest långväga fyndet är en fisktärna som kontrollerades av ringmärkare i Senegal nästan tio år efter märktillfället på Nabben i juli 2011. Av de kentska tärnorna återfanns tre som häckande i en koloni i norra Tyskland. De var märkta som adulta år 2000 och 2002 och alltså minst 24 och 22 år gamla. De fem återstående var boungar märkta i Skanör 2021 som inom 52–88 dagar återfångades i Gdansk, Polen.

På ön Texel i Nederländerna återfanns en ring som suttit på en skrattnås märkt som bounce i Foteviken år 1964! Dock är osäkerheten kring



Några av de fåglar som ringmärktes vid sidan om det standardiserade programmet (*Övrig ringmärkning*):
 Överst: tordmule och smådopping; Mitten: morkulla och prutgås; Nederst: dvärgbeckasin och skogsduva.
 Foton: Marc Illa.

fyndet sådant att åldern på denna fågel får förbli okänd. En del rapporter av årets fynd är försenade och kommer att redovisas nästa år.

Antalet egna kontroller, dvs. återfångster av fåglar märkta i Falsterbo, uppgår till 126 fördelade på 23 arter. De mest överraskande var två gröngölingar och en tornseglare. Gröngölingarna var båda märkta som ungfåglar på senhösten 2020. Tornseglaren var märkt som adult sommaren 2012 och var alltså minst elva år gammal!

TACK

I årets ringmärkningsarbete deltog Karolina Adolphson, Lovisa Adolphson, Per Andell, Jesper

Andersson, P-G Bentz, Giorgi Chikorashvilil, Janne Dahlén, Amandine Doré, Daniel Errichetti, Joan Estrada Jofra, Ida Fahlstedt, Bernat Garcia Espluga, Zuka Gurgenidze, Arne Hegemann, Leo Jhaveri, Lennart Karlsson, Milla Karlsson, Måns Karlsson, Mikael Kristersson, Johan Lorentzon, Julia Lorentzon, Emil Lundahl, Pablo Macias Torres, Björn Malmhagen, Timmy Micallef, Josefina Pehrson, Gustav Pettersson, Karin Persson, Harald Ris, Sally Sandgren Bentz, Alex Starace, Ola Svensson, Axel Emil Thorenfeldt och Göran Walinder. Vi vill också tacka alla som har hjälpt till tillfälligt och/eller gjort insatser under helger och andra tillfällen när det helt enkelt behövs mer folk!

Ringmärkningsverksamheten finansierades bl.a. genom följande källor:

- Anslag från Länsstyrelsen Skåne och Lunds Djurskyddsfond.
- Egna inkomster från guidning och försäljning.
- Alla som har bidragit till fågelstationens verksamhet genom vår insamlingskampanj. Det stärker vår strävan att göra ännu bättre jobb framöver.

Till alla riktas ett stort och varmt tack!

REFERENSER

SMHI. Väder och Vatten. <http://www.smbi.se/klimatdata/manadens-vader-och-vatten/sverige>.



Personalfoto 10 oktober 2021

Bakre raden från vänster: P-G Bentz, Sally Sandgren Bentz, Sophie Ehnborn, Johan Lorentzon, Gustav Petersson och Björn Malmhagen. Främre raden från vänster: Marc Illa, Daniel Errichetti, Julia Lorentzon, Amandine Doré, Joan Estrada Jofra, Jesper Andersson, Per Andell och Alex Starace. Foto: Falsterbo Fågelstation.

TABELL 1. RINGMÄRKNINGEN 2021 / RINGING TOTALS IN 2021

Antal ringmärkta fåglar vid Falsterbo 2021 fördelade på kategorier (standard- resp. övrig märkning) och lokaler.

Numbers of ringed birds at Falsterbo 2021 divided into categories (standardised ringing and others) and sites.

	Standardiserad ringmärkning			Övrigt		Totalt
	Standardised ringing			Miscellaneous		
	Fyren	Fyren	Flommen	Flygg	Pull	
	Lighthouse 21.3-10.6	Lighthouse 21.7-10.11	Reed bed 21.7-30.9	Fledged	Nestlings	
Prutgås <i>Branta bernicla</i>	-	-	-	2	-	2
Bläsand <i>Mareca penelope</i>	-	-	-	1	-	1
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	-	-	-	10	-	10
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	-	-	-	3	-	3
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	-	-	-	1	-	1
Bivråk <i>Pernis apivorus</i>	-	-	-	1	-	1
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	1	48	-	24	-	73
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	-	2	-	-	-	2
Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	-	-	3	9	9	21
Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>	-	-	1	8	-	9
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	-	-	-	1	-	1
Skärfläcka <i>Recurvirostra avosetta</i>	-	-	-	-	25	25
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	-	-	-	2	-	2
Sandlöpare <i>C. alba</i>	-	-	-	1	-	1
Spovsnäppa <i>C. ferruginea</i>	-	-	-	1	-	1
Kärnsnäppa <i>C. alpina</i>	-	-	-	21	-	21
Myrsnäppa <i>Limicola falcinellus</i>	-	-	-	1	-	1
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	-	-	-	3	-	3
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	-	-	-	2	-	2
Morkulla <i>Scolopax rusticola</i>	-	-	-	1	-	1
Gluttsnäppa <i>Tringa nebularia</i>	-	-	-	1	-	1
Skogssnäppa <i>T. ochropus</i>	-	-	2	1	-	3
Grönben <i>T. glareola</i>	-	-	10	2	-	12
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	-	-	-	1	-	1
Roskart <i>Arenaria interpres</i>	-	-	-	5	-	5
Kentsk tärna <i>Thalasseus sandvicensis</i>	-	-	-	-	355	355
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	-	-	-	23	-	23
Tordmule <i>Alca torda</i>	-	-	-	1	-	1
Skogsduva <i>Columba oenas</i>	-	-	-	1	-	1
Ringduva <i>C. palumbus</i>	1	-	-	-	-	1
Gök <i>Cuculus canorus</i>	-	-	-	1	-	1
Hornuggla <i>Asio otus</i>	-	2	-	32	-	34
Jorduggla <i>A. flammeus</i>	-	-	-	9	-	9
Nattskär <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	-	-	-	-	1
Tornseglare <i>Apus apus</i>	-	-	-	1	4	5
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	-	2	2	-	-	4
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	-	1	-	-	-	1
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	2	1	-	-	-	3
Trädlärka <i>Lullula arborea</i>	-	1	-	-	-	1
Sånglärka <i>Alauda arvensis</i>	-	-	-	1	-	1
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	-	1	41	-	-	42
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	6	-	121	-	-	127
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	13	9	-	1	93	116
Hussvala x ladusvala <i>Delichon urbicum</i> x <i>Hirundo rustica</i>	-	-	1	-	-	1
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	3	66	14	33	-	116
Ångspiplärka <i>A. pratensis</i>	-	-	-	5	-	5
Rödstrupig pipplärka <i>A. cervinus</i>	-	-	-	1	-	1
Skärpiplärka <i>A. petrosus</i>	-	-	-	1	-	1
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	-	1	27	37	-	65
Forsärta <i>M. cinerea</i>	-	1	-	-	-	1
Sädesärta <i>M. alba</i>	21	16	13	-	-	50
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	114	739	43	16	-	912
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	206	208	38	34	-	486
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1879	3158	127	21	-	5185
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	7	6	-	-	-	13
Blåhake <i>L. svecica</i>	-	-	1	-	-	1

TABELL 1. RINGMÄRKNINGEN 2021 / RINGING TOTALS IN 2021 – forts.

	Standardiserad ringmärkning			Övrigt		Totalt
	Standardised ringing			Miscellaneous		
	Fyren	Fyren	Flommen	Flygg	Pull	
	Lighthouse	Lighthouse	Reed bed	Fledged	Nestlings	
	21.3-10.6	21.7-10.11	21.7-30.9			
Tajgablåstjärt <i>Tarsiger cyanurus</i>	-	1	-	-	-	1
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	5	2	1	-	-	8
Rödstjärt <i>Ph. phoenicurus</i>	73	192	6	-	-	271
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	2	-	36	-	-	38
Svarthakad buskskvätta <i>S. rubicola</i>	-	1	1	1	-	3
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-	5	3	-	-	8
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	-	1	-	-	-	1
Koltrast <i>T. merula</i>	58	101	-	-	-	159
Björktrast <i>T. pilaris</i>	1	-	-	-	-	1
Taltrast <i>T. philomelos</i>	83	365	4	5	-	457
Rödvingetrast <i>T. iliacus</i>	7	12	-	-	-	19
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	-	-	10	1	-	11
Flodsångare <i>L. fluviatilis</i>	-	-	1	-	-	1
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	-	2	858	2	-	862
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	17	5	185	-	-	207
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	14	27	1131	-	-	1172
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	-	-	1	-	-	1
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	26	43	1	-	-	70
Ärtsångare <i>Curruca curruca</i>	199	103	5	-	-	307
Höksångare <i>C. nisoria</i>	-	1	-	-	-	1
Törnsångare <i>C. communis</i>	35	32	54	-	-	121
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	33	101	2	2	-	138
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	97	241	7	4	-	349
Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i>	1	-	-	-	-	1
Tajgasångare <i>Ph. inornatus</i>	-	1	-	-	-	1
Grönsångare <i>Ph. sibilatrix</i>	1	26	-	-	-	27
Gransångare <i>Ph. collybita</i>	309	836	190	12	-	1347
Lövsångare <i>Ph. trochilus</i>	379	375	198	-	-	952
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	221	2125	5	-	-	2351
Brandkronad kungsfågel <i>R. ignicapilla</i>	6	10	-	-	-	16
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	14	61	4	-	-	79
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	3	8	-	-	-	11
Svartvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	3	109	-	1	-	113
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	-	1	10	-	-	11
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	1	5	-	-	-	6
Svartmes <i>Periparus ater</i>	-	5	-	-	-	5
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	25	790	15	-	-	830
Talgöxe <i>Parus major</i>	16	252	1	2	9	280
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	-	1	-	-	-	1
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	1	7	-	-	-	8
Trädgårdsträdkrypare <i>C. brachydactyla</i>	2	-	-	-	-	2
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	-	-	1	-	-	1
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	5	11	5	-	-	21
Varfågel <i>L. excubitor</i>	-	1	-	-	-	1
Skata <i>Pica pica</i>	-	3	-	-	-	3
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	44	-	-	-	90	134
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	-	2	-	-	-	2
Pilfink <i>P. montanus</i>	8	207	-	-	-	215
Pilfink x Gråsparv <i>Passer montanus x P. domesticus</i>	-	1	-	-	-	1
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	66	782	2	-	-	850
Bergfink <i>F. montifringilla</i>	5	251	1	-	-	257
Gulhämpling <i>Serinus serinus</i>	6	-	-	2	-	8
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	15	27	-	-	-	42
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	15	16	-	-	-	31
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	14	61	-	-	-	75
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	19	1	-	-	-	20
Gräsiska <i>Acanthis flammea</i>	5	14	-	-	-	19
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	10	-	-	-	-	10
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	1	1	-	-	-	2
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	3	5	188	2	-	198
Summa / Sum	4102	11492	3370	354	585	19903

SUMMARY – Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2021

Long-term monitoring by means of standardised ringing took place at Falsterbo for the 42nd consecutive year in 2021. A total of 19,903 birds were ringed of 114 species (plus two hybrids): 4,102 at the lighthouse during spring, 21st March–10th June inclusive; 11,492 at the lighthouse during autumn, 21st August–10th November; 3,370 birds in the reed bed at Flommen during autumn, 21st July–30th September; and an addition 939 birds (354 full-grown and 585 nestlings) ringed as part of the miscellaneous, non-standardised ringing.

The spring season started cold and settled, before becoming rather more unsettled through April, with several days with wind speeds reaching over 10 m/s (Figure 1). May into June was more settled. The autumn season was overall relatively settled, with wind speeds through the first three months average close to 6 m/s (Figure 2). This rose a little through October and into November, to close to 8 m/s and with several days of strong wind over 12 m/s. The wind direction through the autumn season was quite variably, though there was a bias towards the west, particularly during the final weeks of the ringing season (Figure 3).

The commonest species ringed during spring 2021 was Robin, with a total of 1,879, well above the season average of 1,073. The second commonest species was Willow Warbler, with 331 ringed, drastically below the 2010–19 spring average of 918 and the long-term average of 1,133. Common Chiffchaff continues its unstoppable rise, with 309 ringed, the second-highest spring-season total. Lesser Whitethroat also fared well, with 199 ringed (average 107).

The busiest days of the spring were on 19th, 20th and 21st April, when 438, 437 and 456 birds were ringed (311, 311 and 395 Robins, respectively).

Seldom-ringed species caught in spring included a European Nightjar, a Greenish Warbler, two Short-toed Treecreepers and five Serins.

The total of 11,429 birds ringed at the lighthouse during autumn 2021 was some 20% down on the long-term average. As in spring, the commonest species was Robin (3,158). It was the second-best season on record for Common Chiffchaffs (837); 116 were ringed on 26th September alone (the second-highest day total at Falsterbo).

Notable birds ringed during the standardised ringing included one Red-flanked Bluetail, one Yellow-browed Warbler, one Barred Warbler and one hybrid House x Tree Sparrow.

The total of 3,370 birds ringed at Flommen is around 20% below the long-term average for the season there. Reed Warbler (1,131) was the most numerous species, followed by Sedge Warbler (858), the latter being a new season record. Marsh Warblers were also ringed in higher-than-average numbers (185, long-term average 92).

Unusual birds ringed included a hybrid Barn Swallow x House Martin, a River Warbler, a Great Reed Warbler and a Siberian Chiffchaff.

Highlights from the miscellaneous, non-standardised ringing included 32 Long-eared Owls, 9 Short-eared Owls, two Brent Geese, a Eurasian Wigeon and a Red-throated Pipit. The most numerous nestlings to be ringed were Sandwich Tern (355) and Starling (90).

During 2021 50 recoveries of 21 species were reported. Of these, 30 were controlled and reported by ringers. The rest were found dead or killed. The most common species were Robin (10), Sandwich Tern (8) and Reed Warbler (8).

A notable overseas recovery was a Common Tern controlled by ringers in Senegal, 5,221 km from Falsterbo, 9 years and 242 days after it was ringed at Nabben in July 2011. Out of the eight recoveries of Sandwich Terns reported in 2021, three were read in the field at a breeding colony in northern Germany. One was ringed in 2000 and two in 2002, with the oldest now being at least 24 years old. The remaining five were ringed as nestlings in Skanör during 2021 and controlled by ringers in Gdansk, Poland, after 52–88 days.

This year, only nine birds of six species ringed elsewhere were reported: Dunnock, Robin,

Redstart, Lesser Whitethroat, Chiffchaff and Goldcrest, all of which had come from elsewhere in Scandinavia or from the area around the Baltic Sea. Delayed recovery reports will appear in next year's report

There were 126 long-term retraps (at least three months after ringing) of birds ringed at Falsterbo of 23 species. The most surprising may be the two young Green Woodpeckers ringed in late autumn of 2020, recaptured again during 2021. The oldest was a Common Swift

ringed as adult during the summer of 2012, which was at least 11 years old when it was recaptured!

STEPHEN MENZIE, SOPHIE EHNBOM
& MARC ILLA

Falsterbo Fågelstation
Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
falsterbo@skof.se



Gransångare. Foto: P-G Bentz.





Fågelskydd Spillepeng 2021

Kenneth Bengtsson

Fågelskydd Spillepeng drivs som ett samarbetsprojekt mellan SkOF och SYSAV (Sydskånes Avfallsaktiebolag) och vi genomförde under 2021 vår 25:e säsong. Arbetet följde mönstret från föregående säsonger, med bevakningen av när-områdets fågelliv och rehabilitering av skadade fåglar som våra främsta uppgifter. Det område som vi bevakar och som vi benämner Spillepeng är strandängarna, rekreatiomsområdet och SYSAV:s verksamhetsområde.

Allmänt om fågellivet

Januari var övervägande mild men ändå dröjde gravandsinflödet till den 23:e då 13 ex kunde räknas in. Under de sista dagarna inträdde riktigt vinterväder och hela bukten isbelagdes under flera veckor. Den 20:e februari blev det plötsligt mildare och vips noterades 51 gravänder och nio strandkator – alla nyanlända. Storspoven är numera en trogen övervintrare och som mest noterades 39 ex i februari.

Våren och sommaren fortlöpte därefter i vanlig ordning och utan nämnvärda händelser. Vi upplevde t.ex. inga större antal av arter som dvärgmåsar och svarttärnor. Dessa kan vissa år förekomma i aktningssäva antal. Men vi kan nämna några höga dagssummor av andra arter: 23 gluttsnäppor och 72 myrspovar i maj samt 146 adulta kärrsnäppor i juli. Se också följande kapitel om häckfåglarna.

Som vanligt sågs många simänder under hösten. Gräs- och bläsänder dominerade förstås men i oktober fick vi ett fint rekord av skedand då hela 224 individer räknades in den 11:e. Under samma period gästades vi också av många tofsvipor. Som mest fanns det 900 i bukten (oktober) och 71 av dem sågs in i december. En annan anmärkningsvärd decemberobservation var 325 stargar som under 29 december rensade slånbuskarna vid fågelstationen. Stargar ses varje vinter men som regel bara i några tiotal individer. Merparten av de 325 sågs bara den enda dagen.

Ovanliga arter var det ont om 2021. Vi kan dock nämna en gröngöling i augusti och en annan (eller samma?) i oktober. I oktober sågs även en jaktfalk ute på strandängarna. En ung sandlöpare får också några rader. Arten är långtifrån årlig i bukten och definitivt ovanlig inom Burlövs kommuns gränser. Men 8 oktober stod där en sådan tillsammans med några kärrsnäppor. Den nästan helvita skrattnåsen som vi berättade om 2019 kom tillbaka för tredje året i

följd och stannade som vanligt några veckor i november–december.

Under 2020 sågs kungsfiskare i området under nästan hela året och vid frekventa tillfällen. Men under 2021 dröjde första obsen till december och den blev också den enda. Förmodligen för arten illa under den vintriga perioden i februari.

Häckfågelinventering

Totalt noterades 45 häckande arter på strandängarna, rekreatiomsområdet och på deponin. Det är två färre än 2020. Fyra arter tillkom – *ormuråk*, *mindre strandpipare*, *gulärla* och *steglits*, medan sex uteblev – *fiskmåsa*, *stadsduva*, *backsvala*, *björktrast*, *bofink* och *sävsparv*. För strandängarnas del bokfördes 17 häckande arter.

Strandängsvadarna håller ganska stabila stammar (2020 inom parentes): *Tofsvipa* minskade till 24 par (26), *strandkata* är tämligen stabil med fyra par (5) och *större strandpipare* håller sig stadigt på två par. *Rödbenan* var som vanligt svårinventerad, men antalet vuxna individer på lokalen indikerar en population på omkring elva par, vilket är en minskning med två sedan 2020. För vadarnas del var torkan ett bekymmer, men oväntat många ungar, av f.f.a. tofsvipa, sågs växa upp i strandnära miljöer. Säsongen måste anses vara godkänd för tofsvipa och rödbena. För *strandskattans* del sågs bara en fullväxt unge – kläckt på deponin men uppvuxen längs stranden. *Mindre strandpipare* kunde konstateras med ett häckande par denna säsong. Arten ses årligen på f.f.a. Tågarps hed men konstaterade häckningar är ovanliga. Om paret lyckades är dock okänt.

Skärfläckan ratade till stor del lokalen detta år. Blott sex par sågs ruvande – fyra på ängarna och två på reveln. Samtliga misslyckades men paren på reveln lade om bara för att åter misslyckas p.g.a. högvatten och predation. Vi var beredda att sätta noll ungar för detta år när ett par plöts-



Snatteranden är en tämligen nyetablerad häckfågel vid Spillepeng. Foto: Kenneth Bengtsson.

ligt dök upp med relativt små ungar i juli. Om paret lagt om i lönndom på ängarna eller om de vandrat (simmat) från Norra hamnen är dock okänt. En unge växte upp till flygg. Ett annat par anlände med flygg unge till området och stannade ett par veckor. *Grågås* sågs med fem ungpåsar (7) vilket är färre än under toppåren. Trolig förklaring är rävpredation. *Småtärnan*, som återkom 2019, uteblev helt i år, liksom de gjorde 2020. Inga ansatser till återetablering noterades.

Förra året var uselt för *ejdern*. Vi noterade då som mest fyra ungar. I år blev resultatet något bättre med en toppnotering på 18 ungar. Åren runt sekelskiftet sågs över 400 ungar i bukten! *Knölsvanen* hade för tredje året i rad en dålig säsong. Åtta par påbörjade häckning i området, men inga ungar sågs. Flera bon havererade genom högvatten och andra par gav bara upp. Det blev alltså inga ungar i år heller. Ett par som häckade utanför området sågs dock tillfälligt med tre ungar i bukten. *Gräsanden* hade även i år få kullar medan *gravänden* och *småskraken* lyckades bättre. Två par *snatterand* gjorde häck-

ningsförsök och en av honorna sågs med en kläckt kull. Tyvärr nådde bara en av ungarna flygg ålder.

Sånglärkan har en stabil population på omkring 17 par. Positivt och oväntat var två par *gulär* som markerade revir i slutet av maj. Det var första gången sedan 2012 som arten gjorde häckningsförsök på ängarna. Hur det gick är dock okänt. *Sävsparv* noterades i år också men under kort tid och häckning bedöms som föga trolig.

Rävföryngring konstaterades på ängarna 13 maj. Då sågs två små ungar vid ett gryt längs den så kallade traktorvägen mellan äng 6 och äng 7 (samma gryt som användes 2020). En skabbräv noterades under en stor del av sommaren på deponiområdet samt tidvis på reveln och vid Kalinaåns mynning. Frekvent lågvatten gjorde det möjligt att vandra ut till reveln.

Bestånden av *tättingar* inne på rekreatiomsområdet var tämligen stabilt. Mest överraskande var nog att såväl *björktrast* som *bofink* saknades som häckfåglar detta år.

TABELL 1.**De tio vanligaste märkarterna under 2021.**

Art	Antal	Varav pull
Talgoxe	116	114
Blåmes	45	42
Gräsand	44	
Pilfink	43	35
Fiskmås	27	
Gråtrut	12	
Ringduva	11	
Svarthätta	9	
Knölsvan	8	
Morkulla	7	

Betet på ängarna fungerade väl och noterade störningar från allmänheten var mycket få och föga allvarliga. Längs vallen och vid reveln avhystes dock ett fåtal fiskare samt vid ett tillfälle tre benbadande personer.

Ringmärkning på Spillepeng 2021

Årets ringmärkning dominerades nästan helt av rehabfall och pullmärkning. Av totalen på 368 märkta handlade det om 139 respektive 197 individer. Således märktes endast 32 fåglar i samband med nätfångst. Våra vanligaste märkarter under året visas i Tabell 1. Av mer udda arter märks två av vardera skäggs- och smådopping samt en av vardera havssula, sångsvan och kungsfiskare – samtliga i samband med rehabilitering. Antalet pullmärkta ungar blev mindre än föregående år, mycket beroende på färre pilfinkskullar i våra holkar. En art som stack ut lite här var blåmesen där vi märkte 42 ungar ur fem kullar. Normalt har vi inte så många blåmeskullar.

Bland intressantare återfynd märks följande: En adult ringduva som vi vårdade efter en fönsterkrasch i juli 2019 sköts på Själland 29 december 2020. Den fick alltså en häcknings-säsongs till. En nästan flygg fiskmåsunge, som hämtades skadad i Limhamn 2019, observerades i Holland vid flera tillfällen i februari 2021. Den hade fastnat i metallskrot och var dyngsur när den hämtades. Vi har många bevis för att de fiskmåsunger vi tar in fortlever trots avsaknad av föräldrastöd. Här fick vi ett bevis till. Ännu trevligare var återfyndet av den treveckor gamla

TABELL 2.**De tio vanligaste vårdarterna under 2021.**

Art	Antal	Släppta
Fiskmås	175	36
Gräsand	72	28
Vitkindad gås	65	1
Ringduva	59	15
Gråtrut	44	16
Stadsduva	44	12
Knölsvan	35	18
Törnseglare	22	6
Kaja	14	2
Ormvräk	12	1

fiskmåsungen, som vi hämtade från en besvärlig trafiksituation vid Mobilia i Malmö i juli 2012. Den slutförde sin uppväxt hos oss och släpptes 1 augusti 2012. Under året fick vi besked om att den har observerats i Köpenhamnsområdet två gånger – januari 2019 och mars 2021.

Vi har under åren flera fynd av råkor med höga åldrar och i år blev det en till. Den ringmärktes på Spillepeng som adult fågel, alltså 3K+, i juni 1998 och sköts under jakt vid Sege (Burlövs kommun) i augusti 2021. Råkan var alltså minst 25 år gammal när den togs av daga. Ett annat återfynd via jakt var en ung gräsand som vi vårdade för den mystiska parksjukan i Malmö under sommaren. Vården gick bra och anden släpptes i Segeå 10 augusti. Två månader senare sköts den under jakt vid Nordanå, Staffanstorps.

Rehabilitering

Året började och avslutades med kraftiga utbrott av fågelinfluensa och under sommaren hade vi en omfattande dödlighet i Malmös parker. Detta påverkade vår verksamhet i hög grad och vår uppklärningsprocent blev lägre än normalt, 26 %. Under månaderna januari–mars samt augusti och december sattes nya insatsrekord och det berodde så gott som helt på influensan och parkdödligheten. Månaderna september och oktober var däremot betydligt lugnare än normalt. Vi bokförde 638 fall och hanterade 677 individer under året. Av de 677 kunde vi släppa 177 efter lyckad vård eller akuta insatser (Tabell 2).



Kenneth släpper en ormvåk vårdad efter trafikolycka. Foto: Anders Åkesson.

Utöver de 638 fallen hämtade vi döda fåglar vid 65 tillfällen och gjorde 212 uttryckningar där vi inte hittade den skadade fågeln eller gjorde bedömningen att den inte behövde hjälp. Vår telefon ringde 3 372 gånger under året och det blir i snitt nio gånger per dag. Intervallet sträcker sig dock från noll till ca 40 samtal per dag.

Bland influensafallen dominerade vitkindad gås stort. Under det två perioderna, januari–maj samt slutet av oktober – årsskiftet hämtades 27 resp. 32 sådana. Bland övriga drabbade arter hittar vi flera ormvråkar samt enstaka av sångsvan, grågås, kanadagås, knipa, duvhök, skrattnås och kaja. Av dessa dog eller avlivades samtliga.

I samband med dödligheten i parkerna och Malmö kanal under sommaren samt en oväntad rekyl i november hämtades 46 levande gräsänder varav 16 kunde släppas fria efter vård. En hanne vårdades framgångsrikt två gånger, dels i augusti, dels i sambandet med rekyl i november. Bland övriga drabbade arter fann vi enstaka av vigg, rör- och sothöna samt skrattnås. Utöver

de levande vi tog in hanterade vi minst lika många dödfunna kroppar, främst av gräsand givetvis. Svanfamiljen i Slottsparken drabbades också och här överlevde bara honan. Samtliga fem ungar dog liksom hannen. Den senare hade vi själv ringmärkt i samband med en förlorad revirstrid i Pildammsparken i januari 2020.

Allt handlade dock inte om influensa och annan sjukdom under 2021. Bland årets första fall fanns en kungsfiskare som kraschade inne på sjukhusområdet i Malmö i januari. Den återhämtade sig bra och kunde släppas fri vid Segeå. Frågan är dock om den överlevde den istid som vi sakta var på väg mot. En annan nödställd individ i januari var en smådopping som hittades i Löddeköpinge. Den kunde släppas fri samma dag – även den i Segeå. Smådoppingar är inte vanliga som patienter men det skulle bli en till innan året var till ända. Då gällde det en som kraschlandat vid Tekniska museet i Malmö i december. Även denna var i gott skick och sattes ut i Segeå samma dag.



Brita med sångsvan hämtad i trädgård. Foto: Kenneth Bengtsson.



Knölsvanen är en vanlig art i vår verksamhet och en av de få där vi har positiv statistik. I år hanterade vi 35 fall med levande knölsvanar och det är fler än tidigare år. Hälften var årsungar och där handlar det som regel om nödlandade individer som kan släppas direkt efter transport. En dag som stack ut angående knölsvan var 26 januari. Då hämtades en svårt sargad adult i Hyltebjär efter en ledningspåflygning och en annan hämtades som död vid Ribersborg senare samma dag. Under kvällen, när samtal om svanar är ovanliga, larmades vi om en sådan i trafikmiljö intill Pildammsparken. På väg dit kom ytterligare ett larm om en nödställd svan, nu på en lekplats i stadsdelen Rostorp. Båda två hämtades och släpptes fria i Segeå. Så gick den dagen.

Bland några udda fall under året märks en adult lärkfalk som saknade vänster vinge, en ung

Kattugglan som satt fast i en skorsten spolas ren.
Foto: Alexander Averland.

kaja utan kroppsfjädrar (troligt hormonfel) och en vingskadad pilgrimsfalk som senare visade sig ha metallfragment i vingen, vilket bör vara en följd av påskjutning. Dessa tre gick det inte bra för. Bättre gick det för den kattuggla som vi hämtade ur en öppen spis i november. Den enda möjligheten att få ut den var att dra den genom en fyra cm bred springa mellan fasta rör vid spjället. Och ugglan höll! Efter tvätt kunde den släppas fri på fyndplatsen dagen efter. Vi kunde också rädda en vinddriven havssula till ett fortsatt liv. Den hämtades i bra kondition Västra hamnen i Malmö och kunde släppas fri nästa dag.

Holkstudie

År 2020 hade vi rekordmånga talgoxehäckningar i våra holkar med 23 häckningar. I år blev det färre, nämligen 17, varav en misslyckades. I de 16 lyckade holkarna ringmärktes 118 ungar. De största kullarna var på tio ungar (fyra holkar). Blåmesarna slog däremot nytt rekord med sju påbörjade häckningar, varav fem lyckades och gav 43 ringmärkta ungar. En elvakull var den största.

Pilfinkarna håller huvudsakligen till runt fågelstationen och vi har noterat en svag minskning under senare år. 2021 blev tolv holkar besatta och i fem av dem blev det även en andrakull. Däremot kunde inte någon tredjekull bekräftas – något som var standard för några år sedan. Vi fixade inte att ringmärka alla ungarna och slutresultatet blev 35 märkta ungar. I övriga holkar noterades sex par stare, varav en sexkull ringmärktes.

Statens vilt

Följande arter och individer tillhörande Statens vilt har hanterats under året: bivråk 1, röd glada 7, havsörn 3+1 rötägg, kungsörn 1 rötägg, fiskgjuse 1, tornfalk 5, pilgrimsfalk 3, lärkfalk 1 och tornuggla 1. En röd glada och tre tornfalkar vårdades framgångsrikt, övriga skickades till Naturhistoriska riksmuseet (NRM) eller Statens

veterinärmedicinska anstalt. Tornugglan hittades död i Ljunghusen och lämnades till Falsterbo Fågelstation. Vi ombesörjde transporten till NRM.

Backsvala

Sedan backsvalorna etablerade en koloni hos oss 1999 har arten varit lokalen trogen. Antalet par har varierat mellan 50 par (1999) och 637 par (2015). Efter 2015 har vi noterat en successiv minskning och 2020 var vi nere på 126 par. Och 2021 blev det noll! Att svalorna övergav oss var oväntat och vi saknade dem under säsongen. Backsvalor sågs dock i området, inte minst ute vid revlarna under högsommaren och då på födosök. De fanns alltså någonstans i närheten och efter lite letande fann vi en koloni i Malmö Oljehamn med drygt 200 häckande par.

Aktiva under året var Kenneth Bengtsson, Mikael Averland, Brita Berbig, Patric Mårtensson, Arne Ohlsson, Åsa Svensson och Anders Åkesson.

FÅGELSKYDD SPILLEPENG

Fågelskydd Spillepeng
– ett samarbetsprojekt
mellan SkOF och SYSAV.

Vi nås på telefon 0702 66 14 66
och vi har en hemsida med tips och råd
– www.fagelskyddspillepeng.se

Vi har också en öppen Facebooksida
som uppdateras regelbundet.







Storken i Skåne 2021

Petter Albinson

Det gångna året var ett år med en del motgångar, men det fanns också stora glädjeämnen. Uppfödningen i hägn gick sämre än vanligt, men grunden lades för goda framtida resultat.

Storkprojektet drivs gemensamt av SkOF och Naturskyddsföreningen i Skåne. Från SkOFs sida ingår Anders Linus Larsson, Per-Erik Larsson, Ola Olsson och Staffan Åkeby i ledningsgruppen. Naturskyddsföreningen representerades vid årets början av Linda Birkedal, Ida Möller, Christer Neideman och Lars-Bertil Nilsson. Petter Albinson är anställd som projektledare. Under året skedde ett par förändringar i projektledningen. För det första avgick Lars-Bertil Nilsson efter många mycket uppskattade år som Storkprojektets kassör. Han ersattes av Olle Lindeberg, tillika ny kassör för Naturskyddsföreningen i Skåne. En mycket viktig förstärkning av projektledarrollen gjordes också, då Britta Levin i april började som biträdande projektledare på 20%.

Ett sjuttiototal frivilliga medarbetare har under året varit engagerade i projektet.

Infångning

Storkprojektet har gått stadigt framåt de senaste åren och storkstammen har ökat kraftigt. Flytningen, som länge var ett problem, har fungerat tillfredsställande sedan 2010. Numera flyttar den absoluta majoriteten av årsungarna söderut på sensommaren. Eftersom storkarna blir häckningsmogna först vid tre år och uppnår hög ålder, så går generationsväxlingen mellan de yngre flyttande storkarna och de äldre stannstorkarna dock långsamt. Tyvärr har vi dessutom sett ett tiotal exempel på storkar som flyttat som ungar men sedan upphört med det och blivit stannfåglar. Vi har vissa farhågor att den stora mängden stannfåglar bidrar till detta fenomen, dvs att de utövar ett negativt "gruppträck" på flyttfågeln. Detta förhållande, i kombination med trängsel vid de största häckningskolonierna och att dessa stannstorkar får fram fler flygga ungar om de hålls i hägn, gjorde att vi 2017 tog beslut att fånga in totalt 20 av de stannstorkar som häckar vid fyra av de största kolonierna. Detta arbete



Storkarna stödutfodras vintertid med tuppsycklingar. Foto: P-G Bentz.

kunde slutföras i januari 2021 då de sista 15 av de 20 storkarna fångades in och placerades i hägnen i Fulltofta, Flyinge och Hemmestorps mölla.

Fågelinfluensa

Spridningen av fågelinfluensan, som började redan under hösten 2020, nådde under vintern och våren de högsta nivåerna någonsin. Inga fall konstaterades bland storkarna, varken i frihet eller hägn, men påverkan var ändå stor. Dels innebar utbrott i fjäderfäbesättningar att både vi och våra foderleverantörer tidvis hamnade inom de upprättade skyddsområdena, med allvarlig foderbrist som följd. Dels innebar det bekymmersamma läget att vi blev tvungna att införa mycket långtgående smittskyddsåtgärder. Våra fantastiska volontärer skötte detta med bravur trots att det bland annat innebar arbete i tunna engångshandskar och kalla gummistövlar mitt i vintern.

Föregående uppslag t.v.: En omärkt stork vid Hemmestorps mölla 25 februari 2021. Foto: P-G Bentz.

Föregående uppslag t.h.: Storkar och bon på taken vid Flyinge kungsgård. I förgrunden en boplatzform som murades upp 1833 när hingststallet byggdes. Två märkstora ungar ligger i boet. Foto: Britta Levin.

Häckning

År 2021 häckade 63 par i frihet, 17 färre än 2020. 44 av dessa par fick flygga ungar. Det är en kraftig minskning av antalet häckande par, även om man räknar bort de 15 individer som fångades in. Tyvärr vet vi inte heller vad minskningen beror på. Det kan ha haft viss inverkan att vädret var mycket kallt och regnigt kring månadsskiftet april/maj, då merparten av storkungarna kläcks. Några av de par som då förlorade sina ungar kan ha lämnat sina bon så snart att vi inte hann registrera det som en häckning. Det är dock orimligt att det skulle utgöra hela förklaringen. Vi misstänker att en del av de saknade storkarna kan ha fallit offer för fågelinfluensan, även om ingen stork med påvisad sjukdom hittades under 2021. Totalt blev 105 ungar flygga. Det är ett mycket gott

resultat från 44 framgångsrika par. I hela fyra bon blev fyra ungar flygga, vilket är en sensation. Sedan Storkprojektets start 1989 har *inget* storkpar tidigare lyckats föda upp fyra ungar utan stödutfodring. Även här finns en trolig förklaring att finna i vädret. Efter att kylan gett med sig i början på maj så följde ett närmast perfekt storkväder, inte för torrt men inte heller för långa kalla regn. Matbrist på grund av torka och nedkylning på grund av långvariga regn är de största farorna för en storkunge.

Uppfödningen av storkar i hägn har stadigt legat på en hög nivå de senaste åren med cirka hundratalet flygga ungar per år. Förra året var antalet 77 st, en viss nedgång jämfört med tidigare år men inget alarmerande. 2021 blev dock endast 46 ungar flygga trots att 52 par häckade. Det är mindre än hälften av det förväntade resul-



Avelshägnen i Fulltofta. Storkarna är kolonihäckare och många friflygande väljer att bo på hägnens tak.
Foto: Per-Erik Larsson.

tatet och ingen enskild och tydlig orsak står att finna. Framförallt var det kläckningen som var ovanligt dålig, medan överlevnaden på kläckta ungar var normal. Den kalla våren och det dåliga vädret vid kläckningstiden kan ha haft viss inverkan, men vi har inte sett sådana effekter i hägn tidigare och det var inte onormalt många ungar som dog som nykläckta. Den relativt stora mängd nyinfångade individer i hägnen kan absolut ha spelat in. Det kan ha lett till ovanligt mycket strider om boplatserna och ägg kan då ha kylts av och dött. Mot det talar att ingen av oss har bevittnat onormalt mycket bråk.

En inte obetydlig faktor kan vara kvalitén på häckparen. En stor andel av de hägnfåglar vi har i Fulltoftahägnen och de som finns hos vår samarbetspartner Nordens Ark importerades som köns mogna 2004 och 2009 och är alltså från ca 15 år gamla och uppåt. Det är rimligt att anta att fertiliteten i den gruppen minskar. I Hemmestorpshägnen går istället huvudsakligen yngre fåglar som där får möjlighet att välja ut en partner bland andra singlar. När ett par häckat framgångsrikt en gång flyttas de vidare till ett utsläppshägn. Där får de häcka ytterligare en gång innan de släpps ut. Leder detta till att det till slut bara finns fåglar med sämre föräldraegenskaper kvar? Kanske, även om individerna som gått länge i hägnen utan att lyckas med häckningen än så länge är få.

Mot denna bakgrund togs beslutet att undersöka möjligheten att importera ett antal nya avelsstorkar från Polen eller annat lämpligt land. Vi har tidigare trott och hoppats att nuvarande avelsstorkar skulle vara tillräckliga för att ro Storkprojektet i hamn, men såg oss nu tvungna att agera. Tack vare Nordens Arks värdefulla hjälp så hittades 32 lämpliga storkar på Warszawa zoo och i slutet av 2021 pågick planeringen av importen för fullt. Precis som vid importerna 2004 och 2009 är huvuddelen av storkarna ifråga individer som kläckts i naturen men som sedan skadat sig och rehabiliterats i hägn. Då de inte återfått full flygförmåga har de inte kunnat släppas ut igen.

Återvändare

Under 2021 återkom 21 nya storkar, efter att ha flyttat från Skåne som årsungar och tillbringat ungdomsåren utomlands. Cirka hälften av dessa, 10 st, häckade eller gjorde häckningsförsök.

Utöver dessa ingick 28 individer bland de häckande som återkommit till Sverige två gånger eller mer.

Utsläppta storkar

I år släpptes 34 av de 46 hägnuppfödda ungarna ut och övriga tolv sparades för framtida avel.

Inga vuxna par släpptes ut från utsläppshägnen i Killhult, Månslanda, Sniberup och Vitaby. Detta var delvis en effekt av fågelinfluensan och delvis eftersom vi ville ge paren i nämnda hägn en möjlighet att häcka i hägnen innan utsläpp. På så sätt knyts de hårdare till platsen och sannolikheten att de stannar kvar efter utsläpp ökar.

Flyttning

Flyttningen var återigen en stor framgång. Att få storkungarna att flytta söderut var länge ett av Storkprojektets stora problem. Men sedan ett drygt decennium så är stannande ungstorkar snarast enstaka undantag som bekräftar regeln. Under 2021 stannade två ungar av 139.

Sändare

Tack vare extra bidrag från fadder och Alvin's fond kunde Storkprojektet märka åtta av årets storkungar med små GPS-sändare. Med hjälp av "sändarna" som består av en GPS mottagare, telefon, solcell och batteri får vi en mängd information. Storleken är som två små tändsticksaskar och väger ca 25 g. Sändaren placeras på storkens rygg som en liten ryggsäck. Vi får information om datum, klockslag, vart den befinner sig (long, lat), höjd, hastighet, temperatur, solinstrålning och batteriets status.

Samtliga fåglar var födda i hägn och släpptes ut vid storksläppet 24 juli. Under första dygnet blev en av fåglarna slagen av rovdjur. De övriga lämnade Skåne via Skanör 21 augusti kl 13:22 på 1300 m höjd. De anlände till Danmark



En sändarförsedd stork landar i ett bo.
Foto: Per-Erik Larsson.

kl 14:02 på ca 50 m höjd, en resa på 36 km med medelhastighet på 54 km/h. De nådde Tyskland dagen efter och gruppen började dela upp sig. Tre storkar nådde norra Frankrike 25 augusti och fyra Medelhavets strand 26 augusti. Den 29:e hade fem av GPS-storkarna nått norra Spanien i trakten av Barcelona. En av storkarna kolliderade med en kraftledning söder om Alicante 3 september. Den 6:e var en stork redan i norra Marocko. Den 12:e visade datan att en stork dött av okänd anledning i södra Spanien och 15 september dog ytterligare en av sjukdom i mellersta Tyskland. Den 11 oktober blev en stork påkörd av en bil vid Almoradi i södra Spanien. Vid årsskiftet levde två storkar fortfarande. En var i närheten av Coto Donana i södra Spanien och den andra i Marocko, där den uppehållit sig sedan 6 september.

Utåriktad information

Även om Covid-pandemin inte var över så var smittläget på rimligt låg nivå under sommaren och storksläppet kunde hållas inför publik återigen. Inklusive Storkprojektets volontärer bestod publiken av 560 personer. Även guidningarna vid hägnen kunde i viss mån återupptas, om än i blygsam omfattning och först på sensommaren.

Mediauppmärksamheten under året var mycket god. Vid fyra tillfällen besökte SVTs naturprogram *Mitt i naturen* oss och för att skildra Storkprojektets arbete. Som vanligt publicerades även ett flertal tidningsartiklar om oss i både lokal och rikstäckande press. Särskilt uppmärksammat var ringmärkningen och storksläppet.

Även i sociala medier var uppmärksamheten stor. I slutet av året hade projektet över 2 900 följare på Facebook, ca 300 fler än vid årets början.

Tack

Ekonomiskt stöd till projektet kom från kommunerna Eslöv, Helsingborg, Hörby, Höör, Kristianstad, Kävlinge, Lomma, Lund, Svedala, Tomelilla och Ystad. Stort stöd kom även från Alvins fond, Byggman i Skåne, CityGross, Flyinge Kungsgård, Kraftringen, Lions Club i Hörby, Lunds djurskyddsfond, Länsstyrelsen i Skåne, Nordens Ark, ScanCord, Stiftelsen Skånska Landskap samt ett stort antal privatpersoner.

Våra faddrar och medlemmarna i Storkens Vänner gav även detta år ett ovärderligt stöd.

Sist, ett innerligt tack till alla frivilliga volontärer som hjälper till i vått och torrt!

STORKPROJEKTET
info@storkprojektet.se





Fågelrapport 2021

Janne Dahlén, Ola Elleström, Greger Flyckt, Johan Lorentzon, Oskar Löfgren, Ola Marklund, Petter Olsson, Klas Rosenkvist, Roine Strandberg, Tomas Svensson, August Thomasson och Mattias Ullman

För oss människor har även detta år i mångt och mycket dominerats av den rådande Corona-pandemin, men fåglar och fågelskådande har det inte varit brist på. Hela tre nya arter tillfördes den skånska artlistan: sibirisk knölsvärta, en bestämd (!) gulnåb-bad lira och kaveldunsångare. Kaveldunsångaren var även det första fyndet för landet och får ses som en rejäl sensation. Tillsammans med ett retroaktivt tillskott i form av gulkindad kricka (som nu förs till kategori A) så är 441 arter påträffade i Skåne till och med 2021 (inklusive obestämd atlant-/madeirapetrell). Detta kan jämföras med Ölands 433 arter – Skåne är helt enkelt ett fantastiskt fågellandskap! Därtill kommer rara gäster som jungfrutrana, isabellastenskvätta, sibirisk piplärka, eleonorafalk och svartbrynad albatross. Bland andra spännande fenomen kan till exempel nämnas att en rejäl köldknäpp i februari gav goda tillfällen till studier av rördrommar, morkullor och dvärgbeckasiner, att Sverige och Skåne fick uppleva ett makalöst uppträdande av spetsbergsgriissor (sannolikt tyvärr orsakat av födobrist), att stytlöpare förefaller närma sig häckning i landskapet och att höstsåsongen bjöd på fint tärnsträck!

Fågelrapporten 2021 är den 47:e i ordningen och bygger i huvudsak på rapporter inkomna till Artportalen (www.artportalen.se). Fågelobservationer som har granskats och godkänts av BirdLife Sveriges raritetskommitté är markerade med *, medan observationer som granskats och godkänts av Rrk Skåne är markerade med °. För sällsyntare arter redovisas i rubriken två siffror inom parentes. Dessa anger antalet observerade exemplar t.o.m. 2020 respektive antalet under 2021. Systematiken och nomenklaturen följer BirdLifes Sverigelista 2020 (version 6, oktober 2020; birdlife.se/ltk), vilket inneburit rejäla omkastningar i ordningsföljden om man jämför med äldre *Fåglar i Skåne*. Kunskapen om fåglars släktskap är i nuvarande föremål för mycket forskning och sannolikt kommer gällande artföljd att ändras ytterligare efter hand.

Från och med hösten 2010 granskar och godkänner Rrk Skåne observationer som dokumenterats med fotografi, där arttillhörigheten framgår med önskvärd tydlighet, även utan raritetsblankett. Detta för att förenkla bedömningsprocessen i de fall där all övrig nödvändig

information finns att tillgå i Artportalen. Vi vill uppmuntra till att fotografera, filma och ljuddokumentera såväl sällsynta som tidsmässigt avvikande fåglar, då foton och läten i de flesta fall säger mer än tusen ord! I förekommande fall godtas inte fynd överhuvudtaget utan foto-/ljuddokumentation, t.ex. för de flesta fenologiska observationer där framför allt nya rekord är extra uppseendeväckande eller för mycket svårbestämda arter som är i stort sett omöjliga att bedöma utifrån enbart en textbeskrivning. Andra arter är utgångna från Skåne eller delar av Skåne och kräver därför dokumentation, t.ex. järpe (hela Skåne) och orre (Linderödsåsen). Tänk på att bilder och ljudinspelningar kan försvinna från en hemsida med tiden och att en hemsidereferens därför inte garanterar att dokumentationen kvarstår. Bilder/inspelningar skall därför alltid bifogas raritetsblanketten! Deadline för rapporteringen är 31 januari påföljande år, därefter underkänns samtliga observationer som kräver beskrivning och inte rapporterats på blankett. För vårfenologi gäller detsamma 31 juli. Tänk på att ju förr man beskriver sitt

SKÅNES REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉ 2021

Ledamot	Ansvarsområde
Janne Dahlén	
Ola Elleström Greger Flyckt	Blankettadministrering, arkiv
Johan Lorentzon Oskar Löfgren	Fynddatabas
Ola Marklund Petter Olsson Klas Rosenkvist Roine Strandberg	Fenologi
Tomas Svensson	Redaktör
August Thomasson Mattias Ullman	

Texter i fågelrapporten

Stäppflyghöna-duvor, tjockfot-skärfläcka, ljunpipare-fjällpipare (utom kustpipare), vadarsvalor, sidensvans, trastar-järnsparvar, gulhämpling
Gäss-svanar, tärnor, lärkor-svalor, ärlor-piplärkor, tallbit
Vadare förutom arktiska, rödspov och utvalda arter (se Janne Dahlén ovan)
Lappuggla
Nattskärre-seglare, gökar, "arktiska vadare", ugglor-hackspettar (utom lappuggla), flugsnappare
Måsar-trutar
Sångare, sparvfinkar
Trädgårdsträckrypare
Fenologi, trana, rödspov, rovfåglar (utom sällsynta örnar och *Milvus*-glador), falkar
Nilgås-änder, labbar (utom storlabb), finkar (utom tallbit), ortolansparv, lappspärr
Hönsfåglar, sumphöns, storlabb, alkor, havsfåglar, nattskärre
Doppingar-flamingoer, lommar, storkar-pelikaner (utom rördrom) skarvar, sällsynta örnar, *Milvus*-glador, sydlig kärrsnäppa, isländsk rödspov, morkulla, dvärgbeckasin

Föregående uppslag t.v.: Nytt årsrekord för videsparv, och för första gången i Skånes historia sågs dessutom två på samma plats. Fågeln på bilden är en av de två som höll till vid Lagunenbacken på Ribersborg 9 oktober. Foto: Tomas Svensson.

Föregående uppslag t.h.: Adult stylltöpare med en av ungfågeln. Ört ofta 13 augusti. Foto: Mikael Arinder.



Kungsfiskare. Klippan 24 augusti 2021. Foto: Benny Kroll.

fynd desto mer rättvisande och utförlig blir beskrivningen. Var noga med att beskriva utseende på den aktuella fågeln och, det tål att upprepas: glöm inte att bifoga eventuell dokumentation till blanketten – en referens till att det finns bilder i Artportalen duger inte! Förbluffande ofta inkommer innehållslösa eller alltför kortfattade blanketter som inte fungerar som underlag för publicering av fynd.

För att hålla en hög kvalitet i fågelrapporten förbehåller sig Rrk Skåne rätten att sälla fritt bland rapporter avseende arter som normalt inte kräver blankett. Detta är oundvikligt om redogörelsen för fåglarnas uppträdande i Skåne ska bli rättvisande och hålla hög kvalitet. Anledningen till detta är att rapporteringen till Artportalen nu är mycket omfattande vilket medför att många uppenbara fel smyger sig in och att det är omöjligt att hinna validera alla avvikande fynd.

För att få mer initierade redogörelser för utvalda häckfåglar har som vanligt flera ornitologer skrivit om sina skånska specialiteter. Merparten har hämtats från redogörelsen ”Rara arter 2021” (Anser 4:2021).

Bilderna handplockas i stor utsträckning via Artportalen (fotograferna kontaktas givetvis) och väljs med målet att illustrera fågelåret på ett relevant sätt. Rrk uppmanar därför att era mest intressanta bilder inte bara ligger på era hårddiskar utan faktiskt också hamnar i rapportsystemet!

Ett stort tack till alla inblandade för att de gjort årets utgåva av fågelrapporten möjlig. Hans-Åke Gustavsson och Nils Kjellén har i vanlig ordning korrekturläst manuset. Vi välkomnar Klas Rosenkvist som ny skribent, och tackar avslutningsvis Janne Dahlén och Johan Lorentzon som efter många års fina insatser nu tar ett steg tillbaka från arbetet med fågelrapporten.

Prutgås *Branta bernicla*

Varmare vintrar och att artens normala övervintringsområde inte är så långt bort gör att man skulle kunna tänka sig att vinterfynden ökar. Några sådana tendenser finns dock inte och precis som de närmast föregående åren gjordes endast enstaka fynd under årets två första månader, i form av 1 ex Stavstensudden 1–3.1 (David Olausson, Alf Pålsson m.fl.), 1 ex Skillinge 8–25.1 (Marie-Louise Barany m.fl.), 1 ex Ljunghusens golfbana 23.1 (Johan Lorentzon, Björn Malmhagen m.fl.) och 1 ex Rängs sand 13.2 (Joakim Hagström).

Vårsträcket kom i gång på allvar med 3 480 ex Trelleborg 23.5 (Mikael Olofsson) och 5 950 ex Kåseberga 24.5 (Sven Splittorff). Sedan smällde det till med vårens stora prutgåsdrag då 26 500 ex passerade Smygedungen 26.5 (Nils Kjellén). Därefter sträckte 2 295 ex förbi Kåseberga 28.5 (Sven Splittorff) och vårens sista högre antal var 300 str S:t Hans backar 6.6 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman).

Dagssumman från 26.5 är en av de högsta som noterats. Det allra högsta antalet som räknats på skånska sydkusten under våren är 43 760 ex 24.5 2005. Vårrekordet för hela Skåne utgörs av 50 000 ex mot nordost över Lund på kvällen 21.5 1999. Det är känt att ganska stora mängder prutgäss sträcker över land, men ofta gör de det i skydd av natten. Därför ses inte större flockar längs inlandsrutten varje år.

Under juli och augusti sågs ca 10 ex spridda längs kusten. Höststräcket fick en explosionsartad inledning med 24 082 ex Sandhammaren 16.9 (Sven Splittorff, Magnus Stangenberg, Thomas Nilsson m.fl.), 8 540 ex Simrishamn 17.9 (Kent Halttunen, Ronnie Lindqvist, Ami Sundén m.fl.) och 16 900 ex Brantevik 18.9 (Claus Rüffler, Magne Friberg). Att så stora antal ses så tidigt indikerar tyvärr dålig häckning på tundran. Antalen därefter var ytterst måttliga. I Falsterbo, som prutgässen undvek under de tre stora dagarna i september, sträckte 8 557 ex under hösten, att jämföra med 26 854 ex för 2019 och ett snitt på 11 544 ex sedan de stan-

dardiserade räkningarna började 1973. I december sågs 13 ex, varav ett inlandsfynd vid Revinge och Sjötorps ängar 14–19.12 (Daniel Melchert, Krister Hjalte) bör nämnas.

Svartbukig prutgås

Branta bernicla nigricans° (77, 4)

Årets fynd utgörs av 2 ad str O Smygedungen 16.5 (Nils Kjellén), 1 ad rast Måkläppen 16.10 (David Erterius, Nils Wierup) samt 1 ad str Nabben 21.10 (David Erterius). Fynden av denna underart har en långsamt ökande trend, vilket troligen mest beror på att sträckskådare blivit bättre på att identifiera dem. Både 2019 och 2020 sågs 5 ex.

Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota*

Under vårsträcket sågs totalt 14 ex 23.5–6.6, bland annat upp till 4 ex på flera lokaler längs sydkusten under den stora prutgåsdragen 26.5 (Staffan Rodebrand m.fl.). Sista värfyndet var 1 ex Kåseberga 6.6 (Sven Splittorff).

Under hösten sågs endast 2 ex i sydost och för ovanlighetens skull inte någon i Falsterbo. Där emot sågs 9 ex i nordväst där en familjegrupp om 2 ad och 4 juv sträckte förbi tre lokaler på norra Bjäre-kusten 19.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Dan Persson m.fl.). Fynd av ljusbukiga prutgäss i samband med havsfågelskådning i nordväst görs långt ifrån varje år, men de fynden skiljer sig från de i södra Skåne genom att de ofta kommer i små, underartsrena familjeflockar. I samband med havsfågelskådning sträckte även 2 ex förbi Yttre Kattvik och Hovs hallar 22.10 (Dan Persson, Mårten Müller, Anders Lindén m.fl.).

Röd Halsad gås *Branta ruficollis*

I början av året sågs 1 ex i området Vombs ängar–Torna Hällestad–Flyinge 23.1–5.2 (Klas Flärdh, Harald Ris, Johan Gustavsson m.fl.). Detta följdes av fåglar som sträckte NO vid S:t Hans backar 22.2 (Edwin Sahlin) och 26.3 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman). Då dessa sträckobservationer är gjorda innan sträcket av



Det ses numera många rödhalsade gäss varje år, men det gör inget att flockarna med vitkindade pyntas så vackert. Denna vinter kunde de dessutom avnjutas i vinterlandskap, här vid Torna Hällestad 30 januari.

Foto: Stefan Siweresson.

vitkindad gås kommer i gång på allvar skulle det möjligen kunna röra samma individ som hållit till i Lunds närhet, men i årssumman räknas de som olika. Övriga vårfynd gäller 1 rast Norrebro hamn 6.4 (Sara Skidell, Sonja Gunnarsson m.fl.), 1 str Flommen 2.5 (Stephen Menzie), 4 str O Falsterbo–Kämpinge–Stavsten 18.5 (Nils Kjellén, Joakim Hagström, Staffan Rodebrand) samt 1 str S Habo ljun 22.5 (Ingemar Andell). Speciellt fyndet vid Norrebro hamn på Bjärehalvön avviker från normal fyndbild.

Hösten inleddes med 2 str Nabben 20.9 (Mattias Ullman, David Erterius, Claus Rüffler, m.fl.). Hösten bjöd även på fynd i nordväst med 1 ex Rönnen 16.10 (Nick Gräntz m.fl.) och förslagsvis samma individ på samma plats 31.10–3.11 (Nick Gräntz m.fl.). Kanske var det också samma som senare sågs i Gunnestorp några kilometer åt sydväst 30.11 (Leif Klinteroth). Övriga fynd i slutet av året avser 1 ex Nöbbelevs mosse 3.11 (Fredrik Östrand), 1 ex Lundåkrabukten 21.12 (Kenny Nordström) och samma fågel senare vid Barsebäck och Löddesnäs 23–27.12 (Lars Nilsson m.fl.)

Totalt ger detta uppskattningsvis 15 ex, att jämföra med de närmast föregående årssummorna 23 ex (rekord) 2019 och 21 ex 2020.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

De största rapporterade ansamlingarna i början av året fanns vid Vombs ängar och dess omgivningar med upp till 15 000 ex i januari och februari (Krister Hjalte m.fl.). På flera andra håll i landskapet sågs flockar på knappt 10 000 ex. Den vitkindade gåsen är numera en etablerad övervintrare i södra Sverige, i kombination med att den är en av de arter som överhuvudtaget ökat mest på sträck under 2000-talet.

De första större sträcksummorna blev 30 000 str S:t Hans backar 2.5 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman) och 47 900 str Smygedungen 6.5 (Roy Blad, Nils Kjellén, Lars Sundlöf m.fl.). Vårsträcket kulminerade sedan under två dagar i mitten av maj. Den 17.5 noterades ett bredfrontsträck över inlandet med stora antal på flera lokaler runtom i Skåne, som mest 17 500 str Ribersborg (Göran Hausenkamp), 47 600 str Löddesnäs (Lars Nilsson), 60 000 str S:t

Hans backar 2.5 (Wilhelm Lennman) och 27 500 str Fulltofta (Mattias Persson). Den 18.5 var sträcket mer koncentrerat till sydkusten, med som mest 46 700 str vid Kämpinge (Nils Kjellén). Vårens sista större antal blev 11 450 str Trelleborg 19.5 (Mikael Olofsson).

Höststräcket vid Nabben gav sammanlagt 390 063 ex och bekräftar artens ökande trend även om det inte blev årsrekord. Högsta dags-summor var 43 600 ex 16.10 (Mattias Ullman, David Erterius), 82 000 ex 18.10 (Mattias Ullman, David Erterius) och 38 600 ex 29.10 (Mattias Ullman, Tomas Svensson).

I övriga Skåne utgjordes de största antalen av 46 000 str SV Rinkaby skjutfält (Greger Flyckt), 29 500 str (troligen delvis samma som de vid Rinkaby) och 35 000 rast Hovby ängar (Roi-ne Strandberg) samt 50 000 rast Klingavälsån, Vomb (Krister Hjalte). Alla dessa observationer gjordes 14.10.

Mycket stora ansamlingar dröjde sig kvar länge och kring Foteviken räknades 79 600 ex 16.11 (Hakon Kampe-Persson), det största antalet vitkindade gäss som noterats rasta på en lokal i Skåne.

Stripgås *Anser indicus*

Årets första observationer var 2 insträckande Knösen (Nils Kjellén) och samma fåglar vid Rängs sand 18.5 (Joakim Hagström). Sannolikt var det även dessa som höll till i Foteviken 23.5–2.6 (Björn Malmhagen, Johan Östberg, Filip Robertsson m.fl.) och kanske var det en av dessa individer som senare sågs i området 9.7 (Mattias Ullman).

Övriga fynd under året var 1 ex Äspet 18.6 (Sven Englund, Håkan Wittzell, Jan Linder m.fl.), 1 ex Klingavälsåns utlopp 30.6–12.7 (Jens Morin, Stig Toft Madsen, Måns Offerlind m.fl.), 1 ex Habo ljun 10–11.8 (Peter Andersson, Kristian Ståhl, Mikael Grantén m.fl.) och troligen samma individ på flera lokaler kring Lommabukten 22.8–4.9 (Lars Nilsson, Anders Karlsson, Petter Olsson m.fl.), 1 ex Börringe mad 6.9 (Per-Jonas Andersson, Anders Jöns-

son, Jan Blomqvist m.fl.), 1 ex Näsbyholms-sjön 12–18.9 (Lars Leonardson, Evy Liljedahl, Gert Ljungqvist m.fl.) samt 1 ex Mossby 2–3.11 (Gustav Tallroth m.fl.).

Det är svårt att avgöra antalet individer, då det troligen är samma fåglar som gömmer sig bakom flera av fynden, eftersom inga datum överlappar. Men en rimlig uppskattning hamnar på 7 ex.

[Dvärgsnögås *Anser rossii*]* (6, 1)

En dvärgsnögås sågs vid Bara 16.2 (Kerstin Öf-verbeck, Johanna Öfverbeck, Henrik Nordholm m.fl.) och bör vara samma individ som sågs vid Törringe i slutet av 2020. Därav inga nya fynd och antalet observerade individer i Skåne är fortfarande sex.

[Snögås *Anser caerulescens*]

Under 2019 och 2020 gjordes märkligt nog inga fynd av denna rymling, vilken historiskt sett har setts i ungefär samma antal som stripgås. Men i år gjorde snögåsen comeback med ett flertal fynd, i form av 1 ex Spille-peng 2.1 (Håkan Wittzell), 1 ex Alnarp 24.3 (Per-Olof Lippe), 1 insträckande Ängsnäset, Falsterbo 25.4 (Joakim Hagström), 1 ex Löddesnäs–Vikhög 25.4 (Lars Nilsson m.fl.), 2 ex Ripagården 1–2.5 (Jonas Johansson, Stefan Olsson), 1 ex blå morf str O Trelleborg 19.5 (Mikael Olofsson), 1 ex Löddesnäs 22.5 (Lars-Göran Lillvik) samt 1 ex blå morf Ystad 31.10 (Lars Olsson).

Koncentrationen av observationer till våren gör att det ligger nära till hands att tro att flera av fynden avser samma fågel. De fåglar som inte angetts som blå morf var samtliga av den vita morfen.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Enda lokalen som hyste tvåsiffrigt antal spetsbergsgäss i början av året var markerna kring Stureholm och Svedberga i nordväst, där som mest 58 ex sågs 9.3 (Harald Ris m.fl.). För ovanlighetens skull sågs inga stora antal i nordost.

Kvardröjande vårfynd utgjordes av 2 ex inre Foteviken 16.5 (Mattias Ullman) och 1 ex på flera lokaler i Lommabukten 17–21.5 (Lars Nilsson, Edwin Sahlin, Tomas Flyman m.fl.).

Hösten inleddes med 2 str Klingavälsåns mynning 18.9 (Jens Morin), vilket också var det enda septemberfyndet. Större sträckflockar utgjordes av 13 str Helikopterplattan, Malmö 6.11 (Bertil Johansson) och 33 str Nabben 10.11 (Mattias Ullman, David Erterius).

I slutet av året sågs i likhet med flera av de närmast föregående åren (men alltså inte vintern 20/21) stora antal i nordost, som mest 104 ex Furuboda 11.11 (Greger Flyckt) och 135 ex Furuboda 13.12 (Krister Hjalte). Den största flocken som setts i Skåne någonsin är 177 ex vid Vanneberga 2017.

Grönlandsbläsgås

*Anser albifrons flavirostris** (9,1)

Skånes femte fynd gjordes då 1 ad, som var halt på vänster ben, uppehöll sig vid Klingavälsåns utlopp och närliggande Ängstorpsdammen 14–17.4 (Jens Morin, Nils Kjellén, Olof Strand m.fl.). De tidigare fynden är från 1974, 1988, 1991 och 2009 så det finns inget som indikerar att underarten skulle vara ökande. Fyndet vid Tosteberga 1988 utgjordes av 6 ex.

Fjällgås *Anser erythropus*°

Året inleddes med 1 ex Norra Skrävlinge, Teckomatorp 5.1 (Johan Gustavsson). Fågeln var färgmärkt. Därefter observerades 12 ex Järavallen 23.3 (Nils Kjellén m.fl.), således på samma lokal som det 2020 sågs 26 ex 27.3–4.4. Båda dessa observationer har varit av artrena flockar och troligen rör det sig om delvis samma individer som följer samma flyttmönster.

Årets fynd blir extra intressant när man fördjupar sig i vad som hände sen. Fåglarna var borta följande dag. Samma 12 fåglar sträckte sannolikt norrut vid Hornsudden, Öland 25.3 kl 06.50, dit de troligen hade pressats ut av frisk västvind. Klockan 12.20 samma dag upptäcktes de vid Svartåmynningens naturreservat, Roxen, där de sedan höll till fram till 6.4. Därefter ökade antalet fjällgäss där till 22 ex 7.4 och sedan 43 ex 13.4–1.5, då hela flocken lämnade lokalen.

Vid Stornäset i Medelpad upptäcktes 38 ex 9.5, men sedan just 43 ex 12.5. Två dagar senare, 14.5 fanns 12 ex kvar vid Stornäset, och det är frestande att tro att det var fåglarna från Lundåkrabukten som fortfarande höll ihop när de andra fortsatte sin flyttning. Äventyret var inte slut med det, utan fortsatte i Ammarnäs i södra Lapplandsfjällen där 26 ex sågs 18.5 och sedan som mest 71 ex 23.5.



Grönlandsbläsgås. Ängstorpsdammen 16 april. Skånes blott femte fynd, och nationellt finns bara drygt 40 fynd. Foto: Göran Lenz.



Några av de tolv fjällgäss som rastade vid Järavallen 23 mars och därefter bland annat sågs sträcka förbi Hornsuddan (Öland) och sedemera rasta vid Roxen i Östergötland. Foto: Oscar Stahle.

[Svart svan *Cygnus atratus*]

Två fynd gällande 1 ex Foteviken 14–20.8 (Gottfrid Sjödahl, Anders Wänge Kjellsson m.fl.) och 1 ex runt Falsterbonäset 29.8–5.9 (Annika Rastén, Richard Suneson m.fl.). Sista

obsen uppger fågeln som sträckande vid Nabben 5.9 (Karin Magnander, John Andersson), och då den inte sågs alls därefter så känns det rimligt att den verkligen lämnade landet. Fynden vid Foteviken och på Falsterbonäset avser rimligen samma individ.



Mindre sångsvan *Cygnus colombianus*

Det är en tydlig trend att arten ökar som övervintrare, men antalet i början av året var klart lägre än de närmast föregående. Från nyår fram till 20 februari sågs sammanlagt 14 ex på sex lokaler, att jämföra med 42 ex på 15 lokaler i januari 2020. Som mest sågs 6 ex Fulltofta 2–8.1 (Mikael Wigforss, Lars Lundquist). I slutet av februari fyllde det på med en del tidiga vårflyttare.

Svart svan. Falsterbo 29 augusti. Europa hyser uppskattningsvis närmare 300 par och populationen anses växa långsamt (EBBA2). Då den inte gillar kyla lär vi inte se någon snabb expansion norrut.

Foto: Tomas Svensson.

Vårsträcket var av normal omfattning och med en kort sträcktopp, där de högsta antalen var 154 str Kåseberga 24.3 (Tomas Svensson, David Erterius, Nils Kjellén m.fl.) och 127 rast Strandhem, Bunkeflostrand 26.3 (Stefan Cherug). Inga större antal noterades efter 27.3. Sista vårfyndet var 3 str Hagestad 13.4 (Magnus Ullman).

Enda septemberfyndet utgjordes av 2 ad Mjölkalångafälten, Finjasjön 27.9 (Sture Persson). Höststräcket passerade därefter ganska obemärkt utan spektakulära sträck- eller rastsiffror. Räkningen på Nabben gav sammanlagt 310 ex, något över genomsnittet men relativt lågt för senare år. Som mest sträckte 57 ex 11.11 (Mattias Ullman). Största ansamling av rastande fåglar utgjordes av 40 ex Järavallen 15.11 (Erik Tornberger).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

När vintern hastigt slår om till vår med rejäl temperaturökning kan man ofta få se större antal av insträckande sångsvanar längs egentligen hela den svenska västkusten. I år noterades ett hyfsat individrikt bredfrontsträck 13.3 med som mest 252 str Ranarpsstrand (Martin Gierow), 214 str Ribersborg (Erik Hirschfeld, Per-Magnus Åhrén) och något mindre antal på flera lokaler.

Vårens största ansamling sångsvanar var 580 ex Tulllesbo, NO Vombsjön 10.3 (Krister Hjalte). Motsvarande antal på hösten var 800 ex Gunnestorp, Jonstorp 30.11 (Leif Klinteroth).

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Återigen en låg siffra med blott fyra fynd av totalt sex individer: 1 ex Västra Nöbbelöv 29.4–4.5 (Gustav Tallroth m.fl.), 1 ex Iternäset 18–20.5 (Jan Linder m.fl.), 2 ex Stureholms våtmark 20–21.5 (Henrik Ehrenberg m.fl.) och 2 str NO Löddesnäs 3.6 (Lars Nilsson). Fågeln vid Västra Nöbbelöv fälldes den 4.5 inom ramen för den skydds jakt som bedrivs sedan 2019 (se FiSk 2019). De senaste årens siffror är fjärran rekordnoteringarna från åren kring 2007 då åtminstone tjugotalet fåglar sågs varje år.

Rostand *Tadorna ferruginea*

Den enda observationen utgjordes av en individ som kom sträckande från öster vid Nabben 13.8 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.) för att sedan vika av i en nordlig bana mot Skanör. Fyndet stämmer väl in i gängse fyndbild: De flesta svenska observationerna görs från mitten av juli till mitten av augusti, d.v.s. efter artens häckningsperiod. Rimligen utgörs flertalet av fåglar som rör på sig inför den ruggning då de förlorar flygförmågan.

Mandarinand *Aix galericulata*

I Ängelholm – närmare bestämt vid Rönnevik i Rönne å strax söder om hembygdsparken – sågs som mest tre hanar och möjligen också en hona. Under stora delar av året sågs dock bara en eller två hanar på platsen, så möjligen rör några av observationerna kring Skälderviken samma fåglar. Från övriga Skåne finns en handfull fynd: 1 hona Vombsjöns utlopp 16–24.1 (Gert Ljungqvist m.fl.), 1 ad hane Tollarp 15–28.2 (Jan-Åke Nilsson m.fl.), 1 hane Trolleholmssjön 2–5.10 (Karl-Erik Karlsson m.fl.) och 1 ad hane Vemmerlövs mosse 1.11 (John F. Kvarnbäck m.fl.).

Gulkindad kricka *Anas formosa** (3, 0)

Raritetskommittén (2021) för nu gulkindad kricka till kategori A. Beslutet tas mot bakgrund av de isotopanalyser som bekräftar att två europeiska fynd har asiatiskt ursprung i kombination med att arten är både talrik och långflyttande. Flera andra länder går samma väg. Skåne stoltserar med tre fynd som förs till kategori A: 1 hane Trolle-Ljungby 10.6 1987, 1 hona Ingelstorps ängar 23.3 2005 och därefter sträckande förbi Kåseberga 28.3, och 1 eklips-hane Nabben 29.9 2007 (se Rk-nytt 3/21).

Årta *Anas querquedula*

Vårens första noterades 26.3 (att jämföra med medianankomsten 18.3 för de senaste tio åren) och därefter gjordes ytterligare ett tiotal fynd i mars. Lyckade häckningar konstaterades vid

TABELL 1

Andfågelsträck i sydöstra Skåne under våren 2021 samt historiska säsong- och dagsrekord. Sträckande fåglar från sträckan Smygehuk–Friseboda tas i beaktande, men när det gäller vårsträcket domineras siffrorna av rapporter från sydkusten (framför allt Kåseberga som idogt bevakas av Sven Splittorff). För vårsträck av sjöorre och ejder i Öresund hänvisas till respektive arttext. Vindangivelser är baserade på SMHI:s öppna data från Falsterbo. Nya rekord är markerade i rött.

Säsongssumma				Högsta dagsnotering 2021				Högsta dagsnotering före 2021			
Art	2021	Högsta före 2021	Antal	Plats & Datum	Vind	Antal	Plats & Datum	Antal	Plats & Datum	Vind	Vind
Nilgås		2 (2007)						1	Flera dagar		
Gravand	1 018	1 962 (2007)	124	Kåseberga 24.3	SV 6	567	Kåseberga 4.3 (2007)	567	Kåseberga 4.3 (2007)	SV 2	SV 2
Rostand		1 (2013)						1	Kåseberga 22.5 (2013)		S 6
Ärta	27	54 (2002)	8	Kåseberga 31.3	SV 3	24	Kåseberga 19.4 (2002)	321	Kåseberga 22.4 (2019)	O 9	O 9
Skedand	1 380	920 (2016)	889	Kåseberga 2.5	SO 7	41	Kåseberga 5.6 (2017)	5167	Kåseberga 4.4 (2018)	SV 3	SV 3
Snatterand	258	285 (2020)	36	Kåseberga 26.3	S 5	983	Kåseberga 4.4 (2018)	210	Kåseberga 27.3 (2016)	SO 2	SO 2
Bläsand	1 093	7098 (2018)	242	Kåseberga 24.3	SV 6	125	Kåseberga 2.5	1 700	Kåseberga 19.4 (2002)	SV 7	SV 7
Gräsand	411	2672 (2018)	193	Kåseberga 2.5	SO 7	168	Kåseberga 5.4, 11.4, 9.5	43	Kåseberga 29.4 (2013)	SV 3	SV 3
Stjärtand	605	691 (2002)	147	Kåseberga 2.5	SO 7	168	Kåseberga 2.5	1 235	Kåseberga 23.4 (2018)	V 5	V 5
Kricka	4 012	4 095 (2002)	1 473	Kåseberga 2.5	SO 7	168	Kåseberga 2.5	1 235	Kåseberga 23.4 (2018)	V 5	V 5
Brunand	3	97 (2013)	1	Kåseberga, 5.4, 11.4, 9.5	SO 7	168	Kåseberga 2.5	1 235	Kåseberga 23.4 (2018)	V 5	V 5
Vigg	2 494	1 860 (2004)	1 732	Kåseberga 2.5	SO 7	168	Kåseberga 2.5	1 235	Kåseberga 23.4 (2018)	V 5	V 5
Bergand	617	1581 (2018)	168	Smygehuk 2.5	SO 7	168	Smygehuk 2.5	1 235	Kåseberga 23.4 (2018)	V 5	V 5
Alföräddare		2 (1999, 2002)						1	Flera dagar		
Praktejder	6	12 (1995, 2001, 2005)	2	Kåseberga 24.3 & 25.3		2	Kåseberga 24.3 & 25.3	4	Kåseberga 25.3 (1998)	S 6	S 6
Ejder	323 047	686 473 (1996)	38 590	Kåseberga 28.3	SV 8	287 150	Kåseberga 8.4 (1996)	287 150	Kåseberga 8.4 (1996)	O 4	O 4
Svärta	1 782	1 589 (2020)	106	Kåseberga 13.4	V 6	159	Kåseberga 27.4 (2008)	159	Kåseberga 27.4 (2008)	SO 4	SO 4
Sjöorre	26 161	27 018 (2020)	1 949	Kåseberga 30.3	SV 6	6 880	Kåseberga 6.4 (2008)	6 880	Kåseberga 6.4 (2008)	SV 3	SV 3
Alfågel	3 516	10 871 (2005)	235	Kåseberga 19.4	O 1	1 986	Kåseberga 23.4 (1996)	1 986	Kåseberga 23.4 (1996)	O 5	O 5
Knipa	1 258	2324 (2018)	90	Kåseberga 4.4	V 8	366	Kåseberga 27.3 (2018)	366	Kåseberga 27.3 (2018)	SO 3	SO 3
Salskrake	4	181 (2018)	2	Kåseberga 8.5	V 6	95	Kåseberga 27.3 (2018)	95	Kåseberga 27.3 (2018)	SO 3	SO 3
Storskrake	585	819 (2018)	44	Kåseberga 25.3	SV 5	119	Kåseberga 13.4 (2013)	119	Kåseberga 13.4 (2013)	V 2	V 2
Småskrake	10 117	8 300 (2019)	345	Kåseberga 4.4	V 8	869	Kåseberga 15.4 (2013)	869	Kåseberga 15.4 (2013)	SO 5	SO 5

TABELL 2

Andfågelsträck i sydöstra Skåne under hösten 2021 samt historiska säsong- och dagsrekord. Sträckande fåglar från sträckan Smygehuk-Friseboda tas i beaktande. För höststräck vid Nabben, Falsterbo hänvisas till separat avsnitt i FiSk. Vindangivelser är baserade på SMHI:s öppna data från Sandhammaren och Skillinge. Se även grafik över vindarna hösten 2021 i Figur 1 (sidan 93) Nya rekord är markerade i rött.

Säsongssumma				Högsta dagsnotering 2021			Högsta dagsnotering före 2021		
Art	2021	Högsta före 2021	Antal	Plats & Datum	Vind	Antal	Plats & Datum	Vind	
Nilgås		5 (2003)							
Gravand	1 725	1 742 (2007)	280	Simrishamn 1.7	N 6	333	Sandhammaren 25.10 (2003)	V 4	
Rostand		26 (2014)				26	Simrishamn 28.6 (2014)	V 3	
Årta	5	16 (1992)	2	Hagestad 3.6/ Smygehuk 3.8		7	Brantevik 18.8 (1994)	S 4	
Skedand	1 120	2 137 (2020)	116	Sandhammaren 16.9	SV 5	556	Sandhammaren 29.8 (2018)	SV 2	
Snatterand	777	883 (2020)	199	Mälarhusen 19.10	S 5	275	Simrishamn 5.11 (2016)	SO 2	
Bläsand	90 575	63 305 (2020)	14 121	Sandhammaren 16.9	SV 5	19 840	Sandhammaren 24.9 (2001)	O 6	
Gräsand	7 228	8 647 (2014)	825	Mälarhusen 19.10	S 5	3 010	Mälarhusen 24.10 (2014)	NO 14	
Stjärtand	3 327	4 624 (2001)	718	Sandhammaren 15.9	O 7	2 917	Sandhammaren 24.9 (2001)	S 9	
Kricka	13 031	13 551 (2020)	1 805	Friseboda 16.9	SV 5	2 458	Sandhammaren 28.8 (2020)	NO 14	
Brunand	101	299 (2001)	20	Simrishamn 4.11 & 7.12		270	Simrishamn 21.10 (2001)	SO 4	
Vigg	4 801	6 331 (2020)	786	Simrishamn 7.12	SO 8	1 845	Sandhammaren 13.10 (2013)	O 9	
Bergand	1 717	8 065 (1989)	301	Mälarhusen 19.10	S 5	3 745	Sandhammaren 21.9 (1996)	O 5	
Alförrädare		6 (2004)				6	Brantevik 12.10 (2004)	O 9	
Praktejder	21	21 (2001)	4	Sammanräkning 27.9	O 6	8	Sammanräkn. 21.10 (2001)	SO 6	
Ejder	184 899	533 601 (1992)	38 265	Sandhammaren 18.10	NO 3	174 600	Brantevik 12.10 (1988)	O 9	
Svårta	6 451	4 427 (2014)	622	Sandhammaren 8.11	NO 7	1 900	Brantevik 10.11 (1984)	O 10	
Sjöorre	143 543	123 156 (2019)	9 145	Simrishamn 18.9	NO 10	15 043	Sandhammaren 6.9 (2017)	O 13	
Alfågel	9 788	26 850 (1984)	975	Sandhammaren 15.11	SO 5	18 600	Simrishamn 20.11 (1999)	O 3	
Knipa	3 969	5 245 (2014)	616	Sandhammaren 19.10	S 5	1 053	Brantevik 28.10 (1989)	NO 12	
Salskrake	137	107 (2016)	81	Simrishamn 7.12	SO 8	52	Brantevik 28.10 (2016)	S 8	
Storskrake	983	706 (2014)	173	Sandhammaren 8.11	NO 7	293	Brantevik 28.11 (1993)	O 6	
Småskrake	18 979	20 264 (2020)	2 728	Sandhammaren 8.11	NO 7	4 752	Sandhammaren 28.10 (2000)	N 5	
								SV 5	



Det skånska vårsträckrekordet för skedand krossades när 889 ex bokfördes i sydostvind vid Kåseberga 2 maj efter en längre tid med huvudsakligen ofördelaktigt sträckväder. Även för vigg slogs ett rejält rekord denna dag: inte mindre än 1 732 ex räknades. Skedänderna (och medföljande bläsänder) på bilden fotograferades vid Smygedungen samma dag. Foto: Matts Lindblad.

Gäddängen, Fulltofta (Lars Lundquist, Lars-Olof Nilsson, Lars Helgesson m.fl.) och vid Klingavälsåns mynning (Jens Morin). Häckningsindicer föreligger från en rad ytterligare en rad lokaler, men de konstaterade häckningarna fortsätter att vara få.

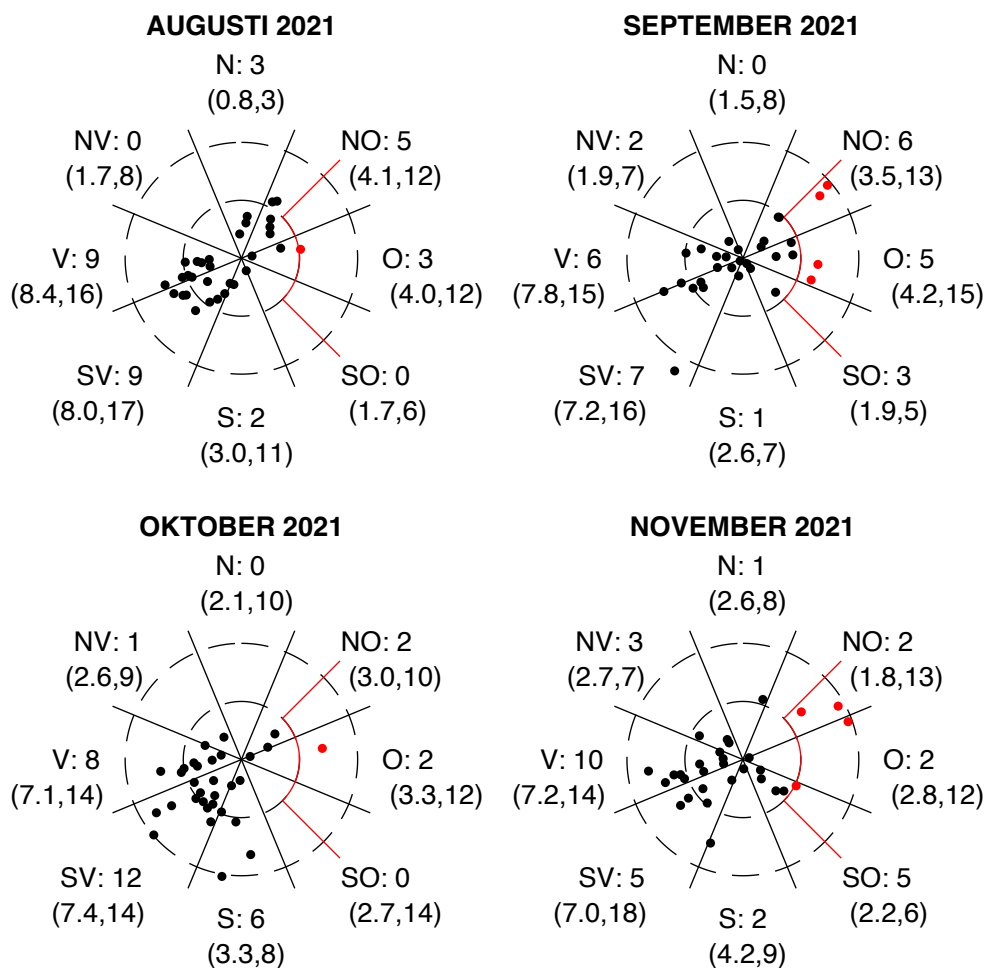
Skedand *Anas clypeata*

Våren bjöd på ett rejält sträckrekord i och med de 889 ex som passerade Kåseberga 2.5 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson). Föregående rekord var 321 ex som sträckte förbi samma lokal 22.4 2019. Den enda konstaterade häckningen rör en kull med 14 ungar vid Klingavälsåns utlopp 30.6–7.7 (Jens Morin m.fl.). Antalet häckningar i landskapet torde dock vara långt fler än så. Enligt Skånes Fågelatlas uppskattades Skåne hysa ca 130 par 2008.

Snatterand *Anas strepera*

Lyckade häckningar rapporteras från nio lokaler, med som flest 26 ungar (tre kullar) vid Börringe mad, 18 ungar (två kullar) vid Lunds reningsverksdammar och 15 ungar (två kullar) vid Kannikdammen. Antalet par i Skåne är dock långt högre än vad spontanrapporteringen i Artportalen indikerar.

Sträcket bjöd visserligen inte på några rekord, men siffrorna återspeglar fortfarande artens ökning. Både vårens och höstens totalsummor är hack i häl på fjolårens rekord. Utöver höga säsongssummor utgör de 199 ex som sträckte förbi Mälarhusen 19.10 (Manfred Dornhäuser) den andra högsta dagssumman efter 275 ex Simrishamn 5.11 2016. Falsterbos summor ligger normalt klart lägre än Sydostskånes när det gäller änder, men just 19.10 räknades hela



Figur 1. Vindar höstmånaderna augusti till november 2021 presenterade via en variant av vindros-graf som synliggör enskilda dagar. Varje punkt motsvarar medelvinden för en viss dag (medelvärdesbildad över dagens ljusa timmar). Vindriktning anges via punktens position relativt vindrosens centrum (rak östlig vind ligger rakt höger om centrum o.s.v.), och vindstyrkan anges via avståndet till centrum. Den inre streckade cirkeln visar 5 m/s, den yttre 10 m/s. Antalet dagar med vind från olika vindsektorer anges med siffror. Värdet för 2021 anges intill sektornamnet, och siffrorna inom parentes anger medelantal respektive maxantal för åren 1973–2020. Presentationen är baserad på SMHI:s öppna data från Sandhammaren (1973–1995) och Skillinge (1995–2021). Den röda sektorn markerar vindförhållanden som anses vara goda för sträckskädning i Sydostskåne (minst 5 m/s vind i sektorn SO–NO). Notera dock att detta varken är ett nödvändigt eller tillräckligt villkor, och att många goda sträckdagar infaller även i t.ex. SV-vind. Hösten dominerades av vindar från sydväst, men trots få dagar med ostvind blev det goda summor av flera sjöfåglar (säsongerekord i sydost för bläsand, svärta och sjöorre).

196 ex inom ramen för de standardiserade räkningarna (Mattias Ullman, David Erterius) – en dagssumma som i sig överstiger tidigare säsongerekord. Att arten förekommer i allt större antal ser man också i rastsiffror. I år räknades som mest hela 906 ex vid Krankesjön 6.11 (Martin Gierow).

Bläsand *Anas penelope*

Det blev säsongerekord för hösten i Sydost-skåne för andra året i rad i och med att totalt 90 575 ex räknades (hösten 2020 räknades totalt 63 305 ex). Bland flera fina sträckdagar under hösten kan nämnas 14 121 ex Sandhammaren 16.9 (Gert Ljungqvist, Sven Splittorff m.fl.) och 12 850 ex Kåseberga 28.9 (Sven Splittorff). Dagsrekordet för bläsand i Skåne är dock 19 840 ex 24.9 2001. I sydost blev det alltså ingen enskild rekorddag. Falsterbo däremot fick sin högsta dagssumma någonsin när 9 420 ex bokfördes 14.9 (Mattias Ullman, David Erterius).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*° (31, 1)

Årets enda fynd blev en hane på Lilla Hammars näs 2.5 (Nils Kjellén). Detta är Skånes 32:a fynd och det tredje majfyndet. Observationerna fördelar sig på mars (4), april (23), maj (3) och juni (2).

Simandshybrider

En hane stjärtand x gräsand sågs i Salviken 27.2 (Dan Hammarlund, Elisabet Hammarlund). Något mer exotisk är den hane kricka x amerikansk kricka som dokumenterades vid Lilla Hammars näs 2.5 (Mattias Ullman). Sedan åtminstone 2018 finns en hane snatterand x gräsand vid Lunds reningsverksdammar. Under 2021 sågs den på lokalen dels i perioden 10.2–8.3 (Håkan Wittzell, Sven Jönsson, Ulf Lindell m.fl.) och dels i slutet av december. Möjligen kan det också vara denna individ som sågs vid Klingavälsåns utlopp 24.5 (Peter Salmon) och vid Nöbbelövs mosse 4.9–8.11 (Michael Tobler, Mikael Olofsson m.fl.), men det

kan såklart också röra sig om åtminstone två individer. Sist ut bland årets simandshybrider blir en hane bläsand x gräsand Skanörs revlar 1.2 (Stefan Siwersson).

Rödhuvad dykand *Netta rufina*° (73, 4)

Våren bjöd på ett par i Finjasjön 16.4 (Bengt Nordin). Under hösten föreligger rapporter om en hane från några olika lokaler men som skulle kunna röra samma fågel: Vombsjön 17–26.10 (Jens Morin, Mikael Calner, Henrik Pihlemark m.fl.), Hörte hamn 16.11–31.12 (dock inte noterad alla dagar) och Näsbyholmssjön 19.12 (Christer Sjögren, Lars Sundlöf m.fl.). Därtill sågs en honfärgad fågel från Silvåkratornet 28–30.10 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson m.fl.) och vid Vombsjön 9–10.11 (Anders Wänge Kjellsson, Dan Hammarlund). Det är svårt att säkert avgöra hur många individer årets fynd omfattar, men en rimlig bedömning är att bokföra skörden som tre fynd av fyra individer.

Brunand *Aythya ferina*

Flockar på över 500 ex rapporteras från tre lokaler: 1 025 ex Vombsjön 17.10 (Anders Jönsson, Johan Andersson), 980 ex Krankesjön 28.10 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson) och 700 ex Råbelövssjön 10.12 (Christer Neideman). Observationerna i Vombsjön och Krankesjön rör sannolikt åtminstone delvis samma fåglar.

Vigg *Aythya fuligula*

Nytt värrekord slogs den fantastiska sträckdagen 2 maj (Tabell 1) då inte mindre än 1 732 ex passerade Kåseberga (Sven Splittorff, Thomas Nilsson). Föregående rekordnotering rörde 638 ex Kåseberga 26.4 2008.

Bergand *Aythya marila*

En tidig höstflock om 6 str rapporteras från Sandhammaren 13.7 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Niklas Westermarck). Återigen rastade stora mängder i Laholmsbukten och antalet skattades till 700 ex vid Malen, Båstad 27.12 (Tomas Svensson, David Erterius, Måns Karlsson).

Praktejder *Somateria spectabilis*°

Året inleddes med en rastande hona Ön, Limhamn 1–3.3 (Johannes Rubensson m.fl.). Därefter sågs hela nio äldre hanar: 1 ad hane str Barsebäckshamn–Lomma–Limhamn 22.3 (Kenny Nordström m.fl.), 2 ad hane str Kåseberga 24.3 (David Erterius, Tomas Svensson m.fl.), 2 ad hane str Kåseberga 25.3 (Mattias Ullman, Magnus Ullman, Sven Splittorff m.fl.), 1 ad hane str Barsebäckshamn–Lomma–Malmö–Limhamn–Foteviken 30.3 (Calle Ryberg, Arne Holgersson m.fl.), 1 ad hane str Kåseberga 30.3 (Tomas Svensson m.fl.), 1 ad hane str Kåseberga 4.4 (Jacob Rudhe m.fl.), 1 ad hane str Domsten–Lomma–Limhamn 4.4 (Oskar Lindberg m.fl.). Utöver dess sågs även 1 2K hane str V Hovs hallar 5.4 (Petter Olsson m.fl.), och rimligen densamma rastande vid Halsarevet, Jonstorp 20.4–9.5 (Mats Rellmar, Oskar Lindberg m.fl.).

Hösten inleddes med hela 4 ex 27.9 varav en hane som sågs både i Simrishamn och Brantevik (Magnus Ullman, Sven Johansson, Mikael Wikström m.fl.) och därtill ytterligare en hane

och en hona som endast noterades i Brantevik (Mikael Wikström, Anders Hansson, Göran Bylund) och till sist en hane som endast sågs vid Sandhammaren (Gert Ljungqvist). Därefter noterades två hanar 19.10 som tidsmässigt mycket väl kan vara olika individer: Friseboda (Jan Linder) och Mälarhusen (Manfred Dornhäuser). Sist ut för sydostskåne var 1 hane str Simrishamn 21.10 (Jörgen Bernsmo, Lars Johnsson). Hösten bjöd efter detta på vad som skulle kunna röra samma hane i området Domsten–Kullen–Jonstorp 19.10–8.11 (Alf Petersson, Anders Henriksson, Bengt Andersson m.fl.), en 1K hane i området kring Hovs hallar 7–19.11 (Raul Vicente, Kalle Brinell m.fl.) och till sist 1 ad hane rastande utanför Nabben 20.11 (Mattias Ullman, Bengt Grandin).

Uppskattningsvis sågs elva individer under våren och tio under hösten. Detta är den högsta noteringen på många år, men fortfarande en bit kvar till rekordåren kring millennieskiftet när det vissa år sågs över 30 ex (rekordåret 2001 noterades 38 ex).



Det ses förhållandevis få yngre praktejderhanar, men så är de också klart mindre iögonfallande än de gamla. Denna fågel passerade fint förbi Hovs hallar 5 april. Foto: David Erterius.



Praktejderhona (t.h.) tillsammans med ejder vid Ön, Limhamn, 1 mars 2021. Foto: Johannes Rubensson.

Ejder *Somateria mollissima*

I Sydostskåne nåddes för första gången sedan 2015 en vårsumma på över 300 000 str. Bästa dag blev 38 590 ex Kåseberga 28.3 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson). I Öresund räknades totalt 22 159 ex, med som mest 3 220 ex Domsten 28.3 (Bengt Andersson, Mårten Müller m.fl.). Summan är den näst lägsta någonsin efter 20 446 ex 2016. Höststräcket blev relativt magert med totalt 184 899 ex och 38 265 ex vid Sandhammaren 18.10 (Stefan Kyrklund, Ragnar Lagerkvist m.fl.) som högsta notering.

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata*[°] (15, 2)

Två olika individer sågs: 1 ad hane Halsarevet, Jonstorp 20.4–5.5 (Mats Rellmar m.fl.) och 1 ad hane str Domsten (Mårten Müller m.fl.) och Barsebäckshamn (Daniel Melchert, Arne Holgersson) den 26.4. Den ena individen är rimligen den som sågs vid Sibirien, Ängelholm vintern 2019/2020. Sålunda tillförs en individ till Skånes statistik, och totalt har därmed 16 individer setts.

Svärta *Melanitta fusca*

Den senare årens rikliga sträck fortsätter – så skrev vi i *FiSk 2020*, och det passar utmärkt även i år. Det blev säsongerekord i sydost både vår och höst. Höstsumman landade på hela 6 451 ex, vilket var mer än två tusen fler än rådande rekordsäsong (4 427 ex 2014). Även i Falsterbo blev det ett rekord: 2 616 ex bokfördes, vilket även det var klart över tidigare rekord (även det från 2014: 1 477 ex). Den enskilt bästa dagen var 622 ex Sandhammaren 8.11 (Gert Ljungqvist).

Sibirisk knölsvärta *Melanitta stejnegeri*^{*} (0, 2)

Två (!) hanar sågs vid Malen, Båstad 26.12 (Mårten Müller, Olof Strand m.fl.). Efterlängtat ny art för Skåne, den 441:a i ordningen! Den ena fågeln liknar den individ som sågs vid Tönnersta strand (Halland) i mars, och den andra den individ som sågs vid Hemmeslövsstrand (Halland) i januari. Sveriges första sågs 2012 och fram till och med 2020 finns tolv godkända fynd. I Sverige fick knölsvärta artstatus 2007, men uppdel-



Knölsvärta blev en av tre nya arter för landskapet under 2021. Två olika individer sågs vid Malenbadet i Båstad 26 december. Den ena med tydlig "Nike-logga" men med otydlig krok på knölen, den andra med klen logga men med tydlig krok. Foto: Mårten Müller.

ning i amerikansk och sibirisk dröjde till 2019. Av den amerikanska släktingen *Melanitta deglandi* finns blott två svenska fynd. Båda arterna är nog fortsatt förbisedda och vad gäller den sibiriska knölsvärta så visar sträckräkningar vid Pöösaspea i Estland att det finns en och annan att hitta: under hösten 2019 sågs åtminstone åtta individer sträcka in i Östersjön! Storbritannien å andra sidan har bara fyra fynd av knölsvärta (arten är inte splittad där ännu; BBRC 2018), och dessa rör alla den amerikanska arten (Stephen Menzie, muntl.). Island har åtskilliga fynd av *M. deglandi*, men bara ett fynd av den sibiriska *M. stejnegeri* (Birding Iceland, Facebook).

Sjöorre *Melanitta nigra*

Vårens bästa sträckdagar inföll redan i mars med 2 310 ex Domsten 28.3 (Bengt Andersson, Mårten Müller m.fl.) och 1 949 ex Kåseberga 30.3 (Sven Splittorff, Nils Kjellén m.fl.). Återigen blev vårsumman i sydost högre än i Öresund, vilket är ett sentida fenomen (26 161 ex mot 17

965 ex). Höststräcket blev återigen ymnigt. Totalen i sydost landade på 143 543, en siffra som med god marginal slår rekordet om 123 156 ex från 2019. Fina 9 145 ex passerade Simrishamn 18.9 (Magnus Ullman, Nils Kjellén, Patric Österblad m.fl.). Ovanligt nog kunde dock inte Sydostskåne matcha Falsterbo: hela 15 080 ex bokfördes på Nabben 29.8 (Tomas Svensson, David Erterius m.fl.). Falsterbo har nu, något oväntat, de två högsta sjöorresiffrorna i Skåne (rekordet utgörs av 16 540 ex den 18.9 2019). Som vi påtalat tidigare i FiSk är en rimlig hypotes att det tilltagande sträcket längs Skånes kust beror på att sjöorren lägger om sina vintervanor.

Amerikansk sjöorre

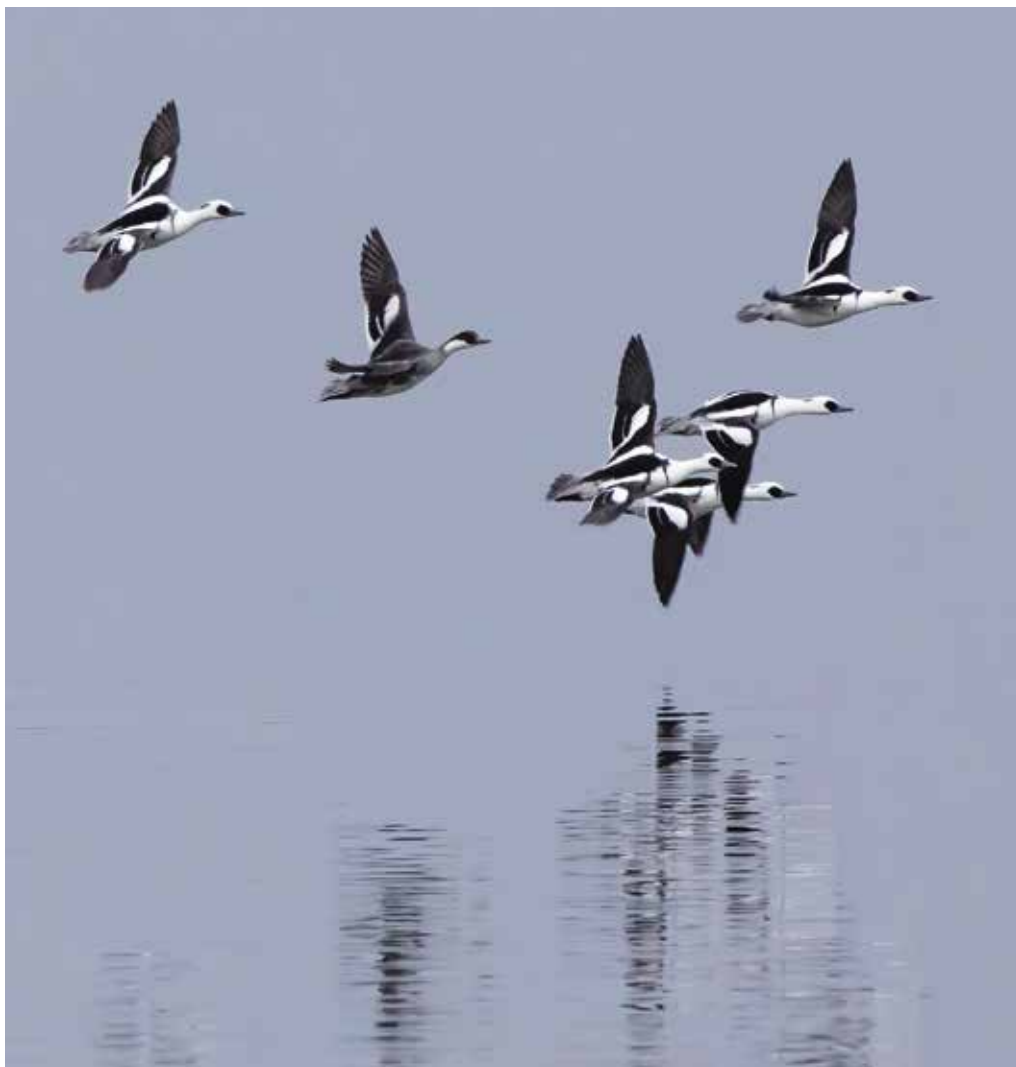
*Melanitta americana** (11, 1)

En hane sträckte förbi Simrishamn 27.9 (Nils Kjellén, Magnus Ullman, Daniel Melchert m.fl.) och sågs även i Brantevik samma dag (Mikael Wikström, Birger Risberg, Anders Hansson). Fyndet är Skånes tolfte.

Salskrake *Mergellus albellus*

Ansamlingar på minst 100 ex rapporteras från en handfull lokaler (varav några närbelägna platser i nordost): 153 ex Fjällfotasjön 1.1 (Peter Malm, Stefan Malm), 155 ex Råbelövssjön 13.1 (Hans Cronert), 125 ex Valjeviken 16.1 (Nils Waldemarsson), 240 ex Edenryds badplats 11.2 (Magnus Ny), 225 ex Tosteberga bodar 14.2 (Örjan Fritz, Karin Hernborg) och 120 ex Krankesjön 9.3 (Sören Svensson).

Det är inte helt enkelt att avgöra vad som är sträck eller lokala förflyttningar för salskrakar som övervintrar i skånska vatten, men de 81 ex som sträckte förbi Simrishamn 7.12 (David Erterius) utgör tveklöst en av de högsta sträcksiffrorna. Vad som är säsongsrekord kan diskuteras, men de 154 ex som passerade Kåseberga 20.12 2010 skulle också kunna ses som senhöststräck. (vårrekordet ligger på 95 ex och härrör från Kåseberga 27.3 2018). Säsongssumman stannar



Salskrakar över Råbelövssjön 13 januari. På platsen fanns vid tillfället 155 ex. Foto: Hans Cronert.

på 137 ex vilket är en ny högstanotering (om man inte räknar med överskjutande januari-sträck, för då kan man föreslå siffran 183 ex för 2015).

Småskrake *Mergus serrator*

Trenden med ökande sträck längs Skånes kuster fortsätter att hålla i sig. För första gången nådde vårtotalen i sydost över 10 000 ex, och höstsumman nosade på fjolårets rekord. I Falsterbo blev det däremot ett rejält rekord när rekordet om 5 890 från 2014 ersattes av säsongssumman 7 862 ex. Orsakerna till de ökande siffrorna är oklara, men det finns indikationer på god häckningsframgång i Nordosteuropa (Ellermaa & Lindén 2020).

Dykandshybrider

En hane brunand x vigg rapporteras från Lomma kustdammar under januari, november och december (Ingemar Andell, Per Olof Lippe, Per Andell m.fl.). Därtill rapporteras en individ från

Lundåkrahamnen 19.2 (Kenny Nordström), 1 ad hane Vombsjöns utlopp 27.2 (Daniel Melchert) och 1 ad hane rastande Vombs vattenverksdammar 31.3 (Petter Olsson). Kombination är en av de vanligaste hybriderna i Europa. En hane brunand x vitögd dykand sågs vid Falsterbo fyr 4.10 (Björn Malmhagen m.fl.), och en hane vitögd dykand x vigg fanns vid Lunds reningsverksdammar åtminstone under perioden 10.1–12.3 (troligen är detta samma hane som setts på platsen sedan 2013).

Tjäder *Tetrao urogallus*

Under året gjordes elva fynd i norra och nordvästra Skåne vilket inkluderar två vårfynd av hanar samt en parning. Två av fynden gjordes i skogarna där Hässleholm, Klippan och Höörs kommun möts, vilket är ovanligt långt söderut. I samma skogsområde, och endast en dryg mil söderut, ligger Dagstorpssjön där ett mycket sydligt fynd gjordes 2019. Antalet är i linje med de senaste åren och väldigt lågt, men här finns



En tjäder i Hembygdsparken, Ängelholm, glädde många fågelskådare 30 april och 1 maj. Foto: Krister Aronsson.

sannolikt ett stort mörkertal. Årets mest anmärkningsvärda fynd var en höna som höll till i Hembygdsparken i Ängelholm 30.4–1.5 (Anders Lindén, Thomas Wallin m.fl.). Att tjädrar dyker upp i bebyggelse är inte så ovanligt längre norrut i landet, men i Skåne händer det väldigt sällan. Senast det skedde var 2008 då en höna sågs i norra Hässleholm.

Orre *Lyrurus tetrix*

Totalt rapporterades 19 spelande tuppar under perioden 5.3–30.5 från de nordligaste delarna av landskapet. Detta är i linje med tidigare år, med till exempel 15 ex 2019 och 28 ex 2020. Den riktade inventeringen 2018 gav däremot 166 spelande tuppar. Det tydligt att spontanrapportering inte är en bra indikation på populationen av orre i Skåne. Årets största ansamling blev 6 ex Svenskemyr 30.10 (Hans Norelius, Eva Edmert). En hona som noterades strax öster om Perstorp 3.8 (Tony Svensson) utgör det sydligaste fyndet sedan arten försvann från Fjällmossen 2016–2017.

Rackelhane *Tetrao urogallus* x *Lyrurus tetrix*

En spelande tupp vid Smedhultamossen norr om Örkellunga 10.4 (Björn Herrlund) utgör landskapets första fynd av denna rara hybrid sedan 2009. Dessförinnan finns tre fynd efter millennieskiftet. Att rackelhanen till synes blir mer och mer ovanlig är rimligt med tanke på de minskande populationerna av båda föräldraarterna.

[Rödhöna *Alectoris rufa*]

Åter ett år med flera fynd runt Karsholms gods vid Oppmannasjön, om än färre individer än förra året. Som mest noterades 13 ex Karstads gård 1.10 (Christer Neideman), vilket ligger strax väster om godset. Ingen häckning kunde konstateras men enstaka spelande individer rapporterades. Dessutom verkar arten även etablerat sig kring Fjälkinge med 4 ex 7.1–4.3 (Anders Jarnemo, Roine Strandberg) och senare på säsongen 3 permanent revir 20.5 (Roine Strandberg). Utöver dessa rapporterades ett par i Välinge 2–10.5 (Henrik Ehrenberg, Monica



Rödhönor intill Karsholms gård. Problemen med utsättning av främmande arter fortgår. Foto: Christer Neideman.

Pedersen m.fl.), vilket är första fyndet av arten i nordväst sedan 2016. Den illegala utplanteringen tycks alltså fortgå, och inte bara i nordost.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Totalt rapporterades cirka 95 spelande vaktlar under perioden 6.5–31.8 vilket är en fortsatt ökning efter den mycket låga noteringen 2018 med cirka 50 spelande individer. Det återstår att se om arten fortsätter att ha en positiv trend. Som mest rapporterades 3 sp Vombs ängar 3.6–14.7 (Nils Kjellén m.fl.). Under hösten stöttes även 4 ex på olika lokaler där 1 ex Löddesnäs 10–12.10 (Robert Rydbeck, Lars Nilsson m.fl.) blev sist ut.

[Kungsfasan *Syrnaticus reevesii*]

I "kärnområdet" öster om Kristianstad noterades 2 tuppar Karsholms gods 29.1–20.4 (Christer Neideman, Hans Cronert), 1 höna Fjällkinge 5.4 (Roine Strandberg), 1 höna Nybodan 14.4 (Magnus Ny), 1 ex Söndraby 27.6 (Niklas Jeppsson) samt 1 tupp Tosteborgavägen 5.11 (Lily Hansen). Dessutom rapporterades en höna längs Blekingegränsen vid Ulla Mossen 18.4 (Magnus Ny), vilket indikerar en östlig spridning som ej noterats tidigare. Precis som tidigare år gjordes övriga fynd mellan Oxie och Svedala med som mest 6 tuppar Skabersjö slott 6.1–23.3 (Richard Ek, Josef Chaib m.fl.) samt 3 ex Törringe gård 16.3 (Josef Chaib). Fortfarande har ingen hona noterats i detta område men en förmodad hybrid fasan x kungsfasan noterad vid Törringe gård 16.3 (Josef Chaib) indikerar reproduktion i området. En fortsatt stabil population visar att den illegala utsättningen oroväckande nog fortgår.

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Under året noterades spelande nattskärror på 48 lokaler vilket är en minskning från förra årets 58 men lika många som 2019. Totala antalet spelande hannar uppskattades till strax under 80 ex, vilket är 10 färre än 2020 och 2019. Som flest noterades 4 ex Vegeholm 5.6–22.7 (Johan

Åhlén, Henrik Ehrenberg m.fl.), 4 ex Bäckaskogen 11.6–18.7 (Hans Cronert, Magnus Ny m.fl.), 3 ex Traneröds mosse 27.5–24.7 (Osborne Lindberg, Karl-Erik Karlsson m.fl.) samt 3 ex Klören 30.5–11.6 (Göran Paulson, Leif Klinteroth m.fl.). En rapport om 1 ruvande på 2 ägg vid Ringhultagylet 3.7 (Magnus Billqvist, Annica Nettrup) utgör en av färre än tio rapporter på säkerställda häckningar av arten i landskapet. Under höstflytten noterades som mest 5 rastande Revingefältet 25.8 (Erik Sjögren), vilket är en av de högre rastsiffrorna i landskapet. Sist ut blev 1 ex Rörum 30.9 (John F. Kvarnback).

Tornseglare *Apus apus*

Årets första tornseglare var 2 ex i Tollarp 2.5 (Jenny Eliasson). Den sista sågs i Norra Häljaröd 2.11 (Johan Åhlén), nästan en månad efter årets övriga höstfynd.

Turturduva *Streptopelia turtur*

En str N Sandby backar, Mälarhusen 12.5 (Bengt Andersson) och 1 ex Grönet, Brantevik 31.5 (Hans Larsson). Endast två fynd under året speglar en långsiktig nedgång av antalet turturdvor i Skåne.

Kornknarr *Crex crex*

Under 2021 rapporterades totalt 15 spelande kornknarrar på följande 15 lokaler: Torreberga 12.5 (Jonny Johansson m.fl.), Viby äng 15–31.5 (Marcus Teveborg m.fl.), Ugglarps Broar 17.5–1.6 (Anders Lindén, Stefan Siwersson m.fl.), Örtofta 22–24.5 (Ulf Stähle, Thomas Lindblad), Lilla Harrie kyrka 29–31.5 (Kenny Nordström, Ulla Arfwidsson m.fl.), Vättinge 29.5 (Judit Brolid), Höja kyrka 29.5 (Björn Herrlund), Näsbyholmsjön 1–2.6 (Richard Bergendahl, Roland Holmström m.fl.), Virke 9.6 (Petter Olsson, Robert Rydbeck), Stävie 9.6 (Krister Olsson, Göran Hausenkamp), Rydgårds Gods 10.6 (Richard Bergendahl), Östra Ugglarps broar 10.6 (Björn Herrlund), Svedberga kulle, Mjöhult 24.6 (Hans Edenwall), Vombs ängar 3–11.7 (Wilhelm Lennman, Viktor Nils-

son m.fl.) samt Klingavälsåns utlopp 5.7 (Urban Lennartsson). Utöver dessa rapporterades en trolig nattsträckande individ, två ex sedda/stötta samt två ex utan häckningskriterier. Totalt 20 fåglar är likställt med 2020, och ett litet uppsving från perioden 2017–2019 då endast runt tio noterades årligen.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Under våren rapporterades 7–8 spelande fåglar från sex olika lokaler 20.4–16.7. Endast en fågel hördes mer än två nätter, nämligen 1 spelande Hjämlslunds våtmark 12–18.5 (Olof Strand, Anders Lindén m.fl.). Detta är återigen en relativt låg summa efter de två förgående åren då cirka 20 spelande fåglar noterades. Medel under 2010-talet var 11 spelande ex/år. Under höststräcket noterades minst 21 ex 10.8–27.9, varav hela nio ringmärktes i Flommen (Falsterbo Fågelstation). Detta är den näst högsta höstsiffran av arten i landskapet efter 40 ex 1996. Medel under 2010-talet var 12 ex/höst.

Jungfrutrana *Grus virgo** (2, 1)

En 3K+ str N Smygedungen 30.3 (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson). Tredje fyndet i Skåne. De tidigare fynden gjordes 23–27.5 1947 vid Krankesjön och 17.8 1976 i Foteviken (sedan utsträckande vid Nabben 5.9). I Sverige finns totalt 13 tidigare fynd, det senaste 2014. Det är alltså för många en efterlängtd art, i synnerhet i Skåne. Tyvärr var det dock bara två personer som fick se fågeln bra nog för säker bestämning. I kommentaren till observationen i Artportalen skriver Roine Strandberg: ”Följdes från ca 2 km ut över havet till ca 5 km in över land. Flög med styvt 90 km/h på en höjd ökande från 128 meter över havet till 176 meter över land. Var som närmast 292 meter ifrån oss när de sträckte in över Smygedungen strax öster om oss.”. Datan härrör från laserbaserade mätningar (observationen gjordes i samband med tranräkningar), och det är också värt att notera att det blåste frisk sydvästsvind dagen i fråga. Fågeln kom insträckande kl 15:56 tillsammans med

18 vanliga tranor, och sannolikt sågs flocken därefter vid Ulrikehill, Öved (Olof Ramel) en dryg halvtimme efter att sträckt in, men långt avstånd gjorde att observatören avstod säker bestämning trots att flera saker pekade på att en av de nitton var just en jungfrutrana

Trana *Grus grus*

I januari gjordes tio fynd av 32 individer och i december sågs fyra exemplar på tre lokaler. Vid Pulken räknades som mest 8 900 ex 26.3 (Evert Valfridsson m.fl.). Simultanräkning längs sydkusten vid Skåre, Smyge och Abbekås 22.3 gav ett nytt skånskt vårsträckrekord med 14 481 str (David Erterius, Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson, Richard Ottvall). För samtliga flockar noterades riktning, avstånd och klockslag varför summan är korrigerad för dubbelräkningar; en handfull flockar rapporterade till Artportalen men som inte noterades av observatörerna har även lagts till totalsumman. Läger vi till sträcket över Öresund och Falsterbonäset korrigeras dagssumman till 17 300 sträckande tranor. Övriga högre sträcksiffror under våren var 2 666 str Smyge 17.3 (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson), 3 500 str Herculesdammarna 25.3 (Marcus Teveborg) och 3 000 str Sännarna 13.4 (Erik Tornberger). Det skånska vårsträcket summerades till 38 800 str 22.2–20.5.

Simultanräkning längs sydkusten genomfördes även under hösten – från Trelleborg till Abbekås – och självklart fanns även bevakning på Nabben, Falsterbo. Summering av sträcket 12.10 gav återigen ett nytt skånskt sträckrekord och korrigerat för dubbelräkningar blev summan för kuststräckan Falsterbo–Hörte 25 700 str tranor med enskilda högsta summor 9 362 str Nabben (Mattias Ullman, David Erterius), 7 740 str Trelleborgs hamn (Janne Dahlén) och 7 235 str Smyge (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson). Värt att nämna i sammanhanget är att ytterligare 10 000 tranor lämnade Skåne denna dag (utifrån sporadisk rapportering kring Öresund och från Österlen) samt att det räknades 8 900 tranor på Bornholm. Totalt

45 000–50 000 tranor beräknas ha lämnat Sverige under dagen! Höga sträckciffror under hösten var även 2 872 str Hörte hamn 25.9 (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson), 2 801 str Beddingestrand 26.9 (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson, Ola Wizén) och 2 173 str Nabben (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.).

Det tidigare skånska sträckrekordet för trana var från Nabben med 14 120 ex 12.10 2013 och lägger vi till fåglar övriga Skåne denna dag räknades minst 19 000 tranor. Intressant är att rekordet inföll på samma datum i år och att förra årets toppdagar var 12–13 oktober. Nästan kuls datumflyttning!

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

I år rapporterades 97 par med häckkriterier på 90 lokaler. Kläckta ungar noterades på 17 av dessa. Både antalet par, antalet lokaler och antalet kläckta ungar är tydligen lägre än förra året, men ändå i nivå med ett par av de senaste fem åren. Klart högsta rastnotering under året var 43 ex Näsbyholmssjön 28.9 (Richard Bergendahl) och 45 ex Hasslarps dammar 8.10 (Anders Lindén). Höga vintersiffror var 32 ex Lunds reningsverk 17.1 (Nils Kjellén) och 25 ex Västra hamnen, Malmö 22.2 (Göran Hausenkamp m.fl.).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Cirka 155 par noterades i lämplig häckbiotop på cirka 125 lokaler och kläckta ungar noterades på 24 av dessa. Både antalet lokaler och antalet kläckta ungar är lägre än föregående år, men i nivå med 2019. Trenden just nu är annars att det dyker upp fler smådammar och liknande som passar gråhaken, men att nästan alla lokaler endast håller ett par. Dessutom är häckningsframgången generellt ganska dålig, även om årets resultat var ett litet fall framåt. Under vårsträcket räknades låga 133 str förbi Kåseberga med dagsbästa på 29 ex 4.4 (Jacob Rudhe m.fl.). Under hösten räknades låga 160 str förbi Österlen (Sven Johansson, Lars Johnsson m.fl.). Högsta dagssiffra var 26 str Simrishamn 14.11 (Nils Nilsson m.fl.). Höstsiffrorna är lägre än normalt

och det förklaras åtminstone delvis av att hela oktober dominerades av västvindar

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

Årets första rapport avser imponerande 11 ex utspridda på tre platser i Västra Ringsjön 1–2.4 (Stefan Magnusson m.fl.). Detta är det högsta antalet som rapporterats sedan artens glansdagar på 1960- och 70-talen vid Sjölanda, Malmö. Därefter sågs par vid nordvästra Vombsjön, Örtofta sockerbruksdammar, Näsbyholmssjön, Fulltofta, Krankesjön, Lomma Södra, Krageholmssjön och Kannikdammen under april till början av juni. Det är inte omöjligt att några individer setts på mer än en lokal, men de bedöms här ändå som olika, vilket innebär höga 28 ex under våren. Paret vid Gäddängen, Fulltofta häckade framgångsrikt och de fick ut tre ungar (Lars-Olof Nilsson m.fl.). Från hösten är endast ett fynd godkänt och det gäller 2 1K kring Sandön 3.8–6.9 (Bengt Andersson m.fl.).

Stytlöpare *Himantopus himantopus*° (12, 5)

Ett par sågs först vid Ilstorps våtmark 2.5 (Gert Ljungqvist m.fl.), sedan vid Pulken, Egeside 3–6.5 (Carl Christian Tofte m.fl.) och för sista gången under våren vid Klingavälsåns utlopp 7.5 (Lars Råberg, Ingrid Evaldsson m.fl.). Samma par sågs sedan med sina tre ungar vid Örtofta sockerbruksdammar 9–20.8 (Wilhelm Lennman m.fl.).

Under våren sågs de två fåglarna para sig och påbörja bobygge vid Pulken. Hade inte ett lågtryck med kraftiga västvindar och sjunkande temperaturer dragit in så kanske de hade stannat och genomfört ett häckningsförsök. Istället drog de vidare till Klingavälsåns utlopp där de återigen sågs para sig 7 maj. Men dagen därpå var de borta. Med största sannolikhet var det dessa två fåglar som sedan hittades vid Kalvebod Fælled söder om Köpenhamn 11 maj (Hellesen m.fl. 2021). Redan 15 eller 16 maj hade de påbörjat ruvning på lokalen och den 10 juni hade äggen kläckts. Paret med sina tre ungar var kvar inom samma område till 8 augusti, först på häckplatsen och från 15 juli på en närliggande lokal. Nä-



Styltlöpare parade sig vid Pulken 6 maj. Foto: Catherine Thiese.

got oväntat så drog de därefter till Sverige och inte söderut som man kanske hade förväntat sig. De upptäcktes vid Örtofta sockerbruksdammar 9 augusti och sågs där fram till 20 augusti. Efter det gjordes inga fler observationer av familjegruppen i vare sig Sverige eller i Danmark. I Danmark har det fram till och med 2021 genomförts nio säkra häckningsförsök av styltlöpare. Det första gjordes 1994 och det andra 2005, sedan tre 2012, ett 2013, ett 2014 och två 2021. År 2020 sågs parning eller bobygge på tre lokaler i Danmark (äggläggning konstaterades dock inte). Det har således skett en försiktig ökning av antalet häckningsfynd i Danmark även om någon riktig etablering inte skett. Årets parningar och inledande bobygge utgör första gången det finns tydliga indikationer på att arten övervägt att häcka i Sverige. Kanske blir styltlöpare nästa nya häckfågel i Sverige. Rimligen samma par kom tillbaka under 2022 och inledde då häckning vid Örtofta (men misslyckades).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Efter en kommunvis bedömning av antalet par som gick till häckning hamnade siffran på exakt 500 par. Det är något över medel om man ser till de senaste 10 åren men lägre än toppnoteringen på 610 par 2013.

Drygt 80 procent fanns i Vellinge kommun där, precis som tidigare år, en noggrann inventering genomförts (Ullman 2021). Från de flesta andra kustlokaler är rapporterna bristfälliga varför osäkerheten i hur många par som egentligen finns i Skåne är stor. Bland annat missas sannolikt många av de häckningar som misslyckas på ett tidigt stadie vilket försvårar bedömningen av antalet par. Antalet häckande par fördelades mellan kommunerna enligt följande: Burlöv 6, Helsingborg 4 (3 inlandshäckningar), Höganäs 2, Kristianstad 24 (1 inland), Kävlinge 25, Landskrona 2, Lomma 6 (3 inland), Lund 14 (inland), Malmö 4, Trelleborg 1, Vellinge 408 och Ängelholm 1 (inland).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Under januari gjordes ett fåtal fynd på Falsterbohalvön, vilka alla kan tänkas röra samma fåglar som högstanoteringen om 4 ex vid Lilla Hammars näs, Foteviken 4.1 (Örjan Jitelius, Martin Resare). Vårens högsta siffror var 30 str Klagshamns udde 29.5 (Fredrik Herrmann) och 60 str Smygehuk 30.5 (Roy Blad, Matts Lindblad).

Hösten gav några fina sträcksummor i nordväst kring slutet av juli och mitten av augusti: 99 str 30.7–1.8 samt 83 str 15.8 Rålehamn, Tjällran (Bengt Andersson m.fl.), 168 str 30.7–1.8 samt 126 str 15.8 Kullens fyr (Mårten Müller, Dan Persson m.fl.). Längs sydkusten sträckte under hösten totalt 396 ex Nabben 30.7–9.11 (Mattias Ullman m.fl.), 331 ex Sandhammaren 29.7–25.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.) och 211 ex Smygehuk 29.7–21.8 (Roy Blad m.fl.). Den största rastande flocken var 101 ex Skanörs revlar 1.8 (Måns Karlsson). Under december sågs 1 ex på Måkläppen 17–26.12 (Mikael Wigforss).

Svartbent strandpipare

Charadrius alexandrinus^o

En hane Ängsnäsets lagun 2–4.4 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.) och 1 hane Sandön 1.5 (Mona Hansson, Mats Nymberg m.fl.). Två fynd under året är fler än de fyra senaste åren men ligger nära medel sett i ett 10-årsperspektiv. Senast arten häckade i Skåne var 2006.

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Under våren gjordes ett fynd av 5 ex vid Kattarp 12–13.5 (Klas Rosenkvist m.fl.). Hösten gav fyra fynd av 14 ex: 3 str SV Mineralgatan, Helsingborg 25.8 (Thomas Svanberg) 1 ex Allerum 29.8 (Stefan Siwersson), 1 1K str V Nabben 1.9 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.) och 8 str SV Nöbbelövs mosse 11.9 (Mikael Olofsson). Ett relativt normalt uppträdande.

Myrspov *Limosa lapponica*

Under årets första vintermånader sågs 1 ex Lundåkrabukten 20.1 (Stefan Siwersson) och 1 ex Salviken 26.2 (Sven Jönsson).



Svartbent strandpipar. Ängsnäset 4 april. Arten är faktiskt inte ens årlig. Foto: Göran Lenz.

Vårsträckets högsta siffror var 80 str S Barsebäckshamn 1.5 (Nils Kjellén) och 370 str Kåseberga 30.5 (Sven Splittorff m.fl.). Som vanligt rastade stora flockar kring början av maj i de grunda vikarna på Skånes västsida, där de högsta noteringarna var 117 ex Lomma södra 1.5 (Per Olof Lippe) och 150 ex Lundåkrabukten 4.5 (Nils Kjellén).

Höstens högsta sträckssiffror i nordväst gjordes 1.8 med 159 str Kullens fyr (Mårten Müller) och 147 str Rålehamn (Bengt Andersson). Bästa sträckdagarna längs sydkusten var 308 str Smygehuk 29.7 (Roy Blad m.fl.), 177 str Sandhammaren 31.7 (Sven Splittorff m.fl.) och 167 str Sandhammaren 2.8 (Sven Splittorff m.fl.). Högsta sträcknoteringen i inlandet var minst 185 ex Vombsjön 31.7 (Jens Morin).

Flitig sträckskådning längs sydkusten gav totalsiffrorna 1 231 str Sandhammaren 12.7–16.9 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.), 737 str Smygehuk 10.7–18.9 (Roy Blad, Erik Hirschfeld m.fl.) samt 616 str Nabben 23.7–17.10 (Mattias Ullman, Björn Malmhagen m.fl.).

Under december höll som mest 5 ex till på Måkläppen 4–20.12 (Hans Norelius m.fl.).

Rödspov *Limosa limosa*

Under våren utfördes den riktade inventeringen av rödspov i Kristianstads Vattenrike för sjunde året i rad. Antalet rödspovar har återhämtat sig sedan 2016 och håller nu en låg men jämn nivå kring 7–8 par. Under inventeringen uppskattades det totala antalet till 18 individer, åtta par och två hanar. Av dessa fanns ett par på Ister näset och sju par och två oparade hanar på Håslövs ängar. Antalet kläckta kullar var svåruppskattat men bedömdes till 2–5 på Håslövs ängar. Tyvärr överlevde inga ungar till flygg ålder, och de häckande rödspovarna hade lämnat Vattenriket redan i mitten av juni. Reproduktionen är således fortsatt dålig med 0–4 flygga/år och totalt endast ett tiotal flygga ungar 2015–2021 (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson – utförlig rapport i Strandberg m.fl. 2021).

Vid Klingavälsån och Vombs ängar sågs först en hane i mars–april och sedan en hona i början av maj (Jens Morin m.fl.), men varken spel eller andra indikationer på häckning noterades.

Isländsk rödspov *Limosa limosa islandica*

Året inleddes med 1 ex Skanörs revlar 2.1–8.2 (August Thomasson, Emil Lundahl m.fl.). Inga säkra vårfynd gjordes, men under hösten skedde ett mycket stort inflöde. De två första ungfåg-larna sågs vid Löddesnäs 20.8 (Kenny Nordström m.fl.). Därefter sågs uppskattningsvis 100 ex i Skåne fram till årsskiftet. Det första inflödet skedde under normal tid, i slutet på augusti och nya individer dök därefter upp i jämn ström åtminstone fram till mitten av november. En enda adult fågel har rapporterats, vid Knösen 11.10 (David Erterius) och resten är 1K eller troliga 1K. En mycket hög andel noterades längs Skånes västkust, men ett antal sågs också i inlandet i t.ex. Lunds och Kristianstads kommuner. Största ansamlingar var 15 1K Farhultsviken, 10 ex Lundåkrabukten, 11 1K Löddesnäs och 8 1K Nabben i september samt imponerande 24 1K Skanörs hamnväg i november. Under årets sista månad fanns 8 1K kvar kring Skanör (kvar i området åtminstone in i februari 2022). En del fåglar har förstås rört sig och setts på mer än en lokal, men 100 ex under hösten är säkerligen ingen överskattning.

Roskarl *Arenaria interpres*

Inga vinterfynd. Däremot gjordes, för första gången på tio år, observationer i den nordöstra skärgården under häckningstid. Ett par varnande i anslutning till en tärnkoloni på Lägerholmen 30.5 (Patrik Olofsson), men fåglarna var inte kvar en vecka senare.

Flest brukar påträffas under sydsträcket i augusti och 2021 var inget undantag. Högsta antalen blev 28 str Rålehamn, Tjällran 19.8 (Nils Kjellén) och 13 ex Risteören, Örnahusen 26.8 (Jörgen Bernsmo). Inlandsfynd gjordes 14.8 med 2 str Klingavälsåns mynning (Jens Morin) vid Krankesjön (Peter Andersson).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Året inleddes med en kustsnäppa som höll till vid Sandön, Utvälinge 1–3.1 (Erik Johansson, Marianne Johansson m.fl.). Vårens högsta dags-summor av sträckande fåglar var 925 str Kåseberga 30.5 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson, Staffan Sundin), 200 str Smygehuk 30.5 (Roy Blad, Matts Lindblad) och 250 str Kåseberga 31.5 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson, Staffan Sundin m.fl.). Den största rastande flocken var 41 ex Näsholmarna, Foteviken 4.6 (Mattias Ullman).

Höstens största ansamlingar av rastande kustsnäppor var 274 ex Farhultsviken 23.8 (Thomas Svanberg), 90 ad Nabben 1.8 (Björn Malmhagen), 82 ad Skanörs revlar 1.8 (Måns Karlsson) och 60 ex Måkläppen 9.11 (Mattias Ullman). De bästa sträckdagarna var 170 str Världens ände, Ystad 24.7 (Niklas Westermark), 160 str Lundåkrabukten 24.8 (Mona Hansson) och 75 str Vombsjön 31.7 (Jens Morin). Totalt under hösten räknades 425 str på Nabben 30.7–30.10 (Mattias Ullman, David Erterius, Björn Malmhagen m.fl.) och 401 str från Sandhammaren 13.7–16.9 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Thomas Nilsson m.fl.). Årets sista fynd var 5 ex Nabben 5.12 (Björn Malmhagen, Janne Dahl-

én) och 2 ex Järvallen, Lundåkrabukten 14.12 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson).

Brushane *Calidris pugnax*

Året bjöd inte på några vinterfynd, och de första dök upp på flera olika lokaler 24.3. Stora antal rastade på strandängarna vid Klingaväl-såns mynning under april med som mest 200 ex 9.4, 23.4 och 27.4 (Mats Alderus, Ola Elleström m.fl.). I vanlig ordning gjordes inga fynd i lämplig häckningsbiotop och brushanen anses inte längre häcka i Skåne.

Under perioden slutet av augusti till mitten av september rastade stora mängder brushanar i Örtofta sockerbruksdammar. Antalen toppade 3–10.9 då minst 1 000 ex rastade och 8.9 räknades sanslösa 1 519 ex i dammarna (Wilhelm Lennman). Detta är den i särklass högsta siffran i sen tid, men överträffas dock av 2 500 rastande Eskilstorps ängar 25.8 1974 (Nils Kjellén, Per Andell m.fl.). Årets sista fåglar var 4 ex Håslövs ängar 8–12.11 (Roine Strandberg, Ulf Gärdenfors m.fl.).

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

Årets första var 2 ex Äspet 13.5 (Jörgen Pisch m.fl.) och 1 ex Farhultsviken/Rönnen samma



Några av alla de brushanar – drygt 1 500 – som fanns i Örtofta sockerbruksdammar i början av september.
Foto: Göran Lenz.

dag (Henrik Johansson, Thomas Svanberg m.fl.). Det är svårt att uppskatta hur många fåglar som är inblandade i fynden då omsättningen troligtvis är ganska stor på vissa lokaler. Rrk Skåne bedömer att minst 28 ex påträffades på nio lokaler under vårsträcket 13–26.5 och 11–13.6. Uppträdandet var betydligt lägre jämfört med den senaste 10-årsperioden (medelvärde för våruppträdandet 2011–2020 är 57 ex). Vårsträckets största ansamling blev 8 ex Äspet 17.5 (Lars Råberg, Johannes Rydström, Magnus Engström). Enda inlandsfyndet var 3 ex Klingavälsåns utlopp 11–13.6 (Jens Morin m.fl.).

Under sydsträcket 9.7–17.9 påträffades uppskattningsvis 40 ex vilket åter igen är en minskning jämfört med föregående år. Höstsiffran är den näst lägsta sedan 2010. Fynden under sydsträcket var koncentrerade till Äspet i nordost och Falsterbohalvön i sydväst. Största ansamlingen blev 6 ad Äspet 16–17.7 (Nick Gräntz, Roine Strandberg). Årets sista var en 1K Äspet 17.9 (Håkan Hellgren, Peter Andersson).

Två inlandsfynd gjordes under hösten: 3 ex Örtöfta sockerbruksdammar 21.8 (Bengt Legnell) och 1 1K Iternäset 28.8 (Carina Mattsson).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Först ut var 1 ex Foteviken 13.5 (Mattias Ullman). Som vanligt var det ett blygsamt uppträdande under våren, med fem fynd om elva fåglar: 1 ex Äspet 21–23.5 (Hans Cronert m.fl.), 2 ex Rönnen 26–27.5 (Henrik Johansson, Sonja Gunnarsson), 5 ex Sandön 10.6 (Bengt Andersson) och 2 ex Foteviken 14.6 (Nils Kjellén). De högsta siffrorna under höststräcket var 20 str Revet, Simrishamn 31.7 (Agne Paulsson, Jörgen Bernsmo, David Erterius m.fl.), 24 ex Ängsnäset 1.8 (Thomas Lindblad), 21 ex Nabben 2.8 (Johan Lorentzon) och 40 ex Äspet, 3.8 (Benny Lorentzon). Sista noterade spovsnäppan lämnade landet via Nabben 28.9 (Mattias Ullman, David Erterius).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Årets första fynd var 2 rast Klingavälsåns utlopp 28.4 (Lars Råberg, Lars Lundquist, Lars-Olof

Nilsson m.fl.). Totalt under vårsträcket observerades 204 ex på 31 lokaler väl spridda i landskapet, vilket är något högre än i fjol. Det är inte enkelt att räkna ut en korrekt totalsiffra för våren, särskilt för de bra rastlokalerna (t.ex. Klingavälsåns mynning och Äspet) där omsättningen av fåglar är hög samtidigt som vissa fåglar rastar en vecka eller mer. Vårens största ansamlingar av rastande fåglar var 16 ex Klingavälsåns utlopp 11.5 (Peter Salmon), 15 ex Surkenabben, Jonstorp 13.5 (Henrik Johansson), 13 ex Rönnen 17.5 (Henrik Johansson) och 15 ex Smygehuk 30.5 (Roy Blad, Matts Lindblad). Den största flocken under höststräcket var 9 ex Klagshamns udde 14.7 (Anders Larsson, Christel Stenberg). Sist ut var 1 1K Foteviken 22.9 (Kaj Svahn, Tage Svahn).

Sandlöpare *Calidris alba*

Enda vinterfyndet under årets inledning utgjordes av 1 ex Lomma Södra 29.1 (Per Karsten). Precis som tidigare år var uppträdandet under vårflytten dominerat av en större flock på Nabben och Måkläppen, som mest 34 ex 10–27.5 (Björn Malmhagen m.fl.) Övriga vårfynd bestod av 6 ex Salviken 16.5 (Peter Salmon m.fl.) samt ett par ströfynd längs kusterna.

Hösten bjöd på höga siffror på flera håll. De två överlägset högsta dagssummorna av sträckande sandlöpare noterades vid Sandhammaren med 87 ex 2.8 och 81 ex 3.8, och totalt under hösten räknades 367 str där 28.7–6.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.). Förutom höga sträckssiffror rastade en flock på hela 52 ex vid Sibirien, Södra Utmarken 19.8 (Thomas Wallin) och 34 ad Nabben 2.8 (Måns Karlsson).

I december sågs en sandlöpare med kärnsnäppor vid Rönnen 3.12 (Johan Åhlén) och möjligen samma fågel vid Sibirien, Södra Utmarken (Anders Lindén, Tommy Strandek) och N Klören 6.12 (Mikael Wigforss). Ett ytterligare vinterfynd var 2 ex Måkläppen 5.12 (Robert Rydbeck).

Sydlig kärnsnäppa *Calidris alpina schinzii*

Kring kärnområdet i Foteviken sågs 16–18 ad (Peter Olsson, Mattias Ullman, m.fl.). På Eskils-

torps ängar gick fyra par till häckning, men samtliga blev prederade. På Näsholmarna sågs 2 1K tillsammans i slutet av juni och de kom gissningsvis från en häckning på Vellinge ängar. Ute på Näsholmarna konstaterades också en häckning i mitten på juli med 2 ad och 1 pull. Minst 16 ad under året och 3 kläckta ungar (som bör ha blivit flygga) innebär ännu ett år med mycket låga antal. Den dåliga häckningsframgången, där en hög andel av alla ägg blir prederade, är roten till minskningen.

Skärsnäppa *Calidris maritima*

I vanlig ordning var fynden under årets första månader starkt koncentrerade till Skånes västkust. Största ansamlingarna sågs på Bjärehalvön med 45 ex Torekovs rev 3.1 (Dan Persson). Ovanligt höga antal sågs under våren vid Rönne med 25 ex 13.3 (Henrik Ehrenberg, Monica Pedersen, Henrik Johansson) och 10.4 (Johan Åhlén). Större flockar skärsnäppor sågs även

på Torekovs rev under första halvan av maj: 32 ex 1.5 (Arne Mörnerud) och 11 ex 14.5 (David Gustafsson). I Malmö sågs fåglar dagligen under jan-feb med som mest 12 ex Ön 3.2 (Johannes Rubensson) och 11 ex Helikopterplattan 13.2 (Göran Hausenkamp). Antalen tunnade sedan ut och sista observationen blev 1 ex Helikopterplattan 10.5 (Anders Björkman). Utöver fåglarna i nordväst och i Malmö gjordes endast en handfull observationer från Falsterbo till Äspet. Vårens sista observation blev 5 ex Torekovs rev 17.5 (Dan Hammarlund).

Hösten bjöd på en helt annan fyndbild. Första ut var 1 str Nabben 13.10 (Mattias Ullman, David Erterius). I likhet med våruppträdandet gjordes flest observationer på Bjärehalvön och i Malmö, men det rapporterades ovanligt många skärsnäppor från mitten av okt till början av november längs kusten från Falsterbo till Äspet. En anmärkningsvärd lucka finns från mitten av november till mitten av december då endast fyra



Gott om skärsnäppor i Malmötrakten vid årets inledning. Här en vid Sibbarp 31 januari.
Foto: Madeleine Danielsson.

fynd har rapporterats. Från mitten av december rapporterades sedan fåglar regelbundet året ut från främst nordväst och Malmö. Största ansamlingarna var: 20 ex Rålehamn, Tjällran 7.11 (Tobias Lilja Nordin, Sara Skidell, Jan Skidell), 16 ex Torekovs rev 9.12 (Raul Vicente, Simon Carrington, Mårten Wikström) och 16 ex Lagunens småbåtshamn, Ribersborg 27.12 (Christer Igelström).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Under våren rapporterades arten endast från Foteviken med 2 ex 13.5 (Mattias Ullman), Äspet med som mest 3 ex 20.5 (Jan-Eric Larsson) och från rastlokalerna i Skälderviken med som mest 4 ex Rönne 1.6 (Henrik Johansson). Det magra uppträdandet under våren kan förklaras med bra sträckväder från andra halvan av maj. Högst siffrorna under höststräcket: 38 1K Järavallen, Lundåkrabukten 29.8 (Nils Kjellén, Kenny Nordström, Eva Fredriksson), 23 1K Farhults-

viken 2.9 (Nick Gräntz) och 40 ex Äspet 9.9 (Jan Wernerman). Årets sista fynd var 1 str Nabben 24.10 (Mattias Ullman, David Erterius).

Prärielöpare *Calidris subruficollis** (30, 2)

1 str S Nabben 24.5 (Björn Malmhagen) och 1 ad Nabben 2.8 (Mattias Ullman m.fl.).

Majfynd är ovanliga och detta är endast det tredje. Observationer av arten saknas under blott två av de senaste tio åren (2015 och 2019).

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*° (101, 2)

1 1K Vejbystrand 11–14.9 (Henrik Johansson, Thomas Svanberg m.fl.) och 1 1K str Nabben 15.9 (David Erterius, Mattias Ullman, Björn Malmhagen).

Årets uppträdande passar väl in i tidigare fyndbild av ungfåglar med en topp i mitten av september. I början av 2000-talet ökade de skånska fynden och nådde en topp 2012 varefter antalet minskat igen.



Prærielöpare vid Nabben 2 augusti. Ungefär hälften av alla Skånes prærielöpare har setts i Falsterbotrakten.
Foto: Mattias Ullman.



Det har nu setts över 100 tuvsnäppor i Skåne. Fotot visar en fräsch 1K vid Vejbystrand 12 september.
Foto: Göran Lenz.

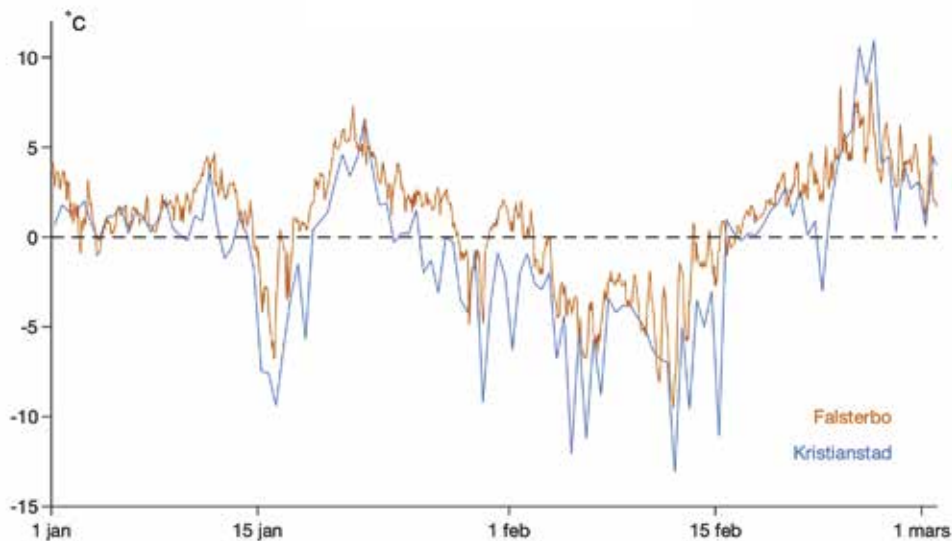
Morkulla *Scolopax rusticola*

Den ihållande kylan under årets inledning (Figur 2) gjorde att ovanligt många morkullor observerades. Under januari och februari rapporterades åtminstone 206 morkullor (inklusive sju funna nyligen döda fåglar). Det är mer än fem gånger så många som genomsnittet för perioden januari och februari för de senaste tio åren. Kommunen med högst antal här var Vellinge med 36 ex och efter det Malmö med 22 ex. Av dessa 206 sågs drygt 50 i inlandet, vilket är en oväntat hög summa (och indikerar ett stort mörkertal). År 2020 rapporterades bara 27 ex under perioden januari-februari, och år 2017 endast 22 ex. Rimligen fanns trots detta fler individer i landskapet under år med milda vintrar. Hur många morkullor gömde sig då (oupptäckta) i diken och skogar i det skånska inlandet i början på januari 2021, innan den hårda vintern slog till (hela december och större delen av januari var mildt i Sydsvrige)? Kanske låter 1000 ex som en orimligt hög siffra, men

hur troligt är det att fler än 20% av de som valt att övervintra sågs sedan kylan slagit till? Säger vi att de 206 morkullorna utgör 10% av vad som fanns i landskapet så landar vi på 2000 ex. I sammanhanget ska man komma ihåg att morkullan är en av våra talrikaste icke-tättingar: över 500 000 par morkulla bedöms häcka i landet (Ottosson et al. 2012). Nämnas här kan också otroliga 104 ex på ön Texel, varav 24 ex på samma fält, utanför holländska kusten på en enda dag, den 13:e februari i år. 104 ex, på en ö, på en enda dag! Det är bra att det finns isolerade öar med begränsad växtlighet: det ger oss en fingervisning om hur mycket vi missar i inlandet. Detta var cirka två veckor efter att vintern blev riktigt hård även i Skåne och Halland och en hög andel av dessa 104 ex på Texel fanns kanske i Sverige en månad tidigare. Många av de morkullor som försökt sig på övervintring i Sverige de senaste tio åren har nog överlevt (på grund av milda vintrar) och då försöker de med samma sak nästa vinter.



Det sågs många morkullor under årets kyliga inledning. Denna fanns vid Dalbadet 8 februari.
Foto: Mattias Ullman.



Figur 2. Temperaturen i Skåne januari–februari 2021. Slutet av januari och början av februari var ovanligt kyliga. I stora delar av Skåne låg temperaturen under nollan hela tiden under perioden 26 januari–15 februari. I milda Falsterbo låg den under nollan från 2:a till 13:e februari. Ovanligt många morkullor, dvärgbeckasiner och rördrommar sågs under perioden.



Den ihållande kylan i januari–februari (Figur 2) gjorde att ovanligt många dvärgbeckasiner sågs. Denna fanns vid Annehemsdammen i Lund 16 januari. Foto: David Erterius.

Dvärgbeckasin *Limnocryptes minimus*

Likt för morkulla sågs ovanligt många dvärgbeckasiner under januari och februari. Totalt sågs cirka 88 ex, att jämföra med ett medel på 26 ex för perioden 2016–2020.

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Spelande fåglar: 1 ex Vombs ängar 3.5 (Patrik Sandgren, Ilgot Liljedahl), 2 ex Håslövs ängar 8–11.5 (Hans Cronert, Patric Österblad, Ola Svensson m.fl.), 1 ex Isteräset 9–10.5 (Sven Englund, Carina Mattsson), 1 ex Vombs ängar 9.5 (Martin Dribe), 2 ex Torreberga 10–12.5 (Karl-Erik Splittorff, Simon Fors m.fl.), 2 ex Hjämlslunds våtmark, Starby 11–13.5 (Thomas Svanberg, Henrik Johansson m.fl.), 1 ex Hörlinge ängar 11.5 (Mikael Svensson), 1 ex Norra Flommen, 11.5 (Johan Lorentzon), 1 ex Nöbbelövs mosse 12–14.5 (Michael Tobler, Wilhelm Lennman m.fl.), 1 ex Ornakärr 13.5 (Leif Klintheroth, Patrik Söderberg m.fl.) och 1 ex Vombs

ängar 14.5 (Kaj Svahn, Tage Svahn). Ytterligare 1 ex° stöttes på Öja mosse, Ystad 17.5 (Peter Öhrström). Under perioden 3–17.5 påträffades således 14 spelande samt en rastande på tio olika lokaler vilket åter igen är ett högt antal sett till den senaste 20-årsperioden. Fynden var väl fördelade, undantaget skogsdelarna längst i norr.

Höstfynden° utgjordes av 1 ex Nöbbelövs mosse 24.8 (Mikael Olofsson), 2 ex Koängen, Kungsmarken 26–28.8 (Dan Hammarlund, Mikael Calner, Jonas Nilsson m.fl.), 1 ex Hålan, Foteviken 1.9 (Peter Öhrström), 1 ex Kungsmarken 2.9 (Henrik Frietsch), 1 ex Hasslarps dammar 5.9 (Henrik Johansson), 1 ex Håslövs ängar 8.9 (Hans Cronert, Carina Mattsson), 1 ex Hålan, Foteviken 10.9 (Peter Öhrström), 1 ex Håslövs ängar 13.9 (Ulf Gårdenfors) och 2 ex Norra Ängalag, Gröthögarna 27.9 (Mårten Müller). Hela nio höstfynd är det högsta antalet sedan 2005. Normalt ses inte ens en handfull under sydflyttningen i augusti–september.

Tereksnäppa *Xenus cinereus*° (36, 1)

1 ad Äspet, Åhus 15–23.7 (Tobias Ljungquist, Dan Persson m.fl.). Fyndet faller väl in i tidigare fyndbild med en topp för adulta fåglar på sydsträck i juli.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

1 ex Äspet, Åhus 20.5 (Jan-Eric Larsson, Gunnar Svensson, Åke Mosskull m.fl.).

Vårsträcket gav endast ett fynd vilket i det korta perspektivet är helt normalt då tre av de senaste fyra åren endast producerat ett vårfynd. I ett lite längre perspektiv syns en tydlig nedgång då medelvärdet för perioden 2000–2021 var 5,3 ex/vår.

Fynd under sydflyttningen: 1 ad hona Sandön, Utvälinge 1.7 (Rolf Svensson, Henrik Ehrenberg m.fl.), 1 1K str Nabben 3.8 och 7.8 (Mattias Ullman, Måns Karlsson), 2 1K Nabben 7–12.8 (Hans-Åke Gustavsson, Thomas Lindblad, Viktor Björkert m.fl.), 1 1K Simrishamn 15.8 (Bengt Andersson, Sven Johans-

son, Lars Johnsson), 1 1K Stureholms våtmark 15–19.8 (Ingmar Paulsson, Sonja Gunnarsson, Anders Jönsson m.fl.), 1 str Rålehamn, Tjällran 15.8 (Bengt Andersson, Nils Kjellén, Thomas Svanberg), 1 ex Hallands väderö 21.8 (Jonas Hedin, Andreas Malmqvist), 1 ex Rinkaby skjutfält 21.8 (Nils Waldemarsson, Anders Peltonmaa, Christer Neideman m.fl.), 1 1K Skanör 28–30.8 (Bengt Åhgren, Mikael Bauer) och 1 ex Sandön, Utvälinge 30.8 (Eva Norén).

Sammanlagt tolv fynd 1.7–30.8. Sett till den senaste 10-årsperioden är höstens antal tyvärr ganska normalt. Enligt Svensk Fågeltaxering minskar smalnäbbad simsnäppa och det överensstämmer väl med fyndbilden från Skåne.

Brednäbbad simsnäppa

Phalaropus fulicarius°

Årets fynd blev 1 str Hovs hallar 25.9 (Hans Larsson, Mats Hansson, Mattias Jonsäter), 1 str Nabben 25.9 (David Erterius, Mattias Ullman, Nils Kjellén m.fl.), 1 ex Ystad saltsjöbad 9–29.10



En smalnäbbad simsnäppa flög förbi Holken i Simrishamn 15 augusti. Arten blir allt mer fåtalig i Skåne.

Foto: Bengt Andersson.



Den samarbetsvilliga brednäsbadade simsnäppan vid Ystad saltsjöbad slutade tyvärr sina dagar i klorna på en sparvhök 29 oktober. Foto: Joel Tammisto.

(Magnus Stangenberg m.fl.), 1 ex Plattformen, Lundåkrabukten 11.10 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson m.fl.), 1 str Rålehamn, Tjällran 15.10 (Nils Kjellén), 1 str V Smygedungen 24.10 (Roy Blad), 1 ex Knäcken, Baskemölla 25.10 (Lars Johnsson), 1 str Yttre Kattvik 6.11 (Jonas Nilsson, Robert Rydbeck, Jonas Melin m.fl.), 2 str Norrebro hamn, Gröthögarna 7.11 (Björn Erixon, Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert m.fl.), 3 str Yttre Kattvik 7.11 (Patric Österblad, David Armini, Tommy Holmgren m.fl.), 1 str NV Norra Häljaröd 7.11 (Johan Åhlén m.fl.), 1 str Kullen 7.11 (Mårten Müller, Olof Strand, Peter Svensson), 1 str Bunkern, Hovs hallar 19.11 (Anders Lindén, Dan Persson, Eva Moén m.fl.) och 1 ex Gröthögarna 20.11 (Jens Morin).

Årets observationer faller väl in i tidigare fyndbild, dvs höstfynd i sept–nov. Uppskattningsvis 15 ex är däremot fler fynd än normalt. Observationer på flera lokaler i nordväst under några blåsdagar i början av november är svår-

tolkade och rör nog delvis samma fåglar. Fem fynd gjordes utanför nordväst, vilket är ovanligt många. Den långstannande Saltsjöbadsfågeln slutade dock sina dagar i klorna på en sparvhök.

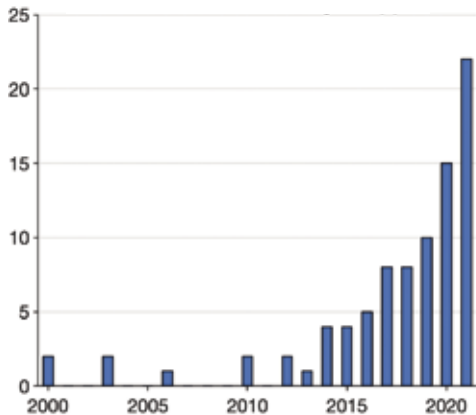
Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

1 ex Torekov 1–17.1 (Phil Benstead, Andreas Fredriksson, Simon Stenberg Jönsson m.fl.) och 27–28.1 (Berndt Dahmson, Ulf Ståhle m.fl.), 1 ex Finjasjön 11–12.1 (Håkan Winqvist, Sture Persson) och 1 ex Simrishamn 6–31.12 (Magnus Ullman, Jörgen Bernsmo m.fl.).

Vinterfynd är mycket ovanliga. Senast arten observerades under en vintermånad var 2015 och sedan millennieskiftet finns endast en handfull vinterfynd.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Fynd under januari–februari: sex fynd av uppskattningsvis 2 ex i Helsingborgsområdet 7.1–6.2 (Åsa Orrliden, Janne Dahlen m.fl.), 1 ex Oljedammen, Malmö 1–3.1 (Hans-Åke Gus-



Figur 3. Antalet övervintrande skogssnäppor.

Antalet observerade övervintrande skogssnäppor i Skåne 2000–2021. De allt mildare vintrarna syns nu tydligt i statistiken.

tavsson, Joakim Hagström m.fl.), 2 ex Torna Hällestad 7–11.1 (Olle Anderbrandt, Tor Hjelmér m.fl.) och 2 ex Södra Sandby 15.1–3.2 (Inger Svensson, Björn Malmhagen), minst 5 ex i Vomb–Björkaområdet i januari–februari (Nils Kjellén m.fl.).

Ytterligare två fynd gjordes vid sydkusten: 5 ex Skateholm 8–9.2 (Stefan Arvidsson) och 1 ex Dalabadet 8.2 (Mattias Ullman).

Decemberfynd gjordes på tre lokaler: 1 ex Rönnen, Norra Häljaröd 3.12 (Johan Åhlén), 2 ex Skrivaremöllan, Torna Hällestad 6–30.12 (Wilhelm Lennman, Petter Olsson m.fl.) och 1 ex Klostersågen, Karups ängar 10.12 (Ola Ejdrén).

En uppskattning av vinterfynden ger 18 ex under januari–februari och fyra under december, vilket ger totalt 22 ex under 2021. Vinterfynden fortsätter att öka och arten har nu varit en årlig vintergäst sedan 2012 (Figur 3). Man kan väl anta att mildare vintrar, som en direkt konsekvens av klimatförändringar, är en trolig förklaring till den kraftiga ökningen.

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*°

Två vårfynd med 1 ex Smygedungen 25–26.4 (Matts Lindbladh, Alf Pålsson, Gabriella Håkansson m.fl.) och 1 ex Farhultsviken 16.5 (Olof Strand, Peter Franzén, Peter Schmidt)



Dammsnäppa (i mitten) tillsammans med två rödbenor. Smygedungen 25 april.
Foto: Matts Lindbladh.

faller väl in i tidigare fyndbild. Dammsnäppan har varit årlig i Skåne sedan 1986 på en stabil låg nivå (1–5 ex/år)

Grönben *Tringa glareola*

1–2 ex, varav minst en spelande på Svenskemyr, Healt 19–23.5 (Björn Herrlund, Patric Carlsson m.fl.) och 1 ex varnande på samma lokal 4.7 (Kurt Arne Johansson).

För sjätte året i rad görs fynd under häcknings-tid med varnande fåglar på gränsen till Småland. Observationerna indikerar att det fortfarande finns enstaka par som gör häckningsförsök i de allra nordligaste delarna av landskapet. När kommer en konstaterad häckning?

Tretåig mås *Rissa tridactyla*

Under sen vinter/tidig vår noterades i samband med västliga vindar som mest 6 2K str Kullen 26.2 (Dan Persson, Bill Andersson), tätt följt av 4 str Hovs hallar 12.6 (Mårten Müller, Olof Strand). Ett antal sommarfynd gjordes; 4 str Hovs hallar 12.6 (Olof Strand, Mårten Müller), 1 ad Rönne

12.6 (Henrik Johansson), 6 str Yttre Kattvik 13.6 (Peter G Bengtsson m.fl.) och 4 str Yttre Kattvik 30.7 (Julius Wengelin Grantén m.fl.).

Höstens högsta dagsnotering blev 274 str Kullen 16.10 (Victor Tapper, Oskar Nilsson, Janne Dahlén m.fl.). Från sydost blev den högsta dagsnoteringen blygsamma 5 1K str Holken, Simrishamn 14.11 (Nils Nilsson, John F. Kvarnbäck, Jörgen Bernsmo m.fl.). Under hösten rapporterades ytterligare ca 58 ex på öst- och sydkusten inklusive Falsterbo, där 6 1K str Nabben vardera 24.10 och 9.11 (Mattias Ullman, David Erterius) kan nämnas.

Tärnmås *Xema sabini*^o

Efter tre års väntan gjordes äntligen åter en rad fynd av denna läckra Grönlands- och Svalbards-häckare. En 1K upptäcktes rastande utanför Norrebro hamn på eftermiddagen den 23.9 och sågs sedan på flera platser längs Laholmsbuktens södra delar med fokus kring Appelryd och Båstad de två efterföljande dagarna (Håkan Johansson m.fl.), 1 1K str Norrebro hamn,



Efter att ha uteblivit två år i rad sågs i år en dryg handfull unga tärnmåsar. Denna fanns vid Norrvikens trädgårdar utanför Båstad 15 september. Foto: Hans Cronert.



Sträckande skrattnåsar över Måkläppen 3 augusti.
Foto: Bengt Grandin.

Gröthögarna 23.9 (Håkan Johansson, Einar Hedenblad), 1 1K rast Sandön, Utvälinge 24.9 (Klas Rosenkvist, Johan Åhlén, Nick Gräntz), 1 1K str Yttre Kattvik 17.10 (Musse Björklund, Victor Tapper m.fl.), 1 1K rast Båstads hamn

22–23.10 (Jukka Valtonen, Joel Tammisto, Leif Klinteroth m.fl.), 1 1K rast Hovs hallar 23.10 (David Gustafsson), 1 1K Båstads hamn 24.10 (Mark Hammarstedt) och 1 1K str Gröthögarna 28.10 (Thomas Wallin, Anders Johansson, Anki Johansson m.fl.). Sammanlagt bedöms det totala antalet till 8 ex, samtliga från nordväst i samband med västliga vindar.

Skrattnås *Chroicocephalus ridibundus*

Inga extrema sträcknoteringar eller ansamlingar av rastande fåglar gjordes. Årets högsta sträck-siffra på 3 740 str Nabben 3.8 (Mattias Ullman, Måns Karlsson) kan jämföras med rekordsiffran på 25 207 str från 1993. De största ansamlingarna av rastande fåglar var 2 000 ex Björkaåns utlopp, Vombsjön 13.9 (Gert Ljungqvist) och 2 000 ex Revet, Simrishamn 6.4 (John F. Kvarnbäck, David Erterius, Bengt Bengtsson).

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Vårens högsta sträckssiffror blev 53 ex Habo ljun 2.5 (Lars Nilsson) och 23 ex Västra Ringsjöns Fågeltorn 28.4 (Lars Helgesson). Högsta



Hösten bjöd på flera dagar med fint sträck av dvärgmåsar. Här några av de 1 951 ex som bokfördes i Falsterbo under hösten. Foto: Mattias Ullman.



Svarthuvad mås, 3K, Revet, Simrishamn 5 april. Foto: Bengt Andersson.

ansamlingen av rastande fåglar var 23 ex Silvåkratornet, Krankesjön 2.5 (Elias Melchert Theläus, Jacob Gustafsson). Dessutom noterades 6 ad noterades vid Gäddängen, Fulltofta 11.7 (Julius Wengelin Grantén, Fredrik Blomqvist).

Höstens högsta dagsnotering blev fina 1 724 str Simrishamn 15.9 (Magnus Ullman, Nils Kjellén, Hans Larsson m.fl.), vilket kan jämföras med det skånska höstrekordet på 1 863 str 19.10 2017. Några andra fina dagsnoteringar var 1 365 str Simrishamn 18.9 (Magnus Ullman, Nils Kjellén, Patric Österblad m.fl.), 900 str Nabben 19.10 (Mattias Ullman, David Erterius), 1 109 str Mälarhusens strandbad 19.10 (Manfred Dornhäuser) samt 1 100 str Friseboda 19.10 (Jan Linder).

Svarthuvad mås

Ichthyæetus melanocephalus

Under vår och försommar noterades uppskattningsvis 27 adulta fåglar i landskapet. Flera av dessa sågs i par: 2 ad rast Revet, Simrishamn 8.4

(David Erterius, Lars Johnsson, Peter Klerstad), 2 ad Klingavälsåns utlopp 10.4 (Simon Fors m.fl.), 2 ad Stubbviksvägen, Barsebäcksfälten 12.4 (Kenny Nordström), 2 ad Fjälkinge 14.4 (Roine Strandberg, Christer Neideman m.fl.), 2 ad str Strandvägen, Ivetofta 15.4 (Magnus Ny), 2 ad Hovbydal, Hammarsjön 20.4 (Roine Strandberg), 2 ad Revet, Simrishamn 21.4 (Lars Johnsson, Sven Johansson) och 2 ad str Kåseberga. 29.5 (Sven Splittorff). I en skrattnäskoloni på PGA-banan, Torup sågs 2 ad och även parning noterades 27–28.4 (Kristian Ståhl m.fl.). Därefter sågs dock bara en av fåglarna till, och trots att ruvning rapporterades gjordes inga observationer efter den 3 maj (Björn Arvidsson m.fl.). Det noterades inte heller några ungfåglar på lokalen. Två 2K-fåglar noterades under våren: 1 2K SYSAV Malmö 17.4 (Henrik Hansen) och 1 2K Revet, Simrishamn 23.4 (Bengt Bengtsson).

Under sensommaren och hösten noterades endast åtta ungfåglar: 1 1K Revet, Simrishamn

20.8 (Jörgen Bernsmo, Bengt Bengtsson), 1 1K Saxåns mynning, Lundåkrabukten 4.9 (Nils Kjellén), 1 1K Sandön, Utvålinge 14–16.9 (Thomas Svanberg, Peter Franzén m.fl.), 1 1K str Juleboda 3.10 (Greger Flyckt m.fl.), 1 1K Juleboda 4.10 (Jörgen Nilsson), 1 1K Revet, Simrishamn 4.10 (Hans Larsson), 1 1K str Nabben 19.10 (Mattias Ullman, David Erterius) och 1 1K str Kullen 6.11 (Peter Franzén, Patrik Söderberg). Som vanligt gjordes samtliga fynd av ungfåglar längst kusterna. Två 2K-fåglar noterades även under årets andra halva: 1 2K str Lund 25.8 (Ola Ejdrén) och 1 2K str Rålehamn, Tjällran 15.10 (Göran Fries).

Fiskmås *Larus canus*

Den högsta sträcknoteringen blev 3 170 ex Nabben 24.12 (Måns Karlsson) och den största ansamlingen var 5 000 ex Björkaåns utlopp, Vombsjön 13.9 (Gert Ljungqvist). Vi kan även passa på att notera att ingen blankett rörande den östliga rasen heinei ("Rysk fiskmås") inkommit under året, varför Skånes och Sveriges enda fynd från Revet, Simrishamn 15.11.2018 (Jörgen Bernsmo) än så länge är ohotat i sin suveränitet.

Vittrut *Larus hyperboreus*°

Polarrutarna fortsätter att vara mycket fåtaliga. Medan vitvingad trut inte setts i landskapet sedan 2017, sågs i alla fall två vittrutar under året: 1 1K rast Sandön 26.11 (Bengt Andersson m.fl.) och 1 2K- str Revet, Simrishamn 5.12 (David Erterius).

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Arten fortsätter att förekomma i goda antal i landskapet. En grov uppskattning är att det setts ungefär 1 000 ex under året. Vintermånaderna bjuder som vanligt på goda siffror och sedan går antalet ned från och med mars och framåt. Under sista halvan av juni sågs inga individer alls, vilket indikerar att arten inte är på väg att etablera sig som häckfågel än på ett tag. Med startskottet 2 1K Simrishamn 6.7 (Jörgen

Bernsmo) påbörjades inflödet av 1K-fåglar från sydost. Största ansamlingarna av ungfåglar var 12 1K Flyinge kungsgård 29.8 (Elias Melchert Thelaus) och 9 1K Hässleholms kommun 27.7 (Bengt Nordin, Tobias Lilja Nordin). Senare på året noterades 15 ex i blandade åldrar i Simrishamn 2.10 (Jörgen Bernsmo). Högsta sträcknoteringen var 18 ex Nabben 3.10 (Björn Malmhagen, David Erterius, Mattias Ullman). Geografiskt kan man konstatera att arten främst ses längs våra kuster med tyngdpunkt på sydost, men höga siffror noterades även i Trelleborg, Falsterbo, Malmö och i nordväst. Inlandsfynden domineras av observationerna kring Flyinge kungsgård samt, allra mest avvikande geografiskt, Hässleholm.

Avlästa ringar bekräftar artens sydostliga ursprung; 1 ad märkt i Belarus, Trelleborgs soptipp 7.1 (Ola Marklund), 1 1K märkt i Belarus, Revet, Simrishamn 24.7 (Ronny Johansson), 1 1K märkt i Polen, Revet, Simrishamn 10.8 (Bengt Bengtsson) och 1 1K märkt i Polen, Nyhamnen, Malmö hamn 13.10 (Bertil Johansson). En adult, omärkt individ som fotodokumenterades vid Trelleborgs soptipp 10.8 (Ola Marklund) uppvisade karaktärer för "Östlig cachinnans" – en form som tros ha sitt ursprung i norra Kazakstan och gradvis övergår i den närbesläktade stäpptruten *Larus barabensis*.

Medelhavstrut *Larus michahellis*°

Ett vinterfynd gjordes i början av året: 1 5K Sandön 30.1 (Mårten Müller). Under hösten noterades 1 ad Simrishamn 22.7 (Jörgen Bernsmo), 1 ad Simrishamn 23–31.7 (Jörgen Bernsmo, David Erterius, Bengt Bengtsson m.fl.), 1 ad Oljesjön, Malmö 2–7.8 (Johan Fagefors, Kristian Olsson), 1 2K Simrishamn 7–26.8 (Jörgen Bernsmo, Bengt Bengtsson, David Erterius), 1 ad Revet, Simrishamn 13.8 (Jörgen Bernsmo, Ulf Gustafsson m.fl.), 1 1K Simrishamn 18.8 (Hans Larsson, Bengt Bengtsson), 1 1K Nabben 22.8 (David Erterius, Tomas Svensson, Donald Blomqvist m.fl.), 1 1K Simrishamn 23.8 (Jörgen Bernsmo, Sven Johansson m.fl.), 1 1K

Simrishamn 25–26.8 (Bengt Andersson, Lars Johnsson, Jörgen Bernsmo), 1 ad Lomma Södra 18.9 (Axel Thorenfeldt, Lars Nilsson m.fl.), 1 ad Simrishamn 2.10 (Jörgen Bernsmo), 1 ad str Simrishamn 3.10 (Jörgen Bernsmo), 1 2K Trelleborgs soptipp 23–26.11 (Ola Marklund m.fl.), 1 4K Flyinge kungsgård 12.12 (Daniel Melchert), 1 ad Flyinge kungsgård 19–24.12 (Daniel Melchert m.fl.), 1 1K Flyinge kungsgård 25–27.12 (David Erterius m.fl.), 1 ad Trelleborgs soptipp 29.12 (Ola Marklund, Joakim Hagström). Den sistnämnda fågeln bedöms vara samma individ som tidigare sågs i Flyinge.

Årsumman på 17 ex är något högre jämfört med senare år. Majoriteten av fynden ligger fortsatt i sydost. Noterbart är att tre individer sågs i Lunds kommun, som endast hade två tidigare fynd av arten. Vid jämförelser med perioder längre tillbaka i tiden då betydligt högre antal sågs, ska man ha i åtanke att ny kunskap rörande förväxlingsrisk med bland annat hybrider mellan gråtrut och kaspisk trout, lett till en högre kravställning. Detta i sin tur har också bidragit till dagens lägre antal, vilket gör en jämförelse över tid något haltande.

Tundratrut *Larus heuglini*

Två 2K "silltrutar" med karaktärer som indikerar tundratrut observerades under året: 1 2K Trelleborgs soptipp 28.5 (Ola Marklund) och 1 2K Trelleborgs soptipp 11.6 (Ola Marklund). Kunskapsläget rörande att skilja *Larus heuglini* från *L. fuscus*/ *L. intermedius*/ *L. graellsii* klarnar år för år, men ännu har Rk valt att inte godkända några fynd av denna nordostliga tundrahäckare. Båda individerna är bordlagda av Rk för framtida bedömning.

Silltrut *Larus fuscus*

Ett januarifynd föreligger: 1 2K Östra Vemmenhög 5.1° (Björn Malmhagen). Betydligt färre tidiga vårfynd av adulta fåglar gjordes jämfört med året innan: 1 ad Flaningen 22–24.2 (Mikael Olofsson m.fl.) och 1 ad Pildammsparken 27–28.2 (Johan Fagefors m.fl.). Året avslutades

med hela fyra ungfåglar i december: 1 1K Trelleborgs soptipp 2.12 (Ola Marklund), 1 1K Trelleborgs soptipp 9.12 (Ola Marklund), 1 1K Flyinge kungsgård 25.12 (David Erterius m.fl.) och 1 1K Gessie 29.12 (Janne Dahlén).

Antalet rapporter om östersjötrutar under häckningstid är fortsatt låga: 4 ad Landöskärgården 26.4 (Nils Waldemarsson), 5 ad Trueskär, Landöskärgården 8.5 (Nils Waldemarsson), 2 ad Saltholmen, Landöskärgården 8.5 (Nils Waldemarsson) och 9 ad permanent revir Landöskärgården 8.5 (Greger Flyckt).

Bättre går det för nordsjösilltrutarna och följande rapporter avser individer i lämplig biotop: 2 ad Monolitensjön 20.4 (Bertil Johansson), 4 ex Trelleborg 13.5 (Mikael Olofsson), 20 ex Vinga Skär, Hallands Väderö 17.5 (Dan Hammarlund), 5 ex Eskilstorps holmar, Foteviken 19.5 (Nils Kjellén), 2 ad Pildammsparken 21.5 (Bertil Johansson), 35 ex Stora Måseskär, Hallands Väderö 31.5 (Klas Rosenkvist, Moa Pettersson), 5 ex Hallands Väderö 31.5 (Klas Rosenkvist, Moa Pettersson), 40 ex Hallands Väderö 5.6 (Henrik Johansson, Märten Müller), 10 ex Släppekistan, Hallands Väderö 6.6 (Ola Ejdrén, Henrik Pihlemark, Magnus Helledén) och 70 ex Hallands Väderö 22.6 (Henrik Johansson).

Enstaka individer som matchar den västliga formen *Larus fuscus graellsii* noterades under året, men eftersom ovensidans gråton hos *L. f. intermedius* är variabel är det svårt att säkerställa att dessa individer verkligen härstammar ifrån t ex Storbritannien. Det finns även övergångsformer mellan *L. f. graellsii* och *L. f. intermedius* som häckar i Holland, vilket ytterligare försvårar bestämningsläget. Goda kandidater är i alla fall: 1 ad str Nabben 4.10 (David Erterius, Mattias Ullman, Tomas Svensson m.fl.) och 1 subad Revet, Simrishamn 21.10 (Bengt Bengtsson).

Sandtärna *Gelochelidon nilotica** (25, 2)

Två fynd under året gäller 1 ex Rönnen och Sandön 13–14.7 (Peter Franzén m.fl.) och 1 ad str V Abbekås 4.8 (Bo Petersson).



Något så ovanligt som en dragbar sandtärna, Sandön 13 juli. Foto: Dan Persson.

Fynden är de första sedan 2013, då det också gjordes två fynd. Sammanlagt har det gjorts 24 fynd av totalt 27 individer då tre av fynden avser 2 ex tillsammans. Flera av fynden är gamla, bland annat fyra från 1950-talet och det finns ingenting som indikerar att arten blir vanligare. Fågeln vid Rönnen och Sandön är den första som stannat mer än en dag och även den första som varit ”dragbar” för andra än de som varit i den absoluta närheten vid upptäckten.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Skräntärna häckar troligen inte längre i Skåne. Par sågs under våren och försommaren i lämplig häckningsmiljö vid några tillfällen i Foteviken och vid Tygelsjö ängar, men inget som ytterligare indikerar att häckning ska ha skett föreligger. Arten häckar numera på Saltholm med 20–25 par och det ökande antalet observationer kring Lomma, Malmö och Foteviken under häckningstid beror sannolikt på detta.

Under sensommaren och tidig höst samlas numera ganska ansevärliga flockar av skräntärnor,

ofta på samma lokaler varje år. Vid Klingaväls-åns utlopp sågs 47 ex 28.7 (Sören Svensson) och 55 ex 9.8 (Anders Karlsson) och det fanns tvåsiffrigt antal kvar ännu de första dagarna i september. Andra höga antal utgörs av 28 ex Salviken 7.8 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson, Kenny Nordström), 34 ex Salviken 6.9 (Peder Weibull) och 27 ex Löddesnäs 10.9 (Lars Nilsson, Olof Persson).

På de mer utpräglade sträcklokalerna hade skräntärnan ett ganska dåligt år. Vid Nabben sträckte totalt 13 ex (Mattias Ullman, David Erterius), ett påtagligt lågt antal för senare år. Högsta dagssumma i sydost var 7 ex Sandhammaren 3.8 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson, Magnus Stangenberg m.fl.).

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*

Årets första sågs vid Nabben 7.3 (Stefan Wahlstedt), hela åtta dagar innan nästa observation.

Antalet häckande par vid den ännu ganska nya kolonin vid Landgrens holme, Skanör, fortsätter glädjande nog att öka. Efter 12 par 2018,

104 par 2019 och 204 par 2020 fanns där i år inte mindre än 316 par. Samtliga par häckar innanför ett elstängsel som håller ute predatorer som t.ex. räv och grävling. Andra predatorer som kråkfåglar och rovfåglar klarar tärnorna normalt att köra bort (Ullman 2021). Rapporter som indikerar häckning finns också från Äspet, där adulta fåglar setts mata ungar vid flera tillfällen. Dessa fåglar bedöms dock komma från häckningar i västra Blekinge och fåglarna samlas vid Äspet när häckningen är avklarad. Kentskärna matar sina ungar även efter att flyttningen inletts, varför det är lätt att tro att de faktiskt häckat på lokaler där de endast rastar.

Året avslutades med 1 ex Friseboda 13.11 (Greger Flyckt, Sven Englund, Jan Linder).

Småtärna *Sternula albifrons*

Häckande småtärnor har framför allt rapporterats från Vellinge kommun, där strandängsinventering genomförs årligen. I år ökade antalet par kraftigt och 133 par räknades, varav de flesta på Eskilstorps holmar och på Lilla Hammars näs. Det är det särklassigt högsta antalet som noterats. Predationen från räv var troligen mindre än under de två föregående åren och häckningen bör generellt gått bra. Vid den senaste stora häckfågelinventeringen i Skåne (2008) beräknades hela beståndet vara strax över 100 par, men med årets ökning i Vellinge kommun är det alltså betydligt mer än så (Ullman 2021). Efter häckningen sågs 193 ex Skanörs revlar 1.8 (Måns Karlsson), sannolikt till stor del fåglar från häckningarna i Foteviksområdet.

Från andra lokaler finns viss spontanrapportering som indikerar och i vissa fall även styrker häckning, men rapporteringen är så bristfällig att den inte ger någon rättvisande bild av beståndet.

Höststräckets högsta sträcksiffra blev 48 ex Smygedungen 3.8 (Roy Blad, Jan-Olov Svedberg, Jan Cronlund m.fl.). På Nabben räknades totalt 136 ex under hösten, som mest 40 ex 3.8 (Mattias Ullman, Måns Karlsson). Arten sträcker i stor omfattning även i juli, så många

småtärnor lämnar landet utan att noteras i de standardiserade räkningarna.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Under vårsträcket sågs större mängder silvertärnor med 350 str SO Lomma 19.4 (Per-Olof Lippe), 509 str O Habo Ljung 2.5 (Lars Nilsson) och 550 str S Barsebäckshamn 5.5 (Nils Kjellén) som de högsta noteringarna. Speciellt i samband med ostvindar är det återkommande att goda antal av silvertärnor sträcker in över land i Lommabukten för att ta en genväg till Östersjön.

Liksom för småtärnan finns inte många uppgifter om häckningar utanför Vellinge kommun. Där inventeras den däremot årligen. I år noterades 117 par, vilket är en smärre minskning från de närmast föregående åren, men fortfarande ganska bra på längre sikt. Arten har generellt en positiv trend i Sverige (Ullman 2021).

En påtagligt sen silvertärna, en 1K-fågel, uppehöll sig vid Rigeleje, Juleboda 22–28.11 (Thomas Lindblad, Ulf Gärdenfors, Greger Flyckt m.fl.).

Fisk-/silvertärna

Sterna hirundo/S. paradisaea

Tärnsträcket bjöd på riktigt fina upplevelser under året, framför allt längs sydkusten. Höga antal räknades under fyra på varandra följande dagar vid Kåseberga med 1 014 ex 30.4, 856 ex 1.5, 2 113 ex 2.5 och 2 941 ex 3.5 (Sven Splittorff m.fl.). Under samtliga dagar bedömdes en stor majoritet av de bestämda tärnorna vara fisktärnor.

Höststräcket slog alla tidigare rekord, tack vare flera fantastiska sträckdagar i samband med frisk sydvästvind i slutet av juli och början av augusti. Vid Sandhammaren sträckte 2 247 ex 28.7 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Magnus Stangenberg m.fl.) och 3 326 ex 2.8 (Gert Ljungqvist), redan det två väldigt fina dagsantal. Den stora dagen inföll dock en dag senare, den 3.8. Då räknades hela 8 336 tärnor vid Sandhammaren (Gert Ljungqvist, Sven Splittorff, Tho-



Ett magnifikt sträck av tärnor passerade den skånska kusten 3 augusti. Vid Sandhammaren räknades bokfördes totalt 8 336 ex. Bedömningar såväl som stickprov indikerar att ca 8 5% var fisktärnor. Se texten för detaljer. På bilden syns några av de fisktärnor som passerade Sandhammaren på kvällen 3 augusti. Foto: David Erterius.

mas Nilsson m.fl.). Samma dag fanns bevakning också vid Smygehuk, där 4 150 ex sågs (Roy Blad, Jan-Olov Svedberg, Jan Cronlund m.fl.) och vid Nabben där 6 453 ex passerade (Mattias Ullman). Antalet timmar som lokalerna bevakades varierade något och avspeglar sig i antalen. Att fisktärna var den dominerande arten under denna dag står klart, men andelen silvertärna skiljer sig mellan rapporterna. På morgonen vid Sandhammaren (fram till kl. 11:45) bokfördes 6 943 fisktärnor och 173 silvertärnor, dvs 98 % fisktärna (inga sattes som obestämda, något som ska ses i ljuset av att tärnorna kom nära och i svag vind, Gert Ljungqvist muntl.). På kvällen bokfördes totalt 1 094 fisktärna, 92 silvertärna och 34 obestämda, vilket indikerar 92 % fisktärna (David Erterius, Gert Ljungqvist). Ett stickprov utfördes också under kvällen på samma lokal: ett antal flockar kontrollerades till fullo och av totalt 404 ex hittades då 61 silvertärnor, vilket indikerar 85% fisktärna (David Erterius, Gert Ljungqvist). Rimligen är det lätt att missa enstaka silvertärnor i en strid ström av fisktärnor, så en rimlig bedömning av dagen som helhet är kanske att räkna 15 % som silvertärna. Detta betyder att uppskattningsvis 7 100 fisktärnor

passerade, något som torde vara svenskt rekord. På Nabben räknades 6 453 tärnor, varav hela 5 840 ex fick lämnas obestämda (på grund av långt håll) medan 428 ex bestämdes till fisktärna och 185 ex till silvertärna. Skillnaden mellan Sandhammaren och Falsterbo kan bero på att silvertärnan i högre grad tvärs över Skåne och, bland annat, kommer ut längs sydkusten. I sammanhangen kan det också vara värt att komma ihåg att de flesta silvertärnor burkar ha passerat i början av augusti medan fisktärnan har sin topp just då (Green & Råberg 1994). Samtidigt vill Rrk vill återigen framhålla att sträckande tärnor är svårare att bestämma än många tror, att detaljer i exempelvis flyktsätt är svåra att bedöma i frisk vind och att det i större flockar av den ena arten ofta gömmer sig flera individer av den andra. Fotografera och kontrollera!

Sammantaget räknades rekordmånga tärnor i sydost: totalt över 30 000 ex, med fisktärna i klar majoritet. I Falsterbo var det nya dagsrekordet vid Nabben 3.8 starkt bidragande till en otroligt hög årssumma där. Sammanlagt räknades 3 904 fisktärnor, 652 silvertärnor och 13 192 obestämda i den standardiserade sträckräkningen (Mattias Ullman m.fl.).

Några fina dagssummor noterades även senare vid Smygehuk, som mest 1 080 ex 14.8 (Roy Blad, Matts Lindblad) och 1 140 ex 21.8 (Roy Blad).

Skäggtärna *Chlidonias hybrida** (11, 1)

En välbetittad skäggtärna uppehöll sig i Krankesjön 31.5–5.6 (Josef Chaib, Sven Jönsson m.fl.). Detta utgör det åttonde fyndet och den tolfte individen. Ett av de tidigare fynden avser 4 ex och ett annat 2 ex.

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*°

Årets fynd utgörs av 6 ex Krankesjön 10.5 (Jonny Johansson, Lars-Olof Nilsson, David Olausson m.fl.) och 8 ex Rönnen och Sandön samma dag (Ragnar Seldén, Anders Lindén m.fl.). Därefter lyste arten med sin frånvaro. Det är andra året i rad som det helt saknas sommar- och höstfynd.

Svarttärna *Chlidonias niger*

De högsta antalen från vårsträcket var 15 str O Käseberga 4.5 (Hans Larsson) och 14 rast

Sandön samma dag (Henrik Ehrenberg, Johan Åhlén, Anders Jönsson m.fl.).

I nordost häckade 13 par vid Herculesdamarna. Dessa fick ut nio flygga ungar. I sydväst fanns 13 par, vilka fick ut åtta flygga ungar vid Klostersviken och 3 par i Krankesjön, där häckningen tyvärr spolierades p.g.a. hårda vindar. De 1K-fåglar som observerades relativt tidigt i sjön har inte kläckts där utan kommer troligen från Klostersviken. Förutom häckningar på dessa traditionella lokaler fanns 1 par vid Gäddängen, Östra Ringsjön vilket fick ut en flygg unge. Totalt ger detta alltså 30 par som fick ut 18 flygga ungar. Motsvarande antal för 2019 var 26 par som fick ut 15 flygga ungar (Patrik Olofsson).

Höststräckets högsta antal var 14 ex Nabben 9.8 (Mattias Ullman, Lasse Olsson) och 17 ex på samma lokal 10.8 (Mattias Ullman).

Storlabb *Stercorarius skua*

Årets första sträckte förbi Kullen 12.1 (Dan Persson). Sedan dröjde det till april med 1 str Kullen 5.4 (Anders Lindén), 1 str Rålehamn



Skånes tolfte skäggtärna hängde gärna kring skrattnåsarnas plattform i Krankesjön. Foto: Tomas Svensson.

10.4 (Nils Kjellén) samt 1 str Kullen 10.4 (Dan Persson, Anders Lindén). Första halvåret avslutades med 1 str Yttre Kattvik 12.6 (Paul Tufveson, Peter G Bengtsson m.fl.).

Från och med slutet av juli dök fler och fler storlabbar upp i skånska vatten. Kulmen nåddes i mitten av augusti med 26 str Kullen 15.8 (Mårten Müller, Klas Rosenkvist m.fl.), 51 str Kullen 18.8 (Per Johan Ulfendahl m.fl.) samt 39 str Rålehamn 19.8 (Nils Kjellén m.fl.). Efter det noterades endast enstaka individer i september följt av en mindre topp i oktober med som mest 18 förbi Kullen 15.10 (Henrik Hansen m.fl.). Årets sista blev 1 str Yttre Kattvik 20.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell m.fl.).

Bland årets individer sågs 19 ex söder om Kulmen, varav tre i Östersjön: 1 str Simrishamn 22.8 (Bengt Andersson), 1 str Simrishamn 25.10 (Lars Johnsson) samt 1 str Nabben 31.10 (Johan Lorentzon, Mattias Ullman m.fl.).

Totalt sågs ungefär 320 ex med följande månadsfördelning: jan (1), april (3), juni (1), juli (11), aug (178), sep (44), okt (78) och nov (4).

Detta är den näst högsta årssumman någonsin, strax före 2019 då 315 noterades. Rekordet från 2018 med 460 ex kvarstår. Notera att flest individer sågs i augusti, något som inte hänt tidigare. Vanligtvis nås kulmen i september.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Uppskattningsvis sex fåglar sågs under våren: 1 ad Äspet 10.5 (Hans Cronert), 1 ad Klören–Sandön–Ranarpsstrand–Norra Häljaröd 10–14.5 (Oskar Lindberg, Thomas Svanberg m.fl.), 3 ad str Smygehuk 15.5 (Nils Kjellén, Roy Blad) och 1 str Sandhammaren 24.5 (Anders Kjellberg). Hösten gav två adulta fåglar och åtminstone sex ungfåglar under perioden 15.9–20.11. Fynden fördelar sig som följer: nordväst (2), sydost (3), Öresund (1) och Falsterbo (2). Totalt sågs alltså inte mer än 14 individer detta relativt dåliga labbår.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Årets första kustlabb sågs i Öresund 20.3, först vid Barsebäckshamn (Stefan Wahlstedt) och sedan vid Spillepeng (Henrik Hansen). Under



Äldre fjällabbar ses mycket sällan i Skåne, men denna gled förbi Simrishamn 13 juli. Foto: Lars Johnsson.

våren räknades totalt mediokra 25 ex i sydost. Hösten blev hyfsad med totalt 296 str i sydost, där bästa dagen blev 71 ex Simrishamn 4.9 (Daniel Melchert, Sven Johansson, Bengt Andersson m.fl.). I Falsterbo bokfördes 57 ex under hösten, vilket är något över medel som ligger på 44 ex. Sista rapporten för året var 1 ex Hovs hallar 28.10 (Kjell Nilsson).

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*

Först ut var anmärkningsvärt nog en adult fågel som passerade Simrishamn 13.7 (Lars Johnson). I övrigt sågs endast sex ungfåglar under hösten, två i nordväst och fyra i sydost: 1 1K str Rålehamn 19.8 (Nils Kjellén), 1 1K str Sibirien–Sandön, Utvälinge 19.8 (Thomas Svanberg, Olof Strand), 1 str Simrishamn 5.9 (Anton Kvarnbäck), 1 1K rast Friseboda 14.9 (Greger Flyckt) och 2 1K str Simrishamn–Sandhamaren 18.9 (Magnus Ullman, Sven Splittorff m.fl.). Med en total på blott sju fåglar går året till historien som ett sällsynt uselt år för arten. Notabelt är att inga fjällabbar sågs i Falsterbo.

Alkekung *Alle alle*

Året bjöd på inte mindre än 283 individer med följande månadsfördelning: sept (2), okt (114) samt nov (167). De högsta dagsiffrorna blev 64 str Hovs hallar 22.10 (Mårten Müller, Dan Persson m.fl.), 53 str Hovs hallar 7.11 (Björn Malmhagen, Johan Lorentzon m.fl.) samt 50 str Yttre Kattvik 6.11 (Peeter Boldt-Christmas, Teet Sirotkin m.fl.). Utanför Nordvästskåne gjordes ovanligt många fynd med totalt 15 ex, var av tre söder om Öresundsbron; 1 str Skanörs hamn, 23.10 (Johan Lorentzon), 1 str Simrishamn 25.10 (Jörgen Bernsmo) samt 1 str Nabben 7.11 (Tomas Svensson). Senast alkekung noterades i Östersjön var 2018 då med två fynd från Simrishamn och innan dess 2013 med ett fynd vardera från Falsterbo och Kåseberga. Totalsumman på 283 individer är mycket hög jämfört med de senaste åren, överträffad senast 2011 då ungefär 540 individer rapporterades.

Även om antalet alkekungar fluktuerar mycket från år till år så är den höga totalsumman med största sannolikhet kopplad till den massvält av



Många alkekungar sågs under året. Här en av de 64 som passerade Hovs hallar 22 oktober. Foto: Dan Persson.

alkor som noterades under hösten i Nordsjön (se under lunnefågel). Bland annat rapporterades 1 funnen död Båstad 23.10 (Leif Klinteroth, Peter Andersson), 1 funnen död Barsebäcks hamn 29.10 (Kenny Nordström) samt 1 funnen död Sibirien 6.11 (Henrik Johansson). Gynnsamma västvindar under hösten bidrog också till den höga årssumman.

SpetsbergsgriSSLa *Uria lomvia** (7, 3)

I slutet av oktober och början av november skedde ett historiskt inflöde av spetsbergsgriSSLor till svenska västkusten. I dagsläget är följande fynd godkända för publicering av Rk: 1 ex Hovs hallar 22.10 (Mårten Wikström, Mårten Müller, Anders Lindén, Dan Persson m.fl.), 1 ex Yttre Kattvik–Tjällran 6.11 (Jens Morin, Fredrik Lennartsson, Nils Kjellén, Tomas Svensson m.fl.) och 1 ex Kullen 7.11 (Olof Strand, Mårten Müller, Peter Svensson).

Vad som ligger bakom invasionen är inte fastställt, men det är rimligt att anta att massvälten

av andra alkor som noterades runt om i Nordsjön (se Lunnefågel) i kombination med gynnsamma vindar var huvudfaktorn. Senast arten noterades i landskapet var 2011 med 1 str Kullen 29.12, och utöver den så får man gå tillbaka ända till 1998 för att hitta något fynd.

Sillgrissla *Uria aalge*

Landskapets enda häcklokal, Hallands Väderö, inventerades inte i år och som mest rapporterades 25 ex 17.4 (Johannes Löfqvist, Christer Löfqvist). Den senaste inventeringen gjordes 2017 och gav ca 50 par, men en rapport från 2020 på drygt 170 ex under häcktid kan möjligen tyda på en liten ökning.

Under våren rapporterades mycket få individer på sträck, som mest 29 str Kullen 26.2 (Dan Persson, Bill Andersson) samt 20 str Kullen 26.3 (Bertil Oldén, Mats Peterz). Under hösten var arten betydligt mer talrik på sträck med som mest 716 str Malmö hamn 7.11 (Stefan Cherrug), 479 str Rålehamn 6.11 (Tomas



En av höstens spetsbergsgriSSLor flög förbi Kullen 7 november. Foto: Mårten Müller.

Svensson, Nils Kjellén), 385 str Hovs hallar 7.11 (Tommy Holmgren) samt 337 str Hovs hallar 19.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell).

Den massvält som drabbade alkor i Nordsjön under hösten (se lunnefågel), kunde märkas även i Skåne: totalt hittades 19 sillgrisslor döda under perioden 23.10–11.12 (Karl G Nilsson, Leif Klinteroth m.fl.). Som mest hittades sex döda grisslor vid Höganäs 2.11 (Karl G Nilsson). Detta är ett mycket högre antal än som tidigare rapporterats in i Artportalen, med i genomsnitt är 3,5 ex/år sedan millennieskiftet. Liknande förekomst av döda sillgrisslor rapporterades 2011 med 14 ex samt 2008 med 20 ex.

Tordmule *Alca torda*

Från Hallands Väderö, Skåne enda kända häcklokal, rapporterades som mest 30 ex 17.5 (Dan Hammarlund), vilket är drygt en fjärdedel av de 60 paren som antas häcka på ön efter senaste inventeringen. Utöver detta gjordes, som brukligt, tidiga fynd av ungfåglar i Skälderviken; 2 ad föda åt ungar + 2 1K Rönnen 7–9.7 (Henrik Johansson, Nick Gräntz m.fl.). Det rör sig sannolikt om en tidig förflyttning av fåglar från Väderön. Dessutom noterades för första gången sedan 2017 arten under häcktid i Landöskärgården, nämligen 3 ad med avledningsbeteende på Lägerholmen 9.6 (Patrik Olofsson). Om detta betyder att arten är etablerad eller har försökt att etablera sig i området återstår att se. Det är också möjligt att det handlar om fåglar från populationen på Hanö eller Christiansö.

Likt sillgrissla noterades ytterst få tordmular på sträck under våren med som mest 22 str Hovs hallar 5.4 (Petter Olsson, Tomas Svensson m.fl.). Under hösten räknades desto fler: 584 str Rålehamn 6.11 (Tomas Svensson, Nils Kjellén), 289 str Hovs hallar 7.11 (Björn Malmhagen, Johan Lorentzon m.fl.), 249 str Hovs hallar 19.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell) samt 156 str Hovs hallar 18.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). Siffror i denna storleksordning är högre än de flesta år, men långt ifrån förra årets rekord på 2 220 str Gröthögarna 19.11.

Massvälten av alkor som noterades under hösten i Nordsjön (se lunnefågel), verkar inte ha drabbat tordmule lika illa som sillgrissla då endast fyra döda tordmular rapporterats på Artportalen 2021: 1 ex Slottsparken 2.1 (Göran Hausenkamp), 1 1K Klören 19.8 (Henrik Johansson), 1 ex Nyhamnsläge 26.10 (Karl G Nilsson) samt 1 1K Lerhamn 12.11 (Leif Klinteroth). Detta är nära genomsnittet på 3 ex/år sedan millennieskiftet och långt från högsta noteringarna på 22 ex 2007 och 12 ex 2012. Intressant är att toppar av antal inrapporterade döda tordmular inte heller historiskt sammanfaller med sillgrissla som istället uppvisade toppar 2008 och 2011. Det är dock viktigt att ha i åtanke att döda alkor sannolikt rapporteras bristfälligt.

Obestämd sillgrissla/tordmule

Uria aalge/Alca torda

På sträck uppträdde artparet mycket försiktigt första halvåret. Som mest noterades 80 str Rålehamn 26.2 (Nils Kjellén) samt 34 str Kåseberga 4.4 (Jacob Rudhe, Jon Jörpeland m.fl.). Under hösten uppträdde de desto talrikare, framför allt i oktober och november. Bland annat 1 064 str Rålehamn 6.11 (Tomas Svensson, Nils Kjellén), 780 str Rålehamn 19.11 (Nils Kjellén), 520 str Rålehamn 15.10 (Nils Kjellén) samt 409 str Kullen 16.10 (Musse Björklund, Janne Dahlén, Oskar Nilsson m.fl.). Utanför Nordvästskåne noterades som mest 802 str Malmö hamn 7.11 (Stefan Cherrug). Detta rör sig rimligen om kringflygande fåglar i Lommabukten, då nästan inga sträcker i Falsterbo. Notera att det många gånger rapporteras bestämda alkor parallellt med obestämda.

Tobisgrissla *Cephus grylle*

Under årets första sex månader noterades totalt 80 str Smygehuk–Simrishamn 9.1–30.6, med som mest 10 str Kåseberga. 17.3 (Sven Splittorff). Det är en relativt hög siffra, men i linje med de senaste åren. Hösten gav totalt 154 str Juleboda–Smygehuk 4.7–25.12, med som mest

15 str Sandhammaren 24.10 (Sven Splittorff, Staffan Sundin m.fl.), vilket är den högsta siffran sedan höststräcket av tobisgrissla i sydost började sammanställas av Rrk Skåne 2014.

Från artens enda kända häcklokal i Skåne, Hallands Väderö, rapporterades totalt 200 ex 2.5–29.6 (Henrik Johansson m.fl.) vilket är en bra bit ifrån de förväntade 300 paren som häckar på ön enligt senaste inventeringen 2017. Någon inventering genomfördes inte 2021. Precis som tidigare år gjordes flera fynd med häckningsindicer i Skälderviken, bland annat 3 par Vejbystrand 17.4–1.5 (Martin Gierow), 4 par Rönnen 28.4–5.7 (Johan Åhlén m.fl.) samt 2 par Kullen 3.5–5.6 (Olof Strand m.fl.). Någon säker häckning noterades emellertid inte.

Lunnefågel *Fratercula arctica*°

Årets första fynd gjordes den 15.8 med 1 str Kullen (Olof Strand, Mårten Müller m.fl.) och 1 2K- str Tjällran (Bengt Andersson, Nils Kjellén m.fl.) i samband med en västlig storm. Dessa

utgör de första augustifynden sedan 1998. Sedan noterades 1 rast Svanshall 24.9 (Patrik Söderberg, Peter Franzén) följt av ovanligt många individer i oktober, totalt 21 ex. Som mest noterades 6 str Kullen 15.10 (Ola Ejdrén, Leif Klinteroth m.fl.), 4 str Båstad–Hovs hallar 22.10 (Jan Hägg, Lasse Olsson m.fl.) samt 3 str Kullen 16.10 (Klas Rosenkvist, Musse Björklund m.fl.). På flera håll sågs rastande fåglar; 1 ex Rönnen 12.10 (Nick Gräntz), 1 1K Båstads hamn 23.10 (Per Fogelström, Thomas Österholm m.fl.) samt 1 1K Kattviks hamn–Båstads hamn 30.10–3.11 (Gunnar Lindén, Lasse Olsson m.fl.). Även i november gjordes flera fynd: 2 str Tjällran 6.11 (Tomas Svensson, Nils Kjellén), 2 str Hovs hallar 7.11 (Lars Råberg, Björn Malmhagen m.fl.), 1 str Barsebäckshamn 10.11 (Harald Ris, Kenny Nordström) och slutligen 1 str Yttre Kattvik 11.11 (Tomas Lundqvist, Lars Helgesson m.fl.)

Under året noterades totalt 30 individer, varav två utanför Nordvästskåne: 1 1K str Lom-



Mycket talar för att det var svältvandringar som gjorde att vi denna höst fick se ovanligt många lunnefåglar i skånska vatten. Denna ungfågel låg utanför Båstad hamn 23 oktober. Foto: Ronny Svensson.

ma 16.10 (Lars Nilsson, Per-Olof Andersson m.fl.) samt Barsebäckshamn 10.11. Detta är en mycket hög årssumma, senast överträffad 2006 då ungefär 35 ex noterades. Rekordet ligger på 56 ex 1990. Med tanke på den minskande europeiska populationen (FiSk 2019) och det låga årsmedlet under 2010-talet på ca 4.5 ex/år är årets summa extra överraskande.

Förutom gynnsamma vindar är sannolikt den svältvandring av alkor som noterades under hösten i norra Europa orsaken till fyndbilderna. Redan under sensommaren noterades ett ökat antal döda och utmattade alkor runt om de brittiska öarna. Senare under hösten spred sig detta vidare till bland annat Norge, Danmark och Nederländerna. I vissa fall handlade det om hundratals döda alkor längs en kortare kuststräcka (Birdguides 2021). Även i Sverige hittades det döda alkor, bland annat två döda lunnefåglar vid Båstad 23–24.10 (Leif Klintero, Peter Andersson m.fl.). Förutom ovanligt många lunnefåglar, bidrog situationen troligtvis

till ett inflöde av andra ovanliga alkor i Sverige (se spetsbergsgrissla och alkekung). Den exakta orsaken till massvälten av alkor är fortfarande oklar. Det är däremot allmänt känt att liknande massvält av alkor och andra havsfåglar äger rum med regelbundna intervall.

Storlom *Gavia arctica*

Storlom i lämplig häckmiljö rapporterades från fem sjöar i norra Skåne; Immeln, Vårsjön, Örsjön, Rössjön och Store damm (Perstorp). Enda lokal med mer än ett par var Vårsjön, där max 7 ad sågs. Tyvärr har inga rapporter om ungar eller lyckad häckning inkommit. Antalen är lite lägre än under de senaste åren.

Svartnäbbad islom *Gavia immer*°

Årets första var 1 ad str S Stenshuvud på morgonen den 15.5 (Hans Larsson) och troligen samma str S Simrishamn två timmar senare (Jörgen Bernsmo m.fl.). Samma morgon sågs också 1 ad str O Kåseberga (Fredrik Andersson



En adult svartnäbbad islom flög förbi Nabben 26 oktober. Bildanalys visar att avståndet var cirka 300 meter.
Foto: Mattias Ullman.

m.fl.) och av klockslagen att döma var detta en annan individ. Årets tredje vårfynd gjordes vid Nabben 19.5 då en ad sträckte mot NV (Janne Spångfält, Hans-Åke Gustavsson m.fl.). Under hösten följde 1 ad str S Juleboda 2.10 (Greger Flyckt m.fl.), 2 yngre SV Bjärehalvön och Kullaberg 22.10 (Mårten Wikström, Anders Lindén m.fl.), 1 ad str S Nabben 26.10 (David Erterius m.fl.), 1 str Bjärehalvön och Kullaberg 6.11 (Tomas Flyman m.fl.), 1 ad str SV Malmö hamn 7.11 (Johan Fagefors) och 1 2K+ str Barsebäck–Lomma 18.11 (Nils Kjellén m.fl.). Årets sista avser en fågel i vinterdräkt som rastade flera dagar på norra sidan av Bjärehalvön 18–21.11 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell m.fl.).

Datum och lokaler är ganska typiska, men tre vårfynd är mer än normalt. Rrk bedömer att 11 ex, tre vårfynd och åtta höstfynd, sågs under året, vilket är nära medel för de senaste tio åren. Numera görs något fynd i Nordostskåne de flesta år.

Viträbbad islom *Gavia adamsii* °

Våren gav två fynd med 1 str Kullen 5.4 (Dan Persson, Anders Lindén) och 1 2K str O Smygehuk 2.5 (Roy Blad). Under hösten följde 1 2K str O Nabben 21.9 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 1 2K str Kattvik–Hovs hallar 25.9 (Henrik Hansen m.fl.), 1 yngre str SV Landön 6.10 (Magnus Ny), 1 2K str SV Kullen 15.10 (Ola Ejdrén m.fl.), 1 subad rast kring Yttre Kattvik 16–17.10 (Musse Björklund, Pontus Wennesjö m.fl.), 1 ad str V Svanshall 23.10 (Thomas Svanberg m.fl.) och slutligen 1 ad rast Juleboda 24.10 (Greger Flyckt m.fl.). Totalt nio fynd, med två under våren och sju under hösten, utgör återigen ett bra år. Årsrekord för Skåne är annars 11 ex, noterat såväl 1998 som 2020. Ytterligare ett par fåglar är rapporterade obligatorisk blankett/foto. Under 2010-talet sågs totalt 51 ex, vilket ger ett årsmedel på 4,25 ex.

Obestämd islom *Gavia immer*/*G. adamsii*

Under året har fem eller sex ex rapporterats vilket är lite fler än normalt. Minst tre av dessa

avser dock obsar i samband med blåsdagar i Nordvästskåne i slutet av oktober eller början av november och samma fåglar ingår troligen bland de bestämda islommarna ovan, då bestämda av andra observatörer.

Svartbrynad albatross

*Thalassarche melanophris** (2, 1)

En äldre fågel upptäcktes från Helikopterplattan, Scaniaparken på eftermiddagen 25.4 och sågs på flera lokaler i Malmö och Lommabukten (Roy Blad m.fl.). Fågeln höll för det mesta till kring Saltholm, långt ut i Öresund, men vid ett par tillfällen sågs den närmare svenska kusten. Den sågs även 26.4 men då endast i danska farvatten, ibland jagad av havsörnar runt Saltholm. Samma fågel sågs redan 17.4 vid Skagen, 21.4 vid Kråkudden samt 22.4 vid Gilleleje.

Fyndet utgör det tredje i landskapet efter fynd av en och samma individ observerades 2001 och



Lommabukten fick besök av sin andra albatrossart när en svartbrynad albatross dök upp 25 april. Fågeln sågs mestadels på långt håll, flygande över danskt vatten intill Saltholm. När ovanstående bild togs hade den nyss gjort en lov in i bukten och passerade Ön, Limhamn, på cirka 700 meters håll.

Foto: Tomas Svensson.

2004, och därefter en ny 2017. Under 2000-talet har antal fynd ökat i europeiska vatten, och med stor sannolikhet är det ett fåtal individer som står för flera fynd. Årets individ kunde inte åldersbestämmas med säkerhet, vilket gör det svårt att koppla den till någon tidigare sedd individ.

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* ° (47, 1)

1 str Yttre Kattvik 23.10 (Christopher Gullander, Julius Wengelin Grantén m.fl.). Detta är tredje året i rad som arten ses i landskapet. Både lokal och tidpunkt är typiska.

Klykstjärtad stormsvala

Oceanodroma leucorhoa

Första fynd blev 1 str Svanshall 24.9 (Ulf Ståhle) samt 1 str Rönnen 25.9 (Nick Gräntz). I oktober sågs sedan 2 str Båstad 16.10 (Carl Tholin, Ann-Mari Tholin m.fl.), 1 str Båstad 22.10 (Patrik Söderberg, Marianne Johansson), 1 ex Sandön 22.10 (Thomas Svanberg) samt 1 str Yttre Kattvik 23.10 (Bengt Andersson, Lars Bengtsson m.fl.). Sist ut var 1 str Svanshall 21.11 (Peter Franzén). Detta ger en totalsumma på åtta individer, vilket ligger strax under 2000-talets median på 11 individer/år men långt under medel på 33 individer/år. Tidigare år med en liknande låg summa har ofta berott på avsaknad på höststormar, men 2021 bjöd på ett flertal fina havsfågeldagar. Det gör totalsumman förvånansvärt låg.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Totalt sågs 44 ex med följande månadsfördelning: april (5), juli (2), aug (10), sept (8), okt (13) och nov (6). Av dessa sågs följande i Öresund: 1 förbi Lomma södra 6.4 (Per Olof Lippe, Kristian Ståhl m.fl.), 1 förbi Lomma Södra 18.8 (Kristian Ståhl), 1 str Lomma-Malmö 24.9 (Lars Nilsson, Ragnar Alm m.fl.), 1 str Lomma Södra 22.10 (Mikael Grantén, Petter Olsson) samt 1 str Lomma Södra 23.10 (Kristian Ståhl, Lars Nilsson m.fl.). Högsta dagssumma blev 5 str Kullen 15.8 (Mårten Müller, Klas Rosenkvist m.fl.). Likt andra havsfåglar hittas ibland stormfåglar döda längs stränderna efter ett blåsväder,

så även 2021: 1 ex funnen död Vejbystrand 8.4 (Anders Lindén) samt 1 ex funnen död Lilla Hammars näs 2.11 (Mattias Ullman).

Summan på 44 individer är den lägsta sedan 1982, något som speglar den minskande europeiska populationen.

Gulnäbbad lira *Calonectris borealis** (0, 1)

Den 15.8 noterades 1 str Kullen (Anders Ekstrand, Mikael Arinder, m.fl.). Detta utgör det första fyndet av arten i Sverige och således en ny art för Skåne.

Efter att de två arterna gulnäbbad lira *Calonectris borealis* och scopolilira *C. diomedea* klassades som två monotypiska arter av Sveriges Taxonomikommitté (*Vår Fågelvärld* 1/2018) klassades samtliga svenska fynd om till obestämd gulnäbbad lira/scopolilira. Detta eftersom en säker bestämning endast kan göras vid mycket goda omständigheter. Kullenfågeln passerade mycket



Sveriges första säkert bestämda gulnäbbade lira kunde avnjutas på cirka 500 meters håll (beräknat via bildanalys) vid Kullen 15 oktober. Foto: Mikael Arinder.

nära med havsfågelmått mätt, cirka 500 m enligt bildanalys, och kunde således dokumenteras bra och artbestämmas. Rk:s val att publicera denna fågel bygger på en artikel av Flood och Guttierrez (2021), som fastslår att avsaknad av vita tungor på de tre yttersta handpennornas undersida utesluter scopolilira.

Gulnäbbad lira/scopolilira

*Calonectris borealis/C. diomedea** (47, 1)

Under året noterades ett fynd av detta svårbestämda artpar, utöver den bestämda gulnäbbade liran ovan, nämligen 1 str Hovs hallar 12.6 (Olof Strand, Mårten Müller m.fl.). Artparet har sin topp i mitten av augusti och årets fynd utgör blott det tredje i juni.

Grålira *Ardenna grisea*

Årets första gråliror dök inte upp förrän i september. Då noterades 1 str Kullen 23.9 (Mikael Arinder, Bill Andersson), 2 str Båstad–Gröthögarna 23.9 (Håkan Johansson, Anders Lindén m.fl.), 2 str Gröthögarna 24.9 (Mikael Arinder, Henrik Johansson m.fl.), 1 str Svanshall 24.9 (Peter Franzén, Leif Klinteroth m.fl.) samt 2 str Gröthögarna–Kullen 25.9 (Klas Rosenkvist, Elias Melchert Thelaus m.fl.).

I oktober sågs 3 str Kullen 15.10 (Claus Rüffler, Niklas Zander m.fl.), 1 str Kullen 16.10 (Musse Björklund, Janne Dahlén), 1 str Kullen–Vejbystrand hamn 21.10 (Dan Persson, Paul Cook) samt 1 str Båstad–Yttre Kattvik–Kullen 22.10 (Patrik Söderberg, Krister Jakobsen m.fl.). Även i november gjordes flera fynd; 2 ex förbi Yttre Kattvik 6.11 (Olof Ramel, Jens Morin m.fl.), 1 str Yttre Kattvik 7.11 (David Armini, Olle Edlund m.fl.) samt 1 str Yttre Kattvik 19.11 (Peter Lantz, Jan Hägg m.fl.).

En månadsfördelning på september (8 ex), oktober (6 ex) och november (4 ex) ger totalt 18 individer. Detta är en ganska medelmåttig årssumma. Att ingen grålira rapporterades söder om Kullen hör inte till vanligheterna. Det har förvånande nog endast hänt under tre år sedan millennieskiftet (2000, 2010 samt 2013).

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Första fynden gjordes 12.6 med 4 str Hovs hallar (Mårten Müller, Olof Strand m.fl.). Sedan dröjde det till augusti med 1 str Kullen 15.8 (Tomas Flyman, Mårten Müller). I september noterades 1 str Svanshall 24.9 (Ulf Ståhle) samt 1 str Kattviks hamn–Norrebro hamn 25.9 (Lasse Olsson, Patrik Söderberg m.fl.). Det ger totalt sju individer, samtliga från Nordvästskåne som brukligt, vilket gör att vi landar precis på medianen för mindre lira sedan FiSk:ens start 1975.

Svart stork *Ciconia nigra*

Ovanligt många observationer av svart stork har gjorts under året och det är naturligtvis inte helt enkelt att bedöma vilka som avser samma individer. För en fullständig lista över observationer hänvisar vi till Artportalen. Årets första sågs kring Åvarp, Söderåsen 21–25.4 (Judit Brolid m.fl.) och troligen samma fågel sågs från och till fram till slutet av juli och Rrk bedömer också att denna är samma som setts vid Ödåkra och slutligen Helsingborg i slutet av juli. Ingen har i år sett mer än en fågel samtidigt kring Söderåsen, men det är naturligtvis möjligt att häckningsförsök har gjorts i området ändå. Vid Mälarhusen sågs 2 ad tillsammans 17.5 (Bengt Andersson) och dessa bedöms också vara samma som de som senare sågs kring Tomelilla–Fyledalen i juni–juli. Under våren sågs också fåglar vid Trolenäs, Eslöv och vid Tutarmossen–Björkesåkra i maj samt en fågel vid Sösdala och Vramsån, Gärds Köpinge i juni. Detta ger 6 ex under våren. Under hösten observerades fyra olika fåglar i Falsterbo. Av dessa var två yngre, och åtminstone den ena 2K. De två adulta som sträckte ut 22.8 bedöms vara samma som sågs dagen innan vid Björkesåkrasjön. Sista observationen gjordes vid Vitemölla 27.8 (Lars Johnsson) och den individen bedöms också vara ny. Under året, framför allt i juni–juli, har ensamma individer setts tillfälligt på flera olika ställen i landskapet och de bedöms alltså röra någon av de ovanstående individerna. Detta innebär totalt 11 ex under året, med sex under våren och fem under

hösten. Det är såklart inte omöjligt att någon individ sågs både vår och höst, men de bedöms som olika här.

Havssula *Morus bassanus*

Havssulan uppträdde fortsatt talrikt längs de skånska kusterna, framför allt i Öresund. Under våren gjordes ett par tresiffriga sträcknoteringar: 129 str Rålehamn 10.4 (Nils Kjellén) samt 110 str Kullen 12.3 (Dan Persson). Två tresiffriga obsar på födosökande individer, 120 ex Sofiero slott 26.3 (Christer Strid, Björn Ekelund) och 100 ex Domsten 4.4 (Klas Rosenkvist, Mårten Müller, Oskar Lindberg m.fl.), vittnar om artens tendens att numera utnyttja skånska vatten för födosök.

Under hösten noterades flest individer i oktober, med som mest 760 str Domsten 9.10 (Oskar Lindberg, Bengt Andersson), 402 str Barsebäck 26.10 (Nils Kjellén), 378 str Hittarps rev 10.10 (Peder Winding, Klas Rosenkvist, Oskar Lindberg m.fl.) samt 362 str Höganäs 23.10 (Karl G Nilsson). Notera att inga av dessa fynd

gjordes på traditionella havsfågellokalerna i Nordvästskåne, där den högsta siffran var 345 str Rålehamn 15.8 (Bengt Andersson, Nils Kjellén, Thomas Svanberg).

Havssulan är numera regelbunden längs Skånes östersjökust. Arten noterades här samtliga månader förutom juni – något som aldrig hänt tidigare! Som mest noterades 35 ex Nabben 1.11 (Mattias Ullman) samt 33 ex Nabben 7.11 (Tomas Svensson, Bengt Grandin). 35 ex är näst högsta dagssiffran söder om bron, men fortfarande långt i från otroliga 120 ex 19.11 2020 från samma lokal.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Överlägset största kolonin i år fanns på Brödjeholmen, Landöskärgården med hela 1 064 aktiva bon 18.5 (Nils Waldemarsson). Övriga antal, under häckningstid, som kan nämnas var 335 bon Eskilstorps holmar 19.5 (Nils Kjellén), 175 ruvande Orskären, Hallands Väderö 30.5 (Klas Rosenkvist, Moa Pettersson), 80 ex häckande Gruarna, Bromölla 29.5 (Nils Waldemarsson),



Havssulor av olika ålder. Kullen 23 september. Foto: Mikael Arinder.

76 par Torsjön 3.5 (Richard Bergendahl) och 46 par Hörte 28.4 (Richard Bergendahl).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Fåglar i lämplig häckbiotop är rapporterade med som mest 20 ex Hallands Väderö i maj och juni (Klas Rosenkvist, Henrik Johansson m.fl.). Häckningsutfallet är tyvärr okänt, men det bedöms ha häckat 15–20 par på Orskär och Vinga (Bengt Paulsson, Karl G Nilsson och Thomas Wallin, se Anser 2021:4). Högsta antal under början av året var 90 ex kring Torekov 3.1 (Nils Kjellén) och i slutet av året 90 ex kring Vejbystrand 4.11 (Henrik Johansson). Arten har också blivit regelbunden i små antal under vinterhalvåret i södra Skälderviken ut till Kullen.

Skedstork *Platalea leucorodia*° (58, 4)

Observationer under året var 1 3K Gessie och Tygelsjö ängar 7–13.4 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.) 1 2K+ str NO Haken, Abbekås 14.5 (Per-

Anders Bertilsson), 1 3K Äspet 14–15.5 (John Andersson, Karin Magnander m.fl.), 1 3K rast Skottlandshus våtmark, Kristianstad 15.5 (Pål Axel Olsson), 1 3K rast Haken, Abbekås 23.5 (Roland Holmström m.fl.) och slutligen 3 ex (varav 1 2K) str SO Ängsnäset 29.5 (Johan Lorentzon, Hans-Åke Gustavsson m.fl.). Rrk bedömer att de fem första observationerna ovan utgörs av samma kringströvande fågel och detta innebär totalt 4 ex. Fynd i april till juni är typiska och det är normalt en kraftig övervikt till västra Skåne, sannolikt p.g.a. kringströvande yngre individer från västra Danmark och kanske även Holland. Både 2017 och 2018 uteblev arten helt i Skåne, men vi kan ändå skönja en ökning de senaste 20 åren. Rekordet på 8 ex är från 2020 och årets 4 ex ligger över medel.

Rördrom *Botaurus stellaris*

I januari sågs rördrom endast på två lokaler (Löddesnäs och Gessie ängar), exklusive en för-



Skedstork, Abbekås 23 maj. Foto: Per Anders Bertilsson.



Den kyliga inledningen på året gjorde att cirka 25 rördrommar sågs under januari och februari. Medelvärdet för perioden under åren 2016–2020 ligger på blott sex individer per år. Foto: Louise Håkansson.

modad ledningsförolyckad individ som hittades i Bjuv. Februari blev därefter en mycket kylig månad. Till exempel låg lufttemperaturen i Falssterbo under nollstreck under hela perioden 2–13 februari (se Figur 2 och jämför med text för morkulla och dvärgbeckasin). Som lägst var den nere på $-9,5^{\circ}\text{C}$, och det var först 16.2 som temperaturen på allvar kröp upp över nollan. I samband med detta sågs rördrom på ett femtontal lokaler. På tre av dessa sågs dessutom mer än en individ: 3 ex Rönneåns mynning (Nick Gräntz m.fl.), 4 ex Herculesviken, Hammarsjön (Hans Cronert m.fl.) och inte mindre än 5 ex Löddesnäs (Lars Nilsson m.fl.).

Revirhävande drommar fanns vid Araslövssjön (1), Axeltorpsviken (1), Finjasjön (1), Hammarsjön (minst 2), Krankesjön (3), Pulken (1) och Räbelövssjön (1). Utöver detta finns ytterligare ett par rapporter om tillfälligt (?) tuktande individer. Ett tiotal spelande rördrommar är dock en fullt normal årsskörd.

Ägretthäger *Ardea alba*

Rrk bedömer att cirka 110 ex sågs i januari och februari och största ansamlingar då var 17 ex Krageholmssjön 8.1 (Thomas Nilsson, Åsa Jacobsson), 16 ex Havgårdssjön 3.1 (Fredrik Lundberg, Maria Strömberg), 14 ex Gäddängen, Fulltofta 24.1 (Ingemar Andell, Mikael Erlström), 13 ex Krankesjön 14.1 (Jacob Gustafsson), 8 ex Öveds våtmark 13.2 (Bengt Markbo) och 7 ex Sövdesjön 25.1 (Gert Ljungqvist). Som vanligt var vårfynden relativt få. Under hela april rapporterades cirka 30 ex och ett flertal av dessa kan ha varit individer som funnits kvar sedan vintern. I maj rapporterades 40–45 ex, men ingen av dessa med häckningskriterier. Redan i början av augusti ökade antalen snabbt och totalt 250 ex sågs under månaden. September var som vanligt den månad då högst antal rapporterades; ungefär 350 ex och likt tidigare mönster också väl spridda över hela landskapet. I oktober sågs cirka 190 ex och en hög andel av

dessas bedöms som nya. Under årets sista månad rapporterades 130 ex, men många av dem fanns förmodligen i landskapet redan i slutet av oktober. Under hösten har minst 700 ex passerat eller setts rastande i Skåne, varav 245 sträckande på Nabben i de standardiserade räkningarna (Mattias Ullman m.fl.). Rrk bedömer att minst 900 ex setts under året.

Silkeshäger *Egretta garzetta*° (68, 2)

Ett ex sågs vid Torekovs rev 13.5 (Bertil Andersson, Leif Andersson m.fl.) och troligen samma fågel fanns sen vid Lundåkrabukten 16–17.5 (Peter Salmon, Ingrid Evaldsson m.fl.). Vad Rrk bedömer som en ny individ, uppehöll sig vid Bunkeflostrand–Klagshamn 10–15.6 (Anders Björkman m.fl.). Två ex är ganska normalt. Fynd i västra Skåne samt i maj och juni är typiskt och det indikerar också ett sydvästligt ursprung. Totalt under 2010-talet sågs 23 ex i Skåne och arten uteblev endast 2012.

Mindre skrikörn *Clanga pomarina*°

För ovanlighetens skulle gjordes ett vårfynd då 1 3K+ gjorde sträckförsök över Rängs sand-Ljungen 18.5 (Joakim Hagström, Hans-Åke Gustavsson m.fl.). I mer normal tid följde därefter 1 3K+ Sillesjö 19–21.7 (Ronny Malm m.fl.), 1 2K+ vändande Falsterbo 4.8 (Mattias Ullman m.fl.), 1 2K+ str V Ljungen 12.8 (Andreas Sandberg m.fl.) och 1 str SO Vombsjön 15.8 (Jens Morin m.fl.). I slutet av augusti noterades fyra olika fåglar, varav en ovanligt ljus 3K-typ och tre 2K, på sträck över Falsterbohalvön (Christian Ljunggren, David Erterius, Mattias Ullman m.fl.) och två av dessa bedöms då också ha lämnat landet. Den tredje fågeln, en 2K sågs inte igen och den fjärde fågeln, också 2K, sågs sista gången vid Havgårdssjön 1.9 (Björn Grandin). Hösten avslutades med 1 ad str Falsterbo 19.9 (Bengt Grandin m.fl.). Rrk bedömer att både fågeln vid Sillesjö i juli och fågeln vid Vombsjön i augusti också har setts i Falsterbo, även om bilder saknas på den senare. Detta innebär totalt sju individer under året: ett vårfynd och



Kejsarörnslik mindre skrikörn, Falsterbo 27 augusti. Fågeln är omskriven i *Anser* 2021:1.

Foto: Mattias Ullman.

sex under hösten. Det gör året till det bästa sedan 2012 då också minst 7 ex sågs.

Större skrikörn *Clanga clanga*°

Fågeln från föregående år, nu 3K, fanns kvar kring Havgårdssjön 1.1–19.3 (Rolf Nordquist m.fl.) och detta blev faktiskt årets enda fynd. Endast ett ex under året är klart under medel för en art som minskat snabbt i västra delen av utbredningsområdet. Årsmedel för större skrikörn under 2000-talet ligger strax över 3 ex, men både 2013 och 2015 uteblev arten helt.

Dvärgörn *Hieraaetus pennatus** (15,1)

En 2K av ljus fas sågs och fotograferades vid Kul-latorpet, V Gärdslöv 28.5 (Fritz Schibli). Den eftersöktes av många någon timme senare, men sågs inte igen. Dvärgörn är fortfarande en första klassens raritet i Sverige och detta är endast det



Större skrikörn, 3K. Börringe våtmark 15 februari. Foto: Rolf Nordquist.

femte fyndet i Skåne under 2000-talet, föregått av två fåglar 2005, en 2013 och en 2020. Även Sveriges första fynd av arten gjordes i maj, vid Törringelund 11–12.5 1960. Fynd i augusti och september dominerar generellt, men jämfört med övriga sällsynta örnar är det ändå en ganska hög andel fynd under april–juni.



Ljus dvärgörn, Gärdslov 28 maj.
Foto: Fritz Schibli.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Årets åtta häckande par fick ut fyra ungar av vilka minst två blev flygga (David Folkesson). För detaljer kring årets häckningar se *Anser* 2021:3 samt *Anser* 2021:4.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

En 2K Foteviken 1–12.1 (Per Johan Ulfendahl, Musse Björklund m.fl.) kvardröjande sedan november 2020. Detta utgör tredje januarifyndet och sjätte vinterfyndet i Skåne, men ännu har ingen övervintring konstaterats.

Stäpphök *Circus macrourus*

Årets första var 1 honf str Laröd 17.4 (Thomas Svanberg) och totalt rapporterades 16 stäpphök under våren t.o.m. 16.5 av vilka fem kunde bestämmas till hanar och fyra till 2K-fåglar. Höstsäsongen inleddes och avslutades på Nabben med 1 2K hona str 14.8 (David Erterius,



Jaktlycka för en 3K stäpphökskane, Bäckhalladalen 25 april. Foto: Agne Paulsson.

Mattias Ullman) och 1 honf str 12.10 (Mattias Ullman, David Erterius) – de standardiserade räkningarna gav totalt 15 stäpphökar under hösten. Sammanlagt 40 fåglar bedöms vara inblandade i höstfynden som fördelades på SV (Falsterbonäset–Trelleborg): 7 honor, 2 hanar och 14 1K, NV (Helsingborg–Båstad): 2 hanar, NO (Kristianstad–Bromölla): 1 1K, SO (Simrishamn): 1 1K, centrala västra (Lund–Lundåkra-/Lommabukten): 4 1K + 1 hona och centrala södra (Vombs ängar–Hörte): 2 hanar + 6 1K.

Årssumman stannade på 56 individer vilket är lägre än de tre senaste åren men tangerar summan för 2017 och är trots allt en hög siffra i ett längre perspektiv. Höstuppträdandet med relativt få ungfåglar indikerar en medioker häckningssäsong. Vårsumman är den tredje högsta hittills endast slagen av 17 ex 2012 och förra årets fina 31 ex.

Ängshök *Circus pygargus*

Under perioden 24.4–17.9 rapporterades 35 individer med månadsfördelningen: april (2), maj (14), juni (2), juli (2), augusti (14) och september (1). Endast enstaka spridda fynd under sommarperioden indikerar att inga häckningsförsök gjordes. Endast sex ängshökar noterades sträcka ut via Falsterbonäset under hösten, och fem av dessa sågs under standardiserade former (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.).

Årets resultat är en bra bit under medelvärdet 50 ex för de senaste 20 åren och detta trots att det rapporterats ett fortsatt gott häckningsresultat på Öland med 63 (!) flygga ungar 2021 (Birdlife 2021).

Röd glada *Milvus milvus*

Totalt 3 457 ex räknades in i de standardiserade räkningarna på Nabben och det är den femte högsta årssiffran hittills. Dagsbästa var 671 str SV 9.10 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.).

Brun glada *Milvus migrans*

Enda rapport med häckningskriterier avser 2 ad tillsammans nära Västra Ringsjön i slutet av maj (Stefan Magnusson). Arten har de senaste åren dock noterats på många håll, spritt i landskapet och det är troligt att det faktiskt häckar flera par i Skåne de flesta år. I början av året fanns en 3K-fågel (samma som föregående vinter) i området kring Yngsjö 2.1–6.3 (Jan Linder m.fl.), 1 ad kring Ugglarps broar, Klippan 3.1–26.3 (Henrik Johansson m.fl.), 1 ex Maglehult 23.1 (Håkan Winqvist) och 1 2K Västra Ringsjön 2.2 (Eje Hultén). I mars rapporterades ytterligare 4–5 olika individer på olika platser i Skåne. Antalet vinterfynd har ökat de senaste åren och vissa år tycks det också dyka upp nyanlända vårfåglar redan i slutet av mars. I december fanns minst 2 ex kvar i landskapet. Dels den adulta fågeln vid Ugglarps broar, Klippan (tredje vintern i rad), dels 1–2 fåglar vid Sillesjö och Lilla Markie, Anderslöv. I Falsterbo noterades nya årsrekordet 102 ex under höstens standardiserade räkningar (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.).



Denna unga ängshökshona ringmärktes i bo på östra Öland 20 juli och jagar här en trolslända vid Nabben 27 augusti. Arbetet med ängshöken på Öland har verkligen gett resultat. I år märktes 60 ungar i skyddad åkermark, exklusive åtta omärkta i skyddad åkermark och tolv ungar i oskyddad miljö (Aron Edman, muntl.).
Foto: Mattias Ullman.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Totalt konstaterades 40 påbörjade häckningar, varav 30 lyckades med totalt 54 ungar som resultat, av vilka 40 ringmärktes (Folkesson 2021).

Tornuggla *Tyto alba**

Efter inflödet under hösten 2020 var det en viss rörelse på tornugglor även under inledningen av 2021, med 1 ex Stendala, Smedstorp 6.1 (Sebastian Hals) samt en mycket välbesökt uggla på dagkvist vid Skanörs kyrka 6.2 (Jonas Nilsson, Robert Rydbeck m.fl.). En annan individ hittades död i ett cykelskjul i Ljunghusen 1.3 (gnm Sophie Ehnbon). Fågeln var utmärkt och det är nog tyvärr rimligt att anta att den långa kallperioden under februari knäckte en stor del av de tornugglor som eventuellt kan ha funnits i Skåne vid början av året.



Tornugglan som upptäcktes på dagkvist i Skanör 6 februari glädde många. Foto: Jonas Nilsson.

Berguv *Bubo bubo*

Berguvarnas år finns omskrivet av Arne Hege-mann i *Anser* 2021:4 och återges här. Under året konstaterades 17 revir. I nio av dessa fanns (troligtvis) häckning, men bara i tre revir konstaterades lyckade häckningar med respektive en, två och två ungar. Här ingår det publika paret i Hardeberga stenbrott som fick två flygga ungar. Tre av de fem ungarna ringmärktes. Alla par påbörjade häckningen väldigt sent, cirka 3–5 veckor senare än 2020. Avelsparet i Skånes Djurpark fick en unge som släpptes. Dessutom släpptes fyra ungar som fötts upp i Nordens Ark.

Mellan oktober 2020 och maj 2021 hittades fem döda berguvar i Skåne. Tre av dem dog av fågelinfluensan, varav två honor som var tio respektive minst sju år gamla. Båda hittades nära kända boplatser. En fågel eldödades och av en annan hittades bara rester. Här kunde inte dödsorsaken fastställas. Den sistnämnda var en unge som ringmärktes 2020. Den hittades cirka 55 km från platsen där den kläcktes.

Lappuggla *Strix nebulosa*° (74, 3)

Efter rekordåret 2020 gjordes bara tre fynd: 1 ex Kristianstads kommun 16.2 (Jonas Fransson), 1 ex Höörs kommun 14.3 (Manfred Isberg) och 1 ex, mycket välbesökt, i allén längs Kungsgatan i Malmö 11.12 (Stefan Cherrug m fl). Inget av fynden indikerade häckning. Fågeln i Malmö, den första för kommunen, satt en hel dag i ett träd ovanför en gångbana ett stenkast från Värnhemstorget och sågs jaga i allén efter mörkrets inbrott.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Under våren rapporterades 1 sp Stenbrottet Båstad 7.2 (Ulf Ståhle), 1–2 ex Osby 1.3 (Björn Bergstrand) samt 1 sp nära Olastorp, NO Lönsboda 19.3 (Robert Rydbeck, Anna Rydbeck), 1 sp N Tosthult, Osby 14.3 (Björn Bergstrand), 1 sp Slättsjö 17.3 (Seth Nilsson), 1 sp Vyssle myr 20.3 (Johan Lorentzon, Magnus Billqvist) och 1 sp Traneröd, Konga 20.5 (Anton Samuelsson). 7–8 fynd under våren innebär ett relativt magert år.



Denna mycket väl betittade berguv uppehöll sig i Kämpingedungen i början av oktober. Foto: Lisbeth Håkansson.

Under hösten gjordes tre fynd: 1 ex Emma-ljunga 18.9 (Freddie Blank), 1 ex N Rörum 7.11 (Per Eisele) och 1 ex som spelade för sträckskådare vid Yttre Kattvik 20.11 (Christopher Gullander, Anders Olovsson m.fl.).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Totalt observerades åtta spelande under våren: 1 sp Rya, N Tyringe 17.3 (Håkan Winqvist), 1 sp Rävahallen, Vånga 19.3 (Robert Rydbeck, Anna Rydbeck), 1 sp Traneröds mosse 21.3 (Inger Svensson, Ingrid Evaldsson), 1 sp Tosthult 30.3 (Ulrika Tollgren), 1 sp Bälinge 3.4 (Kim Svitzer), 1 sp Röe, O Ballingslöv 6.4 (Bengt Nordin), 1 sp Killhult, Hörby 20.4 (Sara Engström) och 1 sp Klippan 26.4 (Judit Brolid). Dessutom hittades en uggla på dagkvist i Almåsa 26.3 (Per Jensen) där den lockade en hel del publik. Årets skörd är väsentligt tunnare än fjolårets höga antal spelande individer, men det är känt sedan tidigare att pärlugglepopulationen i Skåne fluktuerar mycket mellan åren, och merparten av

fjolårets ugglor häckade sannolikt längre norrut i landet detta år.

Under hösten noterades 1 ex i en trädgård i Dalby 3.11 (Jonas Waldeck).

Jorduggla *Asio flammeus*

Som vanligt observerades övervintrande jordugglor på spridda lokaler i landskapet under årets inledande månader, totalt ca 18 ex. Observationer mitt i sommaren är däremot ovanligare, även om någon enstaka individ ses varje år. Mellan 15 juni och 15 augusti sågs jorduggla på fyra platser: 1 ex Ingelstorps ängar 16.6 (Leif Karlsson), 1 ex V Näsbyholm 30.6 (Richard Bergendahl), 1 ex Skanörs ljun 6–19.7 (Christer Persson) och 1 ex Lilla Hammars näs 3.7–8.8 (Jonas Nilsson, Robert Rydbeck). Man kan anta att sommarobservationer i Skåne oftast gäller översomrande individer. Ugglan på Ljungen sågs dock transportera en sork vid ett tillfälle, vilket är en stark indikation på åtminstone försök till häckning.



Rejält uttittad lappuggla vid Kungsgatan i centrala Malmö 11 december. Foto: Christian Nilsson.



Pärluggla i Almåsa utanför Malmö 26 mars. Foto: Tommy Holmgren.

Härfågel *Upupa epops*

Fem fynd gjordes under våren: 1 ex Häljarp 7.4 (Sebastian Fagerström), 1 ex Risen, Genarp 29.4–1.5 (Oscar Stahle m.fl.), 1 ex Örby ängar, Råå 29.4 (Roland Nilsson, Sonja Gunnarsson m.fl.), 1 ex Kolabacken, 3–6.5 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.) och 1 ex Simris 6.5 (Luigi Tidu, Jörgen Bernsmo m.fl.). Under hösten gjordes två fynd: 1 ex Vik 27.10 (Hasse Karlsson) och 1 ex Husie mosse 8.11 (Mats Havskogen). Datumerna och den geografiska fyndbilden är typiska men årssumman på sju fynd är något lägre än genomsnittet för de senaste tio åren.

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Skånes kungsfiskarpopulation upplevde stora variationer under 2021. Populationen regleras till stor del av hur många fåglar som lyckas övervintra i landet, och gynnas därför av varma vintrar utan långa kallperioder. De kalla vintrarna under 2010 och 2011 innebar en svår smäll för kungsfiskarna (Figur 4), men sedan dess har populationen vuxit för varje år tack vare milda

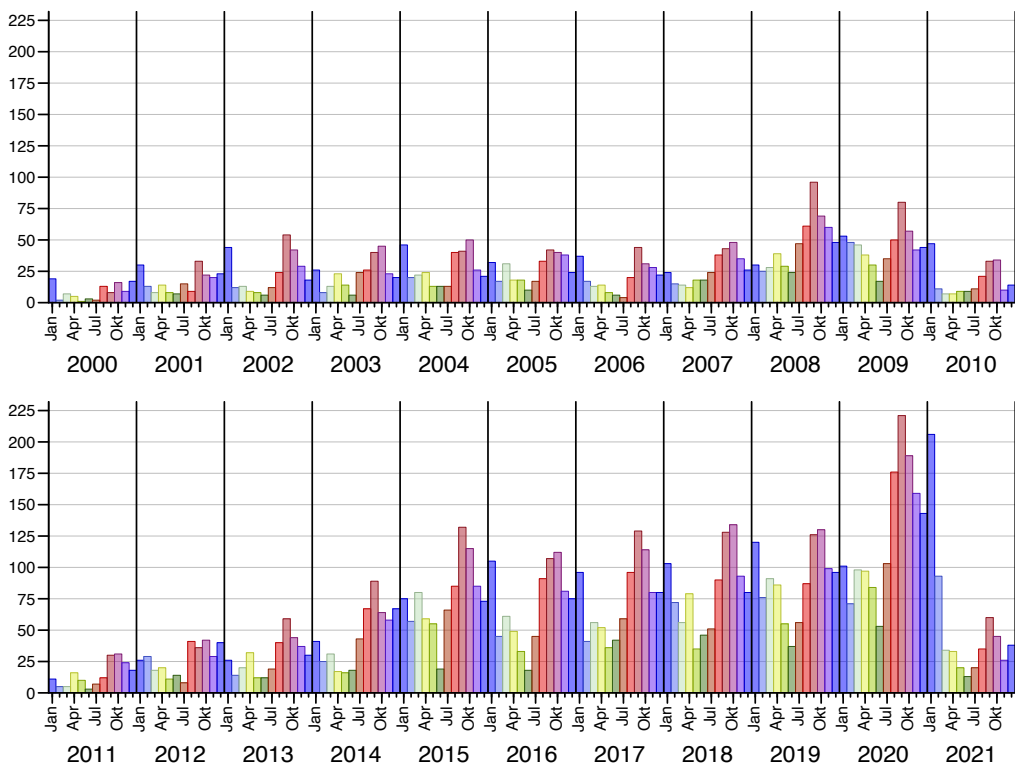
vintrar och möjligtvis även på grund av varma och långa somrar – vilket karaktäriserat bra år som 2014, 2015 och 2020.

Efter ett mycket starkt 2020 inleddes året med många vinterobservationer väl spridda över landskapet. Inget annat år har kungsfiskare setts på så många platser i Skåne under januari månad som under 2021. Det faktiska antalet individer är svårt att uppskatta eftersom arten är flitigt rapporterad, ofta med många rapporter per individ. Om man delar in hela landskapet i rutor om 500 x 500 meter så observerades kungsfiskare i totalt 206 rutor under januari, vilket kan jämföras med motsvarande siffror för åren 2010–2020: 47, 11, 26, 26, 41, 75, 105, 96, 103, 120, och 101.

Under februari slog vintern till ordentligt och i stort sett alla öppna vattenytor i Skåne var frusna i tre veckor, även längs kusterna där många kungsfiskare övervintrar. Effekten på populationen är tydlig: under mars–december låg antalet kungsfiskarobservationer (justerat för dubbelräkningar) på i snitt 25 % av nivån för



Kylan tog hårt på kungsfiskarna under vintern. Denna trotsade kylan vid Karsholm 1 februari. Foto: Hans Cronert.



Figur 4. Kungsfiskaren har varit på frammarsch i Skåne under 2000-talet, men efter ett rekordstarkt 2020 och gott om kungsfiskare under inledningen av 2021 ser man att arten fick sig en rejäl knäck i samband med kylan i februari (se text för detaljer, och jämför med Figur 2).

2020. Ungefär tre fjärdedelar av populationen kan alltså ha strukit med i februari-kylan.

Häckning konstaterades från sex lokaler (kommuner: Bromölla, Eslöv, Kävlinge, Stafanstorps, Svalöv och Svedala), och på ytterligare tre lokaler observerades par under häckningstid. Antalet häckningar är på ungefär samma nivå som snittet för 2010–2019, men kan också jämföras med 2020 års 16 konstaterade häckningar.

Biätare *Merops apiaster*^o

Sju fynd: 1 str Stenshuvud 16.5 (David Erterius, Hans Larsson), 1 str Trelleborg 21.5 (Mikael Olofsson), 1 str Nabben 22.5 (Stefan Wahlstedt), 1 ex rastande på olika platser på Falsterbohalvön under eftermiddagen 27.5 (Stephen Menzie, Johan Lorentzon m.fl.), 1 ex

Glumslövs backar 4.6 (Jens Morin), 1 ex Frärgård, Brantevik 20.6 (Hans Larsson, David Erterius m.fl.) och 1 str Skanörs ljun, 17.7 (Johan Lorentzon).

Med totalt sju fynd landar vi i den högsta årssumman på fem år, men ändå på en låg siffra jämfört med toppåren 2013–2015 då det sågs kring 20 ex per år.

Göktyta *Jynx torquilla*

Häckning konstaterades på åtta olika lokaler (kommunvis: Kristianstad 2, Simrishamn 1, Sjöbo 2, Svalöv 1, Ystad 1 och Ängelholm 1) och trolig häckning på ytterligare tre lokaler (Hässelholm, Höganäs och Kristianstad kommun). Lägre häckningskriterier (i huvudsak spelande hanar) rapporterades från sammanlagt 120 lo-

kaler i landskapet, vilket är en relativt hög siffra som är i samma nivå som förra året. Många spelande göktytor i södra Skåne och längs kusterna gäller dock rimligtvis rastande fåglar.

Aftonfalk *Falco vespertinus*°

Året bjöd endast på 1 2K hane Vombs ängar 15–19.5 (Rolf Sandberg m.fl.) och 1 hona Sjötorps ängar, Krankesjön 15–17.5 (Peter Anderson, Petter Olsson m.fl.). Detta är det lägsta antalet sedan 2012, då en individ sågs, och därmed näst sämsta resultatet i *FiSk:ens* historia. Ett lågt antal rapporterades även 1987 (6 ex), men i övrigt har inte färre än nio fåglar noterats under ett år.

Eleonorafalk *Falco eleonora** (7, 1)

En mörk 2K+ str SV Simrishamns hamn 8.8 (Jörgen Bernsmo).

Åttonde fyndet i Skåne. De fem föreliggande höstfynden ligger inom perioden 19.8–21.9 och de två vårfynden inom perioden 3–8.5.

Jaktfalk *Falco rusticolus*°

1 1K Löddesnäs 4–5.10 (Olof Persson, Lars-Göran Lillvik m.fl.), 1 1K Skillinge norra 23.10 (Bengt Andersson, Malin Löwengren), 1 1K Alnarps strandängar 27.10 (Stefan Siwersson m.fl.), samma fågel vid Tygelsjö ängar och Foteviken 30.10 (Stefan Cherrug, Krister Olsson m.fl.) och vid Lilla Hammars näs 2.11 (Mattias Ullman).

Utifrån bilder bör fynden i västra Skåne röra en och samma individ (mörkhuvad) och den i östra bör vara en annan fågel (ljusare huvud med frilagd mustasch), vilket ger två ungfåglar 2021.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Endast en häckning, och denna resulterande i tre ungar (Alf Petersson). Således ett rejält bottenknäpp vilket troligen berodde på fågelinfluensa och dåligt väder (för detaljer se *Anser* 2021:4).



En av årets – glädjande nog – två unga jaktfalkar, Lilla Hammars näs 2 november. Foto: Mattias Ullman.

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Det är i princip ogörligt att avgöra antalet revir eller sjungande fåglar utifrån rapporterna i Artportalen. Kärnområdena utgörs av Vombsänkan och sträckan Simrishamn–Kristianstad och fynden utanför dessa trakter är få. Årets fyndbild talar inte för att arten återhämtar sig i exempelvis Nordvästskåne. Geografiskt förefaller rapporterna stämma relativt väl med utbredningen så som den visas i *Skånes fågelatlas* (Bengtsson & Green 2013), och kanske ligger den skånska populationen kvar någonstans kring de 60 par man uppskattade fanns 2008. Möjligen stärker dock arten fästena kring Kristianstad, men för att reda ut det krävs en mer omfattande utredning.

Pungmes *Remiz pendulinus*

Mats Johannesson, Olof Persson och Peter Öhrström rapporterar i Anser 2021:4 om ytterligare ett dåligt år för pungmesen, och här ges endast en kort sammanfattning. I sydvästra Skåne konstaterades bobyggen och inledda häckningar från elva hanar och fyra honor. Sju kullar lades varav fem ruvades. Av dessa lyckades fyra med minst 18 flygga ungar som resulterat. I nordöstra Skåne sågs fem hanar och fyra honor. Fyra häckningsförsök gjordes men alla misslyckades. En liten ljuspunkt var fynden av två häckningsbon i Ystadstrakten (men ingen häckning genomfördes). Sammantaget ett botenår med endast 16 hanar och 8 honor inblandade i häckningarna.

Berglärka *Eremophila alpestris*

Under årets inledning sågs totalt 30 ex på sex lokaler, som mest 5 ex Malmö hamn 2.1–5.4 (Erik Hirschfeld, Ola Elleström, Anders Björkman m.fl.) och 12 ex Ängelbäcksstrand 7–28.1 (Henrik Ehrenberg, Monica Pedersen, Lars Hallbäck m.fl.). Utfyllnaden i Malmö hamn, som under senare vintrar varit en pålitlig lokal för arten, var också den enda lokalen där berglärkor fanns kvar i mars och till och med in i april.

Höstens första var 1 ex Hovs hallar 9.10 (Victor Bergh Alvergren). På Nabben sträckte 9 ex, vilket är nära medel i de standardiserade räkningarna. Av dessa sågs hela 6 ex 31.10 (Tomas Svensson, Stefan Svensson, Teet Sirotkin m.fl.).

Totalt noterades 29 ex under efteråret, varav ett inlandsfynd om 2 ex Gissleberga kvarn, Svalöv 5.12 (Johan Gustavsson) och årets enda fynd på ostkusten om 3 ex Ravlunda skjutfält 12.12 (Bengt Andersson) bör nämnas. Den enda observationen i Malmö hamn var 1 ex 7.12 (Anders Björkman). Inte heller efter nyår sågs det några berglärkor där, så kanske området spelat ut sin roll som återkommande övervintningslokal i samband med att det bebyggs mer och mer.

Korttälärka *Calandrella brachydactyla*° (14, 1)

Vid Simris strandäng sågs 1 ex 8.5 (Joakim Karlsson, Mikael Karlsson m.fl.). Fyndet faller ganska väl in i tidigare fyndbild i form av ett vårfynd vid kusten. Av de 15 skånska fynden har sex gjorts på Falsterbohalvön och fyra, inklusive årets, i Simrishamns kommun.

Rostgumpsvala *Cecropis daurica*° (38, 1)

Efter två år i rad utan fynd sågs 1 str Nabben 18.5 (Janne Dahlén, Bengt Grandin). En förbiflygande individ på en udde i maj är så nära man kan komma en typisk observation av rostgumpsvala i Skåne.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Året bjöd på en rejäl nedgång i antalet tajgasångarfynd där man får lov att gå tillbaka till 2012 för att hitta en lägre årstotal än årets 27 ex. Samtliga fåglar noterades under perioden 18.9–18.10 vilket ligger inom artens normala uppträdande. Bästa lokalen var liksom de flesta åren under 2000-talet Bingsmarken där totalt 6 ex ringmärktes, vilket kan jämföras med föregående års 23 ex. Även nationellt märktes en markant minskning av tajgasångare jämfört med de senaste åren. Möjligen kan denna låga förekomst förklaras med att väderförutsätt-



Det var länge sedan det sågs så få tajgasångare i Skåne. Foto: David Erterius.



Årets enda kungsfågelsångare. Foteviken 17 oktober. Foto: Tommy Holmgren.

ningarna under artens sträckperiod var ofördelaktiga. Under den tidigare delen av hösten saknades kraftiga högtryck i öster samtidigt som sträckkorridoren i öster ofta var påverkad av nederbördsområden och västliga vindar. En annan möjlig förklaring kan vara att våren var kall i artens utbredningsområde vilket kan ha resulterat i dålig häckningsframgång. Det blir intressant att se hur fyndbilden kommer se ut under 2022.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*°

Ett ex Foteviken 17.10 (Tommy Holmgren, Tage Svahn, Kaj Svahn m.fl.). Med bara ett fynd får året räknas som ett av de sämsta under 2000-talet, där godkända fynd endast saknas 2005 och 2018. Med tanke på att hela tre fynd gjordes av brunsångare under hösten, är det något förvånande att det inte dök upp fler kungsfågelsångare. Båda dessa arter har liknande upptagningsområden och kan förväntas nå Sverige under ungefär samma tid.

Brunsångare *Phylloscopus fuscatus*° (19, 3)

Tre fynd: 1 ex Norra hamnen, Malmö 2.10 (Ulf Gårdenfors, Mikael Arinder m.fl.), 1 ex Nabben 7.10 (David Erterius, Mattias Ullman) och 1 ex Ribersborg 26–29.11 (Stefan Cherrug, Göran Hausenkamp m.fl.). Ännu ett bra år för brunsångare, överträffat endast av fjolårets fyra fynd. Samtliga observationer gjordes i oktober och november. Novemberfyndet var dock ovanligt sent och utgör nytt fenologirekord för Skåne.

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Ytterligare ett mycket bra år för övervintrande gransångare. Under januari sågs sammanlagt 41 individer medan det under februari sågs elva ex. En relativt mild senhöst resulterade i totalt 26 ex under december månad.

Sibirisk gransångare

Phylloscopus collybita tristis°

Till skillnad från tajgasångaren observerades det höga antal av sibirisk gransångare där samman-



Ovanligt sen observation av brunsångare. Ribersborg, Malmö 28 november. Foto: Stefan Cherrug.

lagt 26 ex fördelade på 24 fynd utgör den näst högsta noteringen, endast överträffad av 2020. Det finns ytterligare ett antal fynd där ingen dokumentation föreligger och som därmed inte kunnat bedömas. Detta är och har varit ett problem med denna underart under många år. Noterbart är dock att flera av årets fåglar har spelats in i samband med att de har lockat eller fotodokumenterats, vilket underlättat bedömningen avsevärt för denna svårbestämda ras. Som tidigare dominerar höstfynden stort, där höstens första ringmärktes i Bingsmarken 21.9. Även ett antal vinterfynd gjordes: 1 ex Lomma saltsjöbad 2–3.1 (Max Lundberg, Per Olof Lippe), 1 ex Borgeby reningsverk 6.1 (Kristian Ståhl), 1 ex Böste 18.1 (Mattias Ullman), 1 ex Pilsåkersbäcken, Lund 5–6.12 (Wilhelm Lennman, Petter Olsson), 1 ex Ystad 8.12 (Anders Rimne), 1 ex Morfarshamn 17.12 (Hans Larsson), 1 ex Skanörs ridklubb 18.12 (Björn Malmhagen), 1 ex Skateholmsåns mynning 19.12 (Ola Marklund), 1 ex Skanörs hamnväg 20.12 (Mattias Ullman) samt 1 ex Revingeby 22.12 (Daniel Melchert).

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*°

Enda godkända fyndet utgörs av en sjungande fågel vid Haväng 3.6 (Nils Kjellén). Det finns ytterligare ett par rapporter där dokumentation saknas och som därmed inte kunnat godkännas för publicering. Oavsett detta bleknar årets enda fynd mot föregående års toppnotering på 13 ex. Den viktigaste förklaringen till detta torde vara avsaknad av goda vind- och väderförhållande för inflöde österifrån under slutet av maj och början av juni, den period då arten huvudsakligen anländer till Sverige. Uppträdandet kan till viss del liknas vid busksångarens som även den hade ett toppår 2020, jämfört med endast två fynd 2021.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Under våren kunde sammanlagt tio sjungande hanar räknas in i landskapet. Åtminstone två av dessa hittade även en hona och genomförde häckning. Häckningarna konstaterades vid Skäl-

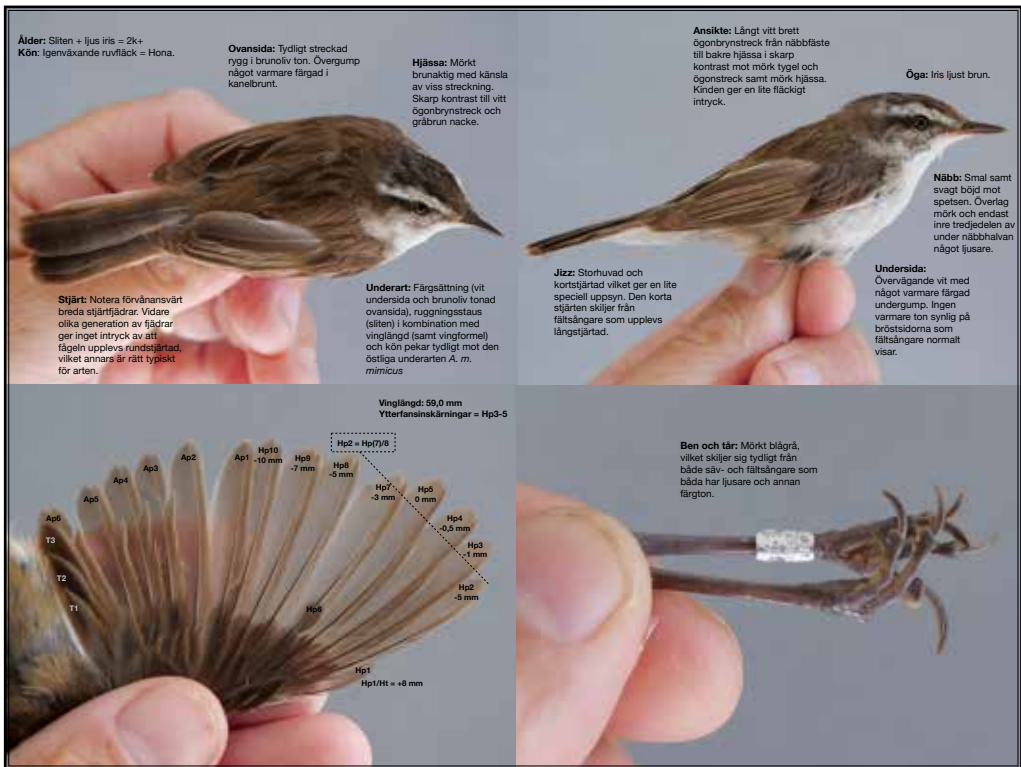
dervikens hamn respektive Arlövsgården, men tyvärr finns ingen ytterligare information om häckningsframgången. Ytterligare en långstannande fågel fanns vid Sövdesjön, men därifrån finns inga ytterligare indicier som tyder på häckning.

Under hösten ringmärktes åtta ex på olika lokaler medan ytterligare sex ex observerades i fält. Det innebär att det under året gjordes totalt 24 fynd av 28 ex i landskapet, vilket betyder att den tidigare rekordnoteringen från 2016 då 25 ex sågs överträffades med viss marginal. Vad gäller häckning av trastsångare i Skåne, finns det under 2000-talet ingen konstaterad häckning noterad i landskapet, även om det vid enstaka tillfällen förefaller ha varit troligt. Därmed får årets två konstaterade häckningar anses vara ett mycket gott tecken för artens förekomst i landskapet.

Kaveldunsångare

*Acrocephalus melanopogon** (0, 1)

En adult hona ringmärktes i Bingsmarken 31.8 (Bo Petersson, Richard Bergendahl m.fl.). Årets tyngsta upptäckt utgjordes av denna lilla sångare som fastnade i näten vid Bingsmarken. Fyndet utgör även det första fyndet för Sverige. Initialt orsakade sångaren huvudbry hos ringmärkarna, men efter diskussioner med ringmärkare från Falsterbo kunde de till sist landa i bestämningen. Fågeln kunde även bestämmas till en hona då den uppvisade en igenväxande ruvfläck medan åldern kunde fastställas då fågeln var mycket sliten i fjäderdräkten. Det faktum att den uppvisade kraftigt slitage i fjäderdräkten indikerar att den tillhör den östligaste underarten *Acrocephalus melanopogon mimicus* som finns runt Kaspiska havet. Men då kunskap saknas om ruggningen hos den nordostliga underarten *A. m. albiventris* som förekommer i området strax norr om Svarta havet, har Rk valt att publicera fågelns rastillhörighet som *A. m. albiventris/mimicus*. Att den tillhörde någon av de östliga raserna var inte helt oväntat då de till skillnad från den västliga underarten *A. m. melanopogon* överlag flyttar längre distanser.



I Bingsmarken ringmärktes Sveriges första kavedunsångare 31 augusti. Foto: Björn Malmhagen.

Busksångare

Acrocephalus dumetorum^o (43, 3)

Tre godkända fynd med 1 sj Lilla Hammars näs 27–28.5 (Mattias Ullman m.fl.), 1 sj Ystad 11–12.6 (Thomas Nilsson, Åsa Jacobsson m.fl.) och 1 sj Fårabäck 11.7 (Didrik Weber). En återgång till en mer normal fyndbild jämfört med de tio fynd som gjordes under rekordåret 2020.

Tillägg: 1 sj Kullens fyr 2.6 2014 (Leif Klinteroth och Lars Göte Nilsson).

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Sjungande individer uppträdde på sex olika lokaler enligt följande: 1 ex Mölleröds kungsgård 3–6.6 (Håkan Winqvist), 1 ex Sösdala 4.6 (Magnus Helldén), 1 ex Rögles säteri 4–18.6 (Stefan Siwersson m.fl.), 1 ex Silvåkra by 10–23.6 (Anders Wigren m.fl.), 1 ex Almåsa 28–30.6 (Gabriella Håkansson m.fl.), 1 ex Södra Sandby

6.7 (Ulf Mörte). Utöver de sjungande fåglarna ringmärktes 1 2K+ vid Hasslarps dammar 27.6 (Klas Rosenkvist, Henrik Johansson m.fl.) och 1 1K vid Flommen 22.8 (Björn Malmhagen, Marc Illa Llobet m.fl.). Sex sjungande fåglar innebär en ökning jämfört med föregående års fyra individer, men motsvarar endast hälften av medelantalet sedan 1980.

Vassångare *Locustella luscinioides*

En trolig häckning Herculesviken 14.5–16.7 (Carina Mattsson, Roine Strandberg m.fl.). Utöver denna hördes sjungande fåglar på fem lokaler med 1 ex Herculesviken 9.6–10.6 (Roine Strandberg m.fl.), 1 ex Fels mosse 17–28.5 (Michael Tobler m.fl.), 1 ex Krankesjön 23.5–21.6 (Elias Melchert Thelaus, Hilda Hammer m.fl.), 1 ex Barsebäcks mosse 29.6–13.7 (Peter Olsson m.fl.) och 1 ex Lödösnäs 23–24.7 (Lars Nils-

son m.fl.). En mycket trolig häckning i Herculesviken där en upprörd individ sågs med mat i näbben i juli. Från Skåne finns det sedan tidigare endast två konstaterade häckningar (1992 och 2010). I övrigt minst fem sjungande hanar under året vilket är strax över medelförekomst. Dessutom kan det ha rört sig om ytterligare en eller två individer i Krankesjön, men då det aldrig noterades mer än en sjungande fågel vid samma tillfälle bedöms fynden handla om samma långstannande individ.

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Två oktoberfynd förtjänar ett omnämnande för denna under hösten mycket svårsedda art: 1 ex Nöbbelövs mosse 7.10 (Mikael Olofsson) och 1 ex Nabben 7.10 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Åtta ex sågs i januari, av vilka tre stannade kvar in i februari. Utöver dessa noterades ytterligare ett ex i februari. Under december sågs det endast ett ex, vilket trots allt är mer än fjolårets nollresultat. Sammantaget får årets tio vinterfynd anses som en normal fyndbild.

Höksångare *Sylvia nisoria*°

1 1K ringm Bingsmarken 15.8 (Bo Petersson, Erik Hirschfeld m.fl.) och 1 1K ringm Falsterbo fyr 1.11 (Björn Malmhagen). Utöver de två ringmärkta ungfåglarna finns även observationer som tyder på fyra möjliga häckningar i landskapet. Tyvärr saknas information om framgången hos dessa par, men vid åtminstone en av lokalerna sågs föräldrarna mata ungar. Övriga häckningsindicer har rört sig om par i lämplig biotop. Fyra möjliga häckningar tyder på att arten sakta men säkert återhämtat sig till de antal som fanns i under första halvan av 00-talet, efter att häckningar saknats helt under ett antal år sedan dess.

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

Arten är numera talrik i Skåne och kan ses året om. I januari noterades den på nästan tjugo

lokaler och bland annat sågs 3 ex i Folkets park, Malmö (Johanna Öfverbäck m.fl.).

Trädgårdsträdkrypare

Certhia brachydactyla°

Arten fortsätter sin expansion med Helsingborgs kommun som sitt kärnområde. Nya lokaler med troliga häckningar inom kommunen hittades i Rögle säteri, Vålinge 25.2–10.5 (Stefan Siwersson m.fl.), Markboholm, Tånga 25.2–27.4 (Henrik Johansson) och Mörap 8.6 (Olof Strand). Den första häckningen i Ängelholms kommun konstaterades vid Vegeholms slott 30.3–1.6 (Henrik Johansson m.fl.). Likt tidigare år fanns det fåglar vid Lunden Rosendal 1.1–26.11 (1 par), Kulla-Gunnarstorp, Hittarp 2.1–7.3 (1 sj), Råå-åns dalgång 2.1 och 1.5–11.5 (1 sj), Sofiero slott 3.1–27.12 (1 par), Pålsjö skog 22.2–30.12 (3 pulli+2 sj), Christinelunds ädelövskog 5.3–28.3 (1 par), Stureholms våtmark 20.3–27.4 (1 par), Svedberga kulle 1.1–5.5 (1 sj), Allerumsskogen 20.5 (1 sj) samt en eventuell hybridhäckning i Fredriksdal med 2 pulli 15.6 (Gustaf Persson). Under senhösten uppehöll sig några individer i Vikingsbergsparken–Kärnan–Kyrkogårdarna, en i Jordbodalen och en i Ramlösa brunnsark (Stefan Siwersson, Paul Tufveson m.fl.). Även i år minst en sjungande fågel på Kullaberg 8.3 och 26.3–7.6 (Karl G Nilsson, Göran Paulson m.fl.). Övriga fynd 1 ex Vressel, Vombsjön 4.1–12.1 (Fredrik Erhardt m.fl.), 1 ex Hörte Hamn 13.10 (Janne Dahlén m.fl.) 1 2K hona ringmärkt Falsterbo fågelstation 30.3, sedd i fält 3.4 och kontrollerad på samma plats 8.4 (Björn Malmhagen, Sophie Ehnbohm m.fl.) och 1 1K ringmärkt Påarp 6.11 (Mikael Jönsson). Jämfört med förra året något färre antal revir (cirka 15) varav nio par som fick ut tre kullar, men på fler lokaler. Det är dock troligare att spontanrapporteringen har missat några individer än att det har skett en minskning.

Rosenstare *Pastor roseus*° (74, 1)

En 2K+ hane Nabben 2.6 (Björn Malmhagen, Janne Dahlén m.fl.).



Årets enda rosenstare sågs vid Nabben 2 juni.
Foto: Björn Malmhagen.

Ett fynd är relativt lågt i jämförelse med medelvärdet 3,2 fynd per år 2000–2009 och 2,3 för 2010–2019.

Ringtrast *Turdus torquatus*

Våren gav 117 fynd av 205 ex under perioden 1.4–26.5, och hösten åtta fynd av 8 ex under perioden 14.10–4.11. Fyndet från Norra Häljaröd 26.5 (Patrik Söderberg m.fl.) är sent men inte extremt sent. I övrigt faller observationerna väl in i den etablerade fyndbilden.

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis** (11, 1)

Andra året i rad med en svarthalsad trast i Skåne i och med en 2K hane Sjörröd, Hässleholm 18.1–12.3 (Eva Andersson m.fl.). Den förra sågs bara av en ensam observatör i Södra Sandby i februari 2020. Årets fågel var betydligt mer samarbetsvillig. Totalt finns 285 rapporter av fågeln i Artportalen. Sedan tidigare finns elva fynd.



Svarthalsad trast. Hässleholm 23 januari. Foto: Anders Blomdahl.

Blåhake *Luscinia svecica*

Den blåhake som sågs vid Tygelsjöbäckens mynning i slutet av 2020 var kvar in på det nya året: 1 2K hane 2–21.1 (Mikael Bauer, Roy Blad m.fl.). Observationen utgör landskapets första januarifynd av arten.

Under våren gjordes två fynd: 1 hane rast Kulen 14–15.5 (Olof Strand, Mårten Müller m.fl.) och 1 hona rast Flodahusdammen, Ravlunda skjutfält 17.5 (Johannes Rydström, Magnus Engström).

Under hösten gjordes sju fynd av 8 ex: 1 ad hona Södra Sockerbruksdamarna 12–20.8 (Kicki Westman, Oscar Berkefalk Westman m.fl.), 1 hane Lödösnäs 2.9 (Hans Norelius, Eva Edmert), 1 ex Grytskären 4–5.9 (Henrik Johansson, Phil Benstead), 1 1K hona ringm Bingsmarken 4.9 (Bo Petersson, Per Anders Bertilsson), 1 honf Banvallen, Västraby 9.9 (Thomas Svanberg, Charlotte Svanberg), 1 1K hane ringmärkt Södra Flommen 16–17.9 (Marc Illa Llobet) och 2 1K ringmärkta Torreberga

26.9 (Richard Ek, Peter Malm, Stefan Malm). Augustifågeln vid Södra Sockerbruksdamarna rör rimligen vitstjärnig blåhake, av tidpunkten att döma, men den går inte att skilja från en röststjärnig blåhake dräktmässigt. Såklart kan ytterligare något av fynden gälla den sydliga vitstjärniga underarten. Fågeln som fångades vid Bingsmarken var märkt i Norge, närmare bestämt vid Lista Fyr 8 augusti 2021. Man kan därför anta att åtminstone den fågeln var röststjärnig eftersom vitstjärnig inte förekommer i Norge.

Både vår- och höstsummorna är låga. Höstsiffran är den lägsta sedan 1997 då bara sex fynd gjordes.

Vitstjärnig blåhake

Luscinia svecica cyaneola° (22, 14)

Denna underart har häckat på minst tre lokaler: Farhultsviken, Sandön och Krankesjön. I Farhultsviken finns rapporter om fyra sjungande hanar och en uppskattning på totalt 5–6



Vitstjärnig blåhake är på frammarsch. Här en 2K hane vid Sjötorps ängar 5 juli. Foto: Lars Råberg.



Falsterbo ringmärkte sin tredje blåstjarta 19 september. Arten ökar i Sverige, men är fortfarande en första klassens raritet i Sydsvetrike. Foto: P-G Bentz.

hanar i hela viken. Minst en häckning lyckades då ungfåglar observerades vid några tillfällen. Det är troligt att flera häckningar genomförts i viken men exakt hur många är svårt att säga. Vid Sandön sågs adulta fåglar med mat i näbben vid ett tillfälle. Bara några dagar senare bedömdes dock häckningen vara misslyckad och honan sågs återigen med bomaterial i näbben. Trots relativ stor bevakning sågs aldrig några ungar på lokalen. Vid Sjötorps ängar, Krankesjön ringmärktes två 2K hanar och en äldre hona under sommaren. Även en ungfågel fångades och ringmärktes vilket visar att det skett en lyckad häckning på lokalen. I övrigt har tillfälliga observationer gjorts enligt följande: 1 sj Löddeå 24.4 (Martin Olesen), 1 sj Barsebäcks mosse 13–14.5 (Calle Ryberg m.fl.) och 1 sj Ingelstorps ängar 6.6 (Thomas Nilsson, Åsa Jacobsson).

Underarten ökar sakta men säkert!

Tajgablåstjarta *Tarsiger cyanurus*° (9, 2)

En 1K ringmärkt Falsterbo fyr 19.9 (Marc Illa Llobet m.fl.) och 1 honf sågs vid Sjöbobadet, Barsebäckshamn 7.10 (Kenny Nordström, Arne Holgersson).

Två fynd är mycket bra och slås bara av 2015 då tre sågs. Fynden speglar ökningen av antalet sjungande fåglar i norra Sverige och antalet observationer i övriga delar av södra Sverige under höstarna. Senast arten sågs i Skåne var 2018 då en fågel sågs i Vannebergaholmsfure.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Årets första var 1 ex Falsterbo fyr 12.5 (Björn Malmhagen). Tre fynd under våren och sommaren gällde sjungande fåglar som inte var uppenbart flyttande: 1 sj Skryllgård 23.5 (Mikael Grantén, Eva-Lotta Grantén), 1 ad hane sj Sinarpsdalen 20.6 (Claes-Henrik Rosell) och 1 hane sj Vitaby 24.6 (Aron Edman). De sista ob-

servationerna var 1 ex Smygehuk 8.10 (Staffan Rodebrand) och 1 ex Kullen 8.10 (Britta Eriksson). Sammanlagt blev det 41 fynd, fördelade som åtta vårfynd och 33 höstfynd. Tunna skördar för både vår och höst således. Under våren saknades fynd från vanligtvis pålitliga lokaler som t.ex. Söderåsens NP. Höstens låga siffra kan förklaras med dominans av västvindar och ett sämre inflöde av tättingar österifrån.

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

Tre vårfynd: 1 hane Björklunda 10.5 (Lars Jerdén), 1 2K hane Simris 11.5 (Jörgen Bernsmo, Bengt Andersson, Henrik Forsvall m.fl.) och 1 hane sj Kullaberg 29.5–7.6 (Peter Franzén, Göran Paulson m.fl.). Typisk geografisk och tidsmässig fyndbild, men sparsamt uppträdande.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

Totalt bedöms minst 22 häckningar ha påbörjats. Det är färre än föregående års toppnotering på 28 häckningar, men fler än 16 häckningar

2019 och 18 häckningar 2016 som tidigare varit rekord. Minst tolv av häckningarna lyckades om man med lyckad avser att flygga ungar sågs. Allt eftersom arten blir vanligare så väcker den mindre uppseende och färre fågelskådare besöker varje häckningslokal. Det är därför sannolikt att man konstaterar en lägre andel lyckade häckningar nu än när arten bara häckade med några få par i landskapet enbart på grund av att färre fågelskådare besöker lokalerna. Det är även sannolikt att någon häckning missas av samma anledning.

Isabellastenskvätta

*Oenanthe isabellina** (2, 1)

1 ad Strandbaden Ören, Nyhamnsläge 27.8–1.9 (Alf Petersson, Einar Hedenblad, Olof Strand m.fl.).

Tredje fyndet. De tidigare gjordes 28 oktober 2011 och 3–4 november 2003. Märkligt nog har alla fynden gjorts i den nordvästra delen av landskapet. Men med tanke på att det är där Alf



Svarthakad buskskvätta håller ställningarna i landskapet: Minst 22 häckningar påbörjades. Foto: Mattias Ullman.

Petersson bor så är det kanske ändå inte så konstigt. Han har nämligen varit med och hittat alla tre fåglarna! Årets fågel är den första för augusti i Sverige. De tidsmässigt närmaste fynden före respektive efter årets fynd är från 17 juni (2004) respektive 25 september (2016).

Östlig gulärta

*Motacilla flava tschutschensis/plexa** (2, 1)

Den östliga gulärta som för andra vintern höll till vid västra stranden, Trelleborg i december 2020 fanns kvar efter nyåret och sågs där och ibland bort mot Stavstensudden 1.1–7.2 (Lars Sundlöf, Alf Pålsson, Inger Evaldsson m.fl.).

Citronärta *Motacilla citreola*° (90, 4)

Ett påtagligt inflöde noterades under några dagar i maj med 1 2K hane Simris strandäng 7.5 (Joakim Karlsson, Mikael Karlsson m.fl.), 1 hane Södra Ålasjön 8.5 (Axel Thorenfeldt, Peter Öhrström, Christian Ljunggren m.fl.), 1 hane hamnen, Klagshamn 12.5 (Oskar Löfgren, Kris-



Skånes tredje Isabellastenskvätta fanns vid Nyhamns-läge i nästan en vecka, men avfärdades tyvärr länge som vanlig stenskvätta och sågs därför av väldigt få skådare. Foto: Einar Hedenblad.



Den östliga gulärta som först sågs vintern 2019/2020 återvände till Trelleborg även denna vinter.

Foto: Tommy Holmgren.



Tydligt inflöde av citronärlor under första halvan av maj. Fyra hanar sågs, bl.a. denna vid Ålasjön i Skanör 8 maj.
Foto: Madeleine Danielsson.

ter Olsson) och 1 hane Ribersborg 13.5 (Göran Hausenkamp, Krister Olsson m.fl.).

Arten ses i princip årligen i Skåne, men 4 ex är mer än genomsnittet. De närmast föregående summorna med lika många eller fler var 8 ex 2013 och 5 ex 2016. Även dessa år var fyndbilden huvudsakligen koncentrerad till första halvan av maj.

Engelsk sädesärta *Motacilla alba yarrellii*^o

Vid västra stranden i Trelleborg och ibland bort mot Stavstensudden sågs 1 ex 1.1–4.3 (Matthis Kaby, David Olausson, Peter Anderson m.fl.). Fågeln var kvar sedan december 2020. Fyndet utgör det andra vinterfyndet efter 1 ex vid Höganäs reningsverk vintern 2000/2001.

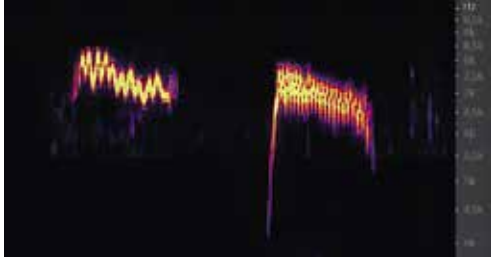
Övriga fynd gäller 1 ex Örtofta sockerbruksdammar 28.3 (Max Lundberg), 1 ex Ribersborg, Malmö 21.4 (Stefan Cherrug) samt 1 ex Klagshamn 12.5 (Arne Ellasson). Det finns ytterligare några observationer i Artportalen där Rrk anser att bifogade bilder inte visar rena yarrellii. Fyra observationer under året är nära det normala.

Större piplärka *Anthus richardi*^o

Under hösten gjordes tre fynd: 1 ex Nabben 22.9 (Mattias Ullman, Stefan Wahlstedt, Per-Magnus Åhrén m.fl.), 1 ex Spillepeng 2.10 (Petter Olsson) och 1 str S Lomma södra 7.10 (Lars Nilsson). Antalet är i paritet med de låga årssummorna på senare år men väldigt lågt i ett längre perspektiv.

Fältpiplärka *Anthus campestris*

För andra året i rad inventerades fältpiplärkan i Skåne. Det hittades 27 revir, och 16 par påbörjade häckning. Detta är en minskning från 31 revir och 19 par som skred till häckning 2020. Inom artens huvudområde Drakamöllan–Brösarps norra backar–Ravlanda skjutfält–Vitemölla–Kiviks marknadsplats påträffades 20 revir (23 revir 2020), vilket utgör 74 % av det totala antalet revir i Sverige. Läger vi till angränsande lokal i norr, kuststräckan Gropahålet–Friseboda, så hyste detta område 93 % av landets fältpiplärkor 2021 (Patrik Olofsson).



Figur 5. Sonogram för sibirisk piplärka.

Sonogram för den sibiriska piplärkan som passerade över Nabben 28.10 (till vänster) och ett sonogram för trädpiplärka som jämförelse (till höger). Teet Sirotkin låter meddela följande: "Bästa karaktären är att den sibiriska piplärkan har färre svängningar, vilket gör den mindre sträv. Den ligger också högre i tonhöjd och faller i regel snabbare. Allt detta gör att den ibland mer påminner om rödstrupig piplärka än trädpiplärka."

Figur och inspelningar: Teet Sirotkin.

Sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni (7, 1)**

Vid Nabben sågs och hördes 1 str 28.10 (Mattias Ullman, Teet Sirotkin, David Erterius m.fl.). Fågeln lyckades, trots att den endast sågs och hördes i flykten, att dokumenteras både på

bild och med inspelning (Figur 5). Fyndet är det åttonde i Skåne. Det första gjordes så sent som 2011.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Arten är ytterst fåtalig på vårsträck och årets enda observation var 1 Håslövs ängar 14.5 (John Andersson, Karin Magnander). Antalet under höststräcket har minskat betänkligt på senare år, vilket inte minst märkts på Nabben där flera säsonger i rad gett ensiffriga årssummor. I år skedde en viss återhämtning då 22 ex (Mattias Ullman, David Erterius) räknades på sträck, likväl långt under genomsnittet på 38 ex. Under hösten sågs totalt 93 ex, att jämföra med 69 ex 2020 och 55 ex 2019. Årets sista var 1 ex Lödesnäs 9.10 (Mikael Grantén).

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Som vanligt sågs ett antal vattenpiplärkor i nordväst i början av året. Uppskattningsvis fanns 6 ex på Bjärehalvön och 7 ex på Kullahalvön,



Efter tre år med ensiffriga sträcksiffror för rödstrupig piplärka i Falsterbo bokfördes i år 22 ex (medelvärde fr.o.m. 1973 är 38 ex). På bilden syns en ungfågel ringmärkt vid Flommen 9 september. Foto: David Erterius.



Vattenpiplärka, Vombs ängar 4 februari. Foto: Mattias Ullman.

inklusive Strandbaden, Nyhamnsläge där 2 ex var stationära från nyår till 2.4 (Kaj Möller, Dan Persson, Stefan Wahlstedt m.fl.). I övriga Skåne sågs 11 ex, där 5 ex Äspet 14.1–14.3 var årets största flock (Carl Christian Tofte, Lasse Sunnerstig, Magnus Ny m.fl.). Inlandsfynd gjordes med 2 ex Vombs ängar 16.1–2.3 (Jens Morin, Elias Melchert Thelaus, Simon Fors m.fl.) och 2 ex Örtofta sockerbruksdammar 3.1–27.3 (David Gustavsson, Elias Melchert Thelaus, David Olausson m.fl.).

Höstens inleddes med 1 ex Lerhamn 29–31.10 (Olof Strand, Alf Petersson, Hans Norelius m.fl.). Under de sista två månaderna sågs ytterligare 10 ex, varav 6 ex i nordväst. Bland övriga fynd kan nämnas ännu ett inlandsfynd vid Örtofta sockerbruksdammar 19–31.12 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman m.fl.).

Snösiska *Acanthis flammea exilipes*

Den enda rapporten rörande en säkert bestämd fågel var 1 ex Vombs ängar 2.1 (Lars Råberg).

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*

Drygt tio rapporter rörande totalt i storleksordningen 35 individer varav de flesta sågs under årets inledning. Största ansamlingen var 17 ex Gabeljung, Gärdslöv 1–8.1 (Gabriella Håkansson, Christian Ljunggren, Krister Aronsson m.fl.). Noterbart är också två rapporter från slutet av maj. Hösten bjöd på sex fynd av nio individer.

Gulhämpling *Serinus serinus*

En övervintrande fågel sågs i Skanör 16.1–8.3 (Johan Lorentzon m.fl.). Det första två vårfynden gjordes 31.3, båda i Ystad (Per Thulin, Johanna Johansson). Årets sista fågel sågs på Nabben 30.10 (Mattias Ullman m.fl.).

Det är oerhört svårt att göra en bedömning av antalet häckande fåglar. De senaste åren har det känts som att försök till sammanslagningar av fynd och bedömningar av totalt antal fåglar på olika lokaler förstört mer än det tillfört. Flera par kan häcka inom samma område och fåglarna är dessutom ofta ganska rörliga. Hädanefter



Gulhämpligen förefaller öka i Skåne, något som i dessa tider känns naturligt. Foto: Mikael Arinder.

kommer vi bara att sammanfatta de stora dragen och presentera antalet rapporter med de olika kategorierna av häckningskriterium möjlig, trolig och säkerställd reproduktion.

Det finns en rapport om en säker häckning: 2 i par bobygge Havsvägen, Åhus 2.5. Trolig häckning har rapporterats från sex lokaler: en i Vellinge, en i Ystad och fyra mellan Stenshuvud och Åhus. Det finns totalt 235 rapporter om möjlig häckning (d.v.s. spel/sång eller motsvarande häckningskriterium) under perioden 1.4–31.7. De fördelar sig på sex rapporter från Skånes västkust, 71 rapporter från sydkusten mellan Falsterbo och Löderups strandbad och 158 rapporter från sträckan Simrishamn till Åhus. Slutligen finns en rapport om en sjungande fågel i Kristianstad. Känslan är att arten ökar i Skåne.

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Årets fynd fördelade sig på (antal individer): januari (4), april (1), maj (2), september (7), oktober (2) och november (2). Totalt landar vi

på 18 ex vilket tyvärr är den lägsta årssumman i FiSk:ens historia. För fjärde gången någonsin uteblev arten i sträckprotokollet för Falsterboräkningarna (likt 2017, 2018 och 2021). Det ser mörkt ut.

Kornsparv *Emberiza calandra*

Kornsparven inventerades inom Länsstyrelsens åtgärdsprogram för hotade arter. Resultatet redovisas i Anser 2021:4 av Peter Olsson, Richard Bergendahl, Kenny Nordström, Ulf Ståhle och Peter Öhrström och sammanfattas kort här. Totalt bedöms 51 honor och 57 hanar vara inblandade i det skånska beståndet: 40–41 häckningsförsök resulterade i åtminstone 82 flygga ungar. Huvudområdena är sydöstra Skåne samt Böste–Smyge och Barsebäck.

Ortolansparv *Emberiza hortulana*^o

Enda vårfyndet var en hane vid Dalen, Gröthögarna 16.5 (Martin Gierow, Phil Benstead). Hösten bjöd på två fynd: en sträckande fågel



Det ser mörkt ut för lappspårar. Denna hane vid Eskilstorps ångar 7 maj var en av rekordlåga 18 ex under 2021. Vårfynd är extra sällsynta, och denna fågel sjöng ovanligt nog dessutom någon enstaka strof.

Foto: Mattias Ullman.

vid Nabben 9.9 (Mattias Ullman, Bengt Grandin, Kaj Sundström), och en nattsträckare som fastnade på en nattlig inspelning i Skanör 10.9 (Johan Lorentzon). Ortolansparven är numera en raritet i landskapet.

Dvärgsparv *Emberiza pusilla*° (62, 9)

Nio fynd, varav tre under vintern och sex under hösten: 1 ex Börringe våtmark (kvar från föregående år) 3–13.1 (Henrik Skov, Jonas Holmqvist m.fl.), 1 ex Lervik, Vejbystrand 15.1–15.2 (Phil Benstead m.fl.), 1 ex Böstes 18.1 (Mattias Ullman m.fl.), 1 1K hona ringm Bingsmarken 19.9 (Bo Petersson m.fl.), 1 str Nabben 2.10 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.), 1 str Nabben 27.10 (Mattias Ullman, David Erterius m.fl.), 1 str Nabben 28.10 (David Erterius, Mattias Ullman m.fl.), 1 str Nabben 11.11 (Mattias Ullman) och 1 str Nabben 15.11 (Mattias Ullman).

Nio ex är det näst högsta antalet någonsin, endast slaget av 11 ex förra året. För andra året

i rad noterades fem ex på sträck i Falsterbo och fyndbilden är mycket lik den från 2020, med fynd enbart i västra Skåne samt längs Sydkusten.

Videsparv *Emberiza rustica*° (36, 4)

Fyra fåglar sågs: 1 ex rast Knösen 2.10 (Oskar Löfgren), 1 ex rast Knäcken, Baskemölla 6.10 (Bengt Andersson) och 2 ex rast Ribersborg, Malmö 8–12.10 (Karl Pettersson, Tomas Svensson m.fl.).

Detta innebär nytt årsrekord, och det hela ordnades på bara tio dagar i början av oktober. Att två fåglar ses på samma lokal, även om de inte direkt höll ihop, har aldrig tidigare inträffat i Skåne. Den ena fågeln bedöms som samma individ som sågs på exakt samma ställe nästan på dagen ett år tidigare. Höstens inflöde var delvis en effekt av mycket ostvindar över norra Skandinavien i andra halvan av september då fler videsparvar än normalt sågs längs svenska ostkusten.

FENOLOGI

Dagens möjligheter att dokumentera fågelfynd och faktumet att flertalet fenologirekord är extrema gör att observationer som tangerar rekord eller avser nytt rekord kräver foto- eller ljuddokumentation för bedömning. Denna regel frångås endast om observationsbetingelserna är goda, t.ex. om observatören är synnerligen erfaren och ser den aktuella fågeln ytterst bra eller om fågeln i fråga ses av flera trovärdiga/erfarna fågelskådare. Att lägga tid på att försöka bedöma en mager beskrivning av en under normal årstid mycket vanlig fågelart är både frustrerande och meningslöst. Det faller på observatören att göra noggranna anteckningar och i möjligaste mån dokumentera sitt fynd. Rrk bedömer i fortsätt-

ningen inte fynd som tangerar eller sätter nytt rekord i tidsmässigt uppträdande om inte ovan nämnda förutsättningar infrias. För en del arter kan fotokrav gälla även under andra perioder i de fall observationen är mycket avvikande. Dokumentera alltid dina avvikande fynd även om det inte råkar vara ett rekord. Fåglar handhållna under ringmärkning undantas naturligtvis från regeln (om inga omständigheter gör fyndet mindre trovärdigt).

Varken vår- eller höstsäsongen bjöd på några direkt avvikande inflöden, men under året godkändes tre nya rekord gällande svartsnäppa (4.3), vitstjärnig blåhake (31.3) och glutt-snäppa (20.12). I övrigt bör en sen göktyta 12.10 nämnas.



Svartsnäppa i Höllviken 8 mars. Sågs redan 4 mars – nytt fenologirekord. Foto: Mattias Ullman.

TABELL 3
Fenologi våren 2021

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Årta	26.3		Herculesdammarna	Linda Niklasson	21.3	1.3-08°
Vaktel	6.5		Ruggaröd, Ljungbyhed	Petra Borgcrantz	6.5	23.4-11°
Nattskärre	11.5	D	Flera lokaler	Flera observatörer	8.5	29.4-09°/12°
Tornseglare	2.5		Tollarp	Jenny Eliasson	29.4	19.4-88°
Gök	1.5		Flera lokaler	Flera observatörer	26.4	22.4-94
Kornknarr	12.5		Torreberga	Jonny Johansson m.fl.	14.5	8.5-13/-20
Småfläckig sumphöna	20.4		Äspet	Roine Magnusson	19.4	2.4-17°
Skärfläcka	25.2	D	Spillepeng-Lomma	Anders Hansson m.fl.	2.3	V
Större strandpipare	29.1	D	Trelleborgs hamn	Hans Norelius, Eva Edmert m.fl.	9.2	V
Mindre strandpipare	30.3		Klingavälsåns utlopp/ Riseberga grustag	Jens Morin/Judit Brolid	26.3	19.3-99°
Småspov	7.4		Äspet	Birgitta Bengtsson, Inga Stina Johansson	4.4	22.3-04°
Rödspov	25.3		Håslövs ångar	Jan Linder, Mats Johannesson	21.3	8.3-97 (V)
Brushane	24.3	D	Flera lokaler	Flera observatörer	15.3	V
Myrsnäppa	13.5	D	Flera lokaler	Flera observatörer	13.5	10.5-08°/13°
Spovsnäppa	13.5	D	Näsholmarna, Foteviken	Mattias Ullman	11.5	29.4-12°
Mosnäppa	28.4		Klingavälsåns utlopp	Lars Råberg m.fl.	28.4	18.4-18°
Skärnsnäppa	17.5		Torekovs rev	Dan Hammarlund	18.5	9.6-79
Småsnäppa	10.5		Rönnen	Henrik Johansson, Oskar Lindberg	2.5	15.3-88
Dubbelbeckasin	3.5		Vombs ångar	Patrik Sandgren, Ilgot Liljedahl	1.5	27.4-01°/-20°
Smalnäbbad simsna	20.5	D	Äspet	Jan-Eric Larsson, Gunnar Svensson m.fl.	26.5	12.5-74
Drillsnäppa*	10.4		Lingenäset	Mats Runeson, Inger Runeson	11.4	V
Grönbenä	14.4		Håstad, Örtofta	Mats Hansson	15.4	8.4-99°/04°(V)
Svartsnäppa	4.3	D	N Flommen, Skanörs hamn	Stephen Menzie m.fl.	27.3	4.3-21°
Gluttsnäppa	2.4		Håslövs ångar	Håkan Wittzell m.fl.	3.4	25.3-12°
Skräntärna	27.3	D	Lomma södra	Lars Nilsson m.fl.	2.4	19.3-16°
Kentsk tärna	7.3		Nabben, Falsterbonäset	Stefan Wahlstedt	11.3	V
Småtärna	10.4		Nabben, Falsterbonäset	Hans-Åke Gustavsson, Alexander Hellquist	11.4	30.3-10°
Fisktärna	30.3		Kåseberga	Johannes Rydström, Hans Larsson, Tomas Svensson m.fl.	3.4	25.3-14°
Silvertärna	5.4		Spillepeng	Henrik Hansen	7.4	31.3-17°
Svarttärna	29.4	D	Lomma kustdammar /Havgårdssjön	Lars-Göran Liljvik m.fl./Bertil Svensson	24.4	9.4-78
Kustlabb	20.3		Barseböckshamn/ Spillepeng	Stefan Wahlstedt/Henrik Hansen	29.3	3.3-19°
Fiskgjuse	26.3		Bockholmens mosse/ Sandön	Stig Larsson/Henrik Johansson	21.3	17.3-91
Bivränk	2.5		Vanås, Knislinge/ Araslövssjön	Jens Mattsson/Anders Elmfors	5.5	29.4-19°
Brun kärrhök*	7.3		Sjötorps ångar	Jens Morin	10.3	V
Stäpphök	17.4		Laröd	Thomas Svanberg	12.4	4.4-18° (V)
Ängshök	24.4		Lunkeskog, Norra Strö	Leif Nordin	27.4	18.4-05°/07°
Göktyta	21.4		Ystads sandskog/ Höganäs	Lars Olsson/Karl G Nilsson	14.4	3.4-11°
Aftonfalk	15.5		Vombs ångar/ Krankesjön	Daniel Simonsson/Peter Anderson m.fl.	11.5	10.4-14°
Lärkfalk	21.4		Tyringe	Sture Persson	18.4	13.4-05/06

TABELL 3 – Forts.
Fenologi våren 2021

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Törnskata	8.5		Pinnmöllan, Dalby/ Bläsinge ångar, Kvidinge	Anders Hedenström/Kent Ivarsson	1.5	23.4-96°
Sommargylling	9.5		Ekeberga	Daniel Melchert	7.5	3.5-87
Sidensvans	14.5		Gislövs stjärna	Jessika Hamberg	6.5	30.5-87 (S)
Pungmes	23.3		Strömnäs, Lödösnäs	Olof Persson	2.4	10.3-85 (V)
Berglärka	21.2		Salviken	Martin Stjernman, Gabrielle Rosquist	25.3	2.5-98°
Backsvala	2.4	G	Yddingesjön & Torups våtmark	Bertil Svensson, Stefan Malm, Peter Malm	5.4	25.3-14°
Ladusvala	30.3		Kåseberga	Sven Splittorff, Nils Kjellén, Nils Söderbom m.fl.	31.3	19.3-99°
Hussvala	17.4		Klagshamns udde	Fredrik Herrmann	10.4	2.3-19°
Grönsångare	21.4		Barvallen, Ljunghusen	Mattias Ullman	18.4	12.4-20°
Lövsångare	10.4		Kåglinge	Anders Nilsson	8.4	4.4-01/05/11
Sävsångare	24.4		Lödösnäs	Lars Nilsson	19.4	12.4-02°/16°
Rörsångare	28.4		Lödösnäs	Mikael Grantén, Eva-Lotta Grantén	23.4	16.4-05°
Kärsångare	8.5		Klagshamns udde	Anders Larsson	8.5	4.5-99°/03
Härmsångare	10.5		Ebbarp. Osby	Mikael Svensson	6.5	2.5-04 /09°/18°/20°
Flodsångare	3.6		Mölleröds kungsgård, Finja	Håkan Winqvist m.fl.	18.5	7.5-15°
Vassångare	14.5		Herculesviken	Carina Mattsson m.fl.	4.5	14.4-81
Gräshoppsångare	29.4		Prästängen, Tåstarp	Per Muhr	26.4	23.4-20°
Trädgårdssångare	5.5		Hammars park, Malmö	Mark Hammarstedt	2.5	29.4-20°
Höksångare	30.5		Dagshög	Henrik Johansson	29.5	9.5-01° (V)
Ärtsångare	27.4		Flera lokaler	Flera observatörer	16.4	10.4-18° (V)
Törnsångare	1.5		Flera lokaler	Flera observatörer	23.4	19.4-18° (V)
Ringtrast	1.4		Assarhusa, Södra Sandby	Lars Råberg m.fl.	4.4	23.3-85 (V)
Grå flugsnappare	8.5		Vannebergaholmsfure	Magnus Ny	30.4	22.4-14° (V)
Rödstjärnig blåhake*	14.5	D	Kullaberg	Olof Strand, Mårten Müller, Ulf Ståhle	8.5	30.4-12°/14°
Vitstjärnig blåhake*	31.3	G	Farhultsviken	Henrik Johansson m.fl.	7.4	31.3-21°
Näktergal	28.4		Balsby, Råbelövssjön	Christer Neideman	28.4	23.4-18°
Mindre flugsnappare	12.5		Falsterbo fyr	Björn Malmhagen	6.5	1.5-01°/12°
Svartvit flugsnappare	21.4		Gäddängen, Fulltofta	Lars Lundquist, Jonny Johansson	16.4	8.4-20°
Rödstjärt	10.4		Åsphult	Christian Johansson	8.4	5.4-05/16° (V)
Buskskvätta	21.4		Kulturens Östarp /Forestad kvarnruin	Oskar Löfgren, Edwin Sahlin/ Petra Borgcrantz	17.4	12.4-85/16°
Stenskvätta	27.3		Döshult, Allerum	Oskar Lindberg	25.3	15.3-90 (V)
Sydlig gulärta	13.4		Strömnäs, Lödösnäs	Kristian Ståhl	14.4	7.4-10° (V)
Nordlig gulärta	25.4	D	Stureholms våtmark	Bryan Smith	28.4	20.4-95°
Fältpiplärka	19.4		Drakamöllan	Leif Bergquist, Ingrid Svensson	27.4	13.4-04°/10°
Trädpiplärka	14.4		Sankt Hans Backar	Petter Olsson	9.4	4.4-00/18°
Rödstrupig pipplärka	14.5		Håslövs ångar	John Andersson, Karin Magnander	8.5	1.5-86/93/11° (V)
Rosenfink	13.5		Flera lokaler	Flera observatörer	10.5	1.5-84/00/02
Vinterhäppling	29.4		Smygedungen	Mattias Ullman	30.4	S
Lappsparv	8.5		Eskilstorps ångar	Mattias Ullman	25.4	23.5-81
Snösparv	16.4		Oderbäckens utlopp, Farhult	Mona Hansson	2.4	3.5-86
Ortolansparv	16.5		Gröthögarna	Martin Gierow, Phil Benstead	1.5	24.4-93/94

TABELL 4
Fenologi hösten 2021

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Årta	4.10	D	Klingavälsåns utlopp, Vombsjön	David Olausson, Dan Hammarlund	11.10	8.11-16°
Vaktel	12.10	G	Löddesnäs	Dan Hammarlund	5.9	23.10-16°
Nattskärre	10.10		Kämpinge	Joakim Hagström	5.10	13.11 -20°
Tornseglare	2.11	G	Norra Häljaröd	Johan Åhlén	10.10	14.11-82
Gök	11.9		Grönhem	John Kvarnbäck, Sven Johansson, Henrik Forsvall	29.9	1.11-10°
Kornknarr	11.7		Vombs ångar	Johan Wallander	21.7	29.9 -20°
Småfläckig sumphöna	27.9	D	Löddesnäs	Oscar Stahle m.fl.	26.9	2.11-00°
Skärfläcka	V		Måkläppen - övervintring		14.11	V
Större strandpipare	8.11		Håslövs ångar	Jan Linder	8.11	V
Mindre strandpipare	17.9		Farhultsviken	Nick Gräntz	22.9	3.11-00°
Småspov	18.9		Nabben, Falsterbonäset	Erik Tornberger, Markus Gällerspång	30.9	29.10-06°
Rödspov (inkl. islandica)	V		Skanör - övervintring		1.11	V
Brushane	12.11		Håslövs ångar	Ulf Gärdenfors, Jan Linder	16.11	V
Myrsnäppa	17.9	D	Äspet	Håkan Hellgren, Peter Andersson	15.9	5.10-80
Spovsnäppa	28.9		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius	3.10	3.12-99°
Mosnäppa	22.9		Inre Foteviken	Kaj Svahn, Tage Svahn	14.9	30.9-96
Skärsnäppa	13.10		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius	30.9	28.8-82
Småsnäppa	24.10		Nabben, Falsterbonäset	Björn Malmhagen, Mattias Ullman, David Erterius	14.10	22.11-87
Dubbelbeckasin	27.9	D	Gröthögarna	Mårten Müller	3.9	28.11-10°
Smalnäbbad simsnäppa	30.8		Sandön/Bakdjupet, Skanör	Eva Norén/Bengt Åhgren, Mikael Bauer	19.9	10.10-03°
Drillsnäppa	V	D	Simrishamn - övervintring		3.11	V
Grönben	7.10		Rönnen	Nick Gräntz, Folke Larsson	8.10	4.11-90 (V)
Svartsnäppa	16.11		Nabben & S Ålasjön, Falsterbonäset	Mattias Ullman	15.11	V
Gluttsnäppa	20.12	G	Vombs ångar	Nils Kjellén, Hans Norelius, Eva Edmert	18.11	20.12-21°
Skräntärna	26.9		Krankesjön	Christer Olsson, Karl-Gunnar Rehn	22.9	4.10-75
Kentsk tärna	13.11	D	Juleboda-Friseboda	Greger Flyckt, Sven Englund m.fl.	7.11	V
Småtärna	10.9		Lilla Hammars näs	Oskar Wändell, Andreas Viberg, Tobias Ljungquist	13.9	2.10-78
Fisktärna	31.10		Smygehuk/ Sandhammaren	Roy Blad m.fl./Sven Splittorff m.fl.	24.10	20.11-96°
Silvertärna	28.11	D	Rigeleje, Hanöbukten	Greger Flyckt, Thomas Lindblad	26.10	4.12-11°
Svarttärna	14.9		Sandhammaren	Thomas Liebig, Christer Lind	27.9	5.11-08°
Kustlabb	28.10		Hovs hallar	Kjell Nilsson	28.10	27.11-02°
Fiskgjuse	6.11	D	Sandhammaren	Fredrik Andersson, Sven Splittorff	8.11	15.12-00°
Bivräk	23.10	G/D	Ystads sandskog	Leif Karlsson	11.10	22.11-05°
Brun kärrhök	8.11		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius	44872	V
Stäpphök	12.10	D	Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius	12.10	3.11-98° (V)
Ängshök	17.9		Ljunghusen	Björn Malmhagen, Karolina Adolphson	15.9	19.10-11°
Göktyta	12.10	D	Baskemölla	Joakim Karlsson, Thomas Lindblad m.fl.	29.9	13.10-99
Aftonfalk			Inga höstfynd!		17.9	14.11-09°
Lärkfalk	11.10		Pålsjö, Helsingborg	Gustaf Persson	11.10	9.11-78
Törnskata	18.10	D	Utvällinge	Christer Strid, Björn Ekelund	17.10	16.11-18°
Sommargylling	23.8		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius m.fl.	20.8	6.9-78
Sidensvans	17.10		Hittarps rev	Oskar Lindberg, Bengt Andersson	16.10	15.9-14°

TABELL 4 – Forts.
Fenologi hösten 2021

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Pungmes	10.10		Löddesnäs	Lars Nilsson/Robert Rydbeck	18.10	V
Berglärka	9.10	D	Hovs hallar	Victor Bergh Alvergren	10.10	25.9-93
Backsvala	10.10		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius, Tomas Svensson	23.10	19.11-20°
Ladusvala	16.11		Hörte hamn	Gustav Tallroth m.fl.	16.11	10.12-06°
Hussvala	30.10		Stenshuvud	Per Johansson	2.11	17.11-05°
Grönsångare	9.9	R	Falsterbo fyr	Falsterbo Fågelstation	9.9	30.9-83°
Lövsångare	30.10		Utvällinge	Ola Bondesson	29.10	22.11-10°
Sävsångare	12.10	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	3.10	4.11-00°
Rörsångare	12.10	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	17.10	6.11-02°
Kärnsångare	26.9	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	26.9	10.10-15°/17°
Härmsångare	14.9	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	10.9	2.10-81°
Flodsångare	22.8	R	Flommen, Falsterbonäset	Falsterbo Fågelstation	9.8	27.9-00°
Vassångare	24.7		Löddesnäs	Lars Nilsson m.fl.	26.7	17.9-83°
Gräshoppsångare	7.10	G	Nöbbelövs mosse/ Nabben, Falsterbonäset	Mikael Olofsson/Mattias Ullman, David Erterius	27.9	14.10-18°
Trädgårdssångare	8.10		Kämpingevassen	Emil Lundahl, Marc Illa Llobet	8.10	18.11-07°
Höksångare	1.11	R	Falsterbo fyr	Falsterbo Fågelstation	26.8	1.12-09° (V)
Årtsångare	15.10		Hovs hallar	Viktor Persson, Andreas Degerman	22.10	7.12-86 (V)
Törnsångare	2.10		Kämpingevassen	Joakim Hagström	2.10	31.10-14° (V)
Ringtrast	4.11		Hovs hallar	Lasse Olsson	4.11	6.12-07°
Grå flugsnappare	7.10		Falsterbo fyr	Björn Malmhagen	13.10	6.11-88/92 (V)
Blåhake	26.9	R	Torreberga	Richard Ek, Peter Malm, Stefan Malm	6.10	23.11-97
Näktergal	5.9	R	Torreberga/ Bingsmarken	Richard Ek, Peter Malm, Stefan Malm/ Bo Petersson m.fl.	11.9	3.11-90
Mindre flugsnappare	8.10		Kullaberg/Smygehuk	Britta Eriksson/Staffan Rodebrand	15.10	16.11-86
Svartvit flugsnappare	10.10		Allerumsskogen, Nällåkra	Bengt Andersson d.ä.	6.10	12.11-13°
Rödstjört	20.10		Ribersborg	Mikael Bauer	28.10	22.11-74° (V)
Buskskvätta	13.10		Svenstorp-Bolshus	David Olausson	22.10	9.12-06° (V)
Stenskvätta	3.11	D	Landgrens holme	Mattias Ullman	4.11	V
Gulärla	6.11	D	Lilleskog, Ystad	Anders Rimne	29.10	2.12-09° (V)
Fältpiplärka	14.9	D	Norra hamnen, Malmö	Göran Hausenkamp, Per Jensen, Janne Knutsson	12.9	15.10-01°
Trädpiplärka	24.10		Sankt Hans Backar	Petter Olsson, Wilhelm Lennman	26.10	8.12-74
Rödstrupig piplärka	9.10		Löddesnäs	Mikael Grantén	13.10	31.10-97° (V)
Rosenfink	27.9		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, David Erterius	15.9	14.11-20° (V)
Vinterhäpling	26.9		Inre Foteviken	Klas Rådberg, Göran Lenz, Mikael Rosén	26.9	18.9-99 (S)
Lappspurv	13.9		Sösdala	Bengt Hansson	9.9	13.8-92
Snöspurv	5.10		Djurholmen, Faxeröd	Göran Paulson	5.10	14.9-20°
Ortolansparv	9.9		Nabben, Falsterbonäset	Mattias Ullman, Bengt Grandin, Kaj Sundström	10.9	16.10-01°

* Vinterfynd finns

** Sommarfynd finns

G = Godkänd °

D = Dokumenterad (ljud/bild)

R = Ringmärkt

Mediandatum baseras på den senaste 10-årsperioden

F/L = Fenologirekord kräver foto- eller ljuddokumentation

Referenser

- Birdguides. 2021. North Sea auk wreck spreads to mainland Europe. URL: <https://www.birdguides.com/news/north-sea-uk-wreck-spreads-to-mainland-europe/> (Hämtad 2021-02-18)
- British Birds Rarities Committee (BBRC). 2019. BBRC Statistics to 2018. Databas hämtad 2020-03-13 via <https://www.bbrc.org.uk/main-information/statistic>.
- Ellermaa, M. & Lindén, A. 2020. Autumn migration in cape Pöösaspea in 2019. *Hirundo* 33:1–29.
- Flood, R.L. & Gutiérrez, R. 2021. Field separation of Cory's *Calonectris borealis* and Scopoli's *C. diomedea* Shearwaters by underwing pattern. *Marine Ornithology* 49: 311–320.
- Green, M. & Råberg, L. 1994. Tärnsträcket vid Brantevik sommaren och hösten 1993. *Anser* 33 (1994).
- Hellesen, T., Kayser, B. och Jørgensen M.F. 2021. <https://netfugl.dk/artikler/2295/styltloeber-2021>
- Keller, V. et al. 2020. *European Breeding Bird Atlas 2* – Distribution, Abundance and Change.
- Ottosson et al. 2012. *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
- Rara arter 2021. *Anser* 2022:1.
- Raritetskommittén, Birdlife Sverige. 2021. *Rk-nytt 2/21, Meddelande från Raritetskommittén från mötet 12–14 november 2021*.
- Raritetskommittén, Birdlife Sverige. 2021. *Rk-nytt 3/21, Meddelande från Raritetskommittén 30 november 2021*.
- Shirihai, H. & Svensson, L. 2018. *Handbook of Western Palearctic Birds. Passerines Vol. I*. Christopher Helm, London.
- Strandberg, R., Ström-Eriksson, M. & Ottvall, R. 2021. *Rödspövsinventering i Kristianstads Vattenrike 2021*. Manuskript.
- Ullman, M. & Falsterbo Fågelstation. 2021. *Inventering av häckande kustfåglar i Vellinge kommun*. Rapport.
- Ullman, M & Svensson T. 2022. Ovanligt ljus skrikörn. *Anser* 2022:1.